Vânătorii Lumii de Dincolo

Antologie de proză fantastică

Colecția Premii Internaționale

209 literatură - proză fantastică

14,90 lei

Editura Cartea de Buzunar

Vânătorii Lumii de Dincolo

Antologie de proză fantastică

Realizare şi traduceri:
Rodica Bretin

www.virtual-project.eu

• Howard Phillips Lovecraft • Prosper Merimee
• Rodica Bretin • Edward Lucas White
• Theophile Gautier • Dan Apostol • Edgar Allan Poe
• Villiers de l'Isle-Adam • Horia Aramă

Vânătorii Lumii de Dincolo

Premii:

• Oroarea de pe trepte
Marele Premiu
al revistei *Weird Tales,* SUA

• Venus din Ille
Marele Premiu
al revistei *Revue des Deux Mondes,* Paris, Franţa

• Conquistadorul
Premiul Volaverunt
al Festivalului din Valencia, Spania

• *Vânătorii Lumii de Dincolo*
Premiul pentru proză
al festivalului Fantasia din Copenhaga,Danemarca

Fantasticul *– călătorie spre îndepărtatul tărâm al somnului, spun unii. Ceilalţi, destui, cred că realitatea ar fi doar o fisură ce traversează închipuirile. Oricare-i adevărul, fantasticul a fost întotdeauna cu noi. Ne-a însoţit, din bezna peşterilor, călăuzit de dălţile egiptene şi greceşti, printre spaimele medievale, şi ne va fi mereu alături. Mă fascinează, ca pe mulţi alţii. Dar eu nu sunt decât un cronicar încercând să prefacă în cuvinte magia altor vremi şi nici acum, după atâţia ani, n-am izbutit să pricep cum a început totul. Au privit oamenii, oare, în adâncurile sufletului lor? A fost de vină un anume veac, schilodit, bolnav de supunere şi orbire? Le-a îngăduit soarta să întâlnească făpturi aidoma unui vis de dragoste?*

Şi cum au putut oameni despărţiţi de prăpastia timpului, a graiului şi a simţirii să se înfioare la fel, să născocească lumi tulburător de asemenea? Căci pe pereţii templelor, în suluri de pergamente zdrenţuite, pe pânze sau plăci de aramă, în atâtea cărţi, apar fiinţe ivite parcă din aceleaşi nelinişti... Se află undeva un loc în care nălucile capătă trup şi nume?

RODICA BRETIN

Howard Phillips Lovecraft

Unul dintre cele mai importante nume ale literaturii fantastice clasice nord-americane. A dus o existenţă dramatică, plină de privaţiuni şi marcată de numeroase tragedii. Creator de o remarcabilă originalitate, autodidact de o vastă cultură, este recunoscut ca principal precursor al celebrului Stephen King. A publicat zeci de studii, eseuri, nuvele, povestiri şi poeme, dar niciun volum personal în timpul vieţii, volumele şi cele mai multe premii literare venind, ca şi recunoaşterea, postum.

Principalele opere:

The Tomb, Dagoti, The Shunned House, The Horror at Red Hook, He, The Call of Cthulhu, The Rats in the Walls, The Thing on the Door Step, The Horror of Dunwich, At the Mountains of Madness, The Shadow out of Time, The Shadow over Innsmouth, The Outsider, The Case of Charles Dexter Ward, The One who Dwells in Darkness, Beyond the Wall of Sleep.

OROAREA DE PE TREPTE

E adevărat, am tras şase gloanţe în capul celui mai bun prieten al meu şi totuşi sper să vă dovedesc prin această mărturisire că nu sunt ucigaşul lui. La început voi fi luat, ştiu, drept nebun – mai nebun chiar decât bărbatul pe care l-am împuşcat în azilul din Arkham. Mai târziu însă, unii dintre cititorii acestor rânduri vor cântări fiecare afirmaţie, legând-o de anumite fapte de netăgăduit şi vor sfârşi prin a se întreba cum puteam face altfel decât aşa cum am făcut, după ce am stat faţă în faţă cu lucrul acela – *oroarea de pe trepte.*

Până atunci, nici eu nu crezusem ciudata istorie în care m-am pomenit implicat. Chiar şi astăzi mă întreb uneori dacă doctorii n-au dreptate, dacă nu sunt, totuşi, nebun… Există însă şi alţii în afară de mine care ar putea relata lucruri stranii despre Edward şi Asenath Derby. Iar poliţiştii n-au izbutit nici până acum să afle *ce* sau *cine* îmi făcuse acea ultimă şi cumplită vizită. Au încercat s-o explice printr-o glumă sinistră, o răzbunare a celor trei servitori concediaţi. Însă până şi scepticii oameni ai legii şi-au dat seama că adevărul ar putea fi altul, teribil şi, poate, de neconceput.

Aşa cum v-am spus, nu eu l-am omorât pe Edward Derby. Mai degrabă l-am răzbunat, scăpând pământul de o creatură de coşmar care ar fi slobozit alţi monştri în lumea oamenilor. Da, căci asemenea făpturi ale Răului pândesc din bârlogurile lor de beznă aflate aproape, prea aproape, de cărările pe care păşim neştiutori. Uneori, câte una izbuteşte să treacă dincoace. Când se întâmplă asta, cel ce află de existenţa ei trebuie s-o distrugă, s-o trimită înapoi, oricare ar fi preţul.

I

Cu Edward Pikman Derby eram prieten de o viaţă. Mai tânăr decât mine, fusese atât de precoce încât, deşi atunci când ne-am cunoscut el avea opt ani şi eu şaisprezece,ne-am împrietenit imediat. Edward compunea poeme fantastice şi morbide, ce-i uluiau profesorii, la o vârstă la care alţii abia învăţau să scrie.

Fiindcă avea o sănătate precară, părinţii – al căror unic fiu era – l-au ţinut mereu în preajma lor. N-avea voie să iasă din casă, nici să se joace cu alţi copii. N-a mers niciodată la o şcoală publică, iar izolarea în care a fost silit să trăiască a contribuit la precocitatea lui, modelându-i o fire interiorizată; căci singura-i libertate îngăduită era aceea de a visa.

Cunoştinţele deprinse de el în copilărie erau prodigioase şi, în acelaşi timp, bizare; iar poemele pe care le compunea mă captivau. În perioada aceea îmi descoperisem o înclinaţie pentru arta de inspiraţie grotescă şi găseam în Edward un spirit înrudit. Pasiunea noastră comună pentru miraculos se hrănea din însăşi atmosfera străvechii urbe în care ne născusem: Arkham, oraş plin de legende, blestemat de vrăjitoare, cu case ale căror ziduri cenuşii, acoperişuri dărăpănate şi balustrade gata să se prăbuşească emanau o vagă însă omniprezentă ameninţare.

Mai târziu am început să mă ocup de arhitectură, abandonând ilustraţiile la poemele demoniace ale lui Edward; dar prietenia dintre noi a rămas. Geniul precoce al tânărului Derby se dezvolta remarcabil: în al optsprezecelea an al vieţii sale i-a fost publicat şi a făcut senzaţie volumul *„Azatoth şi Alte Orori* în timp ce-l scria, Edward se afla în corespondenţă cu celebrul poet baudelairian Justin Geoffrey, acelaşi care compusese *„Cei din Monolit “* şi murise urlând într-o casă de nebuni.

Cu tot succesul cărţii lui, în ceea ce privea încrederea în sine şi simţul practic, Derby rămăsese complexat din pricina izolării sale. Sănătatea îi era mai puţin precară, însă obiceiurile de dependenţă din copilărie continuau să-i fie întreţinute de părinţii exagerat de grijulii: nu călătorea neînsoţit, nu lua hotărâri de unul singur, nici nu-şi asuma vreo responsabilitate. Încă de atunci devenise limpede că n-avea să urmeze o carieră în afaceri – dar cum averea familiei era deja considerabilă, faptul n-a fost luat foarte în tragic.

Deşi anii treceau unul după altul, Edward păstrase un chip cu trăsături adolescentine: era blond, cu ochi albaştri şi obraji pe care eşuaseră lamentabil toate încercările de a-şi lăsa barbă sau mustaţă. Avea o voce plăcută, iar lipsa de exerciţiu fizic îi dădea o înfăţişare puţin efeminată. Era totuşi bine făcut şi atrăgător – însă nici nu-i trecea prin minte să se apropie de vreo femeie.

Părinţii lui îl luau în fiecare vară în străinătate şi Edward prinsese repede spiritul european în gândire şi creaţie. Talentul său, înrudit cu al lui Poe, se concentra tot mai mult spre arta decadentă, iar sensibilitatea-i exacerbată găsise noi moduri de exprimare. Purtam uneori controverse lungi şi pasionante pe teme de filosofie şi estetică... Eu îmi terminasem studiile la Harvard şi, după ce am lucrat o vreme în biroul unui arhitect din Boston, m-am întors să profesez în Arkham. Mă căsătorisem şi locuiam în casa familiei mele din Saltonstall Street – rămasă goală de când tata se mutase în Florida. Edward obişnuia să sune la uşă aproape în fiecare seară; avea un fel numai al lui de a apăsa pe sonerie, care a devenit curând un veritabil cod de recunoaştere. Întotdeauna după cină aşteptam cu nerăbdare cele trei apeluri scurte, urmate, după o pauză, de încă două. Câteodată îl vizitam la reşedinţa Derby, remarcând cu uimire noile volume din impresionanta-i bibliotecă de ştiinţe oculte.

Fiindcă ai lui nu l-au lăsat să studieze departe de casă, Edward a urmat Universitatea Miskatonică din Arkham. A intrat la şaisprezece ani şi a absolvit în trei, luându-şi diploma în literatura engleză şi franceză; a primit calificative excelente în toate domeniile în afara matematicii şi a ştiinţelor exacte. N-a legat prietenii cu alţi studenţi, deşi îi invidia sincer pe „boemii“ al căror limbaj superficial, de o ironie fără ţintă, se străduia să-l imite, şi a căror conduită morală dubioasă ar fi vrut să cuteze s-o adopte.

În loc de asta, Edward a devenit un fanatic al magiei, devotat studierii străvechilor tomuri pentru care Biblioteca Miskatonică ajunsese faimoasă. Căutător dintotdeauna al fantasticului şi stranietăţii, s-a cufundat cu fervoare în rune şi incantaţii rămase dintr-un trecut înceţoşat. A citit volume ca înfricoşătoarea *„Carte a lui Eibon “* – *„Unaussprechlichen Kulten “* a germanului von Junzt şi interzisul *„Necronomicon “* al arabului nebun Abdul Alhazred.

La 25 de ani, Derby era un tânăr cu o cultură prodigioasă şi un poet destul de cunoscut, deşi lipsa lui de contacte umane i-a încetinit dezvoltarea literară, făcând ca opera să-i fie considerată abstractă, desprinsă de realitate. Găseam în el o mină nesecată de teorii fascinante, iar Edward îmi cerea

întotdeauna sfatul în toate problemele pe care nu voia să le împărtăşească părinţilor săi. Rămăsese necăsătorit, mai mult din timiditate şi inerţie decât din înclinaţie. Apărea în societate numai dacă era neapărată nevoie. Când a venit Marele Război, sănătatea-i şubredă şi protecţia tatălui său l-au ţinut departe de vâltoarea evenimentelor de pe Frontul de Vest.

Mama lui a murit când Edward avea 34 de ani, eveniment care l-a afectat atât de profund încât a zăcut luni întregi de o ciudată maladie psihică. În convalescenţă, bătrânul domn Derby l-a luat într-o călătorie prin Europa şi acolo prietenul meu s-a refăcut, fără ca boala să lase urme vizibile. După aceea a părut să simtă un soi de euforie, ca şi cum ar fi scăpat dintr-o captivitate nevăzută. A început să frecventeze cercurile studenţeşti – în ciuda vârstei sale mijlocii – devenind membru al unor societăţi esoterice şi participând la şedinţe extrem de dubioase; într-una din ocazii a trebuit să dea o mită serioasă – cu bani împrumutaţi de la mine – pentru ca numele lui să nu apară în presă legat de o anumită afacere. Da, se povesteau multe despre societăţile studenţilor din Universitatea Miskatonică. Însă ceea ce se petrecea la întâlnirile lor nu putea purta decât un nume: magie neagră.

II

Edward împlinise 38 de ani când a întâlnit-o pe Asenath Waite. Aceasta avea, cred, vreo 23 şi urma un curs de metafizică medievală. Fiica unui prieten de-al meu îi fusese colegă la Liceul Hali din Kingsport, dar se ţinuse departe de ea din cauza bizarei sale reputaţii. Asenath era brunetă, mignonă şi – dacă n-ar fi fost ochii cam bulbucaţi – foarte atrăgătoare. Exista însă ceva neliniştitor în înfăţişarea tinerei femei, iar oamenii o evitau din pricina originii şi mai ales a felului ei de a vorbi. Asenath venea din Innsmouth, un orăşel despre care legende sumbre se adunau de generaţii. Umblau, printre altele, zvonuri cu privire la nişte pacte oribile încheiate acolo prin 1850 şi la prezenţa unor trăsături stranii, „nu chiar omeneşti”, în vechile familii ale portului de pescari, acum aproape pustiu – zvonuri pe care puţini le credeau sau îndrăzneau să le repete.

Asenath era singura fiică a lui Ephraïm Waite – copilul bătrâneţilor sale, dăruit de o soţie misterioasă, ce umbla întotdeauna cu faţa acoperită de un văl.

Ephraïm locuise într-o casă veche, dărăpănată, de pe strada Washington. Cei care o văzuseră povesteau că ferestrele de la mansardă aveau obloanele veşnic trase şi tot felul de sunete răzbăteau dinăuntru după lăsarea serii… Bătrânul fusese un maestru în arta magiei, putând stârni sau potoli furtuni pe mare, după cum îi era voia. Îl văzusem o singură dată, când venise la Arkham să consulte nişte volume din biblioteca universităţii, şi îmi displăcuse chipul lui imobil, cu barba de un cenuşiu ca oţelul. A murit nebun – în nişte împrejurări mai degrabă suspecte – cu puţin timp înainte ca fiica lui să fie primită în Liceul Hali.

Discipolă fidelă a tatălui ei, Asenath se complăcuse la liceu în rolul de ucenic-vrăjitor. Se credea capabilă, ca şi Ephraïm, să stârnească uragane – însă ceea ce avea într-adevăr era darul previziunii. Uneori dovedea cunoştinţe miraculoase şi un limbaj singular, chiar şocant pentru o adolescentă. Iar când îşi înfricoşa colegele prin straniile-i talente, părea să guste situaţia cu ironică detaşare.

Cele mai neobişnuite rămâneau cazurile, atestate de martori, ale influenţei sale psihice asupra celor din jur. Asenath se dovedise, fără îndoială, o iscusită hipnotizatoare. Fixând mult timp pe cineva, îi dădea senzaţia distinctă de *schimbare a personalităţii* – ca şi cum subiectul s-ar fi pomenit brusc în trupul magicienei, uitându-se la propriul chip în ai cărui ochi ardea o privire străină… După asemenea experimente, Asenath făcea afirmaţii îndrăzneţe despre natura conştiinţei şi independenţa acesteia faţă de suportul fizic. O nemulţumea profund faptul că se născuse femeie. Mintea unui bărbat, susţinea cu aprindere discipola lui Ephraïm, poseda anumite puteri, unice. Dacă ar fi avut un astfel de creier, şi-ar fi putut depăşi cu siguranţă tatăl.

Edward a cunoscut-o la una din adunările studenţeşti. A doua zi, când a venit la mine, mi-a povestit cu entuziasm că, în sfârşit, întâlnise o tânără interesată de subiectele care-l pasionau; în plus, fusese subjugat de farmecul ei. Pe atunci, n-o văzusem încă pe Asenath, dar ştiam cine este… N-am spus însă

nimic – înţelegeam atracţia unei firi timide faţă de o personalitate puternică.

În următoarele săptămâni, prietenul meu nu mi-a mai vorbit decât despre Asenath. Şi alţii începuseră să remarce curtea tomnatică pe care i-o făcea – deşi Edward nu părea un însoţitor nepotrivit pentru bizara-i zeiţă. Dacă el nu se îngrăşase, în ciuda zilelor petrecute doar în fotoliu şi nu-şi arăta deloc vârsta, în schimb Asenath avea deja un păienjeniş de riduri la colţurile ochilor, urmare a deselor seri de hipnotism.

Când Edward a adus-o la mine acasă, am văzut din prima clipă că interesul lui nu rămăsese neîmpărtăşit: Asenath îl privea tot timpul cu fixitatea unei păsări de pradă, semn că intimitatea relaţiei lor devenise de nezdruncinat... O săptămână mai târziu, am primit vizita bătrânului domn Derby – pe care l-am admirat şi respectat întotdeauna. Auzise zvonurile despre iubita fiului său şi-l făcuse în cele din urmă să-i mărturisească adevărul. Edward avea de gând să o ceară în căsătorie pe Asenath şi începuse chiar să caute o casă de închiriat. Cunoscând influenţa de care mă bucuram asupra lui, Derby-tatăl îmi cerea să-l ajut să pună capăt acelei istorii neplăcute. Mi-am exprimat cu regret, îndoiala: de data aceasta nu era vorba de voinţa slabă a lui Edward, ci de voinţa puternică a fiicei lui Ephraïm. Prietenul meu îşi transferase dependenţa faţă de părinţi într-una nouă şi mult mai înrobitoare: cea faţă de femeia iubită. Nu mai rămăsese nimic de făcut.

Cununia s-a oficiat înaintea unui judecător de pace, aşa cum fusese dorinţa miresei. Ascultându-mi sfatul, domnul Derby nu s-a opus. În afara lui, doar eu, soţia şi fiul meu am fost prezenţi la sobra ceremonie. După căsătorie, Asenath a cumpărat vechiul conac Crowningshield, hotărând să se mute în el după o scurtă călătorie în Innsmouth, de unde trebuiau aduşi trei servitori, anumite mobile şi cărţi ce îi aparţinuseră lui Ephraïm. Asenath voia să se stabilească în Arkham nu din consideraţie pentru tatăl lui Edward, ci pentru a fi cât mai aproape de Universitatea şi de Biblioteca Miskatonică.

Când Edward s-a întors după luna de miere, arăta foarte schimbat. Asenath îl făcuse să renunţe la mustaţa lui ridicolă, de adolescent – şi nu era doar atât. Se maturizase, expresia de

rebeliune infantilă fiind înlocuită de un aer gânditor, aproape posac. Era însă prea devreme pentru a spune dacă-mi plăcea sau nu schimbarea… Prietenul meu arăta mai normal, mai adult decât până atunci – asta n-aveam cum să neg. Cine ştie, căsătoria sa fusese, poate, un lucru bun… Edward a venit singur să mă vadă, căci Asenath se ocupa cu amenajarea casei din Crowningshield. Mutaseră acolo biblioteca tatălui ei şi tot felul de alte lucruri din Innsmouth; când a rostit numele oraşului, Edward a avut o înfiorare – ori mi se păruse?

Casa lui Ephraïm, mi-a mărturisit până la urmă, avea o sordiditate care-i repugna, dar cât timp locuise între zidurile ei învăţase lucruri surprinzătoare. Progresase mult în domeniul esoteric, mai ales de când Asenath îi ghida paşii. Unele experienţe fuseseră destul de riscante – Edward nu s-a simţit în stare să mi le descrie – dar avea încredere în puterile şi intenţiile soţiei sale. Servitorii erau cam bizari: un cuplu de bătrâni – care îl slujiseră cu credinţă pe Ephraïm şi o cunoscuseră pe soţia acestuia – şi o fată murdară, ce avea anomalii în trăsăturile feţei şi mirosea dezgustător a peşte.

III

În următorii doi ani l-am văzut tot mai rar pe tânărul Derby. Câteodată trecea pe la mine fără să se anunţe prin familiarul semnal la sonerie, însă când venea – sau, aşa cum se întâmpla uneori, îl vizitam eu – era prea puţin dispus să vorbim despre lucruri cu adevărat importante. Devenise secretos în privinţa studiilor oculte pe care odinioară obişnuia să mi le descrie atât de amănunţit şi prefera să nu vorbească despre soţia lui. Asenath îmbătrânise îngrozitor din ziua căsătoriei, încât acum ea părea cea mai în vârstă. Chipul îi căpătase o expresie de ciudată încrâncenare, iar întreaga-i înfăţişare avea ceva respingător. Soţia şi fiul meu îmi împărtăşeau repulsia şi am încetat s-o mai invităm. În loc să se supere – ne-a spus Edward într-unul din momentele lui de copilărească lipsă de tact – Asenath a fost chiar nespus de recunoscătoare.

Trecuse abia un an de la căsătorie, când oamenii au început să vorbească despre „transformările” lui Edward Derby. Întâi

câte o remarcă, un cuvânt aruncat la întâmplare – căci schimbările nu erau încă atât de evidente –, care scoteau însă la iveală amănunte stranii. Edward fusese surprins în anumite momente făcând lucruri ce nu se potriveau cu firea lui obişnuită… Deşi până nu demult nu ştiuse să conducă, era văzut uneori pe drumul dinspre Crowningshield la volanul puternicului automobil Packard cumpărat de Asenath, şofând ca un maestru şi descurcându-se în orice situaţie cu un sânge rece şi o hotărâre străine naturii sale delăsătoare. În asemenea ocazii, părea abia întors dintr-o călătorie sau gata să plece într-una – ce fel de călătorie nimeni nu putea ghici, deşi cel mai adesea o lua pe şoseaua spre Innsmouth.

Ciudat, metamorfoza lui nu părea benefică. Unii spuneau că începuse să semene cu soţia lui, ba chiar cu bătrânul Ephraïm Waite când se afla în starea aceea de inexplicabilă energie – sau poate că momentele sale de activitate păreau nefireşti tocmai pentru că erau atât de rare… Uneori, la doar câteva ceasuri după ce plecase la volanul maşinii, se întorcea pe canapeaua din spate, iar un şofer în uniformă conducea automobilul. Înfăţişarea lui Edward în timpul altor contacte cu lumea rămăsese cea veche, nesiguranţa şi emotivitatea fiindu-i mai marcante decât înainte. Dacă Asenath îmbătrânea, chipul lui – în afara unor ocazii excepţionale – se relaxa într-un soi de pasivitate exagerată, întreruptă de momente în care o tristeţe de neînţeles îi altera trăsăturile… Era perioada când soţii Derby părăsiseră cercul studenţesc – nu din propria lor dorinţă, ci fiindcă experienţele pe care le făceau îi şocaseră până şi pe cei mai îndrăzneţi.

În al treilea an al căsătoriei lui, Edward a început să-şi dezvăluie faţă de mine o anume teamă şi îngrijorare. Făcea aluzii de genul „lucrurile au mers prea departe“ şi vorbea pe un ton sumbru despre nevoia „de a-şi recâştiga identitatea”. Întâi i-am ignorat remarcile, dar – amintindu-mi de influenţa hipnotică pe care Asenath o avea asupra celorlalte fete din liceu – i-am pus câteva întrebări prudente. Interesul meu a părut să-l impresioneze pe Edward; era în acelaşi timp alarmat şi recunoscător şi, o dată, a murmurat ceva despre dorinţa de a avea amândoi o discuţie serioasă.

A intervenit însă moartea bătrânului domn Derby. Edward a suferit mult, deşi în ultima vreme se văzuse surprinzător de rar cu părintele său. Asenath îl acaparase cu totul: se considera singura-i familie, iar acum chiar era. Edward ar fi vrut să se mute înapoi în reşedinţa Derby, însă soţia lui a insistat să rămână în Crowningshield, în casa cu care se obişnuise.

Nu mult după aceea, am auzit un zvon ciudat. Un prieten al celor doi – unul dintre puţinii care le rămăseseră – încercase să le facă o vizită. Intrând în curte, se ferise în ultima clipă din calea automobilului ce ţâşnea din garaj, gata să-l calce. Maşina trecuse pe lângă el fără să oprească şi l-a recunoscut la volan pe Edward, care zâmbea sfidător. Prietenul sunase la uşă, însă respingătoarea subretă îi spusese că Asenath nu era acasă. Ridicând din umeri, fusese gata să plece când, la una din ferestrele bibliotecii, zărise pe cineva care se retrăsese repede – un chip a cărui expresie de durere, înfrângere şi melancolie lipsită de speranţă era dincolo de orice descriere. Acel „cineva” fusese Asenath; şi, de parcă n-ar fi fost de-ajuns, martorul a jurat că, în acea frântură de clipă, ochii trişti ai lui Edward îl priviseră de pe chipul din fereastră.

Între timp, vizitele lui Derby la mine deveniseră ceva mai dese, iar aluziile ocazionale mai concrete. Lucrurile pe care le spunea nu puteau fi crezute nici măcar în străvechiul Arkham, însă Edward şi-a aruncat povara ce-i apăsa cugetul cu o convingere care m-a făcut să mă tem pentru sănătatea lui mintală. Vorbea despre întâlniri cutremurătoare în locuri singuratice, de ruine ciclopice în inima pădurilor din Mâine, sub care vaste scări coborau spre abisuri incomensurabile, despre labirinturi nevăzute, ducând spre alte dimensiuni şi despre transferuri de personalitate pentru a explora tărâmuri interzise, din lumi diferite de a noastră.

Ca să-mi dovedească afirmaţiile-i nebuneşti, îmi arăta obiecte ce mă lăsau perplex – de o culoare nedefinită şi o textură care nu semăna cu nimic din ce văzusem până atunci – ale căror curbe şi suprafeţe sfidând logica umană serveau unor scopuri obscure şi urmau legile unor geometrii de neînţeles. Acele obiecte veneau „din afară“; soţia lui ştia cum să le ia.

Uneori – în şoapte înfricoşate şi ambigue – Edward îl pomenea pe Ephraïm Waite. Referirile nu erau niciodată desluşite, dar păreau să se învârtă în jurul unei oribile îndoieli ce-i muncea cugetul: murise bătrânul vrăjitor cu adevărat?

Câteodată, Derby îşi înceta brusc dezvăluirile; rămânea încremenit, cu privirea în pământ şi mă întrebam dacă nu cumva Asenath îl putea face să amuţească de la distanţă, printr-un mesmerism telepatic... Bănuia probabil că îmi împărtăşise din secretele lor, fiindcă i-a interzis să-mi mai calce pragul. Edward izbutea doar cu mare dificultate să mă vadă; deşi atunci când venea la mine pretindea că se duce într-altă parte, imediat ce ajungea în stradă ceva îi înceţoşa gândurile, făcându-l să-şi uite destinaţia. Puteam să ne întâlnim liniştiţi numai dacă Asenath era departe – „plecată în propriul ei trup“, cum s-a exprimat o dată Edward. Asenath afla întotdeauna despre escapadă la întoarcere, de la credincioşii ei servitori – dar în mod evident n-a socotit necesar să ia măsuri mai drastice.

IV

În dimineaţa de august în care am primit o telegramă din Mâine, trecuseră trei ani de la căsătoria lui Derby. Nu-l văzusem de mai multe luni şi auzisem că s-ar fi aflat într-o „călătorie de afaceri”. Asenath plecase cu el – cel puţin aşa se zvonise – dar atunci cine rămăsese în casa din Crowningshield, la etaj, în spatele perdelelor duble?... Şi iată că şeriful oraşului Chesuncook îmi telegrafia despre un bărbat ce ieşise într-o seară din pădure, despuiat, delirând şi strigând după ajutor. Lunaticul s-a dovedit a fi Edward – care, atunci când se mai calmase, dăduse numele şi adresa mea.

Chesuncook era cea mai întinsă şi mai de nepătruns pădure din Mâine; chiar pe şoseaua ce o tăia la jumătate, mi-a luat o zi întreagă de condus pe sub coroanele întunecate ale arborilor pentru a ajunge în localitatea cu acelaşi nume. L-am găsit pe Derby într-o celulă din închisoarea oraşului, într-o stare de febrilitate care semăna cu groaza. M-a recunoscut imediat şi a început să reverse asupra mea un potop de vorbe incoerente.

„Dan – pentru Dumnezeu! Prăpastia Shaggoth-ilor! Şase mii de trepte în jos... Oroarea ororilor... N-aş fi lăsat-o să mă ducă, şi deodată m-am pomenit acolo... Iä! Shub-Niggurath! Silueta s-a ridicat de pe altar şi cei cinci sute au pornit să urle... Făptura-cu-Glugă behăia «Kamog! Kamog!», numele de taină al bătrânului Ephraïm – eram de faţă, deşi ea a promis că n-o să mă ducă... Cu un minut înainte mă aflam închis în bibliotecă, apoi m-am trezit într-un loc al blasfemiei, un străfund necurat de unde începe tărâmul întunericului şi Păzitorul străjuieşte Poarta... Am văzut un Shaggoth care-şi schimbase forma... Nu pot să suport! O omor dacă mă mai trimite vreodată acolo, o să nimicesc fiinţa aceea... — ea, el, orice ar fi – o omor cu mâinile mele!“

Mi-a luat un ceas ca să-l liniştesc, însă în cele din urmă s-a potolit... A doua zi i-am cumpărat nişte haine şi am pornit amândoi spre Arkham. Furia şi isteria odată consumate, Edward căzuse într-o apatie sumbră, întreruptă doar când maşina a trecut prin Augusta – atunci a început să murmure ceva pentru sine, ca şi cum vederea oraşului i-ar fi trezit amintiri neplăcute. Era limpede că nu voia să se întoarcă acasă şi, într-un fel, îl înţelegeam. Judecând după nălucirile pe care le avea despre soţia lui – iscate cu siguranţă de un calvar telepatic real – ar fi fost mai bine să-l găzduiesc o vreme, indiferent ce neplăceri voi avea cu Asenath din pricina asta. Mai târziu, aveam să-l ajut să scape de căsătoria care-l ucidea, încetul cu încetul... Când am ajuns la câmpie, Derby a adormit şi l-am lăsat să moţăie pe scaunul din dreapta.

La asfinţit, în timp ce străbăteam Portland-ul, Edward a început să murmure din nou, mai distinct decât înainte, şi am înţeles că vorbea despre soţia lui. Halul de nervi în care îl adusese femeia aceea era evident, căci ţesuse o întreagă pânză de halucinaţii în juru-i. Nu era prima oară, susţinea prietenul meu, când ajungea într-o asemenea situaţie. Asenath punea stăpânire pe el; îi „împrumuta” trupul şi se ducea în locuri ciudate, pentru ritualuri înfricoşătoare, lăsându-l în corpul ei şi încuindu-l la etaj. Câteodată însă nu-l mai putea controla şi Edward se pomenea brusc în propriu-i trup, în cine ştie ce loc

îndepărtat. Adesea era aşa cum l-am găsit – fără haine, fără bani, fără să aibă habar unde se află şi cum să găsească singur calea de întoarcere.

De fiecare dată, Asenath izbutea să-l ţină mai mult în puterea ei. Dintotdeauna fiica lui Ephraïm îşi dorise să fie bărbat – nici măcar n-o ascunsese – însă avea nevoie de un corp. Într-o zi, se temea Edward, îl va fura pe al lui, lăsându-l în trupul acela de femeie, nici măcar întru totul omenesc. Da, ştia acum destule despre sângele amestecat al celor din Innsmouth, care încheiaseră cândva un pact dezgustător cu făpturi din adâncul mării... Ephraïm cunoştea secretul, iar când îmbătrânise făcuse un lucru oribil pentru a rămâne în viaţă – voia să trăiască veşnic... Asenath va reuşi însă... iată, deja putea să...

Derby se adâncise iarăşi într-un şuvoi de vorbe fără şir; la răstimpuri, mă răsuceam să-l privesc cu luare-aminte. Se schimbase mult în lunile din urmă: părea mai zvelt, mai vânjos, fără acea moleşeală proprie firilor indolente. Arăta ca şi cum ar fi fost într-adevăr activ pentru prima dată în molcoma lui existenţă – teama de Asenath îl împingea, pare-se, la mişcare şi alertă. Numai că mintea îi ajunsese într-o stare de plâns; continua să murmure născociri incredibile despre bătrânul Ephraïm. Anumite dezvăluiri, repeta mereu, mi-ar fi spulberat îndoielile şi, într-adevăr, mă făcea să tresar cu câte o referire – rătăcită prin delirul său verbal – de o atât de convingătoare coerenţă încât, pentru o clipă, eram gata să cred. După un timp a amuţit, de parcă şi-ar fi adunat curajul pentru o ultimă şi teribilă mărturisire.

„Spune-mi Dan, nu ţi-l aminteşti? — ochii cenuşii ca oţelul, barba care nu încărunţea de loc... M-a aţintit o singură dată cu privirea, dar o să ţin minte până la moarte. Acum *ea* se uită aşa la mine. *Şi ştiu de ce!* Bătrânul găsise o formulă în *«Necronomicon»* ; nu cutez să-ţi spun pagina, însă, când o voi face, vei citi şi vei înţelege. O să afli atunci ce blestem m-a înghiţit... Ephraïm are de gând să trăiască veşnic – de la trup, la trup, la trup. Da, căci aura vieţii mai străluceşte o vreme, chiar după ce... Ascultă-mă: ştii de ce soţia mea se căzneşte atât să scrie cu mâna stângă? Ai văzut vreun manuscris al lui Ephraïm?

Ştii de ce am început să tremur în ziua când am descoperit nişte notiţe pe care Asenath le aşternuse în grabă?

Asenath – *există oare cineva cu acest nume?* Se zvoneşte că tatăl ei ar fi sfârşit otrăvit… Iar servitorii şoptesc despre felul cum ţipa – ca un copil înspăimântat – după ce a înnebunit şi Asenath l-a încuiat în odaia de la mansardă, acolo unde… *Cine era închis de către cine?* Înainte de a muri, bătrânul căutase luni întregi pe cineva cu un trup sănătos, o minte ascuţită, dar cu o voinţă slabă. Blestema mereu soarta care-i dăruise o fiică şi nu un fiu… *Ce schimb diavolesc s-a săvârşit în Casa Groazei, unde acel monstru blasfemie o avea la bunu-i plac pe copila lui încrezătoare, slabă de voinţă şi doar pe jumătate umană?* Ephraïm a făcut apoi ca transferul să rămână permanent – aşa cum va face ea la sfârşit cu mine! Spune-mi, de ce făptura care-şi zice Asenath scrie câteodată astfel *încât nu-i poţi deosebi scrisul de…“*

Şi atunci s-a întâmplat. La ultimele vorbe, glasul lui Derby se ridicase până la pragul isteriei, când brusc a amuţit. Mi-am adus aminte de celelalte momente în care mărturisirile lui încetaseră abrupt, făcându-mă să mă gândesc la un val telepatic pornit de la Asenath pentru a-l sili să tacă. Ceea ce se întâmpla în prezent era însă infinit mai teribil… Chipul lui Edward se contorsionase, devenind hidos, iar trupul i se cutremura, scuturat de convulsii, ca şi cum muşchii, oasele şi organele se reajustau la o persoană cu totul diferită.

Fără să ştiu de ce, am simţit o asemenea repulsie, o atât de intensă, de petrificatoare senzaţie de anormalitate, încât strânsoarea mâinilor pe volan mi-a devenit nesigură. În cel de lângă mine nu-mi mai recunoşteam prietenul de-o viaţă; era un străin, un intrus monstruos, venit parcă din altă lume.

Şovăiala mea nu durase decât o clipă, însă înainte să-mi pot veni în fire Edward îmi luase volanul, silindu-mă să schimb locul cu el. Pe măsură ce luminile din Portland rămâneau în urmă, bezna devenea tot mai deasă şi nu puteam distinge trăsăturile celui de lângă mine. După strălucirea nefirească a ochilor lui, trebuia să se afle iarăşi în acea stare de bizară energie… Părea de necrezut ca timidul şi, până atunci, îngrozitul Edward, să-mi

impună ce să fac în propria-mi maşină – şi totuşi, exact asta se întâmplase.

În timp ce traversam orăşelul Biddeford m-am uitat la bărbatul de la volan: avea buzele strânse într-o linie fermă, profilul împietrit. Oamenii spuseseră adevărul – în asemenea momente semăna cu soţia lui şi cu bătrânul Ephraïm. Întreaga-i înfăţişare emana ceva respingător, sinistru, înfiorându-mă ca o suflare îngheţată.

Edward a păstrat tăcerea până ce am trecut de ultimele case. Când mi-a vorbit, nu i-am recunoscut vocea; devenise mai gravă, plină de o hotărâre pe care nu i-o ştiam. Accentul şi pronunţia erau şi ele schimbate – deşi vag, tulburător, îmi trezeau o amintire nedesluşită. Exista o undă de sarcasm în glasul acela, străin şi totuşi familiar. Nu umorul fără noimă al „sofisticaţilor” pe care-i imita de obicei prietenul meu, ci o ironie ascuţită şi răuvoitoare.

„Sper că o să-mi ierţi criza dinainte”, spunea. „Nervii îmi sunt zdruncinaţi, ştii doar… încearcă să treci cu vederea asemenea momente nefericite. Şi, fireşte, îţi sunt foarte recunoscător pentru tot ce-ai făcut pentru mine… Am să te rog să uiţi lucrurile nebuneşti pe care le-am putut spune despre Asenath. Aşa se întâmplă când te extenuezi cu studiul într-un domeniu ca al meu. Mi-e capul plin de concepte bizare, iar o imaginaţie suprasaturată născoceşte destule inepţii… Va trebui să mă odihnesc câteva săptămâni – înseamnă că n-o să ne mai vedem o perioadă, însă nu-i cazul s-o învinovăţeşti pe soţia mea… Călătoria din care mă întorc, deşi pare cam ciudată, e totuşi simplu de explicat: în pădurile Nordului există anumite relicve indiene – stâlpi de piatră, morminte – pe care eu şi Asenath încercăm să le descoperim. Ultima căutare a fost extenuantă şi mi-e teamă că mi-am pierdut controlul… Când ajungem la Arkham o să trimit pe cineva după maşină… Da, o lună de repaus o să mă pună pe picioare."

Nu-mi amintesc contribuţia mea la conversaţie, fiindcă uluitoarea senzaţie de alienare pe care mi-o dădea bărbatul de pe scaunul de alături îmi stăpânea pe de-a-ntregul conştiinţa. Neliniştea îmi creştea cu fiecare clipă, transformându-se într-o spaimă fără noimă – încât nu-mi mai doream decât să ajungem

la capătul călătoriei. Derby nu s-a oferit să mă lase la volan şi nici eu nu i-am cerut-o: iuţeala cu care trecusem prin Portsmouth şi Newburyport aproape că mă ameţise.

La răspântia de unde şoseaua principală o lua spre sud ca să ocolească Innsmouth-ul, m-am temut că Edward va alege drumul de coastă care trecea prin portul acela blestemat. Dar n-a făcut-o; lăsând în urmă Rowley şi Ipswich, automobilul a ajuns la Arkham cu puţin înainte de miezul nopţii.

Luminile de la Crowningshield erau încă aprinse când Derby a coborât din maşină, mi-a mulţumit din nou şi mi-a făcut un semn de rămas bun. Am pornit motorul, conducând până acasă cu o siguranţă pe care mi-o regăsisem odată cu un sentiment de nespusă uşurare.

Următoarele două luni au umblat o mulţime de zvonuri. Derby era văzut tot mai des în ipostaza plină de energie, iar Asenath stătea aproape tot timpul închisă în casă. În ce mă priveşte, am primit o singură vizită a lui Edward, venit în automobilul soţiei sale, să ia nişte cărţi pe care mi le împrumutase. S-a oprit doar cât să rostească nişte remarci evazive şi politicoase; era limpede că n-avea nimic de vorbit cu mine – nici măcar nu se ostenise să sune după vechiul semnal. Şi, la fel ca în seara aceea în maşină, am avut o senzaţie de vagă, dar infinită oroare, pe care nu mi-o puteam stăpâni ori explica.

Pe la jumătatea lui septembrie, Derby a lipsit o săptămână din Arkham – studenţii grupului „decadent” spuneau că se dusese la întâlnirea cu Marele Preot al unui cult malefic care, expulzat din Anglia, se mutase la New York. Eu însumi nu-mi puteam scoate din cap călătoria aceea în Maine… Strania metamorfoză la care fusesem martor mă tulbura mai mult decât aş fi crezut cu putinţă; mă surprindeam, iarăşi şi iarăşi, încercând să găsesc o explicaţie pentru ea şi pentru groaza viscerală pe care mi-o inspirase.

Uneori auzeam pomenindu-se de suspinele ce răsunau în Crowningshield. Părea să plângă o femeie – unii pretindeau că ar fi fost Asenath. Vocea se auzea numai la anumite răstimpuri, apoi amuţea, parcă înăbuşită cu forţa… Zvonurile s-au stins însă în ziua în care Asenath şi-a făcut apariţia în stradă, stând de vorbă cu vioiciune cu mai mulţi cunoscuţi; şi-a cerut scuze

pentru îndelungata absenţă, pomenind ca din întâmplare despre crizele de isterie ale unei mătuşi din Boston, pe care o găzduise. Dar nimeni n-o văzuse vreodată pe misterioasa mătuşă, iar cineva a complicat lucrurile afirmând că, de câteva ori, cel care suspinase în casă fusese un bărbat.

Într-o seară de octombrie am auzit pe neaşteptate familiarul semnal la sonerie. M-am dus să deschid şi l-am găsit pe Edward în prag: de la prima vedere am înţeles că avea vechea personalitate, pe care n-o mai observasem de la întoarcerea din Chesuncook. Chipul său exprima un amalgam de emoţii, dar teama şi triumful păreau să-şi dispute întâietatea; în timp ce închideam uşa după el, s-a uitat repede peste umăr.

M-a urmat până în birou unde mi-a cerut, cu voce tremurătoare, nişte whisky ca să-şi calmeze nervii. M-am abţinut să-l întreb ceva şi, după o vreme, a început singur să vorbească.

„Asenath a plecat, Dan. Noaptea trecută, când servitorii lipseau, am avut o discuţie lungă şi furtunoasă; am făcut-o să-mi promită că mă va lăsa în pace. Fireşte, îmi luasem anumite… garanţii oculte, de care nu ţi-am vorbit până acum. A trebuit să cedeze, deşi asta a turbat-o. Pur şi simplu şi-a făcut bagajele, apoi s-a dus drept la gară ca să prindă trenul spre Boston… Nu trebuie să ştie nimeni că ne-am certat; o să spun că soţia mea se află într-o călătorie de studii… Sper c-o să accepte divorţul – oricum, a jurat să stea cât mai departe de mine. A fost cumplit… îmi fura trupul… devenisem un prizonier în casa aceea. M-am prefăcut docil, însă în taină, cu răbdare şi prudenţă, mi-am plănuit evadarea. Din fericire, nu-mi putea citi chiar fiecare gând; tot ce desluşea era o pornire de rebeliune, dar mă credea neputincios. Nu s-a gândit vreodată c-aş izbuti să o înving… însă cunoşteam nişte formule magice care au funcţionat. ”

Aruncând din nou o privire peste umăr, şi-a mai turnat puţin whisky.

„Pe servitori i-am concediat chiar în dimineaţa asta. Nu le-a plăcut deloc şi mi-au pus o mulţime de întrebări, însă până la urmă au trebuit să plece. Erau din Innsmouth – credincioşi lui Asenath şi înţeleşi împotriva mea. Sper că n-o să-mi facă necazuri, deşi, în timp ce se îndepărtau au râs într-un fel ciudat, ameninţător… Îţi închipui poate, că sunt nebun? Istoria

Arkhamului e plină de lucruri care pot dovedi ce ţi-am spus… şi îţi voi mai spune. Ai văzut şi tu una dintre transformări: în ziua întoarcerii noastre din Mâine, în maşină, după ce ţi-am povestit despre Asenath. Acela a fost momentul în care m-a alungat din trupul meu… chiar când încercam să te fac să înţelegi ce est*e acest demon îngrozitor. A pus* stăpânire asupră-mi şi m-am pomenit înapoi în casă, în biblioteca unde mă încuiaseră blestemaţii de servitori… în trupul femeii care-mi poartă numele. Cu ea ţi-ai terminat călătoria şi – pentru Dumnezeu! — ai fi putut să-ţi dai seama de diferenţă.”

La ultimele vorbe m-am înfiorat fără voie. Sigur, *simţisem* diferenţa – dar cum să accept o explicaţie atât de nebunească? După ce şi-a adunat gândurile, Edward a continuat.

„Trebuia să mă smulg din puterea ei, Dan! Altfel punea definitiv stăpânire pe mine, de Ziua Tuturor Sfinţilor. Atunci se va ţine un sabat – acolo, în pădurile întunecate de lângă Chesuncook, iar un sacrificiu ar fi pecetluit schimbul. Ea ar fi devenit eu, iar eu aş fi devenit ea… Când trupul meu i-ar fi aparţinut pentru totdeauna, Asenath ar fi fost în sfârşit ceea ce-şi dorise: bărbat şi în întregime om. Nu mai trebuia apoi decât să scape de un martor nedorit, ucigându-şi vechiul trup cu mine înăuntru – fie blestemată! — *aşa cum a mai făcut-o;* aşa cum ea, el, lucrul acela, a mai făcut-o o dată, înainte…”

Chipul îi era răvăşit de groază şi oroare. S-a apropiat de mine, iar vocea i s-a preschimbat într-o şoaptă răguşită.

„Ţi-am dat de înţeles încă din maşină: *cea care-şi spune Asenath e chiar bătrânul Ephraïm.* Bănuiam asta de un an şi jumătate, iar acum ştiu. Când uită să fie atentă, scrisul o trădează – găseam câte o notiţă cu aceleaşi caractere ca manuscrisele tatălui ei, literă cu literă. Alteori o auzeam spunând lucruri pe care numai un bătrân le-ar fi putut gândi. Ephraïm… Când a simţit că i se apropie moartea, a luat în stăpânire trupul fiicei lui, aşa cum a vrut să facă ea cu mine, apoi a otrăvit învelişul de carne în care o pusese.

N-ai văzut spiritul batjocoritor al lui Ephraïm strălucind de-atâtea ori în ochii aceia de diavoliţă? Şi într-ai mei când îmi fura trupul?“

Edward s-a oprit, încercând să-şi recapete suflarea. Eu tăceam; prietenul meu, mă gândeam cu amărăciune, era nebun de legat – dar n-o să fiu eu cel care să-l trimită la azil… Trecerea timpului şi eliberarea de influenţa nefastă a lui Asenath îl vor ajuta, poate, să scape de obsesiile morbide. Când a reînceput să vorbească, vocea îi părea aproape normală.

„Am să-ţi spun mai multe… mai târziu, după ce mă odihnesc puţin. O să-ţi povestesc despre ororile la care m-a dus, despre spectre ce hibernează de mii de ani în străfunduri uitate de lume, unde câţiva preoţi blasfemiei le ţin în viaţă. Unii muritori cunosc lucruri pe care nimeni n-ar trebui să le ştie şi pot face lucruri pe care nimeni n-ar trebui să le facă. Am fost amestecat până peste cap în ocultism, dar mi-a ajuns. Dacă aş fi bibliotecar la Universitatea Miskatonică, aş arde chiar astăzi *«Necronomicon»-ul* şi toate celelalte tomuri de magie neagră… Din fericire, Asenath nu mai poate face nimic împotriva mea. O să plec din casa aceea blestemată, da, cât mai curând – o să mă mut înapoi în conacul tatei. Tu, prietene, mă vei ajuta, ştiu… Spune-mi, ce să fac când oamenii vor deveni curioşi, când or să mă întrebe despre soţia mea?… Mai există şi anumite culte care ar putea înţelege greşit ruptura noastră… iar unele au idei şi metode damnabile. Sunt sigur că n-o să mă părăseşti la nevoie – chiar dacă o să-ţi dezvălui fapte care o să te şocheze!"

…Edward a dormit într-una dintre camerele de oaspeţi; în zori, când a plecat, arăta calm şi stăpân pe sine. Nu m-a căutat a doua zi, însă în următoarele săptămâni l-am văzut destul de des. Ne-am ferit amândoi să mai pomenim de lucruri stranii şi neplăcute, discutând în schimb despre renovarea casei Derby şi călătoria în Europa, pe care Edward promisese să o facă împreună cu mine şi cu fiul meu.

Despre Asenath n-am rostit o vorbă: subiectul îl tulbura peste măsură pe Edward. În oraş oamenii bârfeau, dar nu era prima dată când ciudatul menaj din Crowningshield trezea interesul vecinilor. Într-o seară, după ce băuse mai mult decât de obicei la Clubul Miskatonic, bancherul lui Derby a lăsat să-i scape o remarcă despre cecurile pe care le trimitea cu regularitate unor anume Moses şi Abigail Sargent şi unei Eunice Babson, toţi trei

din Innsmouth. Se părea că servitorii aceia dubioşi extorcau un soi de tribut – totuşi, Edward nu-mi pomenise nimic despre asta.

Starea lui nu se ameliora aşa de repede cum sperasem. Ocazionalele accese de bună dispoziţie aveau o notă falsă, în timp ce crizele depresive se îndeseau. Reşedinţa Derby era pregătită de câteva săptămâni să-l primească, însă Edward amâna mereu momentul mutării. Detesta Crowningshield-ul şi totuşi… părea înrobit de casa unde fusese atâta vreme prizonier. Departe de a se hotărî să înceapă să împacheteze, găsea pretext după pretext pentru a mai rămâne acolo. Când l-am întrebat de ce o face, mi-a răspuns printr-o tăcere sumbră. Bătrânul majordom al tatălui său – aflat acum la Crowningshield împreună cu alţi vechi servitori reangajaţi – mi-a povestit că stăpânul lui rătăcea adesea fără rost prin încăperile casei şi cobora mereu în pivniţă. Mă întrebam dacă nu cumva Asenath îi trimitea scrisori care să-l tulbure sau să-l înspăimânte, însă majordomul nu găsise niciodată în corespondenţă vreun plic venind de la doamna Derby.

În Ajunul Crăciunului, Edward a avut prima criză de nebunie. Se înserase, iar afară ningea; aşezaţi înaintea căminului, plănuiam călătoriile verii când, pe neaşteptate, prietenul meu a scos un strigăt şi a sărit din fotoliu. Privirile rătăcite, tremurai buzelor trădau o panică incontrolabilă – cum numai căderea într-o prăpastie de coşmar ar fi putut aduce.

„Mintea mea! Mintea mea! Ajută-mă, Dan! Mă trage… mă agaţă cu ghearele… diavoliţa… da, chiar şi acum… Ephraïm – Kamog! Kamog!! Groapa Shaggoth-ilor… Iä! Shub-Niggurath! Ţapul-cu-O-Mie-de-Iezi!… Flacăra… flacăra… dincolo de trap, dincolo de viaţă… în pământ… Dumnezeule!…”

L-am aşezat la loc în fotoliu, silindu-l să bea puţin coniac. Nu s-a împotrivit; agitaţia îl vlăguise, iar curând a căzut într-o totală apatie. Însă continua să-şi mişte buzele şi m-am aplecat pentru a-i prinde şoaptele slabe:

„Încearcă din nou… ar fi trebuit să-mi dau seama… nimic n-o poate opri: nici depărtarea, nici magia, nici moartea… ea vine tot timpul la mine, mai ales noaptea… nu izbutesc să plec din casa aceea… este oribil… Doamne, *dacă ai şti cât de oribil…* “

Când, în sfârşit, a alunecat într-un soi de torpoare, i-am pus nişte perne sub cap şi l-am lăsat să doarmă. N-am chemat niciun doctor, căci ştiam dinainte ce va spune. Edward s-a trezit pe la miezul nopţii şi l-am ajutat să se culce în camera de la etaj. Dimineaţa, când m-am sculat, plecase. Am telefonat imediat la Crowningshield şi majordomul mi-a spus că stăpânul său se întorsese şi se plimba neliniştit prin încăperi.

Declinul lui Edward a fost rapid. Nu mai ieşea din casă, iar de câte ori mă duceam să-l văd îl găseam în bibliotecă, uitându-se în gol şi părând să asculte ceva cu mare atenţie. Câteodată vorbea raţional, dar numai despre subiecte banale. Orice aluzie la boala lui, la planuri de viitor sau la Asenath îi declanşau o stare de febrilitate vecină cu nebunia. Uneori avea crize înfricoşătoare noaptea, în timpul cărora şi-ar fi putut face rău singur.

Am discutat îndelung cu doctorul, bancherul şi cu avocatul lui, hotărând în cele din urmă să chemăm doi psihiatri care să-l examineze. De la primele întrebări, Edward a început să tremure; trupul îi era scuturat de spasme, iar mintea pradă unui delir vrednic de milă. În aceeaşi seară, o maşină închisă l-a dus pe nefericitul meu prieten la azilul din Arkham.

Îl vizitam de două ori pe săptămână şi mă întorceam cu sufletul greu, după ce-i auzeam strigătele sălbatice, şoaptele înspăimântate sau frazele pe care le rostea obsedant: „Trebuia s-o fac… trebuia… Până la urmă tot o să mă aibă… Acolo, jos, în întuneric… Mamă! Dan! Salvaţi-mă… Salvaţi-mă…“

Nimeni nu putea spune care-i erau şansele de vindecare, dar încercam din răsputeri să fiu optimist. I-am mutat pe majordom şi pe ceilalţi servitori în reşedinţa Derby, căci Edward avea nevoie de o casă care să-l aştepte. Nu mă puteam însă hotărî ce era de făcut cu Crowningshield-ul, cu vasta-i bibliotecă şi colecţia de obiecte stranii; le-am lăsat pe toate aşa cum erau, cerându-i menajerei să se ducă acolo o dată pe săptămână şi să şteargă praful.

Coşmarul final a venit cu puţin înainte de ziua întâmpinării Domnului – anunţat, printr-o crudă ironie, de o falsă licărire de speranţă. Într-o dimineaţă am primit un telefon: Edward îşi recăpătase judecata. Memoria lui, spuneau doctorii, avea

anumite lacune, dar mintea îi era vindecată. Desigur, trebuia să mai rămână o vreme sub observaţie, însă dacă totul mergea bine, într-o săptămână se putea întoarce acasă.

Însufleţit de vestea cea bună, m-am grăbit spre azil. Am urcat scările, am străbătut coridorul în fugă şi, când o soră mi-a deschis uşa rezervei lui, am rămas încremenit… Bolnavul s-a apropiat de mine şi mi-a întins mâna cu un zâmbet politicos şi îngheţat. Chipul lui avea din nou expresia hotărâtă, atât de străină firii prietenului meu. Mă găseam în faţa personalităţii pline de energie şi competenţă despre care Edward jurase că era sufletul invadator al soţiei lui. Am recunoscut privirea pătrunzătoare, linia fermă a gurii, asprimea nefirească a trăsăturilor; iar când mi-a vorbit, am desluşit în glasul lui ironia unui spirit străvechi şi diavolesc. Era acelaşi care – cu cinci luni în urmă – îmi condusese maşina prin noapte, cel ce uita întotdeauna familiarul semnal de sonerie şi care acum îmi trezea iarăşi panica şi oroarea.

Am discutat despre formalităţile de ieşire din spital – şi nu puteam decât să încuviinţez. Deşi, aşa cum mă preveniseră doctorii, nu-şi amintea ultimele evenimente, pacientul se comporta conştient şi stăpân pe sine. Cu toate astea, ceva părea anormal la el… Bărbatul care vorbea atât de lucid era într-adevăr Edward Derby? Iar dacă nu, cine sau *ce* era el – şi unde se afla prietenul meu? Omul dinaintea mea trebuia oare lăsat liber? Sau, poate, trebuia să dispară de pe faţa pământului?… *Există o frântură de abis în toate,* spunea privirea lui sardonică, făcând să mă treacă fiorii. Nu mă simţeam deloc în apele mele şi am răsuflat uşurat când am putut în sfârşit să plec.

Tot restul zilei m-am frământat zadarnic. Ce se întâmplase? Cine se ascundea în trupul lui Edward? Dimineaţa următoare am telefonat la azil: pacientul se afla în aceeaşi stare bună, a fost răspunsul de care mă temusem. Spre seară ajunsesem aproape de un colaps nervos; frământările, nesiguranţa, mă aduseseră la exasperare. Voiam să-l ajut pe Edward, să fac ceva – dar ce?!

Era noapte – a doua după „însănătoşirea” lui Edward – când m-am pomenit cu un telefon. Cum nu mă culcasem încă, am ridicat receptorul aparatului din bibliotecă. N-am auzit însă pe nimeni la celălalt capăt al firului; eram gata să închid, când mi s-

a părut că disting un sunet slab, de parcă cineva încerca să vorbească şi nu putea. „Cine este?” am întrebat, dar singurul răspuns a fost un soi de bolboroseală: „Glub… glub… glub”. Gândindu-mă că aparatul celuilalt era defect, am spus cât mai răspicat: „Nu vă aud. Sunaţi la Centrala Oraşului”. Interlocutorul meu necunoscut a închis.

Toate astea s-au petrecut către miezul nopţii. Mai târziu, la anchetă, s-a stabilit că apelul venise din Crowningshield – unde n-ar fi trebuit să se afle nimeni… Nu pot decât să-mi închipui ce-au descoperit oamenii legii în casa aceea: groapa dintr-unul din cotloanele pivniţei, şifonierul răscolit în grabă, amprentele ciudate de pe telefon, izul de putreziciune care stăruia pretutindeni. Poliţiştii, bieţi imbecili, încă mai cred că a fost vorba de o răzbunare a servitorilor concediaţi, şi încă îi mai caută, deşi cei trei s-au făcut nevăzuţi după ultimele evenimente.

Idioţii! Îşi închipuie că neciopliţii din Innsmouth ar fi putut să imite scrisul prietenului meu? Că ar fi putut aduce *oroarea de pe trepte?! Eu cred tot ce mi-a povestit Edward Derby!!* La fruntariile vieţii există monştri mai cumpliţi decât orice coşmar, pe care, câteodată, ambiţia funestă a unor slujitori ai Răului îi slobozeşte printre noi. În Ephraïm este una din creaturile de dincolo de lume – o chemare necugetată a făcut-o să se întrupeze. A înghiţit-o pe Asenath, apoi pe Edward, iar acum mă ameninţă pe mine.

Pot eu să mă simt în siguranţă? Anumite puteri supravieţuiesc morţii trupului… În ziua ce a urmat celei mai oribile nopţi din viaţa mea, când am putut să mă smulg din starea de prostaţie, să merg şi să vorbesc coerent, m-am dus la azilul de nebuni şi l-am împuşcat pe bărbatul care-şi spunea Edward. Am făcut-o pentru a salva lumea de blestem; dar nu pot fi sigur de nimic atâta vreme cât cadavrul nu este ars… Doctorii îl păstrează pentru o prostească şi inutilă autopsie – degeaba le spun să-l ducă la crematoriu. *Trebuie incinerat – cel care nu era Edward Derby atunci când l-am ucis.* Trebuie, altfel înnebunesc, căci voi fi, poate, următoarea victimă. Dar voinţa mea este puternică şi n-o să mă las copleşit de teroare… Ephraïm, Asenath, Edward – şi acum, cine? Nu vreau să fiu alungat din trupul meu. Nu

vreau să mă trezesc în cadavrul găurit de gloanţe care zace la morga azilului!

Dar să încerc să fiu coerent… N-am pomenit încă nimic despre *oroarea de pe trepte.* N-am să vorbesc despre ceea ce poliţia ignoră cu persistenţă – mărturia unor măturători care, la ora două dimineaţa, s-au întâlnit pe High Street cu un pitic grotesc şi urât mirositor. Voi spune numai că, puţin mai târziu, m-a trezit soneria apăsată parcă de o mână nesigură sau fără vlagă, ce se chinuia să termine familiarul semnal al lui Edward.

Derby la uşă… amintindu-şi codul nostru! Devenise iarăşi el, cel adevărat… Dar ce căuta aici în toiul nopţii? I se dăduse drumul din azil sau evadase? Orice-ar fi fost – m-am gândit în timp ce-mi îmbrăcam în grabă halatul şi coboram scările câte două odată – cel care sunase era vechiul Edward, iar eu o să-i dau tot ajutorul de care avea nevoie.

Când am deschis uşa spre întunericul străjuit de ulmi, m-a izbit un iz fetid, ce mi-a tăiat răsuflarea. Am tuşit, gata să vomit şi, la început, aproape că n-am desluşit piticul ghebos de pe trepte. Unde dispăruse Edward? Doar îl auzisem sunând cu o secundă înainte… Şi cine era acea oribilă parodie de om?

Vizitatorul purta unul dintre pardesiele prietenului meu, însă poalele atingeau pământul şi mânecile, deşi suflecate; îi acopereau cu totul mâinile. Avea pe cap o pălărie de fetru cu borurile lăsate, iar un fular negru îi ascundea faţa.

În vreme ce păşeam nesigur spre ea, creatura a scos un sunet semilichid, la fel cu cele pe care le auzisem la telefon: „Glub… glub… glub…“, întinzându-mi o foaie înfiptă în vârful unui creion. Încă gata să vărs din pricina mirosului de putreziciune, am apucat hârtia acoperită cu un scris mărunt şi am încercat s-o citesc.

Era, fără îndoială, scrisul lui Edward.

Dar de ce să-mi trimită un mesaj când putea să telefoneze – şi de ce erau literele trasate atât de stângaci, de tremurat? Neputând să descifrez nimic în semiobscuritatea de afară, m-am întors în vestibul, urmat de piticul care s-a oprit în prag. Straniul mesager răspândea o duhoare într-adevăr insuportabilă…

Apoi, în timp ce parcurgeam rândurile scrisorii, genunchii mi s-au muiat deodată şi mi s-a făcut negru în faţa ochilor. Când mi-am revenit în simţiri, eram întins pe jos, strângând încă foaia de hârtie cu degete crispate. Iată ce scria acolo:

„Dan, du-te la azil şi ucide-l pe cel care se află în camera mea. Ucide-l, căci nu mai este Edward Derby... Asenath a pus stăpânire pe mine. Asenath, care e moartă de trei luni şi jumătate!

Am minţit spunându-ți că a plecat. Am ucis-o. Nu puteam să n-o fac... Când s-a întâmplat eram singuri în casă şi eu mă aflam în propriul meu trup. Am pus mâna pe un sfeşnic şi i-am zdrobit capul. Altfel m-ar fi avut pentru totdeauna de Ziua Tuturor Sfinţilor.

Am îngropat-o în cel mai ascuns ungher al pivniţei, punând deasupra nişte lăzi vechi şi am şters toate urmele. A doua zi, servitorii au bănuit ceva, dar au asemenea fărădelegi de ascuns, încât n-au cutezat să se ducă la poliţie, l-am concediat, deşi Dumnezeu ştie ce vor face ei sau ceilalţi membri ai cultului lor blasfemie...

Un timp am crezut că scăpasem, apoi am simţit o atingere în minte. Am ştiut ce era – ar fi trebuit să mă gândesc: un suflet ca al lui Ephraïm continua să trăiască chiar şi după moarte... iar acum, Asenath punea stăpânire pe mine, luându-mi trupul şi închizându-mă în cadavrul ei, îngropat în pivniţă.

Bănuiam ce va urma – de aceea mi-am pierdut controlul şi am fost dus la spital. Apoi s-a întâmplat... m-am pomenit sufocându-mă în beznă... în leşul putrezit al lui Asenath... în pivniţă, sub lăzile grele. Şi am înţeles că ea se afla în trupul meu, la azil... pentru totdeauna, căci era după Ziua Tuturor Sfinţilor, iar sacrificiul pecetluia schimbul, chiar dacă Asenath nu fusese de faţă la ceremonie. Eram disperat şi, în ciuda a tot şi toate, mi-am croit drum afară din mormânt.

Sunt mort de prea mult timp ca să mai pot vorbi – n-am izbutit s-o fac la telefon – dar încă mai pot scrie. O să ajung cumva la tine ca să-ţi aduc un ultim mesaj şi să te previn. Ucide acel demon, *dacă ţii la lumea pe care o cunoşti.* Ai grijă să fie incinerat. *Dacă nu, va trăi veşnic, trecând dintr-un trup într-altul*

– iar răul pe care-l poate face este dincolo de orice închipuire. Fereşte-te de magia neagră, Dan, este instrumentul diavolului. Şi acum, adio – ai fost un prieten adevărat. Spune poliţiei orice crezi de cuviinţă – îmi pare rău că te-am băgat în asta… Curând îmi voi găsi pacea, căci leşul în care sunt închis nu mai rezistă mult. Sper c-o să poţi citi scrisoarea… Omoară-l pe cel din azil. Omoară-l!

Al tău, Edward"

Când am ajuns la sfârşitul celui de-al treilea paragraf, mi-am coborât o clipă privirea spre piticul care adusese scrisoarea. Zăcea întins lângă prag, de unde n-avea să se mai ridice vreodată. Vederea şi mai ales mirosul oribilei creaturi informe m-au făcut să-mi pierd din nou cunoştinţa.

Mi s-a povestit a doua zi că valetul meu, un bărbat cu nervi de oţel, n-a leşinat când a dat peste oroarea din vestibul. Păstrându-şi cumpătul, s-a dus să telefoneze la poliţie. Când au sosit cei doi detectivi, valetul mă trezise, ducându-mă în camera de primire. Mesagerul nocturn continua să zacă unde se prăbuşise.

Veşmintele lui Edward ascundeau o masă gelatinoasă, în curs de descompunere. În trupul acela neomenesc s-au găsit câteva oase, nişte vertebre şi un craniu zdrobit, care a putut fi identificat pe baza protezei dentare: îi aparţinuse, fără putinţă de tăgadă, lui Asenath.

ŞOBOLANII DIN ZIDURI

În ziua de 16 iulie 1923, după ce ultimul zidar şi-a terminat treaba, m-am mutat în prezbiteriul din Exham. Restaurarea ceruse un efort titanic, căci clădirea – un fost castel –, lăsată multă vreme în părăsire, ajunsese aproape o ruină. Nu mai era locuită din perioada domniei lui Iacob I, epocă în care o tragedie inexplicabilă i-a răpus pe stăpânul domeniului, pe cinci dintre copiii săi şi pe mai mulţi servitori, silindu-l pe cel de-al treilea fiu – strămoşul meu în linie directă şi singurul supravieţuitor al unei familii ce ajunsese să fie detestată în Anglia – să fugă peste ocean pentru a scăpa de furtuna de suspiciuni şi teroare.

Unicul moştenitor fiind acuzat de crime multiple, oribile, domeniul trecuse în stăpânirea Coroanei, iar prezumtivul vinovat n-a făcut vreo tentativă de a se disculpa ori de a-şi redobândi averea. Zguduit de o groază infinit mai mare decât frica de lege şi hotărât nu doar să nu-şi mai vadă niciodată casa părintească, ci să şi-o şteargă cu totul din amintire, Walter de la Poer, al unsprezecelea baron de Exham, a ajuns în cele din urmă în Virginia, fondând o familie care, în secolul următor, avea să-şi ia numele de Delapore.

Prezbiteriul din Exham a rămas astfel pustiu, deşi a fost dăruit, în secolul XIX, familiei Norrys şi era studiat adesea pentru arhitectura lui faimoasă: turnuri gotice înălţate peste ziduri saxone, ale căror temelii, la rându-le, aparţineau unui amestec încă şi mai vechi de stiluri – roman cu celtic, creaţie a druizilor, după cum susţineau unele legende. Clădirea avea nişte fundaţii trainice, dar care, într-o latură, se afundau într-un masiv calcaros, despicat de râpa adâncă de pe creasta căreia prezbiteriul domina împrejurimile, la trei mile spre vest de satul Anchester.

Dacă arhitecţii şi arheologii cercetau cu interes această relicvă stranie a unor veacuri apuse, sătenii o detestau. O urâseră şi cu sute de ani înainte, când strămoşii mei locuiau acolo şi o urau la fel de mult acum, când pietrele zidurilor fuseseră acoperite cu muşchi şi licheni. Iar eu… Dacă nu

ştiusem nimic din toate astea, am aflat adevărul chiar în ziua sosirii mele la Anchester: eram fiul unei familii blestemate.

Am crezut că îmi cunosc arborele genealogic; ştiam că primul meu strămoş american ajunsese în colonii în nişte împrejurări stranii. Totuşi, datorită atitudinii reticente a familiei mele, ignoram cu desăvârşire amănuntele. Spre deosebire de alţi proprietari de plantaţii din Sud, nu ne lăudam cu strămoşi plecaţi în Cruciade, cavaleri fără teamă şi prihană sau alţi eroi din Evul Mediu şi din Renaştere. În familia noastră nu se transmiseseră nici cronici scrise, nici tradiţii; doar un plic sigilat, pe care fiecare patriarh îl lăsa fiului cel mare, ca să-l deschidă şi să-l citească cu luare-aminte, *după moartea sa.* Atât. Înfăptuirile cu care alegeam să ne mândrim datau toate din perioada de după emigrare, aparţinând unei familii bogate din Virginia, demnă, onorabilă şi foarte rezervată.

În timpul Războiului Civil ne-am pierdut toată averea, iar existenţa ni s-a schimbat complet după ce trupele federale au incendiat Carfax, conacul şi plantaţia noastră de pe malul râului James. În acea noapte apocaliptică, bunicul meu a pierit în flăcări şi, odată cu el, s-a mistuit şi documentul ce ne lega pe toţi de trecutul european. Chiar şi astăzi îmi aduc aminte prăpădul focului, aşa cum l-am văzut prin ochii copilului de şapte ani: comenzile ofiţerilor, urletele soldaţilor, ţipetele şi plânsetul femeilor, gemetele negrilor îngenuncheaţi în rugăciune, care credeau că a venit sfârşitul lumii… Tata lupta în armata sudistă, apărând Richmondul. După nesfârşite formalităţi, mama şi cu mine am primit autorizaţia să trecem prin frontul de război ca să ajungem la el.

După încheierea păcii ne-am îndreptat spre Nord, de unde era mama. Astfel am ajuns la vârsta maturităţii şi mi-am agonisit averea în calitate de bun yankeu. Nici eu, nici tata nu am ştiut vreodată ce conţinuse misteriosul plic, moştenirea noastră ereditară şi, prins în rutina înrobitoare a vieţii de afacerist din Massachusetts, mi-am pierdut cu desăvârşire orice interes pentru arborele genealogic. Şi bine am făcut. Căci, dacă aş fi bănuit, fie şi pentru o clipă, natura sumbrelor fapte ce ne umbreau trecutul, aş fi lăsat fără şovăire prezbiteriul din Exham pradă mucegaiului, lichenilor şi pânzelor de păianjen.

Tata a murit în 1904, fără să lase vreun mesaj pentru mine ori pentru fiul meu Alfred, pe atunci un copil de zece ani. Alfred avea să răstoarne ordinea obişnuită a informaţiilor transmise în familia noastră: în timp ce eu nu ştiam despre trecut decât frânturi şi zvonuri, el mi-a scris din Anglia – unde fusese detaşat în 1917, ca ofiţer de aviaţie – relatându-mi nişte legende străvechi foarte interesante, care păreau să ne privească direct.

Istoria familiei Delapore se vădea extrem de pitorească, deşi cam sinistră. Un prieten al fiului meu, căpitanul Edward Norrys din Royal Flying Corps, care locuia la Anchester, lângă fostul nostru domeniu, îi povestise lui Alfred despre superstiţiile sătenilor, absolut fantastice şi aberante, depăşind imaginaţia, oricât de bogată şi înclinată spre oribil a oricărui autor de romane de groază. Norrys însuşi nu le lua deloc în serios, însă pe fiul meu îl fascinau şi îi dădeau subiecte într-adevăr interesante pentru scrisori. Aceste legende au izbutit să mă captiveze şi pe mine, atrăgându-mi tot mai mult atenţia asupra moştenirii noastre de peste ocean. Într-atât încât m-am hotărât să cumpăr prezbiteriul în ruină, pe care Norrys i-l arătase fiului meu, oferindu-se să medieze tranzacţia, clădirea fiind pe atunci proprietatea unchiului său.

Am cumpărat prezbiteriul din Exham în toamna lui 1918, la un preţ derizoriu. La scurt timp după asta, fiul meu s-a întors acasă mutilat, nenorocire care mi-a abătut gândul de la proiectul de restaurare. În cei doi ani cât a mai trăit Alfred, m-am dedicat îngrijirii lui, lăsându-mi asociaţii să se ocupe de afaceri.

După moartea unicului meu fiu, în 1921, am rămas fără niciun ţel în viaţă. Cum nu-mi păsa pe unde-mi târam umbra, am decis să-mi petrec restul zilelor în Anglia, pe noul meu domeniu… Am sosit în decembrie, fiind primit la Anchester de căpitanul Norrys, care mă aştepta, oferindu-se să mă ajute cu tot ce-i stătea în puteri în laborioasa muncă de restaurare.

Vederea prezbiteriului din Exham n-a reuşit să-mi trezească vreo emoţie; nu era decât o jalnică grămadă de ruine medievale acoperite cu licheni, ciuruită de cuiburi de ciori, cochilie de piatră goală pe dinăuntru, atârnând pe marginea prăpastiei, gata parcă în orice clipă să se prăbuşească sub greutatea turnurilor rămase ca prin minune în picioare…

După ce am reconstituit, din planuri şi descrieri disparate, imaginea clădirii aşa cum fusese în momentul plecării strămoşului meu, mai devreme cu trei secole, am început să angajez lucrători. Numai că am fost silit să-i caut la oarecare distanţă, căci sătenii din Anchester nutreau o ură nestinsă şi o teamă iraţională faţă de prezbiteriu şi de vechii lui stăpâni. Aceste sentimente rămăseseră atât de puternice, încât se transmiteau şi muncitorilor străini de ţinut, determinându-i pe unii să abandoneze lucrul şi să plece, fără să aştepte măcar să fie plătiţi.

Fiul meu îmi spusese că sătenii îl evitau, arătându-i chiar ostilitate, fiindcă era din familia Poer. Curând m-am trezit având parte de acelaşi tratament. Şi oricât am încercat să-i conving pe săteni că nu ştiam nimic despre strămoşii mei, au rămas cu o răceală şi o antipatie atât de evidente încât a trebuit să aflu tradiţiile locale prin mijlocirea lui Norrys. Oamenii din Anchester nu-mi puteau ierta că venisem să restaurez acel simbol al groazei: ruinele, sinonime, în tradiţia lor plină de superstiţii, cu o vizuină a demonilor, o Poartă a Iadului.

Adevărul era mult mai simplu: prezbiteriul din Exham se afla pe locul unui templu datând din epoca druizilor sau chiar anterior perioadei celtice. Legendele culese de Norrys şi studiile arheologilor stăteau mărturie unor rituri păgâne, stranii şi violente, care se celebraseră cândva aici, rituri transformate mai târziu de romani în cultul zeiţei Cybela.

DIV… OPS… MAGNA… MAT… — lăsaseră mărturie inscripţiile de pe pereţii subteranelor, iar înţelesul lor nu era greu de intuit: erau semnul Magnei Mater, al cărei cult întunecat fusese interzis cetăţenilor din Roma şi din întreg Imperiul. În vremurile acelea, cea de-a treia legiune a lui Augustus îşi stabilise tabăra la Anchester. Se spunea, iar vestigiile o dovedeau, că măreţul templu al Cybelei adăpostea mulţimi de adoratori care luau parte la ceremonii crude şi sălbatice, celebrate de preoţi frigieni. Se mai spunea – dar de data asta nu erau decât zvonuri – că abolirea străvechiului cult nu a pus capăt orgiilor din temple, preoţii continuând să-şi îndeplinească ritualurile păgâne noaptea, pe ascuns, în timp ce, la lumina zilei, îşi mărturiseau cu glas tare noua credinţă.

Se părea că anticele rituri nu dispăruseră odată cu dominaţia romană. Saxonii clădiseră alte edificii peste fundaţiile templului, înglobând clădirile rămase în picioare şi dând ansamblului aspectul arhitectonic definitiv. Devenit un vast sanctuar fortificat, inima unui cult de temut, menţinut de un ordin monastic puternic, era înconjurat de păduri şi grădini uriaşe, ce n-aveau nevoie de ziduri pentru a-i ţine la distanţă pe locuitorii satelor din vecinătate. Fortăreaţa călugărilor nu fusese cucerită niciodată, nici măcar de vikingi în timpul faimoasei Danenlaw, dar, sub stăpânirea normandă, ordinul decăzuse – poate de aceea nu s-a opus în niciun fel când, în 1261, Henric al III-lea a dăruit domeniul strămoşului meu, Gilbert de la Poer, primul baron de Exham.

Până atunci, familia mea avusese o reputaţie nepătată; dar, începând din acel an, s-au petrecut, după toate aparenţele, multe ciudăţenii. O cronică din 1307 spunea despre un de la Poer că „fusese blestemat de Dumnezeu“, iar legendele satului au păstrat vie groaza localnicilor faţă de castelul ridicat pe ruinele vechiului templu.

În tradiţiile orale, strămoşii mei erau o rasă de demoni ereditari, faţă de care Gilles de Rays şi marchizul de Sade ar fi fost nişte sfinţi; se părea că, din vina familiei mele, dispăruseră, timp de generaţii, sute şi sute de oameni.

Personajele cele mai sinistre şi detestate erau baronii sau descendenţii lor direcţi. Dacă unul dintre moştenitori dădea dovadă de apucături mai sănătoase, murea repede, în condiţii greu de clarificat şi lăsa locul unei progenituri reprezentative. Patriarhul familiei oficia un cult special, la care, uneori, nu erau admişi decât anumiţi membri. Iniţierea depindea mai mult de temperamentul fiecăruia decât de ereditate, căci, printre adepţii cultului se numărau şi rude prin alianţă. Lady Margaret Trevor de Cornwallis, soţia lui Godfrey, al doilea fiu al celui de-al cincilea baron de la Poer, era una din întruchipările spaimei pentru toţi copiii din ţinut şi a devenit ulterior eroina unei balade înfricoşătoare, ce se mai cântă şi azi înspre graniţa Ţării Galilor. Tot cântecele populare relatau soarta lady-ei Mary de la Poer care, la câteva zile după căsătoria cu contele de Shrewsfield, a fost ucisă de soţul ei şi de mama acestuia; cei doi au primit nu

doar iertarea şi absolvirea, ci au fost chiar binecuvântaţi de preotul căruia, la spovedanie, i-au încredinţat taina nelegiuirii comise.

Aceste mituri şi superstiţii absurde nu-mi inspirau decât un imens dispreţ. Însă persistenţa lor în timp şi faptul că se refereau la un şir atât de lung de strămoşi ai mei, îmi păreau extrem de tulburătoare. Deprinderile monstruoase de care erau învinuiţi membrii familiei mele îmi aduceau fără voie aminte de singurul scandal cunoscut în legătură cu înaintaşii mei mai apropiaţi: cazul vărului Randolph Delapore din Carfax, care, după ce s-a întors din războiul cu Mexicul, a plecat să trăiască printre negri şi a devenit preot al cultului Vodoo.

La Exham aveam să aflu nenumărate istorii despre urletele şi gemetele ce se auzeau din valea pustie de la poalele falezei de calcar; duhoarea ce se ridica din străvechiul cimitir de acolo după ploile de primăvară; creatura stranie, nici om, nici animal, pe care o călcase în picioare calul lui Sir John Clave într-o noapte, pe un câmp pustiu; servitorul care înnebunise după ce a văzut ceva anume în prezbiteriu… Toate semănau obişnuitelor poveşti cu fantome, ce îmi treziseră întotdeauna scepticismul. Era mai greu să ignor zvonurile despre ţărani dispăruţi, însă nu găseam nimic extraordinar în ele, date fiind obiceiurile medievale. Cea mai mică nesupunere, o ofensă fie şi închipuită sau prea multă curiozitate erau pedepsite adesea cu moartea şi multe capete tăiate fuseseră înălţate în pari pe crenelurile fortificaţiilor, astăzi dispărute, din jurul prezbiteriului.

Unele istorii erau atât de fantastice şi pline de pitoresc încât mă făceau să regret că nu cunoşteam prea bine mitologia anglo-celtă. Cele mai multe povesteau cum, în fiecare noapte, o legiune de diavoli cu aripi de liliac sosea la prezbiteriu să prăznuiască sabatul vrăjitoarelor…

Cea mai impresionantă dintre legende – şi singura consemnată în cronici – era epopeea şobolanilor: o armată de rozătoare înfometate ţâşnise din prezbiteriu la trei luni după tragedia în urma căreia fusese abandonat; armată oribilă, hămesită, ce măturase totul ca un val de gheare şi colţi, devorând pisici, câini, oi, porci şi chiar doi nenorociţi de ţărani care i se aflaseră în cale. Apoi, hoarda nesătulă s-a năpustit în

sat, invadând gospodării şi case, semănând groaza şi oroarea pe unde trecea, după care... dispăruse spre Nord.

Aceste mituri se revărsau ca o grindină asupră-mi, în timp ce lucram la restaurarea căminului strămoşilor mei. M-am încăpăţânat să continui însă, încurajat de îndemnurile căpitanului Norrys şi ale arheologilor care mă ajutau cu sfaturi preţioase.

Doi ani mai târziu, când monumentala lucrare a fost în sfârşit terminată, am contemplat sălile vaste, zidurile acoperite cu lambriuri, candelabrele coborând din tavane boltite, ferestrele ogivale cu vitralii şi scările lungi cu o mândrie şi-o mulţumire ce compensau din plin cheltuielile şi eforturile pe care le făcusem.

Toate elementele arhitecturii Evului Mediu fuseseră reproduse cu iscusinţă, iar părţile adăugate de mine se integrau desăvârşit între străvechile ziduri – căci, deşi prezbiteriul din Exham arăta ca o construcţie medievală, interiorul era cu desăvârşire nou, modernizat, fără disconfortul şi fantomele de altădată. De acum, îmi rămânea o singură dorinţă: să refac bunul renume al familiei care avea să se stingă odată cu mine. Voiam să-mi petrec restul vieţii în căminul strămoşesc, dovedindu-le tuturor că nu orice de la Poer era obligatoriu un demon.

M-am mutat în prezbiteriu la 16 iulie 1923, împreună cu şapte servitori şi nouă pisici – animale pentru care am o mare slăbiciune. Blacky, motanul negru în vârstă de şapte ani, venise cu mine din Boston; pe celelalte le adunasem în timpul cât am locuit la căpitanul Norrys.

Primele cinci zile în noua casă le-am petrecut cercetând documente referitoare la istoria familiei mele. Aveam câteva relatări ale tragediei finale şi fugii lui Walter de la Poer (evenimente descrise, probabil, şi în scrisorile pierdute în incendiul din Carfax). Potrivit lor, strămoşul meu fusese acuzat – şi nu pe nedrept – că i-ar fi ucis pe toţi ceilalţi din familie, în timp ce dormeau neştiutori în paturile lor. Faptul se petrecuse la două săptămâni după ce Walter făcuse o descoperire înspăimântătoare, ce îi schimbase total felul de a fi, dar pe care nu o dezvăluise nimănui, decât, poate, celor patru servitori ce i-au devenit complici, ajutându-l ulterior să fugă.

Acest masacru premeditat al tatălui, a trei fraţi şi a două surori, precum şi a şapte servitori a fost privit cu o stranie îngăduinţă de către săteni, iar justiţia a manifestat o asemenea indulgenţă încât autorul multiplelor crime, departe de a fi urmărit, arestat şi judecat, a putut ajunge fără piedici în Virginia. Mai mult chiar: localnicii din Exham şopteau între ei că era un erou, ce scăpase regiunea de un blestem străvechi.

Nu-mi puteam închipui ce descoperire sinistră îl împinsese să săvârşească un act atât de înfiorător – Walter de la Poer cunoştea, cu siguranţă, de ani, istoriile care se spuneau pe seama familiei lui şi nu ar fi avut cum să-l şocheze. Fusese atunci martorul vreunui ritual demonic? Găsise din întâmplare un indiciu revelator în castel sau în afara lui? Când se afla în Anglia avea reputaţia unui tânăr liniştit şi timid. În Virginia, cronica familiei nu-l descria ca fiind aspru, plin de amărăciune, ci doar tăcut şi frământat de gânduri pe care nu le mărturisise nimănui, niciodată. Iar Francis Hardley de la Bellview, un nobil emigrat ca şi el, îl numise în jurnalul său „un gentleman desăvârşit, drept şi onorabil.”

În a şasea zi de când mă mutasem, s-a petrecut prima ciudăţenie. Cum mă găseam într-o clădire aproape nouă – cu excepţia zidurilor exterioare – , la început nu am dat decât prea puţină importanţă întâmplării şi, abia mai târziu, când am făcut legătura cu alte incidente asemănătoare, am înţeles că în seara de 22 iulie începuse coşmarul.

Iată ce îmi amintesc: imediat după apusul soarelui, motanul meu a început să manifeste o nelinişte şi o nervozitate contrare firii sale. Umbla din încăpere în încăpere şi adulmeca de-a lungul pereţilor, oprindu-se la răstimpuri ca să asculte cu încordare ceva numai de el auzit.

A doua zi, un servitor a venit să îmi spună că toate pisicile din casă deveniseră extrem de agitate. Eram în biroul meu – o încăpere vastă, aflată la etajul al doilea, având o boltă cu nervuri, lambriuri din stejar negru şi o fereastră gotică ce dădea spre faleză – şi, în timp ce omul îmi vorbea, am văzut silueta de beznă a lui Blacky mişcându-se. Motanul se târa de-a lungul zidului dinspre vest şi zgâria lemnăria cea nouă, ce acoperea vechile pietre.

Să fi fost şoareci sau şobolani înăuntru? Servitorul meu aşa credea, însă i-am explicat că nu au mai fost şobolani în casă de trei secole şi era greu de crezut că şoarecii de câmp din lanurile dimprejur ar fi venit deja ca să se cuibărească. Zidurile emanau probabil un miros mai deosebit, imperceptibil pentru simţurile omeneşti, dar pe care pisicile sensibile îl detectaseră imediat... — asta trebuia să fie. Totuşi, întâmplarea mă obseda şi, în aceeaşi după-amiază, m-am dus să-l văd pe Edward Norrys. Căpitanul m-a încredinţat că nu greşeam: era absolut imposibil ca prezbiteriul să fi fost infestat atât de subit de şoareci de câmp.

În noaptea aceea am urcat ca de obicei în camera din turnul de vest, pe care o alesesem drept dormitor. Se ajungea acolo pe o scară de piatră, apoi printr-o galerie – prima, veche, cu treptele înnegrite de vreme; a doua complet restaurată.

Blacky a intrat primul în încăperea circulară, cu tavanul înalt, boltit, cu pereţii acoperiţi nu cu lambriuri ca în restul casei, ci cu o serie de tapiserii pe care le alesesem în ultima călătorie la Londra. Am închis uşa grea ca o poartă de temniţă, m-am dezbrăcat la lumina lămpilor electrice în formă de lumânări, apoi am răsucit comutatorul şi m-am culcat în patul uriaş, cu coloane sculptate. Imediat motanul a sărit lângă mine, culcându-se la picioarele mele, la locul lui obişnuit...

O vreme am rămas cu ochii deschişi, ascultând foşnetul frunzişului şi torsul liniştitor a lui Blacky. Probabil că la un moment dat am căzut într-un somn adânc, bântuit când de coşmaruri, când de vise stranii. Şi, brusc, m-am trezit – în clipa în care motanul a mieunat.

La lumina difuză, venită prin fereastră, l-am văzut cu capul ridicat, cu labele dinainte sprijinite pe gleznele mele, încordându-se gata să sară. Privea fix într-un punct de pe zid, situat dedesubt şi la dreapta ferestrei, un punct unde eu nu desluşeam nimic, dar asupra căruia mi-am concentrat întreaga atenţie.

Curând am înţeles că Blacky nu avea năluciri – chiar vedea *ceva.* Să fi fost o iluzie sau tapiseria se mişca abia perceptibil? Mai mult, aş putea să jur că auzeam limpede în spatele pânzei un zvon, o alergătură ca de şobolani sau şoareci.

În aceeaşi clipă, motanul s-a năpustit asupra acelui loc anume al tapiseriei, care s-a prăbuşit sub greutatea lui, dezvelind zidul de piatră, intact, fără spărturi sau guri de vizuini – şi nici urmă de rozător!

Blacky a început să alerge pe parchet dintr-o parte în alta, sfâşiind tapiseria căzută şi încercând iarăşi şi iarăşi să îşi vâre ghearele între baza zidului şi scândurile de stejar ale podelei. Într-un târziu a istovit, ori poate a înţeles cât de zadarnică îi era truda. S-a întors în pat reluându-şi locul; s-a lipit de mine şi l-am simţit tremurând, de istovire, de spaimă… Eu însă nu m-am clintit din loc, nici n-am mai închis ochii în restul nopţii.

Dimineaţa, am chemat toţi servitorii şi i-am luat la întrebări: niciunul nu observase ceva anormal, în afară de bucătăreasă. Femeia şi-a amintit de reacţia bizară a unui motan ce dormea pe pervazul ferestrei de la camera ei. În miez de noapte fusese trezită de mieunăturile furioase al animalului, la vreme ca să-l vadă ţâşnind prin uşa deschisă şi năpustindu-se pe scară, în jos.

După prânz m-am dus din nou la căpitanul Norrys, căruia i-am povestit, pe larg, cele două incidente. M-a ascultat cu interes crescând, arătându-se la fel de intrigat ca şi mine de prezenţa inexplicabilă a şobolanilor. La plecare mi-a dat câteva curse de şoareci, sfătuindu-mă să îi pun pe servitori să le plaseze în locuri strategice.

Obosit, m-am culcat devreme, numai pentru a fi chinuit de nişte vise oribile. De pe creasta unei faleze, contemplam o peşteră scăldată într-o lumină crepusculară, unde un porcar cu barbă albă mâna o turmă de dihănii care nu semănau cu niciun animal de pe Pământ: flasce, hidoase, cu o înfăţişare ce inspira scârbă şi oroare, toate aveau un soi de râturi lungi, ca nişte trompe, cu care răscoleau prin stratul gros de murdărie frământat sub picioarele lor. Apoi, în timp ce porcarul se oprise şi părea gata să aţipească, un torent colcăitor, vorace, de şobolani uriaşi s-a năpustit în peşteră, devorând animalele şi omul.

Am fost smuls din această viziune înspăimântătoare de Blacky şi n-a trebuit să ghicesc motivul mârâielilor şi scuipăturilor lui, nici ce îi stârnise groaza care îl făcea să-şi înfigă ghearele în picioarele mele: de jur împrejurul camerei răsuna fojgăiala

şobolanilor ce alergau în lungul zidurilor. Era prea întuneric ca să văd ceva şi, adunându-mi curajul, am întins mâna şi am răsucit brusc comutatorul.

Becurile s-au aprins toate odată şi am văzut valuri hâde ondulând pe întreaga tapiserie, făcând figurile ţesute acolo să salte într-un dans bizar şi macabru. Apoi, în clipa următoare, orice mişcare a dispărut, s-a şters ca şi cum nici n-ar fi fost, iar sunetele s-au topit într-o tăcere nefirească... M-am scuturat de groază, de amorţire. Dintr-un salt am fost lângă cel mai apropiat perete: am pipăit tapiseria cu degete tremurătoare, am tras, am smuls un colţ ca să văd ce se ascunde dedesubt. Nu era nimic – doar piatră rece, umedă, pe alocuri zgrunţuroasă... Blacky se culcase la loc, mai liniştit, toate erau aşa cum le ştiam. Şi totuşi... Când m-am uitat la cursele de şoareci, am încremenit: toate se declanşaseră şi toate erau goale, în niciuna nefiind vreo urmă din ceea ce se prinsese acolo şi apoi scăpase.

Nici gând să mai adorm. Am aprins o lumânare, am deschis uşa şi, cu Blacky după mine, am pornit spre scara ce ducea la biroul meu. Dar înainte să ajung la treptele de piatră, motanul a ţâşnit ca o săgeată, dispărând pe vechea scară. Coboram şi eu treptele, când am auzit, în sala mare de la parter, zgomote a căror natură nu era greu de ghicit.

Zidurile acoperite cu lambriuri fojgăiau de şobolani care alergau în toate părţile, în timp ce Blacky, înnebunit, se învârtea în jurul încăperii. Am aprins lumina, însă de data asta zgomotele nu s-au potolit. Şobolanii şi-au continuat sarabanda cu asemenea violenţă, încât abia am reuşit să-mi dau seama încotro se îndreptau: în jos, spre subsolul clădirii.

Atunci s-au auzit paşi pe coridor şi, curând, doi servitori au deschis uşa masivă. Cercetau întreaga casă pentru a afla cauza agitaţiei inexplicabile manifestate de toate pisicile din prezbiteriu; acestea coborâseră în goană scările şi se opriseră, mieunând şi scuipând înaintea uşii zăvorâte a pivniţei. I-am întrebat pe cei doi dacă auziseră şobolanii.   Mi-au răspuns că nu, şi, chiar când mă pregăteam să le atrag atenţia asupra sunetelor venind din spatele lambriurilor, mi-am dat seama că se făcuse brusc linişte.

Urmat de servitori, am ajuns la subsolul unde pisicile se împrăştiaseră deja. Amânând explorarea criptei pentru mai târziu, m-am mulţumit să controlez cursele: toate se declanşaseră, toate erau goale. După ce m-am convins că nimeni nu auzise şobolanii în afară de mine şi de pisici, am rămas în biroul meu până dimineaţa, gândindu-mă la ultimele întâmplări, căutând un înţeles acolo unde era limpede că nu se-ntrezărea niciunul.

A doua zi i-am telefonat căpitanului Nonys, care a sosit cât de repede a putut ca să mă ajute să cercetez subsolul prezbiteriului. Împreună, am coborât în cripta construită de romani, cu bolţi înalte şi stâlpi masivi, caracteristice stilului armonios şi sever din epoca imperială. Zidurile erau pline de inscripţii, cele mai multe fragmentare.

„L. PRAEC... VS... PONTIFI... ATYS...“ – am citit pe unul dintre pereţi. Referirea la Atys m-a făcut să mă înfior, căci citisem în scrierile lui Catul despre riturile abominabile închinate acestui zeu oriental, al cărui cult se oficia laolaltă cu al zeiţei Cybela. La lumina lanternelor, Norrys şi cu mine am încercat, zadarnic, să dăm un sens, o interpretare, basoreliefurilor bizare, aproape şterse, de pe blocurile de piatră ce semănau cu nişte antice altare. Unul dintre simboluri – un soare radiant – era considerat de arheologii care exploraseră ruinele din Exham ca fiind de origine pre-clasică. Sacerdoţii romani îl găsiseră, probabil, acolo, vestigiu al unui edificiu mai vechi pe temelia căruia îşi duraseră templul.

Pe unele din altare rămăseseră nişte pete roşiatice, ca de rugină, a căror provenienţă era mai mult decât evidentă. Pe altele se vedeau încă urme negre, parcă de cenuşă, în locuri unde, odinioară, se ardeau ofrandele.

După acea primă explorare, Norrys şi cu mine am decis să petrecem noaptea acolo – veghind cu rândul şi dormind în paturi improvizate de servitori. L-am ţinut pe Blacky cu noi, am închis uşa masivă de stejar, punând zăvorul pe dinăuntru, apoi ne-am pregătit să întâmpinăm orice avea să vină.

Cripta fusese săpată mult sub temelii, până în adâncul falezei de calcar ce domina valea. Iar dacă aici era ţinta migraţiei şobolanilor, voiam să înţeleg de ce... Curând, poate, aveam să

aflăm. Până atunci nu puteam decât să aşteptăm desfăşurarea evenimentelor.

Norrys veghea şi am căzut într-un somn agitat, plin de vise tulburi, ce semănau neliniştitor de mult cu coşmarul din noaptea trecută. Am revăzut grota scăldată în lumina crepusculară şi pe Porcarul Iadului, care îşi mâna turma de hidoşenii; dar acum creaturile erau mai apropiate şi mai distincte, încât le puteam deosebi trăsăturile. La un moment dat, am văzut cu ireală claritate chipul uneia dintre ele şi o groază fără margini m-a paralizat, făcându-mă să mă simt – fie şi-n vis – ca un damnat care îşi ispăşeşte sentinţa într-un veşnic purgatoriu…

Aplecat asupră-mi, căpitanul Norrys mă zgâlţâia, încercând să mă trezească. Când am deschis ochii, mi-a pus degetul pe buze, îndemnându-mă să ascult larma pisicilor. Într-adevăr, aveai ce să auzi: după uşa zăvorâtă, răsuna un tumult de mieunături, mârâieli şi zgrepţănat de gheare, în vreme ce Blacky sărea ca un nebun, năpustindu-se de-a lungul zidurilor de piatră în care auzeam şobolani alergând.

Nu era cu putinţă! Şobolanii aceia, dacă nu erau creaţia unei halucinaţii împărtăşite numai de mine şi de pisici, trebuiau să-şi croiască drum printre blocurile de calcar masiv… dacă nu cumva apele subterane săpaseră, în şaptesprezece veacuri, galerii destul de largi ca să treacă prin ele trupurile rozătoarelor… Dar dacă erau şobolani în carne şi oase, de ce Norrys nu-i auzea mişcându-se? De ce mă întreba ce l-a apucat pe Blacky şi de ce fac atâta zarvă celelalte pisici?

În timp ce încercam să-i explic – cât mai calm şi mai raţional posibil – ce credeam că se întâmplă, am auzit un ultim zvon al hoardelor ce se îndepărtau, ecoul fugii lor pierzându-se undeva sub temeliile criptei şi mai jos, tot mai adânc, până ce am avut senzaţia că întreaga faleză e năpădită de şobolani. În loc să se dovedească neîncrezător, aşa cum mă aşteptam, Norrys a părut tulburat profund. Între timp, pisicile îşi încetaseră vacarmul din faţa uşii; numai Blacky, într-un nou acces de furie neputincioasă, zgâria la baza celui mai mare dintre altarele de piatră, aflat chiar în mijlocul criptei.

Nu-mi amintesc să fi fost vreodată atât de înfricoşat şi am văzut că prietenul fiului meu – deşi mai tânăr şi mai sceptic

decât mine – era aproape cuprins de panică, poate din cauză că legendele locale îl influenţaseră într-o măsură mai mare decât era dispus să recunoască.

Ne-am uitat unul la altul, apoi la motanul negru, ce zgâria cu râvnă la baza altarului, ridicând la răstimpuri ochii către mine şi mieunând rugător. Norrys a îngenuncheat, îndreptând lumina lanternei într-acolo, apoi a început să smulgă lichenii crescuţi între blocul de piatră şi mozaicul podelei. Dedesubt nu era nimic, lanterna începea să pâlpâie şi el se pregătea să renunţe, când am observat amândoi ceva ciudat: flacăra torţei pe care o aprinsesem eu tremura sub un curent de aer rece, venind dintr-o crăpătură abia întrezărită între altar şi sol.

Am petrecut restul nopţii în biroul meu, încercând să ne hotărâm ce aveam de făcut. Numai descoperirea unei alte subterane sub cripta romană ajungea ca să ne pună pe gânduri. Dar mai erau şi şobolanii – invizibili, însă tot mai ameninţători.

Şi mai departe? Eu mă gândeam să renunţ la cercetări şi să părăsesc prezbiteriul pentru totdeauna. Norrys, mai înclinat spre aventură, era gata să înfrunte ororile ce ne-ar fi putut aştepta în adâncurile neexplorate…

În zori am ajuns la un compromis: să aducem un grup de arheologi şi de savanţi în stare să lămurească misterul şi să deschidem trecerea spre noua subterană – prin altarul central, ale cărui dale masive încercasem zadarnic să le clintim.

Căpitanul Norrys şi cu mine am stat multe zile la Londra, expunând faptele şi ipotezele noastre în faţa a cinci eminenţi savanţi – printre care Sir William Brinton, ale cărui săpături în Troia produseseră o adevărată senzaţie în lumea ştiinţifică. Cu toţii au dovedit un spirit deschis şi lipsit de prejudecăţi. S-au arătat interesaţi de descoperire şi de fenomenele stranii ce au precedat-o, acceptând să ne însoţească la Exham.

În seara de 7 august am ajuns înapoi la prezbiteriu, unde servitorii m-au asigurat că nu se întâmplase nimic ieşit din comun. Pisicile, chiar şi Blacky, fuseseră cât se poate de liniştite şi niciuna dintre capcanele de şobolani nu se declanşase. După cină, savanţii s-au instalat în camerele de oaspeţi, iar eu am suit în dormitorul din turn, culcându-mă cu Blacky lângă mine, ca-ntotdeauna.

Cum am adormit, a început coşmarul – despre aceeaşi grotă întunecată unde porcarul îşi veghea dezgustătoarea lui turmă. Când m-am trezit, se luminase bine de ziuă şi casa răsuna de zgomotele obişnuite. Şobolanii, reali sau imaginari, nu îmi tulburaseră somnul, iar Blacky dormea încă.

Am coborât la parter, doar ca să constat că acelaşi calm domnea pretutindeni. Thornton, unul dintre savanţi, specializat în psihologie, a interpretat brusca normalitate printr-o teorie interesantă: ea se datora faptului că văzusem, în sfârşit, ceea ce anumite forţe sau făpturi doriseră să-mi arate.

Pe la amiază am coborât cu toţii în criptă, înarmaţi cu lămpi electrice puternice, târnăcoape şi lopeţi. Eram şapte bărbaţi şi motanul Blacky, care se ţinea după mine ca o umbră. Am trecut fără să ne oprim prin faţa inscripţiilor de pe pereţi, concentrându-ne asupra altarului central şi simbolurilor care îl acopereau.

După aproape o oră de eforturi susţinute, Sir William Brinton a reuşit să îl basculeze, descoperind un mecanism cu contra-greutate, ce se dovedea funcţional după atâtea secole. Înaintea ochilor noştri s-a dezvăluit atunci o privelişte oribilă.

Prin deschizătura pătrată din podea am văzut o mulţime de oseminte umane şi altele nu-întru-totul omeneşti, răspândite pe o scară cu treptele tocite şi sparte. Scheletele încă intacte păstrau o postură sugerând panica, încercarea inutilă de a fugi; toate oasele purtau urme de dinţi, iar destule cranii aparţinuseră unor fiinţe primitive – unele păreau hominizi, altele asemănătoare celor de maimuţă.

La baza acestor trepte ale infernului începea un tunel boltit, de unde venea curentul de aer; nu duhoarea pestilenţială a unei cripte închise, ci o briză proaspătă, răcoroasă. După primele minute de şoc, am început să ne croim drum în josul scării. Examinând pereţii şi orientarea urmelor de daltă, Sir William a constatat, cu stupoare, că pasajul fusese săpat *din adâncuri spre suprafaţă.*

După câţiva paşi prin mijlocul osemintelor, am văzut o licărire undeva în faţă; nu o fosforescenţă artificială, ci lumina limpede a zilei strecurându-se prin fisurile din faleză. Nu era de mirare că nu fusese observată din exterior: valea era stearpă, nelocuită,

iar faleza atât de înaltă şi abruptă că doar vulturii ajungeau deasupră-i…

Abia păşisem în cripta ororilor şi ni s-a tăiat răsuflarea: doctorul Thornton a leşinat, Norrys, alb la faţă, a scos un sunet nearticulat. Cât despre mine, mă sufocam şi am vrut să închid ochii, însă pleoapele nu voiau să mă asculte. „Dumnezeule mare!“ a exclamat cineva, apoi vocea i s-a frânt într-un scâncet. Dintre toţi, singur Sir William Brinton şi-a păstrat sângele rece, păşind mai departe. Eram într-o grotă gigantică, un univers subteran, întinzându-se cât vedeai cu ochii şi adăpostind zeci de construcţii: tumulus-uri bizare, un cerc de monoliţi, o ruină romană cu boltă joasă, o clădire saxonă, un fel de conac medieval englez, din lemn, şi pretutindeni, începând chiar de la baza scării, adevărate crânguri de oseminte aidoma celor presărate pe treptele scării. Se întindeau ca un desiş sinistru, pe mile întregi. Membre, cranii, oase frânte; adesea schelete complete încremenite într-o fugă spre nicăieri ori în încleştări disperate cu făpturi nevăzute, ce căutau să le devoreze.

Când doctorul Trask, antropologul, a vrut să clasifice craniile, a găsit un amestec derutant. Cele mai multe aparţineau unei perioade străvechi, dar în majoritatea cazurilor erau oase omeneşti. Unele cranii indicau un nivel evolutiv superior – neaşteptat pentru acea epocă. Toate osemintele erau roase de şobolani – şi nu găseam nicăieri vreo armă, vreo unealtă măcar.

Nicio minte omenească, oricât de tulbure, nu ar fi putut concepe o scenă atât de cutremurătoare ca această peşteră în care păşeam printr-un labirint al Morţii – ce se petrecuse în aceste locuri cu trei sute, o mie sau zeci de mii de ani înainte? Gândul ne făcea să ne cutremurăm fără voie. Bietul Thornton s-a împiedicat şi, dacă nu-l ţinea Trask, ar fi căzut peste scheletul unui patruped, aparent carnivor, dintr-o specie necunoscută.

Încercând să ne învingem groaza şi sila care ne copleşeau, am început să explorăm construcţiile în ruină. Făpturi stranii fuseseră ţinute în ocoluri de piatră, de unde evadaseră din pricina foamei sau de frica şobolanilor. Sălăşluiseră acolo turme uriaşe, hrănite cu legume ale căror resturi se maceraseră pe fundul unor vase pântecoase, mai vechi decât Roma.

Înţelegeam acum de ce strămoşii mei trebuiau să cultive grădini atât de mari!

În ruina romană, Sir William a găsit inscripţii despre ritualul cel mai atroce care a fost descris vreodată; aparţinea cultului anterior celui al Cybelei şi întrecea în sadism orice auzisem ori citisem într-o viaţă de om.

Căpitanul Norrys, deşi obişnuit cu ororile Frontului de Vest, a ieşit clătinându-se din clădirea în stil englez, măcelărie, sală de tortură şi bucătărie totodată, datând, după cum susţineau cuvintele cioplite în buşteni, din 1610. Văzuse maşinăriile de tortură, scheletele din ele, bărbaţi, femei, copii, chiar animale, şi cu greu îşi mai putea păstra stăpânirea de sine…

N-am îndrăznit să intru în sălaşul atâtor blasfemii, care încetaseră numai datorită lui Walter de la Poer. Dar am păşit în clădirea saxonă, a cărei poartă de stejar zăcea pe pământ. Înăuntru erau zece celule de piatră, închise cu uşi de gratii ruginite. În trei dintre ele se aflau schelete omeneşti, unul având un inel pe care era gravat blazonul familiei mele.

Sub edificiul roman, Sir William a dat peste o criptă cu tainiţe mult mai vechi, dar goale. Într-un cavou situat un nivel mai jos, erau sarcofage umplute cu oase aşezate ordonat, dintre care unele purtau inscripţii-blestem, în latină, greacă şi frigiană. Apoi, doctorul Trask a deschis unul dintre tumulus-urile preistorice, scoţând dinăuntru nişte cranii ca de gorilă, pe care erau gravate ideograme misterioase. Şi, în tot atest timp, motanul meu se plimba netulburat prin mijlocul ororilor de nedescris. Odată l-am văzut pe o movilă de cranii şi oase, nemişcat ca statuia unui idol păgân şi m-am întrebat ce taine se ascund îndărătul ochilor lui galbeni, fosforescenţi.

Peştera nu părea să aibă vreun capăt, întinzându-se mereu mai departe, o lume de temniţe, moarte şi teroare, în străfundul căreia nu mai pătrundeau razele soarelui, ci doar fascicolele neîndestulătoare ale lanternelor noastre. Însă nu vom şti niciodată ce anticamere ale iadului se deschideau mai încolo, căci am hotărât că anumite taine trebuie să rămână aşa. Să le aflăm, pentru noi ar fi fost o povară prea grea, iar pentru omenire o ameninţare de care se putea lipsi.

Ce vedeam era mult prea de ajuns. Păşeam printre gropi adânci cât nişte cratere, unde şobolanii se ospătaseră cu rămăşiţele sacrificiilor şi ale demenţei ucigaşe. Şi când, brusc, totul a încetat, înnebuniţi de foame, se aruncaseră întâi asupra turmelor, masacrându-le, apoi devoraseră făpturile prizoniere în tainiţele zăvorâte. Până ce n-a mai rămas nimic şi nimeni. Atunci, hoardele de şobolani hămesiţi se năpustiseră afară, invadând sate şi ţarini, în acea urgie devastatoare, apocaliptică, pe care localnicii n-o uitaseră nici după atâtea generaţii…

Dumnezeule mare! Găurile acelea întunecate, unde se îngrămădeau oasele roase şi craniile sparte! Abisurile de coşmar, umplute cu schelete de pitecantropi, celţi, romani, saxoni şi englezi, de milenii nenumărate!… Unele gropi dădeau pe dinafară de mulţimea osemintelor, altele erau atât de adânci că lumina nu ajungea până în străfundurile lor.

Pe neaşteptate, piciorul mi-a alunecat pe marginea unuia dintre puţurile căscate spre măruntaiele pământului şi, la gândul că o să mă prăbuşesc în gâtlejul acela de beznă, am trăit o clipă – sau poate o veşnicie – de teroare intensă, aidoma unui imposibil extaz. Neputincios, m-am lăsat dus de vâltoarea senzaţiilor nemaiîncercate, pierzând noţiunea timpului şi simţul realităţii.

Când m-am dezmeticit, l-am văzut pe căpitanul Norrys păşind spre mine cu mâinile întinse – să mă ajute, să mă tragă înapoi din abisul agoniei ori să mă îmbrâncească în sorbul ce se rotea încă, ameţitor, sub picioarele mele, gata să mă înghită pentru totdeauna. În faţa mea nu mai era nimic, din spate mă împresura întunericul… Şi atunci, în bezna ce creştea, atotstăpânitoare, mi s-a părut că aud venind de undeva, din depărtări insondabile, un zgomot care îmi părea cunoscut: tropotul şobolanilor iadului, ce se întorceau, hoarde după hoarde, ca să doboare, să sfârtece, să devoreze tot ce le stătea în cale, să nimicească până şi sămânţa vieţii de pe Pământ… Am vrut să-mi urlu groaza, să fug, să mă ascund, dar am rămas locului, împietrit, ascultând miile de labe şi cozi ce izbeau lespezile, făcându-le să se cutremure, aproape, mereu mai aproape. Erau labele morţii şi m-am pregătit pentru clipa, pentru răsuflarea din urmă… când pe lângă mine a ţâşnit ceva: Blacky.

Reflex, m-am repezit după el, uitându-mi spaima, încremenirea. Ştiam doar că Blacky nu era de-al lor şi că nu-i voi lăsa să îl ia, să-l târască în cavernele din adâncuri, acolo unde Nyarlahotep, zeul nebun şi fără chip, urlă în beznă încă de la începuturile lumii.

Lampa mi s-a stins, fără ca întunericul ce m-a înconjurat de-ndată să mă încetinească. Auzeam strigăte, chemări, însă mai tare decât toate răsuna tropotul armatei de şobolani. M-am lovit de un trup moale, de mai multe. Să fi fost ei, şobolanii, creaturile blestemate, hrănindu-se cu vii şi morţi? De ce n-ar devora atunci şi un de la Poer? Războiul mi-a înghiţit fiul… Yankeii au trecut Carfax prin foc, arzându-l pe bunicul Delapore, cu secretul lui…

Nu, nu, vă spun, nu eu sunt porcarul acestei peşteri adâncite în Moarte! Nu chipul lui Edward Norrys l-am văzut în creatura aceea din turmă! Cine pretinde c-aş fi un de la Poer? El continuă să trăiască, iar fiul meu e mort!...Vă spun că asta-i Vodoo, şarpele ăsta… Dracu 'să te ia, Thornton! Îndrăzneşti să leşini văzând ce au făcut membrii familiei mele?... Învăţa-te-voi eu… au pohteşti, netrebnice, a mă izbi încă?... Magna Mater! Magna Mater! Atys… Dia ad aghaidh's ad aodaun… agus bas dunach ort! Dhona's dholas ort, agus leat-sa?... Ungl…

Acestea sunt cuvintele pe care le-aş fi rostit când am fost găsit în beznă, trei ore mai târziu, lângă trupul pe jumătate devorat al căpitanului Norrys, în timp ce motanul meu încerca să mă sfâşie…

Săptămâna trecută, prezbiteriul din Exham a fost aruncat în aer, iar muncitorii distrug acum până şi urmele temeliilor sale. Iar eu… Blacky mi-a fost luat şi am fost închis în încăperea asta cu gratii la ferestre. Thomton se află în camera de alături; nu mi se dă voie să-l văd, să-i vorbesc, însă uneori, noaptea, îl aud urlând… Despre cele întâmplate în prezbiteriu, nimeni nu mai pomeneşte decât în şoaptă. La fel despre bietul Norrys, ucis şi devorat în subteran în acea noapte a ororilor… Dar nu sunt eu vinovatul! Şobolanii, numai ei, au făcut-o! Şobolanii a căror furişare prin beznă nu mă lasă să dorm. Şobolanii iadului, care

aleargă prin pereţii capitonaţi ai acestei încăperi şi vor să mă prindă, să mă târască spre orori şi mai mari decât toate cele pe care le-am cunoscut. Şobolanii pe care ceilalţi nu-i aud niciodată…

Şobolanii din ziduri.

Prosper Mérimé

Un nume-monument al culturii franceze, personalitate complexă, cu un impresionant palmares intelectual şi artistic. A fost prieten cu mari personalităţi ale timpului său, de la Victor Hugo, Charles Dickens, Viollet-le-Duc, Stendhal şi Hector Berlioz, până la familiile Dumas şi cea a împăratului Napoleon al III-lea.

A îndeplinit înalte funcţii oficiale, atât în Consiliul de Stat, cât şi în Senat ori în Comisia pentru Monumente Istorice (fiind unul din principalii salvatori şi restauratori ai patrimoniului naţional francez). A fost ales membru al Academiei Franceze şi a ajuns Mare Ofiţer al Legiunii de Onoare. A publicat sute de lucrări de specialitate în domeniile artei, istoriei şi arheologiei, precum şi zeci de romane şi nuvele istorice, fantastice sau realiste, dintre care multe au devenit celebre.

Principalele opere:

Les Espagnols en Danemark, Théâtre de Clara Gazul, La Guzla, La Jacquerie, Familie de Carvajal, La Chronique du régne de Charles IX, Tamango, Mateo Falcone, Federigo, L'Enlévement de la redoute, Vision de Charles XI, La Perle de Toléde, La Vase étrusque, Les Mécontents, Mosaïque, La Double méprise, Les Âmes du purgatoire, La Vénus d'Ille, Essai sur Varchitecture religieuse au Moyen Age, Colomba, Essai sur la guerre sociale, L'architecture militaire au Moyen Age, Arséne Guillot, Carmen, L'abbé Aubain, Il Viccolo di Madama Lucrezia, Don Pédre Ier, roi de Castille, Les Deux Héritages, Episodes de l'histoire de Russie, Révolte de Stenka Razine, Bogdan Chmielnicki, Histoire de Jules César (Napoleon III), La Chambre Bleue, Jeunesse de Pierre le Grand, Lokis, Djoûmane.

VENUS DIN ILLE

Coboram ultima colină a muntelui Canigou şi, cu toate să soarele apusese, desluşeam pe câmpie casele orăşelului Ille, spre care ne îndreptam.

— Ştii, l-am întrebat pe catalanul ce mi-era călăuză, unde locuieşte domnul de Peyrehorade?

— Ba bine că nu! Îi cunosc casa aşa cum mi-o cunosc pe a mea; dacă n-ar fi atât de întuneric, aş putea să v-o arăt. E cea mai frumoasă din Ille! Este un om bogat domnul de Peyrehorade; şi îşi însoară băiatul cu una şi mai avută decât el.

— Pe când căsătoria? Curând?

— S-ar putea să fi tocmit deja muzicanţii… Nunta va fi la Puygarrig, căci conaşul se însoară cu domnişoara de Puygarrig. Ehei, o să fie tare frumos!

Un prieten, gentilomul de P., mă recomandase domnului de Peyrehorade, spunându-mi că e un anticar foarte instruit, arheolog amator, şi de-o amabilitate care nu se dezminţise vreodată. Era sigur că o să-mi arate toate ruinele din apropiere. Voiam de mult să vizitez împrejurimile din Ille, bogate în vestigii antice şi medievale, iar această căsătorie, de care abia acum auzeam, îmi încurca planurile…

— Pun prinsoare, domnule, a început călăuza, pun prinsoare pe o ţigară că ghicesc ce veţi face la domnul de Peyrehorade.

— Nici nu e prea greu, i-am răspuns întinzându-i ţigara. La ora asta, după ce am coborât şase leghe pe Canigou, nimic nu se compară cu o cină bună.

— Da, dar mâine?… Pariez că aţi venit la Ille pentru *idol.* Am priceput de când v-am văzut desenând sfinţii din Serrabona.

— Idol? Ce idol?

— Cum, nu v-a povestit nimeni la Perpignan? Domnul de Peyrehorade a găsit un idol îngropat în pământ.

— De teracotă sau de argilă?

— Nu, de aramă. S-ar putea face o mulţime de gologani din el. E greu ca un clopot de biserică. L-am găsit îngropat la rădăcina unui măslin.

— Când aţi dat de el?

— Acum două săptămâni, domnul de Peyrehorade ne-a trimis, pe mine şi pe Jean Coli, să scoatem din pământ un măslin bătrân, care degerase iarna trecută… Jean Coli muncea cu râvnă, când, deodată, sapa i s-a izbit de ceva. S-a auzit un dangăt înăbuşit. „Ce-i asta?“ am zis. Săpăm mai departe, săpăm, şi iată că iese la iveală o mână neagră, de parcă un mort o scosese din groapă. M-au trecut toate sudorile de spaimă… M-am dus la domnul de Peyrehorade: „Domnule, sub măslin sunt rămăşiţe omeneşti! Trebuie să chemăm preotul.“ „Ce rămăşiţe?”, zice. „Să văd şi eu!“. Când a dat cu ochii de mâna aceea neagră, a prins să strige: „O antichitate! O antichitate!” Ai fi zis că găsise cine ştie ce comoară. Şi chiar a luat sapa, începând să zvârle ţărâna din răsputeri.

— Şi ce era acolo?

— O femeie înaltă, neagră, goală-goluţă, fie-mi cu iertăciune, domnule, cu totul şi cu totul de aramă; domnul de Peyrehorade ne-a spus că-i un idol de pe vremea păgânilor… din timpul lui Carol cel Mare!

— Trebuie să fie vreo madonă dintr-o mănăstire nimicită.

— O Madonă goală!… Doar ştiu şi eu cum arată o Madonă! Ăsta e un idol păgân, pe cinstea mea; se vede şi după chip. Are nişte ochi enormi, albi, care te ţintuiesc locului… Se uită la tine de parcă ar vrea să-ţi poruncească, până ce, de voie de nevoie, îţi cobori privirea dinaintea ei.

— Are ochii albi? Sunt cu siguranţă de argint încrustat în bronz. O fi o statuie romană.

— Aşa zice şi domnul de Peyrehorade. Da’ văd că sunteţi tot atât de învăţat ca el…

— Nu-i lipseşte nimic?

— Nimic. E întreagă, o minunăţie, mai arătoasă decât statuia de ipsos, vopsită, a lui Ludovic-Filip – cea de la Primărie. Însă chipul femeii aceleia mi s-a părut plin de răutate. O priveşti şi te înspăimânţi.

— Ţi-a făcut vreun rău?

— Mie nu. Dar să vă spun cum a fost… Ne-am apucat patru oameni să ridicăm idolul, iar domnul de Peyrehorade trăgea şi el de funie cât putea. Cu multă caznă l-am pus în picioare. Luasem o bucată de ţiglă ca să-l proptesc, când… „buf!“ – a căzut

grămadă pe spate! Am strigat: „păzea!“ Însă îi şi prinsese piciorul lui Jean Coli.

— I l-a strivit?

— I l-a rupt ca pe o surcea. Vai de capul lui! M-au apucat furiile, îmi venea să fac bucăţi idolul, însă domnul de Peyrehorade nu m-a lăsat. I-a dat bani lui Jean Coli care, de două săptămâni, zace în pat. Doctorul zice că o să-şi târască piciorul toată viaţa. Mare păcat, zău aşa. Era cel mai bun alergător din ţinut şi cel mai bun aruncător de minge la *paume,* dacă nu-l socotim pe domnişorul nostru. Ce amărât a fost conaşul Alphonse nu vă mai spun, căci Jean Coli şi cu el erau sufletul echipei…

Tot vorbind, intrasem în Ille şi, curând, mă aflam înaintea domnului de Peyrehorade: un moşneag mărunţel, dar încă în putere şi vioi, pudrat, cu o înfăţişare jovială şi ironică. M-a poftit de-ndată să iau loc la masă – o masă copioasă – şi m-a prezentat soţiei şi fiului său ca pe un arheolog ilustru, ce trebuia să scoată provincia Roussillon din uitarea în care o adâncise nepăsarea savanţilor.

Mâncând, îmi cercetam gazdele cu luare-aminte. Domnul de Peyrehorade era neastâmpărul în persoană: vorbea, lua un dumicat, se scula, alerga în bibliotecă, îmi aducea cărţi, mi-arăta stampe, îmi turna de băut – într-un cuvânt, nu sta niciun minut locului. Soţia lui, cam rotofeie – ca mai toate catalanele trecute de patruzeci de ani – părea o provincială oarecare, preocupată doar de grijile casei. Deşi ce era pe masă ar fi ajuns la şase căpcăuni înfometaţi, ea s-a năpustit în bucătărie, punând să se taie câţiva porumbei, a poruncit mălai copt, a deschis nu ştiu câte borcane de dulceaţă. Într-o clipă şi-au făcut apariţia alte farfurii şi sticle, şi aş fi murit fără îndoială dacă mă apucam fie şi numai să gust din toate. Aşa că, la fiece fel pe care-l refuzam, trebuia să născocesc noi scuze. Se temeau că n-o să mă simt bine la Ille – căci parizienii sunt atât de dificili!

În vreme ce părinţii săi se vânzoleau cu frenezie, Alphonse de Peyrehorade nu s-a clintit din loc. Era un tânăr voinic, cu o figură frumoasă şi regulată, dar lipsită de expresie. Statura-i atletică întărea reputaţia de neobosit jucător de *paume,* de care se bucura printre localnici. În seara aceea era îmbrăcat cu

eleganţă, exact ca în ultimul număr din *„Jurnalul Modelor".* Mi se părea însă că veşmintele îl stinghereau; stătea ţeapăn în vestonul său de catifea, de parcă înghiţise un par, şi se răsucea cu întreg trupul. Mâinile, mari şi arse de soare, contrastau ciudat cu costumul – mâini de muncitor ce ieşeau din mânecile unui dandy. De altfel, deşi m-a examinat din cap până-n picioare, nu mi-a vorbit aproape deloc toată seara…

— Dragul meu oaspete, a exclamat fericit domnul de Peyrehorade când cina era pe sfârşite, acum te afli în modesta mea casă şi voi pune stăpânire pe dumneata. Am să te duc oriunde e ceva demn de văzut în munţii noştri. Nici nu ştii câte minunăţii se ascund aici, în Roussillon! Vestigii feniciene, celte, romane, arabe, bizantine, am să ţi le arăt pe toate, până şi ultima cărămidă…

Un acces de tuse l-a silit să se întrerupă. Am profitat de ocazie ca să vorbesc la rându-mi: eram dezolat să-l deranjez într-un moment atât de important pentru familia sa; mi-ar fi fost de ajuns sfaturile lui preţioase în legătură cu drumurile pe care urma să le fac şi nu era neapărată nevoie să se obosească însoţindu-mă.

— Ţi-au spus despre căsătoria fiului meu? m-a întrebat. Va avea loc poimâine. O să te rog să iei parte; nu va fi ceva pretenţios, se va desfăşură în familie, căci mireasa e în doliu după o mătuşă pe care o moşteneşte. N-o să fie nici cântece, nici dans. Păcat… Ai fi avut prilejul să le vezi dansând pe catalanele noastre. Sunt frumoase foc şi poate ţi-ar fi venit pofta să-l imiţi pe Alphonse. Vorba zicalei: *O nuntă aduce după sine alta…* După asta, adică sâmbătă, sunt liber, şi-o să începem să batem coclaurile. O nuntă, în provincie, nu e decât o plictiseală în plus, mai ales pentru un parizian sătul de petreceri… şi încă o nuntă fără dans! Totuşi, vei vedea o mireasă… una care… o să vorbim noi pe urmă… Dar dumneata eşti un om serios, nu ai ochi pentru femei. Am să-ţi arăt ceva mai interesant. Îţi rezerv o surpriză grozavă pentru mâine…

— Este cu neputinţă să ai o comoară fără ca oamenii să afle. Dacă e vorba de statuie, călăuza mi-a povestit că…

— Ah! Ţi-a vorbit despre *idol* – aşa o numesc ei pe frumoasa mea Venus… dar de ajuns! Mâine, la lumina zilei, o vei vedea în

toată splendoarea-i de capodoperă unică. Prietene, ai sosit la timp. Sunt inscripţii pe care eu, biet ignorant, le explic cum pot… însă cu totul altfel le va înţelege un savant din Paris! O să râzi, poate, de interpretarea mea… Căci am întocmit o comunicare… Ştiu, nu sunt decât un bătrân anticar de provincie, dar nu m-am lăsat… Dacă ai binevoi s-o citeşti şi să faci unele corecturi… De pildă, sunt tare curios cum vei traduce inscripţia de pe soclu: CAVE… Dar nu! Pe mâine! Niciun cuvânt în plus despre Venus.

— Bine faci, Peyrehorade, a intervenit doamna. Dă-i pace omului cu idolul tău. Nu-l laşi nici să-i tihnească mâncarea. A văzut dumnealui la Paris statui mai frumoase decât a ta. La Tuileries sunt o mulţime, şi tot de bronz…

— Ca să vezi ce înseamnă sfânta ignoranţă a provincialilor! s-a aprins bătrânul domn. Cum poţi compara o antichitate admirabilă cu figurile anoste ale lui Coustou! Ştii că soţia mea voia să topesc statuia şi să fac din ea un clopot pentru biserica oraşului? Auzi! Dintr-o capodoperă din şcoala grecului Myron!

— Capodoperă! Grozavă capodoperă, a şi rupt piciorul unui om!

— Nevastă, vezi aici? — şi pasionatul anticar şi-a întins piciorul drept, vârât într-un ciorap de mătase chinezească – dacă Venus mi l-ar fi zdrobit, nu îmi păsa.

— Peyrehorade, cum poţi vorbi astfel? Noroc că bietul Jean Coli se simte mai bine… Statuia asta va aduce doar nenorociri!

— Rănit de Venus, a râs domnul de Peyrehorade, rănit de Venus şi se plânge, puşlamaua… „Cine n-a fost rănit de Venus, nu-i va cunoaşte favorurile”, zicea Virgiliu.

De vreo oră nu mai eram în stare să-mi ascund căscatul şi doamna de Peyrehorade a priceput, hotărând că era timpul să mergem la culcare. După un potop de scuze – „nu veţi dormi ca la Paris… e aşa de rău în provincie… nişte bieţi ţărani din Roussillon nu vă pot găzdui cum ar fi vrut... – am pornit spre camera mea, condus de bătrânul domn. Scara dădea într-un coridor lung, pe care erau mai multe uşi.

— În camera din dreapta, mi-a desluşit gazda, va locui viitoarea doamnă Alphonse de Peyrehorade. Camera dumitale

este la celălalt capăt al coridorului, înţelegi, toţi tinerii însurăţei vor să fie cât mai departe de restul lumii…

Intrând, primul lucru care mi-a atras privirea a fost patul uriaş, atât de înalt încât mi-ar fi trebuit o scară ca să mă urc în el. Gazda mi-a arătat soneria, s-a asigurat că sticluţele cu apă de colonie sunt la locul lor pe toaletă, întrebându-mă de nenumărate ori dacă nu mai vreau ceva. În cele din urmă mi-a urat noapte bună, lăsându-mă singur.

Înainte de a mă dezbrăca, am deschis fereastra, cu gând să trag în piept aerul proaspăt al nopţii. Am admirat o vreme măreţia muntelui Canigou, luminat de razele lunii şi, abia târziu am văzut statuia. Era pe jumătate ascunsă de gardul viu care despărţea grădina de un careu întins, perfect trasat: terenul pentru jocurile de *paume,* donat oraşului de domnul de Peyrehorade, în urma insistenţelor fiului său.

De la distanţa aceea îmi era greu să disting cum arăta Venus; părea însă mai înaltă decât statura unui om obişnuit… Chiar atunci, doi băieţi din oraş au trecut pe terenul de joc, destul de aproape de gard, fluierând o arie din Roussillon, *Montagnes Régalades.* S-au oprit să privească statuia şi unul a înjurat-o grosolan. Vorbeau catalana, însă cunoşteam destule cuvinte pentru a-i înţelege:

— Iată-te deci, târfa ticăloasă! Tu i-ai rupt piciorul lui Jean Coli! Ce ţi-aş mai frânge gâtul…

— Şi cu ce, mă rog?! a râs celălalt. E atât de tare că Etienne şi-a nenorocit uneltele încercând s-o cresteze.

— Eu i-aş scoate ochii ăia holbaţi cu dalta, ca pe nişte migdale din coajă!

Păreau gata să se îndepărteze, când unuia i-a venit o idee:

— Trebuie să-i spunem „noapte bună“ cucoanei! a exclamat, căutând o piatră.

Lovitura a făcut bronzul statuii să răsune prelung. După o clipă, celălalt băiat şi-a dus mâna la frunte cu un strigăt de durere.

— A aruncat-o înapoi!!

Şi cei doi au luat-o la fugă, cât îi ţineau picioarele. Cu siguranţă că piatra ricoşase, răzbunând ultrajul adus zeiţei.

Am închis fereastra, râzând din toată inima.

Un vandal pedepsit de Venus! Ce bine ar fi ca toţi pângăritorii de monumente şi vestigii să se aleagă cu capul spart…

Când m-am trezit, se făcuse amiază.

Lângă patul meu se aflau, de o parte, domnul de Peyrehorade, de cealaltă, un servitor cu o ceaşcă în mână.

— Sus parizianule! Aşa sunt leneşii din Capitală! bombănea gazda mea, în timp ce mă îmbrăcam. S-a făcut unsprezece şi e încă în pat! Eu sunt în picioare de la şase. Nu e bine să dormi prea mult la vârsta dumitale… Şi Venus a mea, pe care încă n-ai văzut-o! Dă repede pe gât ciocolata asta din Barcelona. E de contrabandă, cum nu găseşti la Paris!

În cinci minute am fost gata, cu nasturii încheiaţi anapoda şi buzele arse de ciocolata fierbinte, sorbită în pripă. Am coborât în grădină aproape în fugă.

Într-adevăr, Venus era o frumuseţe fără seamăn. Formele alungite, zvelte, aparţineau clasicului stil grec. O mână era ridicată într-un gest de chemare şi refuz în egală măsură; cealaltă ţinea o fâşie de văl care mai mult dezgolea decât ascundea ceva. Dar suavitatea trupului nu se potrivea cu voluptatea sânilor prea mari, cu vârfuri ciudate, conice, amintindu-mi de basoreliefurile sumeriene ori de cele din antica Indie.

Părul, ridicat pe frunte, părea să fi fost odinioară aurit. Capul, mic ca la mai toate statuile greceşti, era uşor înclinat înainte. Însă chipul n-avea seninătatea calmă şi severă a sculpturilor din secolul lui Pericle. Dimpotrivă, era vizibilă intenţia artistului de a reda o maliţiozitate răutăcioasă. Ochii erau oblici, colţurile gurii răsfrânte, nările puţin umflate. Dispreţ, ironie, cruzime, toate se amestecau pe chipul de o perfecţiune rece, inumană.

— Dacă a existat vreodată o astfel de femeie, i-am spus gazdei mele, îi plâng pe cei care au iubit-o. Cred că-i făcea o deosebită plăcere să-i zvârle în prăpastia disperării. Are o expresie feroce şi totuşi de un farmec nemaivăzut.

— E Venus cea mereu dornică de pradă! a exclamat domnul de Peyrehorade.

Impresia de aroganţă batjocoritoare era sporită de ochii de argint, strălucitori, contrastând cu trupul ce căpătase o patină cafeniu-verzuie, aproape neagră. Cum spusese ghidul? „… de

voie, de nevoie, îţi cobori privirea dinaintea ei.“ Era într-adevăr aşa: ochii aceia cântărind, judecând fără nicio îngăduinţă îmi dădeau o stingherealǎ ciudată, o sfială care mă înfuria.

— Acum, după ce ai admirat-o îndeajuns, dragul meu coleg întru preţuirea antichităţilor, spune-mi, ce părere ai de această inscripţie, căreia nu i-ai dat nicio atenţie?

Mi-a arătat cuvintele gravate pe soclul statuii: *CAVE AMANTEM.*

— Quid dicis, doctissime?

— E o expresie cu două înţelesuri, am răspuns neluându-i în seamă sarcasmul. Se poate traduce prin: „Fereşte-te de cea care te iubeşte!” Dar această interpretare e improprie în latina cultă. Văzând chipul diabolic al doamnei, cred mai degrabă că artistul a vrut să prevină privitorul asupra acestei teribile frumuseţi: „Fereşte-te, dacă ea te iubeşte!“

— Ce să spun, a murmurat domnul de Peyrehorade. E posibil să fie tradusă şi aşa, dar prefer prima versiune, pe care mi-aş îngădui s-o dezvolt. Ştii cine a fost amantul zeiţei?

— Care dintre ei?!

— Cel dintâi, Vulcan, făurarul. Poate că inscripţia e o parabolă: „Cu toată frumuseţea ta arogantă, de neatins, fereşte-te, căci vei avea parte de un infirm.“

Mi-am ascuns cu greu scepticismul.

— Latina e o limbă uluitor de concisă, am spus.

M-am dat înapoi câţiva paşi, ca să privesc mai bine statuia.

— Aşteaptă, a intervenit în grabă gazda mea, n-ai văzut totul. Există şi o altă inscripţie. Urcă-te pe soclu şi uită-te atent la braţul drept.

M-am suit, agăţându-mă de gâtul statuii. Ezitasem o clipă dar, lipindu-mă de trupul acela minunat, am simţit un fior din cap până-n picioare, teamă şi plăcere amestecate… Pe braţ, statuia avea trei inscripţii succesive:

VENERI TVRBVL…

EVTYCHES MYRO…

…*IMPERIO… FECIT.*

— E limpede, nu? a surâs anticarul, cu satisfacţia adevăratului, unicului deţinător al unui mare secret.

— În parte: „Eutyches Myro a făcut această ofrandă zeiţei Venus…“

— Eh! Şi ce faci cu TVRBVL…?

— Mă încurcă, e-adevărat. Să fie oare TVRBVLENTA? Venus cea care te tulbură, te scoate din minţi. S-ar potrivi cu expresia răutăcioasă…

— *Venus turbulenta!* Crezi cumva că Venus a mea e o Veneră de cabaret? Nicidecum, domnule. E o doamnă din înalta societate. Am să-ţi explic ce înseamnă acest TVRBVL… dacă îmi dai cuvântul că n-o să divulgi nimic înainte de publicarea memoriului meu!

I-am făgăduit solemn că nu voi lăsa pe nimeni să îi fure descoperirea.

— TVRBVL… a spus gazda, apropiindu-se şi coborând vocea, este de fapt TVRBVLNERA.

— Nu înţeleg.

— E simplu. La o leghe depărtare de aici, la poalele muntelui, se află un orăşel, Boultemere! Şi încă nu e totul: Boultemere, înainte de a fi roman, a fost fenician!

Când s-a oprit pentru a trage aer în piept, mi-am exprimat nedumerirea:

— Fenician? De unde…

— TVRBVLNERA vine din feniciană. TVR este TYR. BVL este BAAL, cu o uşoară diferenţă de pronunţie. În ceea ce priveşte terminaţia NERA, a fost adăugată mai târziu, în cinstea soţiei lui Tetricus, Nera Pivesuvia, ocrotitoarea oraşului Turbul – Tyrbaal…

A luat o priză de tutun, cu un aer satisfăcut.

— Dar să-i lăsăm pe fenicieni şi să revenim la inscripţie: „Venerei din Boultemere, Myro îi închină această statuie, opera lui.“

— Dacă Myro a dedicat ceva, în niciun caz nu era statuia.

— Cum, a exclamat el, Myro nu putea fi elevul lui Myron, unul dintre cei mai renumiţi sculptori greci?

— Uitaţi-vă la gaura de pe braţ. Probabil fixa ceva, o brăţară, de pildă, pe care acest Myro i-a dăruit-o zeiţei. În mod sigur a fost un amant nefericit şi a vrut s-o îmbuneze pe Venus, oferindu-i o brăţară de aur.

— O poveste frumoasă, dar neverosimilă! Nu, domnule, statuia aparţine şcolii lui Myron. Uită-te la forme, la perfecţiunea proporţiilor…

Cândva, făcusem un legământ cu mine însumi: să nu-i contrazic niciodată pe amatorii încăpăţânaţi.

— Este o piesă admirabilă, am spus neutru.

— Doamne, a exclamat deodată Peyrehorade, ce vandalism! Cineva a zgâriat-o!

Zărise o dungă abia ghicită pe un sân al statuii: dalta lui Etienne. Şi mai era o urmă pe degetele mâinii drepte, atinse probabil de piatră. I-am povestit gazdei mele scena nocturnă al cărei martor fusesem: sacrilegiul băiatului şi pedeapsa neîntârziată ce urmase.

Clopotul care vestea prânzul a răsunat în acelaşi timp cu râsul anticarului, mândru de „intervenţia divină“ a zeiţei… La fel ca în ajun, am fost îndopat până ce n-am mai putut primi nicio înghiţitură. După masă, Alphonse m-a invitat la grajduri, unde m-a ţinut o oră ca să-şi laude caii, să le facă genealogia, să-mi enumere premiile câştigate la cursele din regiune… La sfârşit, arătându-mi o iapă tânără, a ajuns să-mi vorbească şi despre logodnica lui.

— O s-o vedeţi astăzi. Toată lumea o găseşte încântătoare. E şi foarte bogată: mătuşa ei din Prades i-a lăsat moştenire toată averea… mult pământ, un conac mare… Da, voi fi foarte fericit!

Era, evident, mai impresionat de averea logodnicei decât de frumuseţea sau de spiritul ei.

— Vă pricepeţi la bijuterii? Iată ce vreau să îi dăruiesc.

Mi-a arătat un inel gros, cu diamante, închipuind două mâini împreunate. Pe interiorul lui se putea citi o inscripţie cu litere gotice: „Pentru vecie cu tine.“

— E frumos, dar cam masiv, am spus cu sinceritate.

— Numai diamantele valorează o mie două sute de franci. Maică-mea mi l-a dat. E o bijuterie de familie, foarte veche… de pe vremea cavalerilor. Dumnezeu ştie când o fi fost făcut.

— La Paris, se oferă de obicei un inel simplu, din două metale diferite, cum ar fi aurul şi platina. Iată, celălalt inel pe care-l ai este mai potrivit pentru o asemenea ocazie.

— Oh, dar e atât de plăcut să porţi o mie două sute de franci pe deget… Ineluşul ăsta – a adăugat, privind cu satisfacţie micul inel pe care-l avea la mâna dreaptă – mi l-a dăruit o femeie, la Paris, acum doi ani. Ah, Parisul… Să tot trăieşti acolo!

A suspinat cu regret şi mi-a părut rău pentru cea care avea să-i fie soţie…

La amiază trebuia să mergem la Puygarrig, la părinţii logodnicei. Am urcat, aşadar, în trăsură şi am pornit spre castelul aflat la o leghe şi jumătate de Ille. Acolo m-au prezentat ca pe un prieten al familiei, după care, desigur, am fost invitaţi la masă.

Mlădioasă şi subţire, domnişoara de Puygarrig nu se potrivea cu logodnicul ei, robust şi lat în umeri. Era de o frumuseţe seducătoare, pe care nu mă mai săturam s-o admir. Părea sfioasă şi blândă, dar avea cu siguranţă un spirit deloc provincial. Mi-am adus aminte de Venera gazdei mele. Nu cumva fascinaţia pe care o trezea în toţi, tineri sau bătrâni, se datora tocmai chipului acela de tigroaică? Fiindcă energia, chiar în pornirile rele, stârneşte întotdeauna o admiraţie involuntară…

Pe drumul de înapoiere am întrebat-o pe doamna de Peyrehorade, care, neobişnuit pentru ea, tăcuse tot timpul:

— De ce v-aţi hotărât să faceţi căsătoria într-o vineri? La Paris, nimeni nu s-ar încumeta să se însoare într-o zi nefastă.

— Dacă aveam un cuvânt de spus, vă asigur că aş fi ales o altă zi. Dar Peyrehorade e încăpăţânat şi… Mi-e frică să nu se întâmple vreo nenorocire!

— Vineri e ziua Venerei, a intervenit soţul cel încăpăţânat. Cea mai nimerită pentru o căsătorie. Iar mâine, înaintea nunţii, îi vom aduce zeiţei o mică jertfa, vom sacrifica doi porumbei şi apoi, cu puţină tămâie…

— Bărbate, ai înnebunit?! l-a întrerupt soţia lui, revoltată. Ce-ar spune lumea despre noi?

— O să-mi îngădui măcar să-i fac o ofrandă de trandafiri. Ce naiba, unde este libertatea cultelor în ţara asta? Nu mai poate omul să creadă în cine şi în ce vrea?!

…A doua zi, zorii m-au găsit în faţa statuii, cu un caiet de schiţe în mână, încercând pentru a nu ştiu câta oară să-i desenez chipul, fără a izbuti să redau expresia senzuală şi în

acelaşi timp înfricoşătoare. Domnul de Peyrehorade îmi împuia capul cu etimologiile lui feniciene; apoi aranja trandafirii de Bengal la picioarele zeiţei şi, pe un ton de tragedie antică îi cerea să ocrotească tânăra pereche… Pe la nouă a intrat în casă să îşi schimbe hainele; ceva mai târziu şi-a făcut apariţia Alphonse, într-un costum nou, cu mănuşi albe, pantofi de lac şi un trandafir la butonieră.

— Văd că faceţi portretul soţiei mele, a spus, uitându-se la ce desenasem. E delicioasă, nu?

Abia atunci mi-am dat seama că, intr-adevăr, chipul viitoarei mirese avea ceva dintr-al statuii: părea însă o Venus iubitoare, şi atât de fragilă…

O gălăgie infernală mi-a întrerupt reflecţiile. Pe terenul de *paume* începuse o partidă furibundă între cei din Ille şi câţiva spanioli, conducătorii convoaielor de catâri sosite în ajun. Erau aragonezi sau navarrezi, de o îndemânare neobişnuită. M-am luat după Alphonse care, uitând de mine, de nuntă, se năpustise pe teren şi urla sfaturi, mustrări, încurajări echipei franceze, ce pierdea punct după punct. Curând, spre disperarea orăşenilor strânşi pe margini, cei din Ille au fost înfrânţi fără drept de apel. Domnul Alphonse s-a înroşit de furie şi scoţându-şi haina, i-a provocat pe spanioli la o nouă partidă, în uralele mulţimii.

— Trebuie să apărăm onoarea ţinutului, a simţit nevoia să răspundă uimirii mele nerostite.

Mi s-a părut, dintr-o dată, altul, mai bărbat, mai frumos în pasiunea lui. Îmbrăcămintea, care-l preocupase atât de mult înainte, nu mai însemna nimic pentru el. Şi logodnica, averea? În clipa aceea nu-i păsa de niciuna. A încălţat în grabă o pereche de sandale, şi-a suflecat mânecile şi s-a aşezat în fruntea celor învinşi – aidoma lui Cezar ducându-şi soldaţii la luptă.

Abia îmi găsisem un loc pe marginea terenului, că jocul a şi început. Spre dezamăgirea galeriei, Alphonse n-a izbutit să lovească prima minge, lansată cu o forţă surprinzătoare de un aragonez înalt şi solid, cu pielea măslinie, aproape la fel de întunecată ca bronzul statuii. Furios pe sine, Alphonse a dat cu racheta de pământ:

— Blestemat inel! Îmi strânge degetul! Din cauza lui am pierdut o minge sigură.

Şi-a scos, cu destulă cazně, inelul cu diamante. S-a uitat împrejur, apoi a alergat la statuia Venerei şi i l-a trecut râzând pe degetul inelar.

A revenit calm şi hotărât. Din clipa aceea n-a mai făcut nicio greşeală, iar spaniolii au pierdut partida. Francezii, într-un entuziasm nebun, şi-au purtat eroul pe braţe, ca pe un mare general care tocmai câştigase o bătălie crucială, zdrobind armatele năvălitorilor.

— Dacă vom mai juca şi alte partide, i-a promis Alphonse aragonezului, privindu-l de sus, o să vă las să marcaţi câteva puncte în avans.

Vorbele l-au izbit ca nişte pietre pe uriaşul spaniol. Pălise, strângea racheta de parcă voia s-o frângă şi a scrâşnit printre dinţi:

— Me lo pagaras.

Cuvintele acelea au adus o tăcere sumbră, risipită de glasul domnului de Peyrehorade, uimit să-şi găsească fiul leoarcă de sudoare şi cu racheta în mână. Alphonse a dispărut în casă şi s-a întors impecabil, în hainele de ceremonie. Curând, trăsura gonea pe drumul spre Puygarrig, însoţită de aclamaţiile mulţimii.

— Inelul! L-am uitat pe degetul statuii, lua-o-ar dracu'! Te rog, nu-i spune mamei.

— De ce nu trimiţi pe cineva să-l aducă?

— Pe cine? Servitorul meu a rămas la Ille, iar în ăştia de-aici n-am nicio încredere. Diamante în valoare de o mie două sute de franci! Noroc că toţi se tem de statuie şi nu îndrăznesc să se apropie prea mult de ea… Dar nu-i nimic; mai am un inel.

Şi astfel, domnişoara de Puygarrig a primit inelul pariziencei, fără să ştie că logodnicul ei îi sacrifica darul unei foste iubite. Şi din nou mi-a părut rău pentru fata aceea frumoasă, liniştită, singura care-şi păstra cumpătul între urletele de bucurie, împuşcături, plânsetele femeilor, hărmălaia copiilor şi necuprinsa nepăsare a lui Alphonse…

La Ille ne aştepta masa întinsă – şi ce masă! Mirele – care înainte de a intra în casă se făcuse, pentru scurt timp, nevăzut – era alb la faţă şi mai tăcut decât de obicei.

Sorbea prea des din vinul vechi şi, la un moment dat, m-a chemat la o parte, şoptindu-mi la ureche:

— Când vom pleca de la masă… am ceva să vă spun.

Tonul grav m-a surprins. I-am privit cu atenţie trăsăturile crispate, ca o mască gata să se descompună.

— S-a întâmplat ceva?

A încuviinţat în tăcere, apoi a început din nou să bea, şi mai zdravăn… Între timp, în mijlocul strigătelor şi aplauzelor, un copil care se strecurase sub masă le-a arătat tuturor o panglică roz, desprinsă de pe coapsa miresei. Panglica a fost tăiată şi împărţită tinerilor, după obicei, pentru a le împodobi butonierele. Mireasa se înroşise până în albul ochilor… Şi, de parcă n-ar fi fost de ajuns, domnul de Peyrehorade a cerut să se facă linişte, recitând câteva versuri pe care, susţinea el, le compusese chiar atunci:

— „Să fie adevărat, prieteni? / Ori sunt de vină aburii vinului? / Parcă aici ar fi două Venere / La fel de frumoase, la fel de tainice…“

Speriat, mirele a întors capul, ridicându-se brusc în râsetele tuturor.

— Da, nu vă miraţi, a continuat gazda. Sub acest acoperiş sunt două Venere. Una, dezgropată goală din pământ; cealaltă, coborâtă din ceruri, căreia i-am furat jartiera… Fiule, care-ţi place mai mult? Venus romana sau Venus catalana? Băiatul a ales-o pe catalană! Ştie el ce ştie! Venus romana e neagră şi rece, catalana e albă şi aprinde tot ce atinge!

După acest final apoteotic al banchetului, oaspeţii au trecut în salon pentru a-şi lua rămas bun de la miri, căci era aproape de miezul nopţii.

Alphonse m-a tras lângă canatul unei ferestre şi, după ce a aruncat o privire iute împrejur, mi-a spus cu o voce scăzută:

— O să râdeţi de mine… dar nu ştiu ce am… mi-e frică!

— Ai băut prea mult vin de Collioure, dragul meu, l-am consolat.

— Da, poate. Dar s-a întâmplat ceva înspăimântător. Vă amintiţi de inelul meu?

— A dispărut?

— Nu… nu pot să-l mai scot de pe degetul statuii!!

— N-ai tras destul de tare.

— Ba da. Dar Venus… Ei bine, şi-a îndoit degetul.

S-a uitat la mine cu o privire rătăcită, sprijinindu-se de perete ca să nu cadă.

— Copilării! Inelul s-a înţepenit pur şi simplu. Mâine, cu unelte potrivite, o să-l scoţi. Numai să nu zgârii statuia, căci tatăl tău…

M-a întrerupt, încleştându-mi braţul atât de tare că mi-a venit să ţip.

— A îndoit degetul, nu înţelegeţi?! Nu vrea să mi-l dea înapoi! Se crede nevasta mea, pentru că ei i-am dăruit inelul…

Spaima lui era atât de reală, de intensă, încât, o clipă, m-am cutremurat fără voie. Apoi i-am simţit răsuflarea duhnind a băutură şi orice compasiune mi-a dispărut.

— Proverbul „In Vino Veritas“ nu e întotdeauna cel mai potrivit, am murmurat.

Mirele nu m-a luat în seamă, preocupat de obsesia lui.

— Vă rog, ajutaţi-mă. Sunteţi un cunoscător al statuilor antice. Poate există undeva, înăuntru, un resort sau vreo altă drăcovenie… N-aţi vrea să vă uitaţi?

— Bine, i-am făcut pe plac. Să mergem!

— Nu! Vă rog, duceţi-vă singur! Eu…

Şi s-a îndepărtat în grabă.

Afară, vremea se schimbase, iar acum ploua cu găleata. Tocmai voiam să cer o umbrelă, când un gând m-a oprit. Să iau în serios nişte vorbe iscate din aburii vinului? Din prag, am aruncat o privire spre statuia care şiroia de apă. Şi dacă totul nu era decât o farsă? Poate că provincialii voiau să se distreze pe seama mea, să vadă un parizian murat până la piele, păcălit de domnul Alphonse. Ei bine, vor fi dezamăgiţi.

Am urcat în camera mea, evitând să trec prin salon. M-am culcat, însă somnul întârzia. Mă gândeam la tot ce se întâmplase în ziua aceea: statuia, jocul de *paume,* tânăra mireasă ajunsă la bunul plac al unui beţivan prostănac… Odioase, aceste căsătorii de convenienţă! Poate iubi o femeie bărbatul pe care l-a văzut într-un asemenea hal chiar în seara

nunţii? Primele impresii nu se şterg, iar Alphonse merita din plin să fie dispreţuit.

În timp ce mă chinuiam să adorm, larma din casă nu se potolise: uşile se închideau şi se deschideau cu zgomot, iar de jos, din stradă, se auzeau trăsurile venind şi plecând. Liniştea aşternută în cele din urmă a fost tulburată abia târziu, de nişte paşi care urcau scara. Treptele de lemn trosneau, paşii nu păreau foarte siguri – Alphonse trebuia să fie chiar mai beat decât crezusem…

În sfârşit, tăcere; adâncă, parcă nefirească, cufundându-mă într-un somn chinuit, presărat cu nenumărate coşmare. După ultimul, n-am mai putut să dorm. Am rămas treaz până la cinci dimineaţa, când trâmbiţa unui cocoş m-a făcut să tresar. Mijeau zorii. Am auzit atunci limpede aceeaşi paşi grei coborând scara care gemea sub povară. Alphonse se sculase cu noaptea în cap ca să mai tragă o duşcă… Mi-am spus că, la urma urmei, nu era treaba mea. Nu eram decât un oaspete trecător al acelei case şi nu se cuvenea să-mi judec gazdele chiar dacă…

În clipa aceea s-a dezlănţuit un vacarm asurzitor: strigăte, zgomot de paşi, plânsete, uşi trântite…

M-am îmbrăcat în grabă şi am ieşit pe coridor chiar în clipa în care, din celălalt capăt a răzbătut un ţipăt prelung, sfâşietor.

— Copilul meu!!

Am alergat spre camera nupţială: înăuntru, doar în pantaloni, Alphonse zăcea, palid şi nemişcat, de-a curmezişul patului zdrobit. Maică-sa se aplecase asupră-i, bocind şi strigând, domnul de Peyrehorade îi freca tâmplele cu apă de colonie, îi dădea să miroasă săruri. În van: tânărul nu mai răsufla. La celălalt capăt al camerei, mireasa urla, zvârcolindu-se în braţele a două servitoare care abia izbuteau s-o stăpânească.

Am atins trupul sărmanului mire: era ţeapăn şi rece. Fălcile încleştate şi chipul schimonosit mărturiseau spaima îngrozitoare prin care trecuse. Moartea fusese violentă, agonia cumplită. Totuşi, nicio picătură de sânge pe trup, pe aşternut. Doar vânătăi prelungi pe piept, pe coaste, pe spinare, ca şi cum ar fi fost strivit într-un cerc de fier. Am călcat pe ceva aflat pe covor şi m-am aplecat: inelul cu diamante. Ce căuta acolo?!

Să fi fost Alphonse victima unor asasini care voiau să-l jefuiască? Dar cum îl omorâseră? Semnul vânăt, circular, pe tot torsul, era foarte ciudat; mi-am amintit că, la Valencia, ucigaşii cu simbrie foloseau nişte saci lungi de piele, umpluţi cu nisip, pentru a-i răpune pe cei a căror moarte le fusese plătită. Aragonezul şi cuvintele lui ameninţătoare... Dar ce asasin îşi previne victima de faţă cu zeci de martori?!

Am răscolit toată casa, căutând urme de paşi, de noroi, de sânge, orice. Zadarnic. Am coborât în grădină şi abia acolo am desluşit două şiruri de urme ale unor tălpi, adâncite în pământul moale. Veneau de la statuie şi se întorceau la ea – poate că Alphonse se dusese, desculţ, să-şi ia inelul. Dar cum îl smulsese tocmai noaptea?

Trecând prin faţa statuii, m-am oprit o clipă; şi, trebuie să mărturisesc, m-am îngrozit de răutatea şi sarcasmul chipului de bronz. Venus romana o biruise pe Venus catalana...

M-am înapoiat în camera mea, unde am rămas până la prânz. Când am ieşit, gazdele îşi mai veniseră în fire şi domnişoara de Puygarrig, acum văduva de Peyrehorade, părea stăpână pe sine. Paloarea chipului îi reliefa petele albăstrii din jurul ochilor, dar era calmă şi lucidă. A fost cea dintâi care a dat o declaraţie procurorului regal din Perpignan, venit să ancheteze cazul. Întrucât bătrânii Peyrehorade nu erau niciunul în stare să-şi amintească evenimentele nopţii, magistratul mi-a solicitat o depoziţie, pe care am dat-o cât mai amănunţit, fără să-mi ascund bănuielile cu privire la aragonez.

— Aţi aflat ceva de la doamna Alphonse? nu mi-am putut stăpâni curiozitatea.

— Biata femeie! mi-a răspuns procurorul cu tristeţe. Este nebună de-a binelea... Mi-a declarat că se culcase şi trăsese plapuma peste ea, când uşa camerei s-a deschis şi cineva a intrat înăuntru. Era prima dată când... mă înţelegeţi, şi îi era ruşine, aşa că a rămas întoarsă cu faţa la perete, nemişcată, aşteptând să vadă ce va face soţul ei. Dar patul a trosnit din toate încheieturile, ca şi cum un trup nespus de greu se lăsase pe el. Înfricoşată, aproape că nici nu cuteza să răsufle, când o mână de gheaţă i-a atins spinarea, şalele, apoi s-a depărtat. Chiar atunci, uşa s-a deschis a doua oară şi domnul Alphonse a

venit spre pat bâiguind: „Draga mea nevestică”, după care a dat la o parte plapuma. Femeia l-a auzit scoţând un strigăt scurt, de groază, persoana care se afla în pat s-a ridicat pe jumătate şi, nemairezistând, mireasa a întors capul. L-a văzut pe soţul ei în braţele unei namile verzui, cu ochi argintii – da, închipuiţi-vă, chiar Venus, statuia din grădină… a văzut cum zeiţa de bronz îi soarbe răsuflarea domnului Alphonse într-un sărut pătimaş, cum îl răstoarnă pe pat, rostogolindu-se deasupră-i. Apoi statuia s-a uitat spre ea şi i-a zâmbit, începând să se zvârcolească peste bărbatul care horcăia. Curând patul s-a rupt şi mireasa a leşinat…

Când şi-a venit în simţiri se iviseră zorii, iar statuia tocmai slobozea din braţe leşul domnului Alphonse. S-a aplecat spre femeia paralizată de spaimă, i-a atins inelul de la căsătorie cu un deget, i-a zâmbit din nou şi a ieşit cu paşi mari. I-a trebuit un timp celei rămase lângă trupul neînsufleţit ca să poată striga după ajutor… Restul îl ştiţi.

A fost adus spaniolul; a recunoscut că rostise cuvintele pe care le auzisem toţi, însă ele nu însemnau decât că, a doua zi, avea de gând să câştige partida de la învingătorul său… La sfârşit, ne-a privit cu mândrie, adăugând:

— Un aragonez nu-şi amână răzbunarea. Dacă socoteam vorbele domnului Alphonse drept insultătoare, i-aş fi băgat pe loc cuţitul în burtă.

Tălpile omului au fost comparate cu urmele din grădină; dar cele imprimate în pământ erau mai mari, iar hangiul care-l găzduia a jurat că spaniolul îşi petrecuse noaptea în grajd, îngrijind un catâr bolnav.

Aragonezul se bucura de o bună reputaţie şi era cunoscut în regiune, unde venea în fiecare an, cu negoţul lui. Până la urmă, poliţia a trebuit să-i dea drumul, din lipsa oricăror dovezi.

Era să uit depoziţia unui servitor, ultimul care întâlnise victima în viaţă. Alphonse se pregătea să urce la soţia lui şi, chemându-l pe martor, l-a întrebat dacă mă văzuse prin grădină. Servitorul i-a răspuns că urcasem ceva mai devreme în camera mea. Atunci, Alphonse a rostit nişte vorbe de neînţeles:

„M-a minţit... Nu mă va ajuta. Nici el, nici nimeni. Dumnezeu să aibă milă de sufletul meu...“

L-am întrebat pe martor dacă domnul Alphonse avea pe deget inelul cu diamante când îi vorbise. Servitorul a şovăit, apoi a clătinat din cap:

— Dacă l-ar fi avut, aş fi băgat de seamă, căci eram sigur că i-l dăruise doamnei.

În timp ce-l ascultam, teroarea superstiţioasă pe care depoziţia tinerei văduve o răspândise în întreaga casă punea stăpânire, treptat, şi pe mine. Procurorul regal mă privea lung, întrebător. M-am ferit să-i mărturisesc ideea aceea absurdă, de neconceput, altfel aş fi fost luat şi eu drept nebun, la fel ca nefericita mireasă.

La câteva ceasuri după înmormântarea domnului Alphonse mă pregăteam să părăsesc Ille. Cu toată sfârşeala şi durerea, bietul Peyrehorade a ţinut neapărat să mă însoţească până la trăsură. Am străbătut grădina în tăcere, el abia târându-se, rezemat de braţul meu. În momentul despărţirii am privit-o pe Venus pentru ultima oară. Deşi nu împărtăşea spaima şi ura pe care statuia o inspira familiei sale, bătrânul trebuia să scape de ceea ce i-ar fi amintit mereu de nenorocirea abătută asupră-i. Aş fi vrut să-l conving s-o doneze unui muzeu. Ezitam însă, iar anticarul a întors capul, urmărindu-mi privirea. A văzut statuia şi a izbucnit în lacrimi amare. L-am îmbrăţişat, apoi, neîndrăznind să rostesc vreun cuvânt, am urcat în trăsură.

...De atunci au trecut câţiva ani, dar moartea tragică a lui Alphonse a rămas învăluită în mister.

Domnul de Peyrehorade s-a sfârşit la câteva luni după fiul său. Mi-a lăsat prin testament manuscrisele lui, pe care le voi publica, poate, într-o zi. N-am găsit printre ele nimic referitor la frumoasa Venus de bronz.

De curând, prietenul meu, gentilomul de P., mi-a scris de la Perpignan că statuia nu mai există. Doamna de Peyrehorade a poruncit să fie topită şi transformată într-un clopot, pe care l-a dăruit bisericii din Ille. Dar, adăuga prietenul meu, nici sub noua sa înfăţişare Venus nu încetează să răspândească nenorocirea:

de când bătăile acestui clopot răsună în Ille, viile au degerat de două ori.

Rodica Bretin

Scriitor şi cercetător ştiinţific român – specializată în literatură istorică şi fantastică, precum şi în publicistica istorică dedicată frontierelor cunoaşterii. Membră a Fantasia Art Association (Cornwall, Marea Britanie) şi a Uniunii Scriitorilor din România. Editor, antologator, traducător, realizator de programe TV cu cinematografie fantastică şi de artă, a publicat sute de studii şi eseuri, zeci de nuvele şi povestiri fantastice şi un roman istoric, în edituri, reviste şi antologii din România, Italia, Franţa şi Anglia A primit trei premii internaţionale pentru literatură fantastică: Anecy (Franţa), 19%, Valencia (Spania), 2001 şi Truro (Marea Britanie), 2005.

Principalele opere:

Drumul fără sfârşit, Cel care Vine din Urmă, Lumea lui Hind, Omul de Nisip, Fecioara de Fier, Dosarele Imposibilului, Tunelul Timpului, Poarta vrăjitoarelor, Poltergeist – atacatori invizibili, Naufragiaţi în Timp, Misterul Lumilor Paralele.

CONQUISTADORUL

Am deschis ochii: o bandă cenuşie, înaltă, şi-n mijlocul ei o pată stropită cu stele. Un zid, o fereastră. Până acum fusese doar bezna…

Şi, brusc, copleşitor, mirosul portocalilor.

Ţârâit de greieri, linişte, un ţipăt de buhă, coioţii în depărtare. Pe toate le mai auzisem – când? unde? — dar nu trezeau în mine nicio amintire. Un înveliş gol, asta eram. Apoi, din neant, un nume: Ordónez Diaz de Herrera. Şi am ştiut cine *sunt.*

***

O orhidee imensă s-a aprins pe cer, după care s-a topit, curgând peste portocali, peste sombrero-urile muzicanţilor şi umerii rotunzi ai femeilor. Sub lampioane, perechile dansau. Mătase, catifea, ţigări de foi. Fracuri de comandă, glasuri amestecându-se cu clinchetul paharelor. Papioane, favoriţi, mustăţi date cu briantină. Lucirea mată a perlelor, cea verde a smaraldelor. Degete groase, pline de inele, încleştând braţe arămii. Foşnetul rochiilor, scârţâitul pantofilor de lac, sticle detunând. Chitare.

Mi-am golit paharul, l-am întors cu gura în jos: nimic, nici măcar o picătură. Un râu, asta ar fi trebuit. Un fluviu care să se reverse peste porţi, peste ziduri, să înece izul de ţiţei şi bălegar, mirosul banilor… M-am ridicat şi am pornit prin mulţime – mergeam cât mai ţeapăn, căci peluza se clătina ca o punte de liane în furtună. Cei pe lângă care treceam se răsuceau, arătându-şi albul dinţilor, însă vorbele li se pierdeau în vuietul fiestei. O femeie îmi privea fascinată decolteul – colierul de diamante… dar nu era al meu, nici rochia, toate, chiar şi eu, eram ale lui Esteban – un bărbat s-a înclinat adânc, altul mi-a sărutat mâna, al treilea a dat să mă sprijine când m-am poticnit de marginea piscinei. L-am îmbrâncit, furioasă. Nu eram chiar aşa de beată. Nu încă.

Un chelner îşi făcea loc ducând tava plină. Am luat două pahare şi omul a trecut mai departe, imperturbabil. Orchestra a schimbat ritmul, perechile s-au desfăcut, regăsindu-se iar. Am sorbit din şampania ce clipocea, complice. „Dansaţi, senora?“ O

nouă înghiţitură, unduirea şoldurilor, o rotire, vântul răcorindu-mi obrajii înfierbântaţi. Aşa, tot mai repede, aidoma lampioanelor ce pluteau într-un nor argintiu. Le-aş fi putut atinge dacă…

M-am oprit: Esteban se ivise pe terasă. Ca-ntotdeauna în costum alb, cu Stetson-ul pe cap. Şi, ca de obicei, se uita la fiecare şi la nimeni. Ba nu, pe *mine* mă vedea. Dansând singură, bând dintr-un pahar, din celălalt… Şi nu văzuse totul. Când ochii ni s-au întâlnit m-am silit să zâmbesc; apoi, am păşit în gol.

Undele închizându-se deasupra-mi, picioarele atingând dalele de marmură, împingând. Am spintecat pojghiţa translucidă, am tras aerul în piept. Muzica încetase, mulţimea şovăia – pe neaşteptate am auzit un plescăit: o femeie se aruncase în apă. L-au urmat altele, în râsete şi chemări. Abia atunci m-am trezit de-a binelea. Din câteva mişcări am ajuns la mal, m-am săltat afară. Pierdusem pantofii, colierul, dar am urcat scările terasei dreaptă, cu pletele şiroind, cu rochia lipită de piele. M-am aşezat în faţa bărbatului în alb, am luat o ţigară din pachetul de pe masă şi am dus-o la buze. Când Esteban a aprins bricheta, i-am zâmbit din nou.

***

A trecut pe dinaintea mea, în veşmântul străveziu ca o aripă de fluture. O femeie. O nălucire.

Bătăi rare, înăbuşite. Bubuitul venea dinăuntru, de sub pieptar, dintr-un lac în adâncul căruia apele prindeau să fiarbă. Lacul… Copitele afundându-se în pământul moale, oţelul încins al armurii, sudoarea ce îmi picura pe ceafa, zăbrelele verzi, decupate în vizieră. Curând, copacii s-au rărit, am văzut câmpia dintre colinele gemene, ochiul albastru, limpede, şi am ridicat mâna, iar coloana din spatele meu s-a oprit..

Ţineam braţul în sus, îndoit din cot. Mi-am mişcat degetele înţepenite. Dormisem – o noapte? o viaţă? dar ceva sau cineva mă trezise, îmi dădea înapoi amintirile. De ce?

***

Am sorbit prea mult şi valul de foc mi-a umplut ochii de lacrimi, mi-a tăiat răsuflarea. Tuşeam, apăsându-mi gâtul ars, când verigheta a lucit în lumină. Mi-a fost, dintr-o dată, sete;

ţineam paharul cu amândouă mâinile, însă îmi tremurau, şi cristalul s-a ciocnit zadarnic de dinţii încleştaţi.

…În acvarii cu pereţi transparenţi, incasabili se înşiruiau bijuterii, statuete, cupe, arme. Aur, aramă, jad. Tot ce smulsesem pământului, la Cuicuilco, mucegaiului şi coclelii mai apoi, în lunile când mă istoveam în laborator până noaptea târziu. Iar astăzi, în sfârşit Istoria întâlnea Clipa. Veniseră cu sutele la muzeu: ziarişti, diplomaţi, colecţionari, politicieni. Şi toţi mă căutau, voiau să mă vadă – „Cum, fata de acolo?!“, „N-aş fi crezut niciodată…“, „Lovitura secolului…” – blitzurile mă ameţeau, întrebările mă înnebuniseră.

Am fugit în ultima sală, numai ca să mă pomenesc într-o lume desprinsă din filmele lui Bunuel; şi, printre umbrele acelea groteşti, bărbatul în costum imaculat, ridicând capac după capac, cântărind un obiect după altul, lepădându-le neglijent, fără ca nimeni să se sinchisească, nici măcar poliţiştii. Mâinile, tâmplele mi se răciseră brusc, vedeam ca prin ceaţă: din câţiva paşi am fost lângă el, i-am smuls diadema de jad – şase zile săpasem după ea, şase zile în ploaia-cascadă a junglei – şi i-am scuipat tot ce-mi stătea pe suflet, ce gândeam despre fabricanţii de conserve care-şi umpleau seifurile cu statui şi tablouri, îngropându-le pentru vecie… Abia după un timp mi-am dat seama că nu-i vorbisem în spaniolă. Am tăcut, încurcată, pe când el mă aţintea cu ochi atât de negri că păreau numai pupile. Avea chipul palid, mâini îngrijite şi – nefiresc aici, în Mexic – nu purta inele. Înapoia lui, trei matahale se holbau neîncrezătoare, însă bărbatul mi-a zâmbit: „Bine, bine, micuţă franţuzoaică..“. Un potop de scuze i-a înecat vorbele, directorul muzeului – cine, când îl chemase?! — gesticula disperat, roşu la faţă, şi m-a pălmuit cu o altă revărsare, era *chiar* Don Esteban De Herrera, cum am putut să… Da, auzisem de el – televiziunea, ziarele îl curtau ca pe un Dumnezeu patriot – însă veneam dintr-o ţară ce nu ducea lipsă de titluri de peste un mileniu. „Nicole Dupont“, am rostit solemn, apoi le-am întors spatele…

Un ciocănit, tresărirea – Esteban nu intrase vreodată în dormitorul meu şi totuşi… „Intră“, am spus tăbliei mute, iar clanţa s-a lăsat în jos, încet, de parcă cel de dincolo şovăia încă. Un băiat de peon purtând coşul cu crizanteme albe. L-a pus

lângă oglindă şi s-a furişat în vârful picioarelor, ca dintr-o cameră de bolnav.

...Flori. Un buchet enorm şi o carte de vizită. Camerista mi le aducea zilnic şi zilnic le lua cu ea la plecare. De câte ori ieşeam din hotel, Cadillac-ul era acolo. Alb, la fel ca uniforma şoferului. Omul se dădea jos, îşi scotea chipiul şi deschidea o portieră, în spate. Ca într-un ritual, de fiecare dată treceam grăbită, privind reclama de la capătul străzii. Câţiva plozi zdrenţăroşi mă pândeau în hol şi strigătele începeau cum păşeam pe trotuar: „vine Doamna-ce-nu-vrea-să-urce“. Să mă mut la alt hotel? M-ar fi găsit oriunde. Ce naiba, mai aveam două luni de stat şi pe urmă oceanul dintre noi o să-i potolească ardoarea!

În ziua aceea, mă întorsesem de la muzeu mai devreme ca de obicei. Mi s-a părut că lipsea ceva. Maşina! Să fi renunţat, oare? ... Cheia nu era la recepţie. Am urcat, plictisită – iarăşi îmi răscolea prin lucruri grăsana şleampătă ce spăla baia, geamurile. Liftierul mă privea ciudat. Transpirase, se foia nerăbdător. Sus, uşa rămăsese deschisă şi femeia era înăuntru; însă nu singură... încremenisem în prag când unul dintre bărbaţii în uniformă, ce răsucea gânditor o cămaşă de noapte, m-a zărit. N-am apucat să intru. Trasă, târâtă, m-am pomenit pe canapea, primind în faţă fumul unei ţigări puturoase. Mă uitam de la unul la altul, la femeia care avea ochii umezi. Ce-i apucase? Atunci mi l-au arătat: un idol aztec, cât palma, cel mai vechi din ţară. Îl găsiseră în valiză, m-a lămurit rânjind poliţistul. Valiza mea cu fund dublu. Tăcere, răsuflările bărbaţilor, gâfâitul astmatic al grăsanei. Şi, deodată, hohotul, sufocându-mă, ţâşnindu-mi din gâtlej, strident, isteric. Când m-au urcat în dubă încă mai râdeam...

Roteam paharul-bol, în care pluteau gheţari cu colţuri rotunjite. Într-un târziu l-am aruncat spre uşă; dar era prea departe. O pată se lăţea pe covor, însă cristalul nu s-a spart, nu s-a ciobit măcar. Lui Esteban îi plăcea ca toate să dureze.

***

Miezul nopţii. Toţi erau cufundaţi în somn, până şi străjile... Paşii mei, măsurând tăcerea încăperilor, o scară de marmură, un coridor cu nenumărate ferestre;

În sfârşit, mozaicul. Luna îl făcea să strălucească şi m-am înfiorat, ca atunci când fusese gata: cu zidurile-i imense, cu piramidele şi terasele de granit scăldate în sânge şi flăcări, oraşul celor o sută de minuni, Tenochtitlan-ul, murea.

…Lucirea unei armuri, fluturarea panaşului: călăreţul dinaintea mea sărise peste baricadă. Mi-am înfipt pintenii în coastele armăsarului, l-am simţit încordându-se, dar nechezatul i s-a pierdut între chemări, zăngănit de fiare. Dincolo de îngrămădirea de pietre şi trunchiuri nu erau decât norii de praf, amestecându-se cu aburul zorilor. Căzusem asupra cetăţii o dată cu prima rază şi, de când topoarele tlascalanilor fărâmaseră porţile, loveam, zdrobeam, spintecam… Un strigăt şi încă unul: frântă de mijloc, o femeie atârna peste cornişa în flăcări. Un soldat îi ţintuise picioarele sub el şi restul trupului i se zbuciuma zadarnic în văzduh. Au răsunat tropote, un călăreţ s-a ivit pe creasta de piatră, iar soldatul s-a ridicat, lăsând femeia să se prăvale cu un urlet de moarte; însă n-am luat în seamă bufnitura, nici ultimele tresăriri ale mormanului de carne terciuită dinaintea mea. Nu vedeam decât şirul suliţelor ce se plecau, *veneau* şi calul a ţâşnit ca turbat, am început să izbesc, o mână a rămas agăţată de frâu, a căzut, ţăndări de lemn şi os săreau la fiece fulgerare a lamei, braţul îmi amorţise dar coseam mai departe, lovitură după lovitură, cu văzduhul şuierându-mi prin vizieră… Vântul nu reuşea să risipească pâcla grea, dogoarea, huruitul caselor năruite şi tumultul măcelului izbucneau la fiecare colţ de stradă, în valuri năucitoare. Am zărit o ceată de călăreţi ducându-l între ei pe Guatimozin – încărunţit într-o zi – , o femeie plângându-şi morţii, un tlascalan aruncând toporul spre ea, apoi pârâitul văpăilor a acoperit totul, trosnetul de oase rupte, răcnetele celor zdrobiţi sub copite… Am rămas pe terasa Palatului – cum ajunsesem acolo? – privind în jos, la mlaştina de colb, cenuşă şi sânge, la movilele trupurilor răsucindu-se în încleştarea morţii, la oraşul care pierea. Ne bătusem bine, mulţi pentru cea din urmă oară; dar ce aveam *noi* de pus în locul lumii vechi?…

Primul tablou din lungul şir: un bărbat în veşmânt de catifea neagră, cu guler ţeapăn şi lanţ de aur cu smaralde. Poate prea încruntat, prea sigur în cutezanţa-i oarbă… Unde erau oboseala,

spaima, îndoielile, frigurile ce mă scuturaseră sub ploaia măruntă a junglei?… Mai încolo, alte haine, alte chipuri – cine erau aceşti Herrera? Am trecut pe lângă ultima ramă, goală, am coborât câteva trepte. Coridorul se îngusta şi în capătul lui l-am zărit pe omul de fier. Când mi-am încetinit fără voie paşii a făcut la fel; ne-am oprit, faţă în faţă, de o parte şi de alta a oglinzii cât peretele.

M-a privit, nemişcat. Ştiam ce vedea: ca şi mine, o carapace din plăci şi zale. Dar dedesubt? Am dus mâna la vizieră, eu şi el, de parcă ne-am fi înţeles. Şi tot în aceeaşi clipă am şovăit, l-am văzut degetele înmănuşate tresărind înainte de a atinge grilajul, apoi coborând, neputincioase şi am înţeles că ne era teamă.

***

Coridorul alb, cimentul proaspăt spălat al podelei – Esteban obţinuse o nouă specie, servitorul fără cusur. Chiar şi aici, lângă bucătărie, mirosul, murdăria ce sufocau Mexicul de la cocioaba peonului la marile hoteluri, lipseau. Înăuntru însă, zăngănitul cratiţelor se învălmăşea cu vorbe şi râsete asurzitoare. Am trecut pe lângă ficuşii care vegheau uşa nichelată şi pocnetul canaturilor a curmat vacarmul. Un băiat rămăsese cu polonicul în aer, femeile au sărit în picioare, netezindu-şi şorţurile, făcând reverenţe stângace. În spatele lor chipuri mirate, înşiruite într-o galerie a statuilor de ceară. „Iepurele”, am rostit, destul de tare ca să m-audă toţi. Intrase acolo, îl văzusem. Împrejur, ochi căscaţi, frunţi încreţindu-se într-o sforţare dureroasă. Şi, deodată, zâmbind cu gura până la urechi, bucătarul metis a ridicat capacul unui platou de argint: „Nada, seńora. Que…“ Am scuturat din cap, furioasă. Minţeau şi privirile prefăcut tâmpe aveau o lucire care mă înfiora. Le eram stăpână, eu, străina – dar n-o dorisem! Voiam iepurele; atât. Un iepure cu blăniţa ca fumul şi cu o ureche albă. Începusem să strig, amestecând spaniola cu franceza, însă cuvintele se loveau de falsa uimire, de tăcerea ostilă, batjocoritoare… *Într-o zi,* spuneau buzele lor strânse, *Don Esteban se va plictisi de tine şi vom avea o doamnă adevărată, de-a noastră.*

Brusc, de sub o bancă a sărit ghemul cenuşiu şi încremenirea s-a spart în ţipete, îndemnuri. Un băiat s-a aruncat să-l prindă, însă degetele i s-au închis doar peste fluturarea cozii. Femeile se

târau pe sub mese, tingirile răsunau obsedant, bucătarul alerga blestemând în ceea ce părea, tot mai mult, o vânătoare. Iepurele se ghemuise sub un cazan – chiote au izbucnit iar, aţâţate – îl încolţiseră, ba nu, l-au scăpat din nou. Începeam să cred că prelungeau înadins hăituiala.

…Blitzurile fulgerau, microfoanele se aţintiseră asupră-mi ca nişte ţevi de armă. Tremuram sub grindina întrebărilor, printre chipurile strâmbate de furie, îmbrâncită, purtată de valurile mulţimii întărâtate, ce umplea holul tribunalului. „Dar n-am făcut nimic“, bâiguiam. Ceasuri întregi o strigasem sub soarele alb al reflectorului. În spatele lui poliţiştii înălţau din umeri, ţăcănitul maşinii de scris se oprea o clipă, apoi…

Insigna de pe mâneca gardianului lucea stins, de undeva se auzeau clopote, eram dusă spre o uşă imensă, ale cărei canaturi s-au deschis încet, aidoma porţilor unei ecluze. Dincolo era linişte şi, în faţa şirurilor de scaune goale, i-am văzut pe judecători…

Un chiot. Bucătarul îmi aducea iepurele, ţinându-l de urechi. Am luat în braţe trupuşorul cu blană pufoasă, sub care ticăia un ceasornic nebun şi am ieşit, urmărită de priviri şi rânjete: *într-o zi, seńora…* Pereţii coridorului fugeau pe lângă mine şi strângeam la piept mica făptură de parcă cineva voia să mi-o smulgă. Abia jos, lângă mozaicul Conquistei m-am oprit, lipindu-mi buzele de creştetul fumuriu. Un bot rece, umed, mi-a atins obrazul. Am tresărit, iar de partea cealaltă a geamului, Esteban şi-a înălţat sprâncenele – fără o vorbă, la fel ca atunci.

…Ochii ca două găuri de beznă, neclintirea chipului, a gurii, prin fumul albăstrui. Se uita de zece minute la mine şi sticla groasă dintre noi îmi întorcea imaginea femeii desculţe, cu bluza murdară, sfâşiată. Aseară era încă albă, aveam încă cerceii, pantofii, ciorapii de mătase… Mai eram un om când poliţistul mă azvârlise în celulă, când celelalte – metise, creole, mulatre, hoaţe sau târfe – se apropiaseră alene, când m-au răstignit pe podeaua presărată cu mucuri şi mi-au vârât în gură cârpa jegoasă. Apoi… Mi-am tras zdrenţele peste sâni şi am dat să ies, dar glasul bărbatului m-a prins pe jumătate întoarsă, ca o marionetă stricată. Esteban nu-şi schimbase gândul. Le pregătise bine, pe toate: dovezile, mărturiile false, judecătorii

surzi şi orbi. Iar acum, după noaptea ce nu fusese decât prima din miile ce-aveau să vină, nu mai puteam, nu mai ştiam să spun „nu“. Cincisprezece ani în iad? Soţia lui o viaţă? Îmi încleştasem pumnii şi el mă privea zâmbind cu îngăduinţă, ca în seara aceea, la muzeu…

Un fâlfâit, o pasăre izbindu-se de geam, zburând năucită. Esteban nu mai era nicăieri.

***

Răsfoisem cartea, filă cu filă. Pe ultima îşi alungea cifrele roşii un Anno Domini ce nu izbutea să-mi trezească nici spaimă, nici mirare. Secole, milenii – tot una: cenuşa nu se putea fărâmiţa mai mult şi era de ajuns o adiere s-o împrăştie. Am pus volumul lângă celelalte, am luat altul. Am găsit şi sulurile, acolo unde le lăsasem, în nişa mascată: numai şase, unul lipsea. Le-am desfăcut, întinzându-le pe rând. Marginile erau roase, rupte, culorile păliseră. Însă eu le vedeam aşa cum fuseseră atunci, cu cerneala abia uscată, prinzând viaţă în lumina mişcătoare a torţelor. Terase, coloane, porţi, întărituri… Stăteam aplecat peste pergamente, noapte de noapte, scriind, desenând, iar când răsunau cele dintâi ciocănituri şi scrâşnete de ferăstraie, ieşeam din cort, suind pe schele odată cu soarele. Toate mi se ridicau împotrivă: oamenii, stâncile, apele. De câte ori n-o strigasem în pustietatea câmpiei, unde nu era nimeni să m-audă! Când îmi piereau puterile, curajul, când crucea pe care o purtam singur îmi părea prea grea, mă duceam la Cuicuilco. Din depărtare, ruinele Templului arătau aidoma zidurilor neisprăvite ale haciendei. Îmi aminteau de morţii noştri, de-ai lor, de mânie şi iertare. Şi, plecând, luam cu mine gândul pietrelor negre: *nu poţi să nărui fără să pui nimic în loc, să arzi fără să clădeşti…* Am strâns sulurile, le-am legat. Nu mai era nevoie de ele: hacienda dăinuia, aşa cum o dorisem – o simţeam împrejur, cochilie de granit crescută din trupul meu – , pentru vecie.

Am pornit prin labirintul de scări şi coridoare. Un perete fusese dărâmat, o fereastră astupată, zidiseră intrarea capelei… Cei care stăpâniseră aici vremelnic schimbaseră câte ceva, dar casa le înghiţise pe toate, prefăcându-le pe potriva întregului. Până şi lespezile curţii răsunau la fel sub paşii mei… Vechile grajduri păreau părăsite. O fulgerare a sabiei şi lanţul a căzut

zornăind într-o ploaie de scântei. Înăuntru, trei născociri de sticlă şi metal, trei carapace lucitoare. Nu mişcau, însă le ştiam iuţeala, huruitul de tunet. Văzusem maşinăriile genovezilor, ale arabilor. Dar astea… Uneori, lumea cea nouă mă înspăimânta. Oamenii vorbeau ciudat, veşmintele, obiceiurile erau altele.

Mirosul: de fân şi paie umede, întâi slab, apoi crescând cu fiece clipă, pereţii de lemn şi, brusc, copitele izbind podeaua. Când l-am bătut pe grumaz, calul a nechezat încet, potolit: şi el era singur. La capătul ieslei şi deasupra porţii, nişte litere săpate în zid. Numele meu şi-al urmaşului pe care nu-l avusesem. Şi iarăşi gândul, sfredelindu-mă zadarnic – cine fusese al doilea Herrera?

***

L-am văzut lângă pat, statuie neagră oprind lumina lunii. Groaza şi ţipătul suiau în mine, când o mănuşă rece mi-a strivit buzele; am închis ochii şi sunetul a rămas înăuntru, inundându-mă cu valuri îngheţate. Cine era? Un coşmar ce n-apucase să se destrame? Şi, deodată, mi-au venit în minte coridorul, nişa din perete, armura. Apăsarea slăbise, apoi a încetat, dar tot nu cutezam să… O privire strecurată printre pleoape: omul de fier plecase.

Trebuia să văd, să ştiu… Am sărit din aşternut, am smuls halatul şi am ieşit, îmbrăcându-l din fugă. Coridorul, scara de marmură. Coboram, când un zgomot m-a încremenit cu mâna pe balustradă. Paşi, clincănit de gheare: Esteban şi dogul. Câinele mă zărise; şi-a înălţat capul, iar ochii galbeni, fosforescenţi, m-au făcut să-mi rup unghiile în piatra lustruită. *El Diablo,* îi spuneau, în şoaptă, servitorii. Nu lătra, nu mârâia măcar. Îmi ieşea pe neaşteptate în cale din vreun ungher întunecat – întâi cei doi bulgări de jar, plutind ca desprinşi de trup – şi pricepeam de ce, înaintea lui, peonii îşi făceau, grăbiţi, cruce.

Trecând, Esteban s-a înclinat, absent. Uneori mă privea cu mirare, de parcă încerca să-şi amintească cine sunt – şi de doi ani eram a lui, în ochii oamenilor, ai legii. Nu-mi ceruse niciodată mai mult, însă ceva dospea sub tăcerile lui şi începusem să mă tem de clipa când o să răbufnească…

M-am scuturat din amorţeală. Esteban, câinele dispăruseră. Armura era la locul ei, ca-ntotdeauna. M-am uitat la mănuşa sprijinită de sabie, la platoşa bombată, la viziera dincolo de care… – îmi pierdeam minţile, fusese doar un vis!

De afară se auzeau pocnete de portiere, glasuri. Maşini lungi, albe, un şir până la poartă. Bărbaţi – pe mulţi îi cunoşteam, nu erau decât aceiaşi rechini mari şi mărunţi –, femei în rochii de seară, unele neputându-se ţine pe picioare, cântând, râzând. Şi fiesta abia începuse. Ca în fiecare noapte, undeva, în subteranele haciendei, Esteban îi aştepta.

***

Coloane de cifre, schimbându-se, dispărând, ivindu-se din nou. Esteban nu mă vedea. Eram în spatele lui, uitându-mă la peretele de sticlă, la cutiile pline de clape şi lumini. Între ele, harta Noii Spanii şi pata aceea albastră, da, chiar… „Pământul de dincolo de Cerro Xitle va fi al căpitanului Ordónez Diaz de Herrera, cu tot ce este deasupra şi dedesubt” – cuvintele lui Cortez, ştergând amintirea anilor când, flămând şi istovit, băteam drumurile colbuite. Fusesem săbier pentru cine plătea mai bine, jucasem zaruri, băusem cu tâlharii. Aveam punga mereu goală, veşmintele zdrenţuite, dar spada şi calul mi-erau demne de un hidalgo. Cu atâta plecasem de-acasă, în miez de noapte. Castelul, titlul îi rămăseseră lui Juan, primul născut; mie, libertatea de a alege: Iglesia, El Mar sau Casa Real. Războaiele regilor nu-mi plăceau; nici rasa de călugăr. Ani la rând, am rătăcit prin Castilia, alungat, temut, urât. Până într-o zi, când, la cheiurile Sevillei am văzut corăbiile. Se legănau pe Guadalquivir şi fluviul, vântul erau gata să le poarte spre ocean – ştiam că asta le era menirea, să-l brăzdeze până dincolo de zare iar eu nu-mi puteam lua ochii de la pânzele ca nişte aripi de albatros, care-mi hotărâseră în clipa şi locul acela soarta…

Esteban s-a răsucit deodată, de parcă mi-ar fi simţit privirea. M-am tras în umbra draperiei şi ochii lui au răscolit zadarnic întunericul. Ochi de gheaţă, bărbie împinsă în afară… Cum de nu pricepusem? Lui Juan nu-i plăcea marea. Dar ce erau castelul, pământul stâncos al Andaluziei pe lângă ce agonisisem cu sângele meu şi-al altora?… Eu cucerisem o lume după ce

pierdusem alta – fratele meu n-a avut decât să aştepte şi toate fuseseră ale lui.

***

De câteva minute auzeam doar clinchetul bilei ce se rostogolea, se ciocnea necontenit. M-am târât pe sub ţeava de bronz, apoi pe lângă afet şi am ieşit pe terasă, printre piramide de ghiulele. Erau zece terasele-acelea; fiecare dădea în ambrazura-tunel, fiecare fusese săpată în granit, ca şi scările, ca şi uriaşa cazemată de sub temeliile haciendei. Din ambrazuri, tunurile aţinteau tăcute câmpia; înăuntru, sub ploaia de lumină a candelabrelor, masa rotundă, verde şi ruleta din mijloc păreau un vârtej gata să-i înghită pe oaspeţii lui Esteban.

Două duzini de bărbaţi şi femei, două duzini de nelinişti. Mâinile femeilor se frângeau în neştire, bărbaţii uitaseră de havanele prefăcute-n coloane de scrum; toţi pândeau ochiul rotitor ce-i scruta pe rând, sclipindu-şi smalţul. Femeile… – nu le mai văzusem până atunci: o metisă platinată, negrese cu buzele albăstrii, americance blonde, câteva creole. Rochii de piele, cizme şi pantofi brodaţi, măşti de fard – la fel ca-n orice bar din Mexico. Aceleaşi păsări de noapte, eterne, ieftine.

Discul, curcubeu din care se alegeau culorile, încetinea. Un grăsan cu ochelari s-a aplecat asupra mesei, metisa i-a încleştat braţul; dar nu mai rămăsese nimic din siguranţa celei ce se ştia dorită. Aici, nici soarta nici bărbaţii n-o ascultau; iar carnea, sângele şi sufletul ei erau ale lui Esteban. Degeaba îşi furişa privirea, căutând scăpare – Stăpânul Jocului zâmbea, îi sorbea spaima ca pe un balsam. Sub chipul lui împietrit creştea, îşi facea loc altul, pielea i se acoperise de fisuri, părea gata să plesnească, ochii îi ardeau. Esteban căpăta viaţă.

Apoi, ultimul salt al bilei, literele desluşindu-se nefiresc de limpede, vergeaua cu ţepi, apărută de nicăieri. Şi ţipătul femeii căreia îi dezgoleau spinarea… Văzusem destul. M-am strecurat în ambrazură, bolnavă de greaţă. Afară – vântul, stânca zgrunţuroasă, umbre şi schelălăit în vechiul şanţ. Am început să urc, silindu-mă să nu privesc în jos. O dală după alta, o muchie după alta, lătratul coioţilor, degetele pipăind fiece spărtură şi, deodată, mâna care m-a înşfăcat de păr, m-a tras printre creneluri, cealaltă mână abătându-se asupră-mi ca un bolovan.

Nu m-a lovit a doua oară: mexicanul mă recunoscuse şi uimirea făcea loc lăcomiei, rânjetului. O duhoare de tutun prost şi tequila m-a învăluit, buze unsuroase îmi căutau buzele. M-a sărutat pe gură, pe gât, pete de ceară fierbinte de care mă scuturam cu o silă mai mult a trupului decât a minţii. Gândurile îmi rămăseseră în subterană şi abia târziu furia, neputinţa au răbufnit, îngemănate: cu coatele proptite în pieptul păros, izbeam din răsputeri un chip ce l-aş fi vrut al *lui.* Bărbatul mi-a dat drumul, dar n-am apucat să fac un pas că m-a prins din nou, de rochie. Mă zbăteam, încercând să-i scap, când pânza subţire s-a rupt; în aceeaşi clipă am auzit bufnitura, icnetul, apoi mexicanul s-a muiat, lunecând peste zid.

Am luat-o la fugă fără să mă uit pe unde calc şi doar jos, în curte, m-am întors, la timp ca să zăresc silueta neagră ce se topea în umbra unui bastion.

***

Esteban nu ridica vocea, însă degetele i se albiseră pe mânerul cravaşei şi bărbaţii înşiraţi înaintea lui tăceau, uitându-se la dalele pătrate ale curţii. Tremurau, supuşi, gata să ispăşească o vină care nu era a lor. Şi totuşi, în spaima aceea se ghicea ura. Cândva, aici cuvântul meu era lege. Aveam credinţa soldaţilor; clădită pe sudoarea şi sângele meu ca şi-al lor, nimic nu putea s-o înfrângă. Indienii mă ştiau drept şi destui îşi uitaseră vrăjmăşia. Numai de la palat, un vicerege nou şi armata lui de curteni îmi trimiteau solii trufaşe, cerând aur, mereu aur… Şi le-am dat: câţiva dubloni în punga de la gâtul unui câine cu fundiţe şi guler plisat. Cortez fusese generalul nostru; cel care-i luase locul nu era nimic şi nu se cădea să rămână acolo. Mulţi gândeau ca mine, dar câţi o rostiseră?… Un an am ispitit norocul ce mă scăpase de atâtea ori – însă adesea soarta oboseşte să-i vegheze pe nesăbuiţi.

…În amurgul ce turna valuri de sânge în albia trecătorii, a fost mai întâi arsura din pulpă, apoi trei gloanţe mi-au şuierat pe la urechi, armăsarul s-a clătinat, năruindu-se şi m-am pomenit în mijlocul potecii, cu sabia în mână. De o parte era râpa, de cealaltă peretele abrupt, stânci, câteva tufe – de-acolo veniseră împuşcăturile. M-am năpustit spre cei ce nu voiau să se arate, când a bubuit a doua salvă şi roiul de plumbi m-a sfârtecat, mi-a

împleticit paşii, mânându-mă în gol. Cerul s-a clătinat deasupra-mi; cădeam, văzduhul se îngroşa, ba nu, era o mlaştină în care mă afundam, tot mai adânc…

Pe platoşă, urmele plumbilor fuseseră astupate atât de bine că abia se cunoşteau, iar din viceregе, din oamenii lui nu mai dăinuia nici amintirea. Nu mă trezisem pentru ei. Atunci, pentru cine?

***

Uitasem uşa deschisă şi, pe covorul verde din hol, fâşia de lumină părea ţesută din raze de lună. Iepurele a mirosit-o, şi-a lăsat urechile pe spate şi a pornit după ea, ţopăind – nu învăţase nici acum că, în casa lui Esteban, Luna, iarba, vântul n-aveau înţeles. Am ieşit, chemându-l. În hol am văzut pata cenuşie săltând fără zgomot; apoi, din umbră s-au ivit bulgării de jar, un trup uriaş s-a prăvălit asupră-i, fălci de fier au clămpănit o dată, sec, şi iepurele n-a mai fost decât o zdreanţă sângerândă. M-am oprit, cu gura uscată, în urechi îmi răsuna încă pocnetul oaselor frânte, dar nu puteam, nu voiam să cred… Dogul m-a aţintit, hârâind: pentru el eram doar o altă pradă, un ghem de spaimă şi zvârcoliri zadarnice.

Nu ştiu cum am ajuns în cameră. Mâinile nu mă ascultau şi a trecut o veşnicie până am izbutit să răsucesc cheia în broască. Tremuram toată. Ochii aceia răscoliseră ceva în mine şi din străfundul minţii s-au ivit iarăşi, cumplite, privirea lui Esteban, ruleta rotindu-se tot mai încet, obrazul metisei, schimonosit de durere. Iar dincolo de ziduri, zăvoare şi porţi, de puşti şi de jeep-uri, am zărit, ca prin vis, drugii înalţi până la cer şi zâmbetul lui Esteban. Da, aşa aveam să sfârşesc: o zdreanţă sfârtecată de colţii fiarelor dacă păşeam dincolo de zăbrele, o zdreanţă în mâinile *lui* dacă rămâneam înăuntru.

***

Cu un genunchi îndoit, ridicând mătasea, cu un braţ atârnat peste balustradă şi celălalt sub cap, cu pleoapele zbătându-se la răstimpuri, femeia dormea. Veşmântul i se desfăcuse, dezvelind un sân cu vârful aidoma unei peceţi întunecate, şoldul arcuit leneş, lujerul prelung al coapsei – toate acoperite cu o pojghiţă sidefie de lumină. Văzduhul era înecat de mirosul portocalilor; până şi greierii amuţiseră. Fascinat, Esteban se uita la trupul ce i

se dăruia fără s-o ştie. Veghease jumătate de noapte şi, când nemişcarea i s-a spart în geamăt, când s-a întins spre o şuviţă răzleţită, am dus mâna la sabie. Dar Esteban s-a scuturat furios, ca de o vrajă şi a plecat cu paşi mari.

Am rămas pe terasa pustie, eu şi femeia ce nu era a lui decât cu numele. „Străina”, murmurau servitorii. „De ce?“, scrâşnise Esteban... Lumina lunii începea să-şi piardă strălucirea, întunericul se subţiase – era vremea să mă întorc în mormântul meu de peste zi, coridorul.

Mergeam repede, aidoma lui Esteban şi căutam să alung gândul ce nu-mi dădea pace: *străina...*

Câinele s-a năpustit asupră-mi dintre azalee. Apucasem să ridic braţul şi scrâşnetul colţilor pe oţel a răsunat odată cu vâjâitul pumnalului. Lama i s-a împlântat în gâtlej. Am smucit-o din răsputeri, lărgind gaura din care ţâşnea un şuvoi de sânge – o clipă, două, horcăieli, râcâitul ghearelor pe platoşă... – şi l-am lepădat pe jos, într-o baltă neagră. Câinele s-a mai zvârcolit un timp, apoi labele i-au îngheţat, fălcile i s-au desfăcut pentru ultima oară.

Îl întorceam cu piciorul când am auzit un foşnet, un oftat: femeia mă privea cu uimire. S-a sculat anevoie,strângându-şi veşmântul în jurul trupului de parcă i se făcuse frig, iar eu am intrat în beznă.

***

Esteban vorbea. Înţelesurile ascunse, învelite în cuvinte şi întrebări care nu cereau răspuns, dansau ameninţătoare în juru-mi. Nu ne atinsesem de mâncare niciunul. De obicei, în marele salon domnea tăcerea; chiar şi servitorii păşeau fără zgomot, ca într-un cavou. Acum însă îi ghiceam înfricoşaţi, nedumeriţi – până-ntr-atât că mă pufnea râsul! Iar Esteban continua, uitându-se în ochii mei: „cineva, un străin, hoinăreşte noaptea prin hacienda. Mi-a ucis câinele şi pe Carlos, vătaful...” Nu se mai putea stăpâni – *trebuia să afle cine.* Bănuiala, nesiguranţa îl scoteau din minţi.

Am zâmbit. Îl vedeam neputincios, umilit şi îmi plăcea asta – să simtă cum era să fii doar un pion în mâna altuia. Mă întreba pe mine, jucăria, paiaţa... Dar dacă-i spuneam, m-ar fi crezut?!

M-am ridicat, împăturind şervetul. Esteban a ascultat fără să clipească – în arşiţa verii, cu vântul ce sufla bezmetic, somnul mi-era atât de greu... – pe urmă m-a dus până la uşă. Mi-a sărutat mâna, iar atingerea buzelor fierbinţi m-a înfiorat, ca-ntotdeauna şi parcă altfel. Nu mai fremătau de dorinţă buzele acelea, nu mai simţisem clocotul abia înfrânat al sângelui – era altceva. Febra aşteptării.

Treptele urcate câte două, camera cu pereţii de piatră cenuşie, dala aztecă roasă de vreme, pe care, între coperţi din piele încreţită, dormea cronica neamului Herrera. File după file, mirosind a mucegai, ferfeniţite; nume după nume. Rodriguez, Enrique, Luis, nu, erau prea noi, răsfoiam tremurând – febra lui Esteban mă molipsise sau... Brusc, mi-am ţinut răsuflarea. Diaz, Conquistadorul. Născut la Cordoba în Anno Domini o mie patru sute nouăzeci şi şase.

***

Era lună plină şi mirosul de portocali, fluturarea mătăsii mi-au amintit de câte ori trecuse femeia pe lângă mine – întâi grăbită, ca o nălucire, apoi tot mai încet, întorcând capul şi privindu-mă lung. Acum a venit fără să şovăie, s-a săltat pe pervazul ferestrei şi, uitându-se afară, a început să povestească.

Alegea cuvintele rar, cu grijă, deşi deprinsese bine spaniola. Le rostea cântat, uneori şoptind, alteori într-o revărsare şi o vedeam, aievea, fetiţă cu ochii mari, cufundată noapte de noapte în lumi de mult pierite, pe care le-ar fi vrut iarăşi sub soare. Mai târziu sfâşiase singură vălul uitării, în Yucatán, la Cuicuilco. Şi-ar mai fi făcut-o dacă Esteban... Capcana, judecata nedreaptă, temniţa în care o ruşinaseră, anii în puterea omului cu suflet de coyot – mi le spunea fără patimă, fără ca glasul să i se înece în lacrimi. Doar când a rostit numele celui ce-i era stăpân – o singură dată, de parcă i-ar fi ars gâtlejul – i-am simţit scârba, istovirea. Şi doar când a tăcut, ghemuită pe pervaz, înfiorându-se ca un copil uitat în beznă, am înţeles că ştia.

Dar am rămas neclintit, un înveliş de oţel, lăsând-o pe Nicole, femeia-floare, să se deschidă înainte-mi.

***

Ruleta ţăcănea şi, în jurul mesei, oamenii-paiaţe aşteptau să înceapă Jocul. Femeile aţinteau bila ca pe o gânganie gata să

scuipe otravă; bărbaţii, însă, nu se uitau decât la mine. Mă cunoşteau cu toţii şi flacăra din ochii lor îmi desluşea crisparea, mişcările rigide ale lui Esteban, neguros, încordat. Da, avea să mă supună, dar cu ce preţ… Privirile îmi frigeau trupul pe care nylonul părea o pânză de apă, ciorapii-pantalon şi bluza, mulate, translucide nu ascundeau nimic, şi totuşi nu-mi păsa. Căci dacă Esteban îşi adusese aici femeia, ruşinea era a lui, numai a lui.

Discul se oprise, însă nu m-am uitat, n-am luat în seamă bucuria hidoasă a bărbaţilor, mila târfelor ce mă credeau una de-a lor. Când Esteban intrase în cameră azvârlindu-mi ghemotocul de nylon, când m-a tras desculţă pe scări, am priceput că venise clipa. Dar spaima întârzia: doi ani de aşteptare o sleiseră, şi-acum mai era doar nerăbdarea, ciudată, cu parfum de vin vechi.

Nimeni nu cuteza să rupă încremenirea, cu Esteban mut şi surd, cu mine zâmbind îngheţat. Aproape că începuse să-mi placă – bărbaţii şovăiau, poate Stăpânul Jocului îşi râdea de ei… – şi singură am păşit spre nişa din zid, singură am urcat pe lespedea la care se holba Esteban. Abia atunci câţiva s-au apropiat, mi-au trecut lanţul peste mijloc, mi-au pus cătuşele. Aveau gesturi neîndemânatice, însă puseseră multă, *prea multă* râvnă şi eu zâmbeam, cu ochii la cercul negru, vâscos, care tivea lespedea-fagure. Sfârşind, s-au tras în lături şi unul a aprins bricheta, lăsând-o să cadă – de ce aşa de lent, de ce ţipa femeia cu perucă argintie, de ce Esteban tremura ca scuturat de friguri?… – apoi, petrolul a înghiţit cubul de metal şi flacăra s-a prefăcut în lumină, în dogoarea ce-mi lingea gleznele. O vreme n-a fost altceva; însă lespedea se încălzise, o simţeam vibrând sub tălpi şi am văzut, ţâşnind dintr-o gaură, o nucă păroasă. Încă una, şi încă. Ieşeau din vizuini, din măruntaiele pietrei, rostogolindu-se, săltând: păianjeni.

Am smucit de cătuşe, am dat să mă ridic pe vârfuri, dar muşcătura m-a făcut să-mi vin în fire. Păianjenii erau deja pe mine, lunecau, se căţărau din nou, pielea mi se încreţise de la zecile de picioare furnicând în sus, mereu mai sus – iarăşi durerea, ca un ghimpe de foc – şi mi-am înfipt unghiile în palme: să nu mă clintesc, să nu…

Un bărbat bea pahar după pahar, altul se aplecase să vadă mai bine, al treilea îşi ştergea fruntea. Undeva, dincolo de masa verde, Esteban nu mai era decât o umbră. Aş fi vrut să-i zăresc chipul, ochii… Am gemut, cu gustul sărat al sângelui în gură. Fojgăieli, umblet, muşcături din care izvorau otrava, durerea, topindu-se într-o amorţeală ce mi se revărsa în vene. Şi picioarele acelea subţiri, ţesând o plasă de întuneric, Cadillac-ul alb, şoferul ce mergea alături, puhoiul colcăitor, răbufnind prin parbrizul spart. Departe, după râul de foc, după bolţile de spini, în pragul unei grote mă aştepta păianjenul – iar când s-a întins să mă apuce, ochii lui Esteban m-au privit de pe căpăţâna cu fălci chitinoase.

***

Uşa s-a deschis fără zgomot, omul cu arma s-a uitat în cameră, bănuitor, apoi din nou afară; într-un târziu a intrat. Din câţiva paşi a fost lângă pat, dar a mai pândit o clipă, înainte să smulgă cearşaful de pe trupul care nici măcar n-a tresărit. Chiar în lumina aceea slabă, goliciunea femeii nu stârnea pofte ci milă: pielea stropită cu pete roşii, umflate, sânii lăsaţi spre coaste, carnea vie a buzelor… Mă înşelasem – sluga era aidoma celui odrăslit de stirpea lui Juan. Femeia stăpânului, *străina,* zăcea aici, în puterea lui şi nimeni n-avea să ştie dacă… A câta oară mă ispitea Esteban să mă arăt, să ucid, crezând că o să-nşele soarta?!

L-am îngăduit pe păduchios să se aplece asupra ei, să îi depărteze genunchii şi-am împins scrinul de care mă rezemam – scârţâitul nu se stinsese când omul a ţâşnit pe coridor, gâfâind de groază. Căci cine, dacă nu ultimul Herrera ştia şi altă intrare decât uşa?!

Am dat din umeri – pe Esteban îl voiam, nu pe cei trimişi ca momeală – apoi m-am întors spre Nicole, am învelit-o. Străina mea. Venită anume să mă cheme din vis, din uitare. Atâtea vorbe, atâtea gânduri pe care le adunasem patruzeci de ani; iar acum stăteam lângă ea, neputincios, aşteptând. „Nicole“, am şoptit. „Să mă ierţi dacă n-am fost, *atunci,* cu tine. Însă mi-e frică: de ce se ascunde sub carapacea de metal, de Fluviul Timpului, pe care unul din noi trebuie să-l treacă…”

Pleoapele. Se zbătuseră ori era numai o părere? Am îngenuncheat, uitând de toate. *Doamne, dă-mi un semn* – şi mâna ei s-a mişcat, mi-a prins degetele.

Nicole a deschis ochii. O privire încă tulbure; dar când şi-a lipit obrazul de oţelul armurii mi-a rostit numele şi în mine n-a mai fost loc pentru mirare, am strâns-o la piept, i-am mângâiat pletele, umerii... Îi simţeam inima zvâcnind lângă a mea şi-am ţinut-o până ce tremurai, suspinele i s-au potolit; pe urmă am culcat-o în aşternutul jilav. După o vreme am auzit-o răsuflând rar, liniştită: adormise. Pentru Esteban începea coşmarul.

***

Lumea ardea: dalele curţii, văzduhul gros ca o mlaştină, bolta. Vântul se înverşuna să-mi smulgă cearşaful – o corabie împotmolită în noroi, asta eram – şi am desfăcut braţele, lăsându-l să zboare, să fugă. Lava soarelui se prelingea pe acoperişuri, peste ziduri şi bastioane, peste gratii şi porţi. Atâtea zăbrele, doar ca să ţină afară vântul, când el era aici, ascuns, pândind... „Sunt gata“, i-am strigat, însă umbra mi se împleticea, se agăţa de tufe, de ziduri, grea, îndărătnică. Am vrut s-o arunc în bazin; dar se vârâse deja înăuntru şi s-a repezit la mine aidoma unui câine mare, negru. Obosită, m-am aşezat lângă parapetul încins, râzând către soare, puilor de peoni ce râdeau şi ei. Da, era bine să arzi odată cu lumea...

Târziu, foarte târziu, mi-am amintit. Cum năvăliseră în miez de noapte oamenii lui Esteban, scotocind fiece ungher, până când moartea se abătuse asupră-le fără ca nimic s-o prevestească; şi cum căzuseră, seceraţi de sabia ce fulgera albăstrui, de pumnalul ca un colţ de şarpe. Cum Stăpânul Jocului se furişase cu carabina în mâini, cum Diaz a pornit liniştit spre el, primind gloanţele fără să se clatine, cum înfipsese pumnalul prin gâtlejul rudei sale, ţintuind-o de lemnul uşii. Apoi... Nu l-am mai văzut ieşind din umbră şi am fugit plângând, coridor după coridor, încăpere după încăpere – cineva alerga după mine, sosise timpul să plătesc, dar nu peonilor, nu slugilor cu chipuri şi suflete de lut – până ce m-am trezit în turnul pustiu, unde nimeni nu urcase de veacuri. Am rămas acolo, cu lăstunii şi Lima, gândindu-mă la cel care îşi dăruise a doua viaţă. Îi

cunoştea preţul şi n-a şovăit; iar eu trăiam încă. Singură, nedorită, fără ţel… în zori coborâsem.

Şi de-atunci îi aşteptam. Zâmbind, despuiată, în vipie. Să ucidă străina, să-i ia carnea şi sângele, să se sature. Şi de-atunci, în curte nu se arătaseră decât câinii, găinile şi câţiva plozi murdari. Uneori un oblon scârţâia, o femeie îşi chema odrasla; dar de mine nu se atinsese decât soarele.

Mi-era sete. Am luat apă în pumni, am băut, mi-am turnat pe creştet, pe trup. Când o să vină? Un sunet stingher m-a încremenit aşa, arcuită spre bazin şi inima mi-a sărit din loc. Un tropot de cal?! M-am întors încet – poate nu era decât… Călăreţul în platoşă neagră s-a aplecat şi mi s-a părut că desluşesc ceva dincolo de gratiile vizierei, am bâiguit un nume, însă nu mi-a răspuns decât tăcerea. M-am pomenit în şa, în faţa lui, plăcile de fier frigeau, calul mergea acum la pas, poarta creştea, ajunsese cât un munte, şi nimeni n-o închidea, nu încerca să ne oprească…

Am trecut dintr-un salt dunga de beznă. Şiruri de călăreţi mărgineau drumul, lăncile, armurile luceau în soare, caii se frământau pe loc nechezând, am zărit paturile archebuzelor ivindu-se din coburi şi cel care mă ţinea a ridicat sabia. Strigătele au răsunat ca o salvă. Apoi călăreţii s-au rânduit în urma noastră, câte şase şi eu m-am uitat la bărbatul care-şi desfăcea coiful. Avea părul lung, înspicat, iar în ochi mai păstra puţin din vechea teamă. Dar, ca şi mine, Diaz ieşise dintre zăbrele.

ÎNTOARCEREA CĂLĂREŢILOR

Bătea un vânt rece şi puţinii trecători mergeau grăbiţi, fără să ia seama la nimic împrejur. O maşină a trecut în goană, împroşcându-mă cu noroi; l-am zărit pe omul ascuns în carapacea de metal şi sticlă hohotind, ca după o glumă bună. M-am lipit de un perete până ce pâraiele tulburi s-au scurs spre marginea trotuarului, apoi am păşit mai departe, oprindu-mă la răstimpuri înaintea vitrinelor aproape goale. Din văzduh se cerneau necontenit picuri, iar norii umpluseră cerul de la o zare la alta, acoperind întreaga lume cu prelatele lor plumburii.

Ploaia începuse odată cu zorii. Îmi ciocănise în geam şi, când am dat perdeaua la o parte, lumina mohorâtă a dimineţii m-a învăluit ca un abur. Afară totul era jilav: oamenii, casele, copacii. Rătăceam dintr-o cameră în alta, fără să-mi găsesc locul, fără niciun gând şi în zadar îmi şopteau apele încremenite ale oglinzilor că sunt încă tânără şi frumoasă.

O oră, două, amiaza... într-un târziu, nemaiputând îndura tăcerea încăperilor, am pornit la întâmplare prin oraşul moleşit de prima suflare a toamnei.

Străbătusem parcul unde bătrânii castani se zgribuleau sub revărsarea copleşitoare a ploii, intrând în labirintul străduţelor de lângă gară. Zidurile coşcovite erau pline de afişe pe care se prelingeau şiroaie groase, ştergând contururile, amestecând culorile în pete informe. Lumea aceea de hârtie, gata să piară, mă deprima într-atât că, instinctiv, am iuţit pasul. Deodată am zărit o vitrină altfel decât celelalte: ferită sub o boltă joasă, adâncă, părea un acvariu adăpostind un spaţiu fără timp, îngheţat pentru eternitate. Orologii şi pendule miniaturale, statuete, modele de corăbii, bucăţi de pirită şi cuarţuri, pumnale, vase şi monede străvechi, încrustate într-un strat gros de praf.

Am coborât câteva trepte lunecoase, ştirbite, apoi am împins uşa şi scârţâitul balamalelor a răsunat ca un geamăt. Înăuntru nu era nimeni. O lampă-pagodă lumina prea puţin rafturile îndoite sub povara unei învălmăşeli de neînchipuit: vaze, flaute, cupe, jobene, păpuşi, sfeşnice, cărţi, gravuri şi, mai ales,

statuete şi figurine de toate felurile. În penumbră, obiectele păreau de acelaşi cenuşiu fantomatic. Numai într-un colţ, un cal şi un călăreţ tăiaţi dintr-o piatră ciudată, verzuie, se nimeriseră în drumul unei raze. M-am apropiat fascinată: armăsarul atingea pământul doar cu două copite, capul, grumazul şi trupul îi erau o singură linie, omul se ghemuise în şa, lipit de greabăn, una cu el, şuviţele coamei fluturate de vânt îi ascundeau chipul pe jumătate, suliţa abia se desluşea, dar era acolo, în prelungirea braţului gata să ţâşnească; se năpusteau înainte ca o furtună, cu neputinţă de oprit, veşnic înainte, tot mai departe, tot mai repede... M-am dezmeticit cu greu. Gâtul, umerii, spatele mă dureau, tâmplele mi-erau strivite de o menghină fierbinte, inima îmi bătea vijelios. Era ca şi cum simţisem efortul, sforţarea cumplită a celor doi, le trăisem goana, auzisem urletul văzduhului spintecat. Ce căutau printre lucrurile din jur, moarte, adâncite într-o încremenire minerală? Am privit din nou chipul călăreţului cu ochi oblici – crispare, îndârjire neomenească, oboseală, măreţie, cruzime. Mongol? Poate. Cu secole în urmă puhoaiele lui Subotai trecuseră şi prin locurile acestea, prefăcând totul în sânge şi scrum. Ca un trăsnet – nimeni nu ştia de unde apăruseră, unde se duceau. Groaza dăinuise o vreme, apoi apele istoriei o spălaseră, o luaseră cu ele, ştergându-i amintirea.

Paşii, înceţi, ezitanţi, m-au făcut să mă întorc; un bătrân ivit parcă de nicăieri mă aţintea bănuitor pe deasupra ochelarilor aburiţi de ani. Când i-am arătat călăreţul verde a dat din umeri – statueta era de vânzare, ca tot ce vedeam pe rafturi. Nu cerea prea mult, doar că... Am început să-mi scotocesc înfrigurată buzunarele. Un minut, încă unul. Apoi mi-am amintit că schimbasem canadiana în ultima clipă: n-aveam niciun ban. Bătrânul a lăsat mâna în jos, zâmbind subţire. Dar zâmbetul i-a încremenit brusc – inelul pe care i-l întindeam era mic, însă rubinul făcea cu siguranţă mai mult decât piatra aceea prăfuită. Cu o plecăciune slugarnică mi-a pus statueta în braţe şi am ieşit aproape în fugă, de teamă să nu mă răzgândesc.

Ploaia stătuse. Farurile maşinilor pipăiau seara ca nişte bastoane de orbi, ferestrele se luminaseră pretutindeni, răsfrângând luciri de stele în băltoacele străzii, câţiva trecători

îşi scuturau umbrelele în mărunte vârtejuri de stropi. Piatra era grea, mai grea decât crezusem. Am săltat-o iarăşi, uimită că nu-mi părea rău după inel, singurul pe care-l purtasem vreodată. Dar formele acelea perfecte, fără o pată, fără o ştirbitură… Se înnoptase de-a binelea când am ajuns acasă. Am aşezat statueta deasupra căminului şi m-am lăsat într-un fotoliu, fără să-mi pot lua ochii de la ea.

…Flăcările se apropiau şi am cutezat să ridic privirea. Tremurând, mi-am ascuns sânii cu braţele, dar armăsarul negru a nechezat tunător şi călăreţul s-a aplecat, întinzându-mi inelul căscat în două jumătăţi-fălci. Le-am luat, mi le-am închis în jurul gâtului – erau atât de reci… — şi, când metalul s-a îmbinat perfect în dreptul marelui rubin, am ştiut că aşa *trebuia* să fie.

Trotuarul se muiase în vipia ce pârjolea văzduh, pietre, trupuri. *El* mi-a făcut semn şi am pornit, alături: călăreţul în blană de lup şi femeia cu ciorapi lungi, de mătase. Copite şi tălpi se afundau în asfaltul fierbinte, din urmă se auzeau tropote înăbuşite, ploua cu scântei şi cenuşă, dar noi păşeam mai departe, printre carcasele de tablă incandescentă, printre leşurile străpunse de suliţe, spre zarea nesfârşită…

M-am trezit ţipând, cu ochii larg deschişi, cu buzele arse. Adormisem în fotoliu şi, de sub tocurile pantofilor, două pete se lăţeau pe covor. M-am ridicat anevoie. Statueta era la locul ei, scăldată în razele lunii, cernute de crengile castanului de peste drum. O vreme am rămas nemişcată, ascultând zgomotele familiare ale nopţii: foşnetul copacilor din grădină, pocnetul unui oblon zgâlţâit de vânt, mieunatul pisicilor ce se fugăreau pe acoperişuri, sirena îndepărtată a unei fabrici… Treptat, spaima s-a tras în străfundurile minţii şi inima a încetat să-mi mai zvâcnească nebuneşte. Fusese un vis, doar atât, mi-am spus scoţându-mi bluza, pantalonii şi strecurându-mă în aşternutul rece. Dar somnul întârzia. În lumea de sub pleoape vedeam zidurile casei şi dincolo de ele alte ziduri, case şi străzi, strângându-se împrejurul meu, ocrotindu-mă; numai că deasupra, nori vineţi începeau să se îngrămădească în urletul vântului.

***

Mi-am rotit fotoliul, întorcând spatele furnicarului de oameni şi maşini. Pereţii de sticlă opreau sunetele, dar mişcarea aceea necurmată avea ceva obsesiv, hipnotic... Cartonul alb, creioanele aşteptau. Mi-am lăsat privirea şi gândurile să rătăcească în voie. Eram la ultimul etaj, departe de larma telefoanelor şi a maşinilor de scris; mobila, puţină, doar metal nichelat şi cristaluri, liniştea ochii cu neutralismul ei aseptic. Peste tot, afişe, reviste, teancuri de cărţi, reproduceri şi fotografii – amalgam de culori şi imagini aparent amorţite. Îmi plăcea să le dau viaţă, să mă uit cum prindeau contur în vreme ce mâna îmi alerga pe hârtie, parcă în joacă...

Nici nu-mi terminasem gândul, că marile coloane se născuseră deja. Înalte, zvelte, cu capiteluri-flori peste lujerele de porfir. Apoi, zidurile groase, menite să înfrunte veşnicia, rotunjimea fără cusur a cupolei, alte coloane, arcuri şi bolţi împletindu-se într-o dantelărie ce umplea foaia, înghiţind fiecare spaţiu încă gol. Nu mai era o construcţie – devenise însăşi Civilizaţia, un Babei întregit veac după veac. Prin faţa ochilor îmi treceau imagini fugare, năruindu-se într-o clipă pentru a se întrupa iarăşi, altele, altfel. Şi Construcţia creştea, plăsmuia singură detalii la care nu mă gândisem, un vitraliu, o nişă boltită, brâuri de frize; curând a devenit prea complicată ca s-o mai pot cuprinde cu mintea. Eram înăuntrul ei, o siluetă măruntă, pierzându-se în imensitatea unei podele de marmură, cupola continua să se înalţe, până când, într-un târziu, am înţeles că albastrul acela curat era cerul. Zidurile au prins să se topească şi oglinda de sub picioarele mele s-a crăpat, dezvelind colţi de cremene.

...O câmpie pietroasă, nemărginită şi o tabără: mii de vetre fumegânde, cai, oameni, arme. Cu o înfrigurare anevoie stăpânită, bărbaţii netezeau tăişul săbiilor, puneau şeile pe cai, încercau corzile arcurilor, răvăşeau tăciunii, stingându-i. Aveau chipurile arse de soare şi vânturi, ochii negri, îngustându-se spre tâmple. Scunzi, cu veşminte şi cuşme din blană de lup, călcau cu stângăcie pe pământ; însă odată urcaţi în şa deveneau alţii, fiece mişcare părea mai firească, mai iute... Caii îşi scuturau capetele, măturând ţărâna cu coamele ca nişte pâraie sure şi negre. Când călăreţii au început să-i îndemne spre mijlocul

taberei, tropotul copitelor a copleşit toate celelalte sunete. Greabăn lângă greabăn, animalele păşeau alături, se ordonau în şiruri ce se arcuiau, deveneau inele, înconjurând un ochi rămas ca prin minune alb. Iar acolo, neclintiţi, omul din vis şi armăsarul cu trup de beznă aşteptau…

Miniaturală suliţă argintie, creionul mi-a alunecat printre degete şi zgomotul căderii m-a făcut să tresar. Mi-am dus mâinile la tâmple şi le-am apăsat furioasă, ca să alung nălucile cuibărite sub ele. Treptat, imaginile mi s-au şters din minte; dar fuseseră atât de amănunţite, de aievea… M-am aplecat din nou asupra Construcţiei. Numai că împletirea fără de răgaz, creşterea nestăvilită încetaseră. Desenul se golise de viaţă, de înţeles, de măreţie – nu mai păstra decât ordinea seacă a nemişcării. M-am sculat şi am ieşit, fără o privire în urmă.

Am mers multă vreme pe străzi, sub un soare blând, care îndulcea contururile, înecând totul în nuanţe de aur şi aramă. Mă lăsam purtată de şuvoiul omenesc ce umplea trotuarul, cu o senzaţie de uşurare: nu eram decât o picătură într-un fluviu, paşii mei, ecou al altora, nu mai răsunau stingheri şi nimeni nu mă putea găsi în mulţimea anonimă…

Apoi mi-am amintit că nu mâncasem nimic toată ziua. Am intrat în primul restaurant. Nu era foarte luxos, dar liniştea salonului luminat discret mi-a mai risipit teama. Un pahar de coniac şi lumea s-a învăluit într-o ceaţă plăcută – lambriurile vechi, mozaicul pătat al podelei, chelnerul care mă privea pe furiş, făcându-şi de lucru la mesele din jur. Afară, vremea amiezii potolise forfota. Doar la răstimpuri mai zăream câte un trecător: o brunetă a cărei rochie părea o teacă prea strâmtă, un copil cu o minge roşie, un vânzător de îngheţată împingându-şi căruciorul alene, cu nostalgia verii.

…Dincolo de geam, văzduhul devenise mai dens, căpătând o strălucire vâscoasă, de lavă topită. Strada, casele dispăruseră şi, în locul lor, o mare de spice se întindea de la o zare la alta.

Spre apus, orizontul era doar o dungă neagră – şiruri după şiruri de călăreţi veneau, creşteau şi în urma lor câmpia părea arată pentru a doua oară. Înaintau ca unul singur, strunindu-şi caii, cu suliţele înălţate spre cer în rânduri drepte. Nu mi-i închipuisem astfel: o putere calmă, în stare să se înfrâneze, să

nu-şi asculte pornirile. Apoi l-am văzut pe cel care le arăta drumul, tăind lanul asemeni unei săbii. Chipul încremenit, ochii oblici aţintiţi într-ai mei…

Chelnerul mă fixa stăruitor, fără să se mai ascundă. Coapsa dezgolită, căreia mătasea ciorapului îi împrumuta luciri metalice, părea să-l fascineze. S-a aplecat peste masă, rostind cuvinte care nu izbuteau să mă ajungă – însă când glasul lui a spart în sfârşit tăcerea, devenind insinuant, complice, am sărit ca arsă.

În stradă, răcoarea înserării n-a izbutit să-mi alunge gândurile. Visul, apoi ce văzusem dimineaţă, acum… Oamenii treceau grăbiţi, uitându-se prin mine ca printr-o statuie de sticlă; arareori cineva întorcea capul.

Eram doar o femeie singură, printre atâtea altele, intr-un oraş unde mai toţi erau, chiar fără s-o ştie, singuri. Case, copaci, vitrine revărsând cascade orbitoare de lumină, muzică, voci domoale sau ascuţite, paşii mulţimii, neliniştea dinăuntrul meu…

Un scrâşnet de frâne, apoi ţipătul de pasăre rănită al claxonului. Maşina a trecut fără să oprească, pe când cineva mă trăgea înapoi pe trotuar, amorţită de spaimă. Am rămas acolo, printre necunoscuţii care mă uitaseră deja. Clipiri roşii, galbene îmi răneau retina, motoarele răbufneau la răstimpuri în urlete, curmând fâşâitul monoton al roţilor pe asfalt. Duhoare de cauciuc ars, gaze albăstrii: răsuflarea bolizilor de metal, turmă fără de Stăpân.

…Talazuri nesfârşite, năvălind spre un ţărm încă nevăzut – caii, cu gâturile întinse, boturi înspumate şi albul ochilor împăienjenit de sânge, oamenii aplecaţi înainte, cu suliţele coborâte, cu trupurile încordate până la ultima fibră. Armăsarul din frunte gonea atât de repede încât părea o volbură vie; ghemuit în şa, una cu el, cu chipul pe jumătate ascuns de şuviţele coamei, călăreţul cu ochi de şarpe mă privea. M-am întors şi, undeva, în zare, am desluşit o uriaşă vatră de jar: luminile unui oraş…

O vreme am rătăcit în neştire. Clocotul de sub tâmple era de neîndurat – ce râvniseră călăreţii pustiei? Să năruie, să prăvălească, să spulbere orice îngrădea orizontul. Să-şi vadă iar

câmpiile libere, ca-n prima zi a lumii. Dar tot ce prefăceau în ţărână, în cenuşă se ridica din nou şi teama înmulţea zidurile, mereu mai trainice, mai înalte. Până într-o zi, când fiii stepei s-au pomenit prinşi între ele ca-ntr-o capcană; s-au supus şi, curând, prea puţini îşi mai aminteau de ei... De ce-i adunase din colbul timpului omul de piatră verde, aducându-i acum şi aici? Care-i era prada, eu sau oraşul?!

Străzile se goliseră şi stelele ce vegheau cerul de catifea al nopţii mă împăcaseră iarăşi. Am dat colţul. Dincolo de a treia casă lucea gardul de cărămidă smălţuită al grădinii mele, se înălţa portalul cu coloane de porfir. Pe neaşteptate, pământul s-a cutremurat: o dată, scurt, apoi a izbucnit un vacarm asurzitor. Sirene, vuietul de avalanşă al clădirilor ce se năruiau, claxoanele răsunând obsedant, la unison – şi totuşi caldarâmul rămânea neclintit, fără vreo crăpătură. In faţa mea, bolta începea treptat să se lumineze, o lumină sângerie, înfricoşătoare, apropiindu-se dinspre marginea oraşului, înecată la răstimpuri de nori groşi, trâmbe de fum şi moloz explodând ca nişte gheizere.

Apoi am văzut flăcările: şerpuiau de la o casă la alta, prefăceau copacii în torţe şi acoperişurile în ruguri, grăbind sau domolindu-se după răbufnirile vântului, dar fără a se opri. Aerul dogorea, valurile de sunete se răsfrângeau între ziduri, amestecându-se în vârtejuri peste care se rostogolea, năvalnic, bubuitul unor tobe uriaşe. Priveam refuzând să înţeleg, când primii călăreţi s-au ivit la capătul străzii, cu suliţele în cumpănire. Cel din frunte a pornit spre mine. Era *el;* gândul m-a izbit ca un urlet şi am luat-o la fugă, poticnindu-mă la fiecare salt, gâfâind, lovind cu pumnii în porţile ferecate.

Deodată, cineva m-a înşfăcat de poala rochiei,retezându-mi avântul. Fără să şovăi, m-am smucit din răsputeri, încă şi încă, până ce am simţit ţesătură subţire destrămându-se. Am ţâşnit ca dintr-o piele moartă, tocurile mă-ncetineau şi pantofii au zburat cât colo, dar era prea târziu: *el* îmi tăiase drumul.

În urmă, ceilalţi azvârleau torţe în grădini, în case; în lături, alte flăcări se apropiau. Tremurând, mi-am ascuns sânii cu braţele, dar armăsarul negru a nechezat tunător şi călăreţul s-a aplecat, întinzându-mi inelul căscat în cele două jumătăţi-fălci. Le-am luat, mi le-am închis în jurul gâtului – erau atât de reci... –

şi, când metalul s-a îmbinat perfect în dreptul marelui rubin, am ştiut că aşa *trebuia* să fie.

ÎNGERUL

…Îngerul şi-a desfăcut aripile, iar zarea s-a cutremurat, înecată într-o lumină sângerie… Am lunecat în genunchi, printre sfărâmături, cadavre, cioburi, traverse răsucite; şi-n tăcerea apocaliptică mi-am auzit ruga, deznădejdea.

„Pentru ce?!“

Nu toţi fuseseră vinovaţi, de ce o singură osândă? Şi cine-i judecase? Cu ce drept?

Am strigat, ridicând pumnul spre cerurile din care El privea nepăsător. Atunci, îngerul mi-a făcut semn să mă apropii şi am pornit, şovăielnic, umbrindu-mi ochii cu palma. Nu-i vedeam chipul, trupul. Doar o siluetă de lumină. Însă privirea îi ardea, iar vorbele mi-au bubuit sub frunte:

„Soarta lor este în mâinile tale, Patrick. Numai tu îi poţi izbăvi!“

M-am uitat la morţii din jur – erau atâţia, sute, presăraţi printre vagoanele zdrobite… Fiecare avusese un nume, o viaţă. Nu eu le adusesem pieirea – cum să le dau totul înapoi?

Am privit în ochii de foc cu îndoială.

„Ce să fac?“…

Zdruncinătura m-a dezmeticit; eram treaz, cu inima bătând nebuneşte. Dincolo de fereastra murdară, o gară aidoma celorlalte: Mala. Am răsuflat adânc, ca să-mi vin în fire.

Coşmarul. Repetat, aidoma – eu, îngerul, trupurile sfârtecate şi întrebarea ce rămânea mereu fără răspuns… Trenul. Asta trebuia să fie! După atâta vreme, mă săturasem.

Cumpără-ţi o maşină, Patrick. Ideea mă ispitea, dar n-aveam destui bani. Poate într-un an, doi…

Locomotiva a pornit iarăşi, cu scrâşnete şi opinteli. Urmau Grenagh şi Blamey. Apoi Corcaigh mă aştepta, cu bastioanele înţesate de tunuri adormite pe vecie, cu străzi largi, case de gresie şi grădini, cu frumuseţea-i străveche. Două zile în care să-mi trag sufletul: un răgaz.

Nu voiam. Am clătinat din cap şi bărbatul de lângă mine a trecut sticla mai departe. Compartimentul era plin, ca-ntotdeauna. Trei mineri, un pădurar, veterinarul cel gras,

dirigintele de poştă şi nevastă-sa. Am închis ochii să nu-i mai văd, să uit că Luni o să mă întorc din nou, cu acelaşi tren, într-acelaşi vagon…

Mala, oraşul de pe Apa Neagră şi bătrânul port: hotarele jalnicului meu domeniu. Între ele, mine abandonate, gatere, ferme. Şi eu, pe drumurile colbuite, bătând la porţi mereu ferecate. Zece ani de mizerie, printre săraci cu duhul şi suflete ieftine.

Cei din Corcaigh mă priveau de sus, ca pe un ratat. Prietenii îmi uitaseră telefonul, apoi numele, iar când ne întâlneam se depărtau în grabă, ferindu-se ca de o boală.

„… Domnii vor să cumpere?”

Am tresărit. În uşa compartimentului, o fetiţă ne arăta coşul: fragi, zmeură, afine.

Ceilalţi nu păreau s-o vadă. Minerii destupaseră încă o sticlă, pădurarul se uita pe fereastră, omul de la poştă citea ziarul – doar nevastă-sa a fluturat din mână, de parcă voia să alunge o muscă.

Nu, copilă, domnii nu cumpără nimic, niciodată.

De atâta vreme mă căzneam să vând. Săpunuri, aspiratoare, radiouri, jucării… Mă primeau bănuitori, ostili. N-aveau nevoie de fleacuri ca sclifosiţii de la oraş – ei trăiau simplu, zgârciţi şi nespălaţi, asemeni străbunilor care-l urmaseră pe Brian Boru. La naiba! Mai lesne aş fi vândut enciclopedii papuaşilor.

Şi fetiţa învăţase lecţia vieţii în luminata Irlandă. Se trăgea spre coridor privind în pământ, fără să aştepte vreun răspuns.

Când l-a primit, a ridicat ochii: întunecaţi, lucind umed, ca ai căprioarelor oprite din fugă. Era uimire în ei, neîncredere. Şi speranţă.

Da, voiam să cumpăr. Un cornet cu fragi şi unul cu zmeură. Ba chiar încă două, cu afinele care nu-mi plăcuseră vreodată…

În compartiment s-a lăsat tăcerea. Pădurarul mă privea ca pe un braconier ivit brusc dintr-o tufă, doamna şi-a strâns buzele, veterinarul a murmurat ceva neauzit. Fetiţa a făcut un pas înainte şi, în lumina săracă am văzut că era desculţă. Şuviţele scurte, zburlite, încadrându-i chipul ca o aureolă de spini erau aurii, aproape albe. Câţi ani să fi avut? Poate paisprezece, dar părea mai mică în rochia-i peticită, atârnând pe trupul slab,

osos. Mi-a întins fragii zâmbind cu sfială – şi-n clipa aceea degete butucănoase i-au încleştat umerii, smucind-o ca pe o paiaţă de cârpă.

„Vagabondo! Cerşetoareo!“

Sprâncenele stufoase se uniseră într-una singură sub cozorocul şepcii, vorbele ieşeau şuierate printre dinţii galbeni şi rari. Veterinarul dădea din cap cu înţeles, doamna se înviorase, minerii rânjeau.

„Las-o, domnule, că n-a făcut nimic rău…“ Zdrahonul în uniformă s-a răsucit spre mine ca muşcat de şarpe. Chipul i se schimonosise – furia, indignarea îl sufocau.

„Tu ce te bagi? E cu tine?!“

Nu era. Nici cu mine, nici cu altcineva. Doar o orfană azvârlită de valurile sorţii pe ţărmuri sterpe, neprimitoare.

„Îi plătesc eu biletul.“

Pădurarul a oftat cu năduf, obrazul buhăit al bărbatului în albastru s-a întunecat. Doar fetiţa se uita la mine cu ochii aceia mari, tremurând. Încleştarea ce-i fărâma oasele firave a slăbit.

„Dar… nu se poate…“ bâiguia namila, văzând că-i scapă vânatul din gheare.

Mi-am scos portofelul, am numărat hârtiile. Un miner a fluierat a dezamăgire, grăsanul pufnea neputincios; însă doamna a hotărât că era destul.

„Ia ascultă, tinere! Cine te crezi? Dacă eşti aşa de milos, ia-o cu tine – dacă nu…“

O frântură de clipă am fost gata să mă ridic. Chiar asta aveam să fac! O să mă duc la comisie, la judecător, la orfelinat, oriunde, o voi înfia de va fi nevoie… Tot eram singur şi ocolit ca un lepros!

Însă ceva, poate anii de umilinţe, poate lenea, m-a oprit. Lipseam de acasă cinci zile pe săptămână. Cu cine s-o las?… Şi-apoi, de unde bani să cresc un copil?!

Până la urmă nu era prima, nici ultima nedreptate de pe lume. La ce bun să mă pun de-a curmezişul? Fetiţa va fi dată jos în cea dintâi gară, iar poliţiştii o vor duce la orfelinat. Cineva se va găsi să-i poarte de grijă. Nu era treaba mea, viaţa-mi fusese îndeajuns întoarsă pe dos.

Am băgat banii în portofel, am înghiţit anevoie nodul din gât şi mi-am ferit privirea. Doamna a surâs mulţumită, minerii au scos o nouă sticlă, zdrahonul şi-a îmbrâncit prada pe coridor. Apoi, paşii, sudălmile s-au îndepărtat şi am auzit şuieratul locomotivei, zbaterea văzduhului închis în capcana de piatră a văii.

Am ieşit, mi-am scotocit buzunarele după brichetă, am aprins o ţigară cu mâini tremurătoare. De ce trebuiau să mi se întâmple toate numai mie?! Păcat, ispăşire, vina nepăsării şi osânda remuşcărilor... Dar de mine se îndurase cineva, vreodată? Nu-mi ajungea o Cruce, nu era destul de grea Golgota vieţii?

Brazi, stânci, prăpăstii, iarăşi brazi. Şi bufniturile: rare, înfundate, venind dinspre capătul vagonului. O uşă rămăsese deschisă, se izbea de toc enervant, cu stăruinţa nesfârşită a lucrurilor ce au hotărât să se revolte.

Din câţiva paşi am fost acolo, am tras de mâner. Şi am văzut: coşul spart, cometele strivite, ca şi cum cineva le călcase înadins... Şi dacă bruta o bătuse, dacă avea să-i mintă pe poliţişti?! Am sărit peste balta cleioasă, trecând în celălalt vagon.

Un compartiment, altul şi altul. Pustii, cu sticle goale şi resturi de mâncare pe banchete, pe podele, cu perdelele rupte, soioase. Ce aşteptam să găsesc?!

Atunci, am auzit sunetul. Aspru, îngroşat, ca o grohăială. Geamul toaletei fusese mâzgălit, vopsit şi răzuit de-atâtea ori că nu mai ascundea nimic. Şi, fără să vreau, m-am uitat.

La fetiţa frântă peste vasul de fontă galben-cafenie, scurmând cu mâinile în mlaştina scârboasă, duhnitoare. La zdrahonul care se înverşuna asupră-i, cu pantalonii lăsaţi în vine, cu şapca dată pe spate. La rochia aruncată pe jos. Şi iarăşi la coapsele subţiri, la şoldurile înguste – o neîmplinire neluată în seamă de cel care încleşta, strivea cu turbare.

Încremenisem. Buzele mi-erau uscate, obrajii îmi ardeau de ruşine, de vină. Răsuflarea namilei se iuţise, izbea tot mai încrâncenat trupul de alabastru, săltându-l de la podea, iar eu stăteam acolo, uitându-mă, fără să fac nimic, fără să...

Ridicată pe vârfuri, cu şuviţele-spini lipite de frunte, fetiţa scrijelea zadarnic pereţii mânjiţi. O clipă, o mie… Deodată, între două smucituri, înainte ca menghina mâinii păroase s-o apuce de ceafă, a întors capul şi m-a privit. Cu milă.

Zguduitura, urletul metalului sfârtecat au umplut lumea. Pe urmă n-a mai fost decât tăcere.

…Căzusem în genunchi, printre sfărâmături, cadavre, cioburi, traverse răsucite. În vagonul răsturnat era praf, era fum. De undeva răsunau gemete, strigăte tot mai stinse, iar lângă mine, omul în uniformă zăcea cu ţeasta preschimbată într-un terci roşiatic.

O siluetă de lumină: fetiţa, cu trupul strălucind alb, neîntinat. A venit, uitându-se la ţeava care îmi ieşea din pântece, la măruntaiele răbufnind din rană. Era tristeţe în ochii aceia arzători. Şi linişte. Şi neîndurare.

„Noapte bună, Patrick“, a spus, înainte să-şi desfacă aripile, cutremurând zarea înecată într-o lumină sângerie.

Apoi s-a lăsat bezna.

Edward Lucas White

Scriitor nord-american, cunoscut specialist în limbi vechi şi istorie antică, universitar de mare valoare, autor a numeroase nuvele şi romane istorice de succes, dar şi a zeci de nuvele fantastice. A fost unul dintre intelectualii de marcă ai „Şcolii europene“ din Statele Unite, curent ce milita pentru păstrarea şi dezvoltarea tradiţiilor culturale şi artistice europene.

Principalele opere:

El Supremo, The Unwilling Vestal, Unknown Africa, Andivius Hedulio, Lukundoo, Art and War in Old Greece.

LUKUNDOO

— Pare rezonabil, începuse Twombly, ca un om să creadă în ceea ce vede cu ochii lui, iar dacă ochii se pun de acord cu urechile, atunci nu se mai poate îndoi – trebuie să creadă ce a văzut şi ce a auzit.

— Nu întotdeauna, a răspuns încet Singleton.

Ne-am întors cu toţii spre el. Twombly, în picioare, cu spatele la foc, avea, ca de obicei, aerul că domină întreaga asistenţă. Singleton, tot ca de obicei, se ascundea într-un colţ. Dar când vorbea, avea întotdeauna ceva de spus. Ne-am uitat la el şi tăcerea noastră măgulitoare şi spontană l-a invitat să continue.

— Mă gândeam, a reluat el după o lungă pauză, la ceva ce am văzut şi am auzit în Africa.

Până atunci păruse imposibil să scoţi de la Singleton vreun cuvânt despre experienţele lui africane. La fel ca unii alpinişti, care nu vorbesc decât despre urcuş şi coborâş, Singleton ne împărtăşise doar că a fost în Africa şi s-a întors. Aşa se face că puţinele-i cuvinte ne-au atras imediat atenţia. Twombly s-a îndepărtat de cămin pe nesimţite; însă, oricum, nimeni nu-l mai lua în seamă. Atmosfera se schimbase dintr-o dată: Singleton a devenit ţinta către care se îndreptau toate privirile şi câţiva şi-au aprins pe furiş ţigările. Singleton avea şi el între degete una, dar a stins-o, absent.

I

Ne aflam în Marea Junglă Centrală, în căutarea pigmeilor. După teoria lui Van Rieten, piticii pe care îi descoperise Stanley erau doar nişte corcituri de negri cu pigmei. El spera să găsească o rasă de oameni de cel mult nouăzeci de centimetri înălţime. Or, până atunci nu întâlnisem nicăieri aşa ceva.

Indigenii erau puţin numeroşi, vânatul era rar. Şi, în afară de vânat, nu exista niciun alt fel de hrană, în jurul nostru se întindea jungla – deasă, umedă, înăbuşitoare. Apariţia noastră reprezenta un eveniment pentru indigeni, care nu mai văzuseră oameni albi. Într-o zi, însă, după-amiaza târziu, un englez a sosit

în tabăra noastră. Părea să fi ajuns la capătul puterilor. Nu ştiam nimic despre el; în schimb, el nu numai că auzise vorbindu-se despre noi, dar făcuse un drum de câteva zile ca să ne întâlnească. Călăuza şi hamalii care îl aduseseră arătau şi ei istoviţi. Deşi englezul era în zdrenţe şi barba îi crescuse, oricine şi-ar fi putut da seama că, de obicei, umbla curat şi bine îmbrăcat. Făcea parte din acea categorie de oameni care se rad în fiecare zi. Era înalt, iar trăsăturile lui tipic britanice nu vădeau nici cea mai mică urmă de emoţie; un străin l-ar fi putut crede incapabil de sentimente. Un englez ca atâţia alţii, ce voia să străbată lumea, rămânând, în acelaşi timp, o persoană „cum se cade“, care nu deranjează pe nimeni.

Numele lui era Etcham. S-a prezentat cu modestie şi a mâncat cu atâta rezervă încât n-am fi bănuit niciodată, dacă hamalii noştri n-ar fi aflat-o de la ai lui, că nu mâncase decât de trei ori în cinci zile. După ce ne-am aprins ţigările, a început să ne spună de ce venise:

— Conducătorul nostru e foarte bolnav. O să moară, dacă nu va fi ajutat. M-am gândit că poate…

Vorbea liniştit, pe un ton calm şi egal, dar sub mustaţa stufoasă, buza superioară îi era acoperită de picături de sudoare. Dacă îl priveai cu atenţie, devenea vizibil efortul să-şi înăbuşe emoţia care făcea uneori să-i tremure glasul. Ochii lui umbriţi de îngrijorare, solicitudinea-i vibrantă m-au emoţionat fără voie… În schimb, Van Rieten nu simţea nimic sau, în orice caz, nu părea impresionat. Asculta însă cu atenţie, şi asta m-a surprins, pentru că e genul de om care ştie să refuze imediat. A ascultat o vreme aluziile ezitante şi timide ale lui Etcham, apoi l-a întrebat:

— Cine vă conduce?

— Stone…

Uluiţi, am strigat amândoi într-un glas:

— Ralph Stone?

Etcham a încuviinţat din cap.

Câteva clipe am tăcut toţi. Van Rieten nu-l văzuse niciodată, dar eu eram unul dintre discipolii lui. Odată, în jurul unui foc de tabără, vorbisem foarte mult despre Stone. Cu doi ani înainte, la sud de Luebo, în regiunea numită Balunda, dusese un război

crâncen cu un vrăjitor şi tribul său. Îi înfrânsese după o bătălie finală despre care se mai vorbea şi acum. Învinşii rupseseră în bucăţi sceptrul celui ce-i conducea şi i-l dăduseră lui Stone: un triumf echivalent cu victoria Sfântului Ilie asupra preoţilor lui Baal…

Crezusem că Stone era în vestul Africii, departe de noi şi iată, aflam că ne preceda şi că expediţia lui ajunsese chiar în faţa noastră.

II

Când Etcham a rostit numele lui Stone, ne-am reamintit istoria sa pasionantă, părinţii extraordinari pe care îi avusese şi moartea lor tragică, studiile strălucite, prestigiul milioanelor sale, adolescenţa-i plină de promisiuni, renumele său din război, ce friza gloria, aventura romantică şi sfidătoare în acelaşi timp, cu o englezoaică faimoasă pentru numeroasele ei romane şi a cărei frumuseţe şi farmec erau lăudate peste tot, enormul scandal pe care l-a stârnit ruperea logodnei cu tânăra verişoară pe care părinţii i-o aleseseră pentru a întregi domeniul familiei, fuga lui şi sosirea pe Continentul Negru; toate astea mi se învârteau prin cap, pe când Van Rieten tăcea. După o vreme a întrebat:

— Unde e Werner, germanul care l-a însoţit de la început?

— Mort… A murit înainte ca eu să mă alătur expediţiei lui Stone.

— Nu aţi venit cu Stone de la Luebo?

— Nu, ne-am întâlnit la Cascada Stanley.

— Cine mai e acum cu el?

— Numai călăuza, servitorii lui din Zanzibar şi hamalii.

— Ce hamali?

— Din tribul Mang-Battu.

Asta ne-a impresionat şi mai mult, pentru că astfel se confirma reputaţia lui Stone, de mare conducător de oameni; până atunci, nimeni nu putuse să-i folosească pe indigenii Mang-Battu ca hamali, în afara graniţelor lor sau în expediţii lungi şi grele.

Van Rieten părea aproape uluit:

— Aţi stat mult la războinicii Mang-Battu?

— Câteva săptămâni... Stone era fascinat de ei. A alcătuit chiar un vocabular detaliat al limbii lor. După el, Mang-Battu se trag din Balunda, lucru pe care îl confirmă multe din obiceiurile lor comune.

— Şi cu ce vă hrăneaţi?

— Cu vânat...

— De câtă vreme a căzut Stone la pat?

— De mai bine de o lună.

— Şi dumneata ai vânat pentru toţi?! a exclamat Van Rieten.

Etcham s-a înroşit, plecându-şi fruntea.

— Am ratat destule lovituri... Nu mă simt nici eu prea bine.

— El ce boală are?

— Un fel de furunculoză.

— Nu pare a fi grav... De furuncule se scapă uşor.

— Nu sunt... chiar furuncule. Nu are doi-trei, ci vreo douăzeci odată. Dacă erau furuncule, ar fi fost mort de mult. Nu ştiu cum să vă explic: e ceva mai uşor, şi mai grav în acelaşi timp...

Etcham ezita, căutându-şi vorbele:

— Nu evoluează ca nişte furuncule. Stone nu are aproape deloc dureri, doar o febră uscată şi, ce e mai rău, am impresia că boala asta îi afectează spiritul. Primul furuncul m-a lăsat să i-l pansez, dar pe celelalte le-a ascuns de mine şi de negri. Stă singur în cortul lui şi, când erup, nu mă lasă nici să-i schimb pansamentele, nici să-l ajut în vreun fel.

— Cum îşi tratează abcesele?

— Le înţeapă şi le taie la nivelul cărnii...

— Ce?? a exclamat Van Rieten.

Englezul l-a privit în ochi fără să-i răspundă.

— Iertaţi-mă, s-a grăbit să adauge Van Rieten, dar nu poate fi furunculoză, căci infecţia...

— Desigur. Însă asta face!

— Doar n-a înnebunit?!

— Cred că da. Nu pot nici să-i dau sfaturi, nici să-l controlez.

— Câte abcese şi-a tratat în felul ăsta?

— După câte ştiu eu, cel puţin două...

Etcham se înroşise de jenă.

— L-am văzut, printr-o crăpătură a cortului. Simţeam că trebuie să-l supraveghez, ca pe unul care nu mai ştie ce face.

— Cred şi eu, l-a aprobat Van Rieten. Şi l-aţi văzut făcând asta de două ori?

— Bănuiesc că aşa le-a tratat şi pe celelalte.

— Câte a avut?

— Zeci…

— Are poftă de mâncare?

— Ca un căpcăun. Mănâncă mai mult decât doi hamali laolaltă.

— Aţi spus că are febră…?

— Da, chiar foarte mare!

— A delirat vreodată?

— De câteva ori. Prima dată când a erupt întâiul abces… Nu vrea să se apropie nimeni de el în acele momente, dar vorbeşte tare şi asta îi sperie pe indigeni.

— Când delirează vorbeşte în dialectul lor?

— Nu, într-un dialect apropiat. Hamed Burgash, călăuza noastră arabă, spune că vorbeşte în *balunda.* Eu nu învăţ cu uşurinţă limbi străine; Stone, într-o săptămână, a deprins mai multe cuvinte *mang-battu* decât aş fi izbutit eu într-un an. În orice caz, hamalii mang-battu sunt foarte înspăimântaţi. Ca şi cei din Zanzibar şi Hamed Burgash. Şi eu eram speriat, dar din alt motiv: Stone vorbea cu două voci diferite…

— Cu două voci diferite?!

— Da! Emoţia lui Etcham creştea vizibil. Cu două voci, ca într-o conversaţie. Una era vocea lui, cealaltă subţire, piţigăiată şi tremurătoare, cum n-am mai auzit niciodată. Mi s-a părut că înţeleg, printre sunetele scoase de vocea groasă, cuvinte care păreau să fie în *mang-battu,* ca *nedru, metabala* şi *nedo,* care înseamnă: „cap“, „umăr“, „şold“, şi, poate, *kudra* şi *nekere,* „a vorbi“ şi „a fluiera“. Din ce spunea vocea subţire am înţeles: *matopipa, angunzi* şi *kamomami* – „a ucide“, „moarte“ şi „ură“. Hamed Burgash a recunoscut că le-a auzit şi el; ştie dialectul *mang-battu* mult mai bine decât mine.

— Hamalii ce au spus?

— Repetă într-una: *„Lukundoo, Lukundoo“* Călăuza mi-a desluşit că înseamnă „leopard" în *mang-battu.*

— E cuvântul pe care îl folosesc şi pentru „magie”, a şoptit Van Rieten.

— Nu mă miră. Oricine auzea cele două voci ar fi crezut că e vorba de magie.

— Una dintre ele îi răspundea celeilalte? a mai întrebat Van Rieten, pe un ton aparent nepăsător.

Faţa arsă de soare a lui Etcham se făcuse cenuşie.

— Câteodată vorbesc în acelaşi timp.

— În acelaşi timp?! exclamă Van Rieten.

— Aşa ni s-a părut şi nouă. Dar mai e ceva…

Se oprise; apoi a continuat fără să ne privească.

— Credeţi că un om poate să vorbească şi să fluiere concomitent?

— Ce vreţi să spuneţi?

— L-am auzit pe Stone rostind cuvinte, cu vocea lui groasă, de bariton, şi scoţând, în acelaşi timp, un fluierat ascuţit şi foarte puternic: era sunetul cel mai ciudat ce se poate închipui. Cum ştiţi, chiar atunci când cineva fluieră ascuţit, nota pe care o scoate se deosebeşte de fluieratul scos de o fetiţă sau de o femeie. Ei bine, încercaţi să vă închipuiţi o fetiţă fluierând neîntrerupt şi pe acelaşi ton. Aşa fluiera Stone, poate şi mai ascuţit, în vreme ce vorbea cu vocea lui.

— Şi nu v-aţi apropiat de el?

— Nu-i stă în fire să ameninţe, însă de data asta ne-a ameninţat, nu ca un bolnav sau ca un exaltat – pe un ton liniştit, dar foarte ferm. Ne-a spus că acela care se apropie de el atunci când e în criză – şi mă includea şi pe mine – va muri. Vorbea ca un rege care vrea să fie lăsat singur pe patul de moarte; nu puteai să nu-l asculţi. E foarte bolnav… M-am gândit că, poate…

Afecţiunea lui pentru Stone, grija pe care i-o purta transpăreau de sub masca-i impasibilă.

Ca foarte mulţi oameni competenţi în meseria lor, Van Rieten avea însă un puternic egoism, care, în asemenea împrejurări, ieşea la suprafaţă. I-a spus lui Etcham că nu dădea uitării legăturile ce există între exploratori, dar nu putea să-şi pună expediţia în pericol încercând să salveze pe cineva pe care, probabil, nu-l putea ajuta cu nimic; că era şi aşa destul de greu să vânezi pentru o singură expediţie – pentru două, ar fi fost

imposibil… Iar un ocol de şapte zile – şi aici l-a complimentat pe Etcham pentru calităţile lui sportive – risca să ne pună în faţa unui eşec.

Van Rieten avea logica de partea lui şi, în afară de asta, ştia să iasă cu uşurinţă dintr-o situaţie dificilă. Până la urmă, Etcham a fost cel care şi-a cerut iertare, iar Van Rieten a pus capăt discuţiei:

— Am pornit, cu riscul vieţii mele, în căutarea pigmeilor. E singurul meu scop.

— Atunci, astea o să vă intereseze, a rostit Etcham.

A scos două obiecte din buzunarul cămăşii şi i le-a întins. Erau rotunde, mai mari decât prunele şi mai mici decât piersicile. Se puteau ţine cu uşurinţă în palmă. Erau negre şi, la început, n-am înţeles ce erau.

— Pigmei! Van Rieten era în extaz. Pigmei adevăraţi!! Măsoară, probabil, cel mult şaizeci de centimetri. Vreţi să spuneţi că sunt capete de adulţi?

— Eu nu spun nimic. Vă las să trageţi concluziile.

Van Rieten mi-a întins unul dintre obiecte. Soarele apunea şi, în lumina aceea sângerie, l-am examinat cu atenţie. Era un cap uscat, conservat perfect; carnea devenise tare ca piatra. Din locul unde odată fuseseră muşchii gâtului ieşea o vertebră. Bărbia era mică, maxilarul proeminent, dinţii în miniatură erau albi, regulaţi, buzele trase înapoi, nasul turtit, fruntea oblică şi îngustă. Nenumărate smocuri de lână creaţă şi prăfuită acopereau acest craniu de liliputan. Nu era nimic pueril, de copil sau de tânăr, în acest cap. Îţi evoca mai degrabă maturitatea sau bătrâneţea.

— De unde sunt capetele astea?

— Le-am găsit printre lucrurile lui Stone când căutam un medicament, ceva care să-l liniştească. Nu ştiu de unde le are, dar aş putea să jur că nu le avea până acum.

— Sunteţi sigur? Dar cum să le fi găsit fără să observe nimeni?

— Uneori, când mergeam la vânătoare, nu ne mai vedeam câte zece zile. Stone nu e vorbăreţ. Nu povestea niciodată ce i s-a întâmplat. Iar Hamed Burgash îşi ţinea gura şi-i obliga şi pe ceilalţi să o facă.

— Dumneavoastră le-aţi examinat?
— Cu cea mai mare atenţie.
Van Rieten şi-a scos carneţelul. Era un tip metodic. A smuls o pagină, a împăturit-o, apoi a rupt-o în trei fâşii de aceeaşi mărime. Una mi-a dat-o mie, una lui Etcham şi pe a treia a păstrat-o pentru sine.
— Aş dori ca fiecare dintre voi să scrie ce îi amintesc aceste capete. Vreau să compar observaţiile.
I-am dat creionul lui Etcham, care a scris. Mi l-a dat înapoi şi am scris şi eu.
— Citeşte-le pe toate trei, m-a rugat Van Rieten, întinzându-mi hârtia lui.
Van Rieten scrisese: *Un bătrân vraci Balunda.*
Etcham: *Un bătrân om fetiş Mang-battu.*
Iar eu: *Un bătrân vrăjitor Katongo.*
— Ei, vedeţi! a exclamat Van Rieten. Capetele astea n-au nimic de Wagabi, de Batura, de Wambuttu sau de Wabotu. Dar nici a pigmei nu seamănă.
Părea să se fi hotărât brusc.
— Povestea asta merită cercetată... Vă vom însoţi şi o să facem imposibilul ca să-l salvăm pe Stone.
I-a întins mâna lui Etcham, care i-a strâns-o în tăcere, copleşit de recunoştinţă.

III

Ca să ajungă la noi, Etcham parcursese drumul în cinci zile. Înapoi, deşi calea era de-acum cunoscută, am făcut opt. Mai repede de-atât nu se putea merge, deşi Etcham, devorat de o nelinişte pe care încerca zadarnic să o ascundă, ne grăbea fără încetare. Nu părea un simplu sentiment al datoriei – ci impresia unui mare devotament, ascuns sub răceala lui britanică.
Etcham avusese precauţia să împrejmuiască tabăra cu o palisadă de crengi spinoase, iar colibele fuseseră solid construite şi acoperite cu paie. Cea a lui Stone era atât de confortabilă pe cât o permiteau resursele. Burgash avea stofă de conducător – datorită lui nu dispăruse niciun om, iar în tabără

domnea liniştea. Pe lângă asta, se dovedise un infirmier îndemânatic şi un secund credincios.

Stone era întins pe un pat de campanie şi lângă el se afla o măsuţă pliantă, ca un gheridon turcesc, cu o sticlă de apă, câteva fiole, ceasul lui şi briciul. Nu arăta foarte slăbit, dar spiritul îi rătăcea departe: nu devenise inconştient, ci mai curând pierdut ca într-o ceaţă, care îi luase puterea de a porunci sau de a rezista cuiva. Nu ne-a văzut intrând şi nici nu ne-a remarcat prezenţa. În ce mă priveşte, l-aş fi recunoscut oriunde. Bineînţeles, îi dispăruseră îndrăzneala şi dezinvoltura tinereţii, însă profilul lui amintea şi mai mult de cel al unui leu, iar părul îi era la fel de frumos, blond şi ondulat. Barba, care îi crescuse de când era bolnav, nu-i altera trăsăturile. Era înalt şi pieptul îi rămăsese tot aşa de musculos. Avea însă ochii lipsiţi de strălucire şi murmura frânturi de cuvinte fără înţeles.

Etcham l-a ajutat pe Van Rieten să-l dezvelească şi să-l examineze. Pentru cineva care căzuse la pat de atâta vreme, părea încă foarte puternic. Avea cicatrici numai la genunchi, pe umeri şi pe piept, ciudate urme circulare. Pe fiecare umăr erau mai mult de zece, unele încă deschise, altele pe cale de vindecare. Abcese noi avea doar două, câte unul de fiecare parte a muşchilor pectorali, cel din stânga mai sus şi mai lateral decât celălalt. Nu aduceau a furuncule: părea mai degrabă că un corp tare încerca să-şi croiască drum prin carne şi prin pielea sănătoasă.

L-am învelit la loc, aşezându-l cât mai comod şi am mai venit să-l vedem abia înainte de apusul soarelui. Întins pe spate, la fel de masiv ca totdeauna, zăcea fără simţire. L-am lăsat pe Etcham cu el, iar noi ne-am dus în coliba vecină, ce urma să ne fie adăpost pentru noapte. Zgomotele junglei nu erau diferite de cele pe care le auzisem prin alte locuri, în ultimele luni, aşa că am adormit îndată.

IV

M-am trezit din somn într-o beznă desăvârşită şi am început să ascult: se auzeau două voci – una a lui Stone, cealaltă subţire şi şuierătoare, vocea cuiva care gâfâie. Prima am recunoscut-o,

deşi trecuseră mulţi ani de când o auzisem ultima dată. Cealaltă nu-mi era familiară. Mai slabă decât scâncetul unui nou-născut, se exprima cu o asemenea insistenţă, încât evoca bâzâitul unei insecte. Pe când ascultam, l-am simţit pe Van Rieten lângă mine, treaz, în întuneric: auzise şi el. Ştiam prea puţină balunda, ca şi Etcham, dar puteam să pricep, totuşi, câteva cuvinte.

Vocile alternau cu intervale de linişte; apoi, amândouă au început să vorbească foarte repede şi deodată. Glasul de bas profund al lui Stone şi vocea aceea în falset, incredibil de stridentă, perorau în acelaşi timp, ca două persoane ce se ceartă şi din care una încearcă să o domine pe cealaltă.

— E insuportabil, a izbucnit după o vreme Van Rieten. Hai la el!

Luase pe dibuite o lanternă şi mi-a făcut semn să-l urmez. Afară, a stins lumina, de parcă ne-ar fi împiedicat să mai auzim.

Cu excepţia licăririi focului făcut de hamali, ne aflam într-un întuneric desăvârşit... Cele două voci răsunau distinct, când, dintr-o dată, cea stridentă s-a transformat într-un fluierat ascuţit ca tăişul unui brici, un sunet continuu ce însoţea torentul de cuvinte pe care le bolborosea Stone.

— Doamne, Dumnezeule! a exclamat Van Rieten, aprinzând brusc lanterna.

L-am găsit pe Etcham cufundat într-un somn adânc, îngrijorarea şi drumul lung îl epuizaseră. Se odihnea, în sfârşit, de parcă îşi trecuse povara pe umerii lui Van Rieten.

Fluieratul încetase şi cele două voci se auzeau iarăşi. Veneau dinspre patul lui Stone, pe care conul alb al lanternei ni-l arăta la fel cum îl lăsasem. Acum însă, avea braţele ridicate deasupra capului şi îşi smulsese pansamentele ce îi strângeau pieptul.

Abcesul de pe partea dreaptă erupsese. Îl puteam vedea limpede, pentru că Van Rieten îndreptase lumina într-acolo... Din excrescenţa cărnoasă se ivea un cap, asemănător celor pe care ni le arătase Etcham, un cap ce ar fi putut fi miniatura unei ţeste de vrăjitor Balunda.

Era negru, un negru strălucitor, tonul cel mai închis pe care îl cunosc rasele africane. Îşi rotea într-o parte şi într-alta albul ochilor mici, cu căutătura rea, arătându-şi dinţii microscopici între buzele groase şi roşii, înspăimântător de negroide. Pe

craniul minuscul, părul semăna cu un fuior de lână creaţă. Capul se întorcea în toate părţile, turuind într-una cu vocea aceea incredibilă, in falset. Iar Stone îi răspundea în somn, întretăiat, arar.

Etcham se trezise şi privea uluit, fără grai.

— Ţineţi-l de mâini, ne-a poruncit Van Rieten.

A luat briciul lui Stone, dându-mi lanterna. Stone nu părea să observe nici lumina, nici prezenţa noastră, dar capul în miniatură a scos nişte ţipete ascuţite care, în mod evident, ne erau adresate.

Lui Van Rieten nu-i tremura mâna şi briciul tăia perfect. Spre uluirea noastră, Stone a sângerat puţin şi Van Rieten a pansat rana ca pe o zgârietură oarecare.

Din clipa în care capul fusese tăiat, Stone a încetat să mai vorbească. Van Rieten mi-a luat lanterna, a început să caute în jurul patului, apoi i-a tras capului câteva lovituri zdravene cu crosa puştii.

Ne-am culcat la loc, dar n-am izbutit să mai dorm.

V

A doua zi, spre prânz, am auzit din nou două voci, dinspre coliba lui Stone. Abcesul din stânga erupsese şi un alt cap îşi făcuse apariţia, mieunând şi scuipând. Etcham s-a trezit din cauza zgomotului şi s-a frecat la ochi, încă buimăcit. Printre şuierăturile creaturii se auzeau replicile răguşite ale lui Stone.

Când Van Rieten a luat briciul, îngenunchind lângă el, capul monstruos i-a adresat un rânjet, însoţit de un scârţâit şuierător.

Atunci, Stone a rostit deodată, în engleză:

— Cine eşti tu, care mi-ai luat briciul?

Era conştient şi privirea îi rătăcea prin colibă.

— Sfârşitul, ăsta-i sfârşitul. Mi se pare că-l recunosc pe Etcham. Uite-l şi pe Singleton! Umbrele tinereţii mă veghează pe patul de moarte! Şi tu, spectru straniu, cu barba asta neagră şi cu briciul meu în mână, cine eşti?

— Nu e nicio fantomă aici, Stone, am intervenit. Sunt eu, viu şi nevătămat. Etcham şi Van Rieten sunt şi ei în viaţă. Vrem să te ajutăm.

— Van Rieten! Lucrarea mea va ajunge pe mâinile unui om mai bun decât mine. Norocul să fie cu tine, Van Rieten!

Acesta se apropiase.

— Stai liniştit, prietene. O să te doară puţin, şi gata.

— Am îndurat până acum destule dureri de felul ăsta, a venit răspunsul. Lasă-mă în pace. Lasă-mă să mor de moartea mea. Hidra nu poate fi răpusă. Poţi să tai zece, o sută, o mie de capete – blestemul nu-l poţi tăia, nici îndepărta. Ce-ţi intră în sânge nu mai iese niciodată. Nu mă mai ciopârţi. Promite-mi!

Îşi regăsise tonul de comandă şi i-a impus lui Van Rieten, aşa cum le impusese tuturor, întotdeauna.

— Îţi promit.

Abia rostise aceste cuvinte, şi ochii lui Stone s-au tulburat din nou.

Am rămas atunci să ne uităm, toţi trei, la creatura hidoasă şi bolborositoare care se ivea din trupul omului, până ce două braţe micuţe şi subţiri au ieşit la rândul lor la lumină. Unghiile minuscule aveau o formă perfectă. Palma roz era înfiorător de naturală. Braţele gesticulau şi mâna dreaptă s-a întins să tragă de barba blondă a lui Stone.

— E îngrozitor, nu mai pot să suport! Van Rieten a pus iarăşi mâna pe brici.

În aceeaşi clipă, Stone a deschis ochii aţintindu-l cu o privire severă.

— Van Rieten să nu-şi respecte cuvântul? Nu-mi vine să cred!

— Dar trebuie să facem ceva…

— Am trecut de stadiul suferinţei şi nu mai am nevoie de ajutor. Mi-a sosit ceasul. Blestemul acesta nu-mi vine de la nimeni; s-a născut în mine, ca oroarea pe care o vedeţi. Chiar şi acum mă chinuie, când sunt pe moarte!

După o vreme a reînceput să vorbească, dar de data asta nu ni se adresa nouă:

— Ştii toate limbile?

Fiinţa minusculă, pe cale de a se naşte, a răspuns în engleză:

— Da, toate limbile pe care le ştii tu.

Şi-a scos limba, încreţindu-şi buzele, şi a dat din cap spre dreapta şi spre stânga. Acum îi vedeam coastele filiforme şi pieptul liliputan, care părea că respiră.

— M-a iertat oare? a mai întrebat Stone, cu o voce sugrumată.

— Nu, atâta timp cât vântul se va mai legăna în chiparoşi, a răspuns capul ca un scârţâit. Cât timp stelele vor străluci pe lacul Ponchartrain, ea nu te va ierta.

Atunci, dintr-o mişcare, Stone s-a răsucit pe o parte. In clipa următoare era mort.

Singleton tăcuse şi încăperea a rămas cufundată într-o linişte în care ne auzeam răsuflările. Twombly, lipsit de tact ca întotdeauna, a rupt primul tăcerea:

— Presupun că aţi extirpat micuţul şi l-aţi cufundat în alcool, ca să-l puteţi duce acasă.

Singleton i-a aruncat o privire rece, de infinit dispreţ:

— L-am îngropat pe Stone aşa cum a murit, fără să-l mutilăm…

<u>**Théophile Gautier**</u>

Scriitor romantic francez, prieten apropiat cu Baudelaire şi Gérard de Nerval. A publicat zeci de nuvele, poeme şi romane de cele mai diverse facturi, de la dramă şi romantism gotic, până la capă şi spadă, istorie, literatură fantastică. Reprezentant tipic al curentului „Artă pentru Artă“, care nega necesitatea implicării creatorilor de artă în social, contemporaneitate sau politic.

Principalele opere:

Poésies, Albertus ou l'Âme et la péché, Les Jeune-France, Mademoiselle de Maupin, Voyage en Espagne, Espańa, Émaux et camees, Théâtre de poche, Le Roman de la momie, Voyage en Russie, Histoire du romantisme, La Morte amoureuse, Deux acteurs pour un rõle, Arria Marcella, Avatar, Jettatura şi celebrul Le Capitaine Fracasse.

FATA DE PORŢELAN

Anul trecut am fost invitat, împreună cu doi prieteni – Arrigo Cohic şi Pedrino Borgnioli – să petrec câteva zile   într-un conac din nordul Normandiei.

Timpul, care la plecare făgăduise să fie minunat, s-a schimbat deodată şi a plouat atâta încât drumurile desfundate păreau albii de torente.

Ne afundam în noroi până la genunchi, un strat gros ni se lipise de tălpile cizmelor şi, atârnând greu, ne încetinea aşa de mult mersul, încât n-am ajuns la destinaţie decât după apusul soarelui.

Eram frânţi de oboseală şi, văzând ce eforturi făceam ca să ne oprim căscatul şi să ţinem ochii deschişi, de îndată ce am cinat, gazda noastră a poruncit unui slujitor să ne conducă pe fiecare în odaia lui.

Camera în care urma să dorm eu era neobişnuit de mare; dar nu de asta m-am înfiorat, ci fiindcă mi s-a părut că, trecându-i pragul, pătrund într-o lume aparte… Într-adevăr, ai fi putut să te crezi pe timpul Regenţei: deasupra uşii, un tablou de Boucher cu cele patru femei goale reprezentând… Anotimpurile, pretutindeni mobile greoaie – supraîncărcate cu ornamente ce imitau stânci, arbori, coloane greceşti candelabre şi oglinzi uriaşe, cu rame de cristal şi suporturile sculptate neîndemânatic.

Pe masa de toaletă se aflau cutii cu piepteni, pămătufuri pentru pudră, flacoane de parfum şi un evantai presărat cu paiete de argint; iar tabachera de baga uitată pe şemineu era plină cu tutun proaspăt.

N-am observat toate astea decât după ce slujitorul, punând sfeşnicul pe masă, mi-a urat noapte bună, apoi s-a retras, închizând uşa după el. Prea obosit ca să mă mai dezbrac, m-am întins în pat şi am închis ochii, aşteptând să adorm.

Dar somnul nu voia să vină; patul se clătina sub mine ca dus de valuri, pleoapele îmi zvâcneau. Până la urmă m-am pomenit din nou în capul oaselor, treaz de-a binelea.

În cameră, nimic nu se schimbase – şi totuşi, ceva era altfel. Focul arunca flăcări parcă mai înalte, îngăduindu-mi să desluşesc limpede portretele din tablourile cu rame masive, ce acopereau doi dintre pereţi, chipurile şi decorurile de pe marea tapiserie aflată deasupra căminului. Erau strămoşii gazdei noastre: cavaleri în zale, nobili în veşminte de brocart, consilieri cu perucă şi frumoase doamne cu obrajii fardaţi, ţinând câte un trandafir alb în mână.

Deodată, flăcările au început să se zbuciume, ca atinse de o adiere de vânt şi, în lumina aceea schimbătoare, nefirească, am văzut cum ceea ce luasem drept tablouri din lemn şi pânză ascundeau fiinţe aievea, din carne şi sânge: ochii li se mişcau, aţintindu-mă, iar buzele li se deschideau şi se închideau, însă nu auzeam decât tic-tacul pendulei şi trosnetul buştenilor în vatră.

O groază de nestăpânit m-a cuprins. Tremuram, părul mi se ridicase, dinţii au început să-mi clănţăne şi o năduşeală rece mi-a acoperit tot trupul. Ce-avea să se întâmple cu mine? Să fi fost lumea aceea cu adevărat acolo?

Pendula arăta ora unsprezece. Bătăi vibrante, sonore au străpuns încremenirea văzduhului şi, când ultimul ecou a murit…

Lumânările s-au aprins singure; foalele au început să sufle în foc ca apăsate de mâini nevăzute, în timp ce cleştele răscolea jarul şi lopăţica scotea cenuşa.

Apoi, un ibric de porţelan a ţâşnit de pe masă şi a plutit spre şemineu, aşezându-se pe jar. Imediat, fotoliile au prins să se mişte şi, agitându-şi picioarele torsionate în chip uluitor, s-au rânduit înaintea vetrei.

Unul dintre portrete, cel al unui bărbat corpolent, cu barbă albă, semănând cu imaginea pe care mi-o făcusem despre Sir John Falstaff, şi-a scos capul din ramă şi, după mari eforturi, şi-a strecurat umerii şi pântecul voluminos afară din cadrul de lemn, sărind greoi pe parchet.

Gâfâind încă din cauza sforţării, a pescuit din buzunarul hainei o cheie miniaturală, aplicând-o apoi pe toate ramele, una după alta. Şi ramele s-au deschis, lăsându-i să iasă pe cei dinăuntru.

Preoţi ascetici, văduve palide, magistraţi cu un aer grav dar cu obrajii dolofani, cochete de o eleganţă vetustă, filfizoni cu

ciorapi de mătase – toate aceste personaje ofereau un spectacol atât de ciudat şi absurd, încât, deşi mi-era frică, am izbucnit într-un râs nervos.

În timp ce demnele apariţii se aşezau pe scaune, ibricul a sărit înapoi pe masă, urmat de ceşcuţele japoneze, albe şi bleu – ce soseau în grabă dintr-un bufet impunător, ale cărei uşi se deschiseseră singure – fiecare ceaşcă având înăuntru o bucată de zahăr şi pe farfurie o linguriţă de argint.

După ce invitaţii şi-au băut în linişte şi cu eleganţă cafeaua, ceştile goale, ibricul şi linguriţele s-au făcut nevăzute, retrăgându-se pe rafturile marelui dulap. Dar nu bufnitura uşilor grele m-a făcut să tresar, ci sunetul neaşteptat al glasurilor omeneşti. Galeria însufleţitelor personaje începuse acum o conversaţie animată despre vreme, modă, evenimente mondene şi alte asemenea subiecte atât de banale, de nepotrivite cu stranietatea scenei. Căci niciunul dintre cei prezenţi nu se uita la ceilalţi. Fiecare vorbea parcă pentru sine, fără să-şi desprindă privirea de la mişcarea înceată a limbilor ceasului.

Când s-a făcut miezul nopţii, glasurile au amuţit brusc şi, în tăcerea prelungită după a douăsprezecea bătaie a pendulei, cineva a rostit cu un glas poruncitor:

— E timpul să dansăm!

Toţi s-au ridicat în picioare, ca un singur om. Din nou animate parcă de o voinţă proprie, fotoliile s-au retras spre pereţi, lăsând liber mijlocul încăperii. Fiecare domn luase mâna unei doamne şi aceeaşi voce cu accente metalice a spus:

— Să cânte orchestra!

Tapiseria de deasupra căminului înfăţişa un *concerto* italian cu toate instrumentele de la balurile şi seratele altor vremuri. Instrumentiştii, care până atunci rămăseseră neclintiţi ca nişte figuri ţesute ce erau, s-au înclinat într-un gest de încuviinţare.

Dirijorul a înălţat bagheta şi menuetul a început, lin, susurând ca un pârâu.

Dar acea muzică suavă distona evident cu piruetele prea lente, cu reverenţele solemne şi paşii încă amorţiţi ai dansatorilor. Aceştia se străduiau însă din răsputeri şi, după o vreme, mişcările li s-au iuţit: bărbaţii se răsuceau în rotiri

ameţitoare, rochiile femeilor se învârtejeau, picioarele tuturor abia dacă atingeau podeaua…

Zadarnică trudă. Arcuşurile treceau tot mai repede pe coarde, degetele flautiştilor lunecau pe instrumente cu neastâmpărul argintului viu; obrajii suflătorilor din corn se umflaseră parcă gata să plesnească – şi toate aceste sforţări dădeau naştere unui vârtej tumultuos şi năucitor. Game ascendente şi descendente se succedau, ameţitoare, iar schimbările de ritm veneau la intervale tot mai scurte, fără ca muzica să îşi piardă armonia. Acorduri de o perfecţiune angelică se supuneau unui ritm diabolic, cu neputinţă de urmat de vreo făptură omenească.

Strădaniile dansatorilor de a intra în cadenţă îţi făceau milă… Săreau, săltau, se roteau cu patetică râvnă, iar sudoarea li se scurgea necontenit de pe chipurile purpurii, congestionate. Însă toate eforturile erau în van, căci orchestra le-o lua mereu înainte.

Când pendula a bătut ora unu, dansatorii s-au oprit ori mai degrabă s-au prăbuşit pe fotolii, ca nişte marionete scăpate din sfori.

Atunci am văzut-o pe fata care nu dansase.

Stătea în picioare, rezemată de un colţ al şemineului, privindu-mă cu o stranie stăruinţă.

Niciodată, nici măcar în vis, nici în tablourile lui Boticelli, nu văzusem ceva mai frumos: pielea îi era ca alabastrul, părul blond-cenuşiu, iar ochii de un azur uimitor păreau două adâncuri limpezi; prin ele îi vedeam sufletul, la fel de desluşit cum s-ar zări pietrele albiei prin undele unui lac de munte.

Am simţit că, dacă mi se va întâmpla vreodată să iubesc pe cineva, ea va fi aceea. Am sărit din patul de unde până atunci nu cutezasem să mă clintesc, condus de un imbold irezistibil. M-am trezit lângă fată şi, apucându-i mâinile, am început să-i vorbesc cu un curaj nebun, de parcă aş fi cunoscut-o de când lumea. Dar, mai ciudată chiar decât stăruinţa lipsită de inhibiţii cu care încercam să-i trezesc interesul, era o pornire ilogică ce mă cuprindea tot mai mult. Voiam să dansez, cu ea, numai cu ea, pe muzica ce nu încetase vreo clipă şi, înainte să înţeleg ce se întâmplă, m-am pomenit mărturisindu-i dorinţa ce creştea în mine, mistuitoare ca o febră.

N-a părut surprinsă. M-a privit lung, cercetător, apoi mi-a zâmbit, atât de dulce şi trist, încât m-am simţit atins de aripa unei presimţiri funeste.

— Curând, scumpul meu Teodoro, a murmurat.

Nu ştiu de ce, dar nu eram deloc surprins să aud că îmi spune pe nume, şi am continuat să vorbim. Conversaţia aceea cu o fată atât de frumoasă şi plină de farmec nu mă împiedica să râvnesc s-o ating, s-o strâng în braţe, să o port pe talazurile muzicii atotbiruitoare… Tremuram de o nerăbdare amestecată cu teamă, ca înaintea unui salt în abis, când pendula a bătut din nou – era ora două, iar vocea cu timbru metalic a vibrat deasupra capetelor noastre:

— Angela, poţi să dansezi acum dacă vrei, dar ştii ce va urma.

— Nu-mi pasă! a răspuns fata cu hotărâre, petrecându-şi braţele de fildeş pe după gâtul meu.

— Prestissimo! a poruncit vocea.

Şi-am început să dansăm. În vârtejul valsului, sânii Angelei îmi atingeau pieptul, obrazul ei catifelat era aproape lipit de al meu, iar răsuflarea-i fierbinte şi suavă îmi înfiora buzele.

Niciodată în viaţă nu încercasem o emoţie atât de copleşitoare; nervii îmi vibrau ca nişte arcuri de oţel, sângele îmi revărsa torente de lavă în vine, inima îmi ticăia ca un ceasornic nebun. Dar în starea aceea de supremă surescitare nu se amesteca nici teamă, nici şovăială. Pierdusem, odată cu simţul realităţii, orice măsură. M-am lăsat copleşit de o euforie dincolo de cuvinte, îmbătat de parfumul subtil, de prezenţa necunoscutei din braţele mele. Simţeam în ea sufletul pereche pe care-l căutasem dintotdeauna, fără măcar s-o ştiu. Şi doream, cu toată puterea fiinţei mele, ca dansul, vraja ori ce-o fi fost, să nu se sfârşească niciodată.

Cei de faţă strigau şi băteau din palme, îndemnându-ne să izbândim acolo unde ei dăduseră greş. Iar muzica, învinsă la început de avântul şi uitarea cu care ne dăruiam dansului şi unul altuia, şi-a iuţit iarăşi ritmul, însă am urmat-o şi de data asta, fără vreun efort.

Apoi, brusc, s-a întâmplat.

Angela s-a lăsat greu în braţele mele, cu răsuflarea tăiată. Picioarele care, cu o clipă înainte zburau pe podea, nu se mai

desprindeau decât anevoie, ca trase în jos de nişte greutăţi de plumb.

— Eşti obosită, Angela. Să ne odihnim, am rugat-o.

— Să ne odihnim, a repetat, ascultătoare. Dar nu mai este decât un fotoliu liber…

— Cu atât mai bine, îngerul meu. Am să te iau pe genunchi, am rostit cu o îndrăzneală pe care nu mi-o cunoşteam.

Angela a zâmbit din nou, deşi strălucirea din ochii ei pălise. Când m-am aşezat şi am primit-o în braţe, mi s-a cuibărit la piept. Răsufla încă anevoie dar, primind căldura îmbrăţişării mele, trupul rece ca gheaţa a început treptat să se dezmorţească.

Am rămas aşa multă vreme, încremeniţi, căci toate simţurile îmi erau îmbătate de apropierea acelei făpturi misterioase, ce îmi devenise mai dragă decât orice pe lume.

Nu mai ştiam cât era ceasul şi uitasem unde mă aflu; lumea reală nu mai exista pentru mine, firele care mă legau de trecut se rupseseră… Desprins din cătuşele lucidităţii, spiritul mi se înălţa spre sfere cărora până ieri nici măcar nu le-aş fi bănuit existenţa. Eu şi Angela devenisem o singură fiinţă; îi auzeam gândurile, iar ea îmi ştia dorinţele fără a fi nevoie să le rostesc. Ea mă aşteptase dintotdeauna, eu o căutasem mereu, fără speranţă. Iar acum eram în sfârşit împreună, pentru o clipă sau o veşnicie.

Deodată, o rază de lumină a străpuns fereastra ca o suliţă de foc.

Angela a tresărit, aruncând o privire îngrozită împrejur. S-a ridicat repede şi, când am vrut să o reţin, s-a răsucit lipindu-şi buzele de ale mele, sorbindu-mi răsuflarea, într-un lung şi dureros sărut. A făcut apoi un pas, altul şi a scos un ţipăt, prăvălindu-se pe podea.

M-am năpustit s-o ridic, să-i vin într-ajutor. Dar – şi sângele îmi îngheaţă în vine când îmi amintesc – în locul unde căzuse iubita mea Angela n-am găsit decât ibricul de cafea, sfărâmat. Ceva s-a rupt atunci în mine, s-a spart în cioburi de durere, disperare şi neputinţă. Ştiu doar că am urlat – o chemare sau un blestem aruncat cerului nesimţitor. Apoi mi-am pierdut cunoştinţa.

…Când am deschis ochii, Arrigo şi Pedrino erau aplecaţi asupră-mi.

— Slavă Domnului! a exclamat primul. De o oră încercăm să te trezim! De dimineaţă, văzând că nu cobori, am intrat în camera ta şi te-am găsit întins pe jos cât eşti de lung şi strângând în pumn nişte cioburi de porţelan…

— Ce dracu ai făcut în noaptea asta?!

Tonul imperativ al lui Pedrino era menit să ascundă o reală îngrijorare.

— M-a cuprins o slăbiciune, mi se întâmplă uneori… am bâiguit, ştiind bine că mă cunoşteau îndeajuns ca să nu-mi înghită minciuna.

Jos ne aştepta gazda, cu micul dejun pregătit. Prietenii mei au mâncat mult, au băut şi mai mult; eu aproape că nu m-am atins de nimic. Îngândurat şi absent, încercam să-mi ascund tulburarea şi să dau acţiunilor mele o aparenţă de normalitate.

După-masă ploua cu găleata şi a fost imposibil să plecăm. A trecut aşa un ceas, apoi altul. Ca să-şi alunge plictiseala, prietenii mei şi-au găsit fiecare câte o ocupaţie: Pedrino bătea cu degetele în geam marşuri războinice; Arrigo şi gazda noastră jucau o partidă de dame. Eu am scos din mapa de care nu mă despărţeam niciodată o hârtie velină şi am început să desenez.

Mânuiam creionul automat, fără vreun gând anume, însă liniile trasate la întâmplare s-au unit într-un contur ce-mi părea ciudat de familiar. Curând, mi-am dat seama de ce: aducea cu…

— Dar ăsta e portretul surorii mele!

Exclamaţia aparţinea gazdei, care îşi întrerupsese partida, venind ca să privească peste umărul meu la ce lucram.

Într-adevăr, era profilul desăvârşit al Angelei.

— Pe toţi sfinţii! Unde este?! Pot s-o cunosc? Mi-am dat seama că-mi tremură vocea, de parcă viaţa mea ar fi atârnat de răspunsul lui. Şi, într-un fel, chiar aşa era.

— A murit acum doi ani de o congestie pulmonară… S-a îmbolnăvit după un bal.

Mi-am plecat fruntea ca să-mi ascund durerea, lacrimile care îmi împăienjeniseră privirea. Cu gesturi încete, aproape tandre, am aşezat foaia înapoi în mapă, ca pe o relicvă preţioasă.

Înţelesesem că, pentru mine, nu va mai exista fericire pe acest pământ…

Dan Apostol

Scriitor şi cercetător român, specializat în fenomene de la frontierele cunoaşterii din istoria militară, vechile civilizaţii şi lumea vie. Fost aviator, editor, publicist, realizator de programe şi documentare de televiziune, consultant PNUD, al Academiei Române şi Academiei Cehe, colaborator la zeci de publicaţii, muzee, televiziuni şi posturi de radio din România, Franţa, Anglia, Italia, Cehia şi Grecia, consilier al Comisiei ştiinţifice *Humboldt* a Uniunii Europene. A publicat sute de studii, articole, nuvele, povestiri şi zeci de volume personale în şase ţări europene. A primit două premii internaţionale pentru proză fantastică: Copenhaga (Danemarca), 1998 şi Truro (Marea Britanie), 2004.

Principalele opere:

Deocamdată... Enigme, Din tainele naturii, Neştiuta natură, Urme de paşi în Cosmos, Stăpânii adâncurilor, Terra – Planeta vieţii, Dintr-o lume dispărută, Exploratorii Infinitului, Atlantida şi Pacifida, Lumea Dragonilor, Cronici din Lumi Paralele, Supravieţuitorii Cuaternarului, Dispariţii Neelucidate în Marile Războaie, Monştrii adâncurilor, Atlantida – imperiul pierdut, Misterul cetăţilor aurului, Pacifida – continentul dispărut, Războiul lumilor, Dinosaurii – o realitate în istoria ultimelor milenii, Oraşele caracatiţelor, Femei-războinic în bătălii care au schimbat lumea, Căderea îngerului.

VÂNĂTORII LUMII DE DINCOLO

Peşti: roşii, cu ochi aidoma unor globuri de gelatină, cenuşii ca oţelul, cu trupuri prelungi şi dinţi arcuiţi spre-napoi, albaştri, cu capete-ciocan şi pielea rugoasă. Movile de stridii duhnind a mâl, sare şi fosfor. Homari forfecând văzduhul, sardine ce se zvârcoleau între blocuri de gheaţă. Şi undeva, în zare, privind veşnic spre larg, fecioara de bronz care veghea bătrânul port al lui Andersen.

Lumina palidă a zorilor învăluia totul într-o boare nelămurită. Făpturile mării păreau să foşgăie pe tarabe, să forfotească în lumea lor, unde *oamenii* erau cei străini, nechemaţi. Dintotdeauna mă fascinase poporul adâncurilor – poate pentru că venea de-aşa departe şi era atât de *altfel…*

Un tumult de voci a izbucnit în spate, după nişte mormane de lăzi. Am aşteptat să se stingă însă creştea, câţiva curioşi au grăbit într-acolo şi i-am urmat. Răbufnirile gloatei mă lăsau rece, dar – cine ştie? — uneori, un chip hilar, o îmbulzeală de trupuri, grotescă în contre-jour, o grimasă, un rânjet sau o lacrimă meritau căutarea.

Larma se descompunea în vorbe, arţăgoase, căzând ca nişte bolovani.

— Vrei să mănânci? Na, mai ţine, încă una, şi încă!

Mi-am croit anevoie drum până la masa de piatră îndărătul căreia trei bărbaţi trăgeau, înghionteau, târau, un lungan slăbănog, care strângea în braţe o halcă de ton, ferindu-se cu stângăcie de palme şi pumni. Păgubitul urla acum:

— La poliţie! După gratii…

Gură-cască îi ţineau partea, unii râzând, alţii mânaţi de-o sfântă indignare. Nimeni nu se uita la ghetele scâlciate, la pantalonii ferfeniţiţi, la hanoracul umflat de petice. Nenorocitul furase – de foame, din lene, din viciu? Cui să-i pese… Când au răsunat fluierele şi s-au ivit oamenii cu căşti-clopot, negre, am făcut un pas înainte.

Atunci, unul din cei care-şi înfipseseră ghearele în pradă şi-a luat avânt, lovind obrazul ascuns de glugă. Ca trezit din somn, vagabondul a lepădat carnea şi a ţâşnit deodată, năzuind să

scape. Hanoracul s-a rupt în mâinile cerberilor şi am văzut valul de şuviţe năpădind puloverul jegos, ochii enormi, de un violet-clocotitor, chipul parcă sculptat în alabastru. Era o femeie.

Poliţiştii au oprit-o scurt, ca un zid. Înviorată, mulţimea fierbea – toţi voiau să fie martori, să declare, să… M-a cuprins o scârbă grea, leşioasă. De ce nu-şi vedeau de ale lor?!

— Cât este paguba?

Am întrebat o dată, de două ori; a treia, am răcnit:

— Hei! Mai tăceţi dracului!!

S-au răsucit spre mine uluiţi, poliţiştii cu un început de încruntare.

— Îţi dau de cinci ori cât face, i-am retezat-o negustorului, un turc grăsan, ajuns în pragul apoplexiei.

Asta l-a calmat aidoma unui duş rece. A bâiguit o sumă, i-am numărat în grabă bancnotele, poliţiştii au rupt o chitanţă, iar ceilalţi au prins să se-mprăştie, mârâind a dezamăgire.

M-am aplecat, luând carnea îngheţată, haina, am mai pus un pumn de hârtii şi monezi, i le-am întins femeii. Răsufla greu, trăgând neîncetat, fără să-şi dea seama, de marginea puloverului.

— Ia-le, am spus. Te rog…

Şi, pentru că nu se clintea, i le-am îndesat în braţe, întorcându-mă brusc, ca să nu-mi vadă ruşinea, furia.

Am ieşit din piaţă aproape alergând. Pe străzile încă albe de bruma dimineţii, printre casele din ardezie şi bazalt, mă obseda privirea pe care mi-o aruncase, ca a unui rătăcit din altă lume. Veneticul scăpat de cloaca-i orientală şi burghezii noştri, brute respectabile, nu-i văzuseră osteneala, spaima, nu-i auziseră strigătul mut…

Urcând treptele spre portalul păzit de lei încremeniţi am desluşit gâfâitul cuiva în urma mea. Am descuiat poarta, uitându-mă într-o doară peste umăr – şi-am scăpat cheia.

La un pas, aţintindu-mă cu ochii aceia mustrători, în puloverul şi pantalonii zdrenţuiţi, stătea femeia. Nu mai avea hanoracul, bucata de peşte; nici banii. Era cu mâinile goale şi tremura în burniţa măruntă, care tocmai se pornise.

Câteva clipe, poate minute, am privit-o neîncrezător, aproape înfricoşat. Apoi i-am făcut semn să vină.

Înăuntru, cald şi linişte. Înainte să plec pornisem caloriferele, ridicând storurile ca să intre lumina dăruită cu atâta zgârcenie de soarele Nordului.

M-am uitat la femeia străzii, la hainele-i jilave, la ghetele rupte. Am deschis un dulap. Am scotocit, am scos o pătură şi nişte papuci îmblăniţi.

— Poţi să… am început, însă vorbele mi s-au poticnit în gâtlej, abrupt.

Fără şovăială, acolo, în prag, femeia se dezbrăca, îşi scosese ghetele, pantalonii, şi-a tras puloverul peste cap. Nu mai avea altceva pe ea şi aşa, goală, părea şi mai înaltă, şi mai slabă, cu oase delicate, cu pielea de un alb translucid, cu pletele ajungându-i la glezne.

Nu izbuteam să-i ghicesc vârsta – treizeci sau, poate, cincizeci de ani. Trupul, doar muşchi prelungi era aidoma unui şarpe. Fără şolduri, pântece, sâni, fără rotunjimi de prisos. Şi fără alte pete de culoare decât cele două mure care-şi scurseseră zeama vineţie pe pieptul de puberă.

Era ceva nefiresc în trupul acela, care mi se arăta nu oferindu-se, nu sfidător, ci cu o imensă, inumană nepăsare, de parcă nu eram mai viu decât coloanele ce ţineau tavanul pictat… Înfiorându-mă, am trecut pe lângă ea lăsând pătura să-i cadă la picioare şi am urcat scara încolăcită spre etaj. Din urmă, nu venea decât tăcerea.

***

M-a trezit muzica: suavă, tristă, aducând atâta sfâşiere şi atâta împăcare… Beethoven, *Sonata Lunii.* Iarăşi.

M-am îmbrăcat, pe când pianul nevăzut îşi înălţa ruga spre un cer nepăsător la durerile omeneşti, golit de înţeles şi de simţiri, străin. Coborând treptele de marmură neagră, trecând prin bibliotecă, prin holuri, ştiam unde şi cum o voi găsi. Şi, negreşit, femeia era în galerie. Printre tablouri, armuri, statui, incunabule. Printre vitrinele al căror cristal întorcea lumina, înmiită.

Plutind de la una la alta, ca o făptură a mării, ce nu învăţase să meargă. Ca o sirenă care unduia în abisul de sunete, veşnic zbuciumat sub înşelătoarea-i linişte.

Un tablou schimbat. O pescăriţă flamandă luată de lângă armura spaniolă. Parcă am văzut crisparea chipului tânăr

topindu-se, parcă i-am auzit oftatul de uşurare. Cât de orb fusesem: să pun prigonita lângă vânător… O ghioagă cu aripi zimţuite vârâtă între mănuşile de fier normande, un claymore scos dintre muschetele lui Vauban.

M-am lăsat pe un jilţ florentin, uitându-mă la femeia aceea – cerşetoarea în zdrenţe…?! — care scotea la iveală lehamitea, nepăsarea ce mă otrăveau de la o vreme. Nu-mi mai dădeam osteneala ca înainte şi nimic nu mai era unde ar fi trebuit să fie. Dar… cum de ştia atâtea?

Ultimele acorduri se stinseseră. Ea s-a oprit. Apoi, fără grabă, a întors caseta, a pus-o din nou. Ar fi ascultat la nesfârşit sonata aceea. Şi *Requiem-ul* de Mozart. Şi *Nabucco.* Şi…

Cine era femeia asta?

De o lună nu ieşise din casă. În halatul prea scurt, cu părul nestrâns, şiroind ca un pârâu argintiu-sclipitor, rătăcea dintr-o încăpere într-alta, făcând să dispară tot ce supăra ochiul, preschimbându-mi galeria într-un labirint de mici muzee, fiecare cu frumuseţile, cu împlinirea lui.

Învăţase repede rostul unor lucruri ce nu-i păreau cunoscute: frigiderul, casetofonul, robinetele. Doar de televizor nu se atingea, nu voia să vadă, să audă nebunia ce se revărsa dinăuntru.

Şi nici de cărţi. O singură dată o găsisem privind una clipe ce s-au lungit nespus; apoi a aşezat-o cu grijă în raft şi mi s-a năzărit că o lacrimă i s-a scurs pe obrazul ascuns îndată de pletele scuturate a neputinţă.

Pe ea voise turcul s-o vadă în cătuşe, pe ea o lovise docherul, pe ea o înşfăcaseră poliţiştii cu gheare de cremene? Ei îi dădusem pomană o halcă de peşte îngheţat şi nişte mărunţiş?!

Am simţit că roşesc şi mi-am plecat privirea. Când am cutezat s-o ridic, femeia trecea pe dinainte-mi şi ochii ni s-au întâlnit, zăbovind, ai mei cufundaţi în violetul noptatic, ai ei aţintindu-mă cercetător, aproape cu asprime, dar fără să se mai ferească.

***

Valurile s-au retras, lăsându-şi ofranda la picioarele-cozi. Nimicuri: scoici sidefii, perle de sticlă şi pietricele şlefuite. Dar era de-ajuns ca fiica mării să ştie că ai ei n-o uitaseră. Şi nici eu.

— … când a vrut să-l urmeze i-au spus că va pierde tot. Nemurirea, libertatea din neîngrăditele adâncuri.

Şi totuşi a plecat. Fără să se uite în urmă, fără păreri de rău… Păcat că el n-a înţeles, n-a meritat jertfa.

Gilda se oprise înaintea stâncii de pe care Mica Sirenă plângea lumea unde se născuse, cea în care pierea. O privea fără să ia seama la stropii ce îi muiaseră rochia, lipind-o de trup ca pe o altă piele, încreţită, albastră. Vântul îi flutura pletele grele şi femeia de carne şi sânge înfrunta vijelia neclintită, asemeni celei de bronz, ca un stindard înfipt pe faleza crenelată.

Rămăsesem alături de ea, în bătaia furtunii de primăvară, vorbind ore în şir, strigând uneori, ca să acopăr tunetul talazurilor. Îmi plăcea povestea lui Andersen; dar era mai mult de-atât, o simţeam cu întreaga-mi fiinţă, aş fi vrut ca făptura apelor să nu-şi fi irosit viaţa şi darurile pentru un nemernic. De ce ticăloşii aveau mereu parte de toate, chiar şi de visurile neîmplinite ale altora? Aşa fusese oriunde, dintotdeauna. Şi atunci, care era rostul nostru, ce ne deosebea de fiare?

Un val m-a împroşcat din creştet până-n tălpi. Apa era rece, înspumată şi mirosea a alge moarte. Dar n-aveam să plec atâta vreme cât ea…

Gilda s-a răsucit brusc spre mine – nefericitul, zgribulit în canadiană şi blue-jeans – şi a pornit înapoi. Mi se păruse sau în ochii imenşi licărea un zâmbet? Şi cum de nu se-nvineţea de frig? Îşi luase doar rochia şi era desculţă – nu se deprindea cu pantofii şi nu purta cizmele scurte, moi, pe care şi le alesese, decât pe zăpadă.

— Gilda… am şoptit.

S-a uitat la mine, aşteptând. Ştia că-i dădusem un nume după ce şase luni nu scosese o vorbă. Dar înţelegea tot ce – rostit sau nu – se îngrămădise în sufletul meu de-atâţia ani şi acum răbufnea ca un şuvoi cu neputinţă de stăvilit? Ştia ce aş fi vrut să-i spun… dacă nu era frica să nu fugă, să nu mă lase iarăşi singur, cu viaţa-mi pe care abia după ce a umplut-o ea pricepusem cât era de goală?

Mi-am înghiţit cuvintele odată cu nodul din gât, potrivindu-mi paşii după ai ei. Aşa de aproape şi de neatins… Două sute de zile, două sute de nopţi – le numărasem, zbuciumându-mă în

fiecare la fel, ars de nelinişti, de întrebările ce n-aveau să afle răspuns…

Am tresărit, cu inima ţâşnind într-un galop nebun. Degete reci, uşoare ca primii fulgi îmi atingeau tâmpla, obrazul. Şi mâna Gildei a apucat-o pe a mea. Ajunsesem pe bulevardul Rasmussen, oamenii întorceau capul, bicicliştii claxonau, dar n-auzeam nimic, nu vedeam decât unduirea pletelor-râuri, zbaterea faldurilor de catifea dezvelind pulpele, tălpile ce parcă nici n-atingeau caldarâmul negru.

Mergeam, împreună, acasă.

***

Lumina devenise atât de săracă încât am tras storurile. De-ndată, zecile de becuri fluorescente au inundat galeria în lumina lor albă, lăptoasă. Începusem din zori şi acum tabloul era, în sfârşit, gata: după săptămâni de trudă, pânza fusese curăţată, iar pictura recăpătase culorile aşternute de Cranach.

Încă o frântură din ce *eu* numeam civilizaţie scăpase de la pieire – încă o piedică pusă în calea minciunilor virtuale, a prostiei şi egoismului. Căci asta ne adusese Mileniul Trei: Preşedinţi cu mutre de gigolo urlând să luăm aminte la Atotputernicia Lor, preasfinţiţi vânzând iluzia Vieţii de Apoi cu tupeul renăscut din toropeala Raţiunii, o Europă în care toţi trebuiau să gândească la fel, o Copenhagă unde urmaşii vikingilor n-aveau loc pe străzi, în autobuze, de turbane, burnuzuri, şalvari şi iaşmace.

În loc de armată ne mândream cu bravii agenţi de bursă, flota o vândusem pe maldăre de jocuri video, castelul lui Hamlet era discotecă. Iar muzeele, bibliotecile noastre… Pustii, cimitire ale unei înţelepciuni apuse.

Dar nu îmi mai păsa. Izbutisem să scap de otrava noii lumi – şi acum o aveam pe Gilda.

Se schimbase cu totul, iar tresăririle de jivină hăituită i se pierdeau în sărutul cu care mă trezea în fiecare dimineaţă, în bucuria simplă şi mistuitoare de a trăi alături. Ne plăceau aceleaşi lucruri, aceeaşi muzică, aceleaşi ore ale zilei, ale nopţii. Ne înţelegeam din priviri, fiecare ştia ce simţea celălalt – era ca într-o poveste de Andersen.

Lucram din nou, marile muzee din Paris, din Haga îmi trimiteau piesă după piesă şi Gilda mă veghea ca o umbră, nevăzută dar mereu acolo, din zori până-n seară. Apoi…

Era timpul. Mereu acelaşi ritual. Urcam, intrând în dormitor. Aprindeam lumina, mă prefăceam uimit că n-o găsesc şi începeam s-o caut. Şi mereu era în altă parte, ascunsă după vreo armură, într-un dulap, înfăşurată în draperii, unduind în bazinul de marmură, plin cu apă parfumată. Uneori lăsa înadins o şuviţă, o mână, un picior la vedere; dar o ocoleam şi într-un târziu se arăta, tremurând de aşteptare, şerpuind aidoma unei flăcări argintii. Iar eu mă grăbeam să supun trupul fremătător, care se înnoda în juru-mi cu strigăte mute, cu…

Unde era astăzi? Încăpere după încăpere, ungher după ungher. Nimeni.

Şi deodată, asurzitor în liniştea nopţii, vuietul bronzului căzut pe podeaua de piatră. Venea din galerie. Am pornit într-acolo, râzând – până şi umbrelor li se întâmplă să mai răstoarne câte ceva.

Trecând printre vitrine şi socluri nu dădeam de nimic clintit din loc. Stinsesem mai toate becurile, dar, la capătul sălii, penumbra pâlpâia roşiatic. Un foc?! Am iuţit pasul, luând-o la fugă când a răsunat strigătul răguşit, curmat într-o clipă. Un sâsâit ca de şarpe, trezind ecouri sinistre. Un geamăt, gâfâituri şi icnete, din nou sâsâitul, mai furios, mai puternic. Ultimele coloane, ultimele cutii de sticlă şi…

Uşile depozitului fuseseră sparte. Dinăuntru se revărsa o vipie ce vălurise văzduhul crepuscular şi am încremenit între canaturile sfărâmate, neputând să-mi cred ochilor.

Încăperea era pustie – doar în mijloc, desfăcut, tripticul pe care-l primisem ieri, de la Viena. Bosch. „Judecata de Apoi“.

Însă nu mai erau de lemn şi vopsele cele trei panouri: porţi enorme, se căscau spre o lume de nebunie, sânge şi flăcări.

În zarea nesfârşită, sub un amurg sumbru, mulţimi de făpturi nelămurite se încleştau, se vânau, se căsăpeau într-o forfotă larvară, hidoasă. Iar la poarta cea mare, agăţându-se cu disperare de prag, Gilda. Şi creatura care-i încleştase gleznele, trăgând-o înăuntru: o şopârlă ridicată pe labele din spate, cu mantie, cizme şi spadă de Lanskenet.

Până să mă dezmeticesc, Gilda mi-a întâlnit privirea. Ochii i s-au căscat şi, cu o ultimă sforţare, a izbutit să urle:

— Sven! Nu!!

Apoi şi-a desprins degetele, chiar când îmi luam avânt. Am străbătut ca fulgerul răbufnirea de dogoare ce ţâşnea din portalul-triptic, însă n-am apucat decât să izbesc cu tot trupul panourile de lemn, prăvălindu-mă cu ele.

Erau calde încă, aidoma unui morman de jar mocnind. Iar pe podele zăcea, uitată, o pavăză: bronz încrustat cu stele de argint.

***

Căscând larg fălcile-i ascuţite, cu ochii bulbucaţi de turbare, războinicul-şopârlă îşi scuipa ura, dispreţul. Lumânarea de nuntă îi tremura în gheare şi flacăra i se lungise, scotea un fum negru şi gros. Cu spatele la hidosul mire, Gilda privea în pământ. Dar întinsese o mână, lăsându-se trasă spre făptura care avea să-i unească pentru totdeauna: un enorm cap fără trup, bărbos, cu tiară roşie, înţepenit între două scuturi lucitoare şi coada-i ghimpată. Iar alături, îmbătate de o veselie scârbavnică, maimuţa cu lăută şi creatura albastră, cu botul-trâmbiţă, cântau.

Căci *era* o nuntă ce vedeam. Şi nu luam în seamă jivinele colcăind biruitoare, femeile şi bărbaţii ce piereau în chinuri, ispăşind păcate adevărate ori închipuiri deşarte. Nu-mi păsa de Christul ce veghea din cer peste suferinţa acelei lumi, cu o seninătate mai de neînţeles decât bucuria rea a monştrilor de jos.

Numai chipul Gildei, pe care orice trăire murise, şi goliciunea-i arămită de focurile veşnice îmi opreau paşii dinaintea porţii-triptic, zid străveziu, de lemn, vopsele şi Neant.

Nu mă atinsesem de pensule, de mâncare, nu dormeam de… nu mai ştiam când. Zi şi noapte pândisem trecerea spre Dincolo: poate se va deschide iarăşi, poate… Apoi am înţeles că nu veniseră decât pentru ea, femeia care le-a scăpat, regăsind drumul spre viaţă. *Trebuia* s-o aducă înapoi – altfel, la ce folos un Iad din care se putea fugi?! Şi după hăituiala – fuseseră veacuri sau clipe *acolo,* lunile ei de rătăciri, cele cu mine?… – nu aveau s-o fiarbă în căldările cumetrelor-ciori. Şi nici să-i vâre în

pântec ţepele cu ghimpi vânturate de broaşte în zale şi urşi în mantii de cruciaţi ori s-o despice pe îndelete cu roţile-satâre ale morilor de pe râurile de sânge şi smoală clocotită. Nu, Gildei îi păstraseră osânda de pe urmă, cea mai cumplită, singura fără sfârşit: însoţirea cu unul de-al lor.

Iar eu nu puteam decât să privesc…

Am ieşit din sala pustie, lăsând bezna s-o umple, să ascundă ce nu voiam să văd. Am închis uşile grele, menite să oprească strigăt şi şoaptă, tot ce nu voiam să aud. Dar în pieptul sfâşiat pe dinăuntru de gheare ce curmau, uneori, zvâcnetul inimii, în ţeasta stând să plesnească de dangătul gândurilor, simţeam totul, fiece durere, fiecare fior de silă şi nebunie al celei ce avea să rămână pe veci în temniţa lumii ei.

Aşa cum şi eu îmi voi târî zilele într-a mea, la fel de singur ca înainte, ştiind că niciodată n-o să mai…

— Gilda!!

Răcnetul mi s-a izbit de ziduri aidoma unei păsări oarbe, mereu şi mereu, până s-a prăvălit, răpus, în tăcere.

Nu eram un luptător – şi chiar de-aş fi fost, cum să birui legiunile demonilor pe care Bosch îi văzuse şi…

Dar el, cum i-a biruit?! Puteau fi ucise făpturile acelea de coşmar? Ori înduplecate? Ce le jertfise? Sufletul, arta?

Dusese cu sine taina, poate în nefiinţă, poate într-una din nenumăratele lumi de Dincolo.

***

— Altceva…?

Coifuri vikinge, platoşe de cuirasieri, tablouri flamande, cristal de Murano, săbii toledane, argintărie din Antiohia… Dar Sarah Jessica voia altceva.

Mă holbam la figura cabalină, osoasă, şi, în adâncul minţii o vedeam altfel, strâmbată de plâns, cu buzele sparte, cu ochii ieşiţi din orbite, cu gura sfâşiată de urlet. Cât n-aş fi dat s-o pot plesni măcar o dată…

De dimineaţă patrula prin galerie, păcănind exasperant cu tocurile cât palma, care îi reliefau muşchii pulpelor, venele de la glezne, genunchii oribili. Purta o rochie diafană, menită să dezvăluie mai multe decât voiam să aflu, fuma ţigară de la

ţigară şi pălăvrăgea necontenit, chiar când se ruga la Dumnezeul celor aidoma ei.

Căci venea din Manhattan, Sarah Jessica. Şi îşi luase Molochul cu sine, în servieta-computer, alături de Visa-carduri şi prezervative.

Internetul în casa mea! Tabernacolul, Biblia, Tora şi Coranul naţiunii vulturului-hoitar, îngrăşându-se din stârvurile ţărilor pe care le otrăvise cu idealurile-i de mahala, cu valori crescute în junglă şi mocirle.

Iar acum, fiica celei mai bune dintre lumi îmi dădea lecţii. Ce-i spuneau Internetul, Bursa, despre mileniile de istorie printre care păşea plictisită? Nimic. Nici n-auziseră de-aşa ceva. Pentru americani, istoria începea când părinţii fiecăruia din ei puseseră piciorul pe Tărâmul Bancnotelor Verzi. Antichităţile lor erau balansoarele, ghitara lui Elvis, ghetrele lui Capone, nădragii purtaţi de Billy the Kid. Restul…

— … it just doesn’t compute, you know…

Nu, nu ştiam. Şi nici nu-mi păsa că în cutia de plastic şi sticlă, cu înghesuita-i memorie de siliciu, nu încăpeau adevăruri.

O primisem pe Sarah Jessica după două luni de telefoane de la Muzeul Smithsonian. Era bogată, celebră, era un Mecena cu fustă, era… O târfă de lux, vânzându-şi hidoşenia pe ecranele care ameţeau milioane de urâţenii sclifosite cu iluzia că sunt cum ar trebui să fie.

Şi aveam s-o dau pe uşă afară, cu dolari şi nuri cu tot, cu grosolănia-i de odraslă a Poporului Ales, cu…

— Asta! Pe ăsta îl vreau!… Ce este?

M-am dezmeticit. N-o vedeam nicăieri, dar vocea piţigăiată răsuna din… Depozitul! Uitasem să-l încui şi stârpitura intrase, obraznică, sigură pe sine.

O clipă, mi s-a făcut roşu înaintea ochilor. Însă când am găsit-o lângă Poartă… Ţopăia excitată, ciocănind tastatura profetului portativ care-i confirmase: da, tripticul unui oarecare Bosch, din obscura Europă, dintr-un uitat secol când se mai putea trăi – sacrilegiu! — fără psihiatri şi poveţe electronice, *era* cotat la Bursă.

— Îl vreau! Nu contează preţul, trebuie să-l am, ştii…

Nu conta preţul. Nici măcar avertismentele ecranului fosforescent: Viena, Academia de Arte Plastice, patrimoniu naţional…

Femeia a clipit, complice. Auzise de piaţa neagră a operelor furate, oh, da, auzise atâtea… A închis servieta. Nu mai avea nevoie de sfaturi, acum Cele Zece Porunci se reduseseră la una: „înşfacă şi fugi“.

Şi, pentru întâia dată în atâtea ore am desluşit în ochii ei respect. Nu mai eram europeanul ridicol, înnămolit în desuetudine. Devenisem unul de-al *lor,* egal, primejdios sub masca pe care abia izbutise să mi-o smulgă…

Stăteam acolo, ascultând cântecul susurat de sirena trecută ce îmi dădea târcoale, numai lapte şi miere. Bani, mulţi bani, *foarte mulţi bani…* Neştiind dacă să pufnesc în râs ori s-o iau la palme, eram tot mai conştient că îmi scapă ceva important. Un gând pe care mintea-mi înfricoşată nu cuteza să-l sloboadă din tainiţa cea mai adâncă, mai neagră.

Într-un târziu, liniştea s-a lăsat asupra mea, biruitoare, şi am văzut limpede ce trebuie să fac.

Tripticul era al cuiva… fără nume, i-am spus. Mi-l adusese pentru o vreme şi nu voiam să ştiu cum l-a dobândit. Era… am făcut un semn nelămurit spre tavan şi femeia a căscat ochii, dând din cap fără să fi priceput nimic. Unuia de-aşa de sus nu-i pasă de bani, dar… — şi aici glasul mi s-a stins în şoapte – poate că l-ar convinge *altceva…*

Sarah Jessica a răsuflat uşurată. Sânii atârnând sub voalul străveziu s-au sumeţit, buzele groase au schiţat un zâmbet ce m-a îngreţoşat, fiorii au străbătut-o aidoma unor valuri. Da, să las asta în seama ei. Iar pentru mine… un milion?

— Două, i-am cerut fără să clipesc.

Din nou străfulgerarea respectuoasă în privirea de jivină rapace… Ne-am înţeles repede cu restul. Aveam o săptămână să obţin răspunsul – sâmbătă, sirena-hienă va fi aici. Cu banii şi… gata de jertfă.

***

— Când vine?

Era nerăbdătoare Sarah Jessica. Chipu-i încărcat de farduri părea al unei păpuşi de porţelan, purta o rochie-kimono

somptuoasă, iar pletele proaspăt ondulate îi străluceau ca aurul. Sosise mai devreme – nici nu era noapte încă, dar ce importanţă mai avea…

Săptămâna se târâse aidoma unui veac. Repetasem totul de o mie de ori, eram gata şi… nu-mi venea în minte decât străvechea rugă de pe urmă a vikingilor:

„Iată, acolo este tatăl meu.
Iată, acolo sunt mama, fraţii şi surorile mele.
Şi întreg neamul străbunilor, până la cel dintâi.
Şi cu toţii mă cheamă să-mi iau locul printre ei,
În sălile Walhallei, unde cei bravi trăiesc veşnic. “

— Sigur vine?!

Se aşezase pe podea, cu picioarele îndoite, ca o nobilă doamnă din vremuri de mult apuse. Doar ochii o trădau; şi degetele frângându-se în neştire.

Am ridicat din umeri:

— Este încă aici, nu?

Căci tripticul era la locul lui – dar asta îi aţâţa mai aprig lăcomia, dorinţa. Poate că, într-adevăr, sosise clipa s-o sfârşim. Într-un fel sau altul.

Am încuiat uşile fără zgomot şi m-am oprit înaintea Porţii. Femeia nu mă lua în seamă, pierdută în visuri de mărire. Doar avea să-l cunoască pe cel care… Cine să fie? Un şeic grăsan, un oyabun tatuat din Yakuza, un Don Corleone dat cu briantină? Poate chiar vreun duce, visul oricărei americance cuminţi.

Nu m-a văzut apucând securea cu două tăişuri, lovind cu latul ei în pavăza înstelată. N-a auzit vuietul de furtună şi moarte, stârnit, repetat ca un hohot dement.

N-a mirat-o văzduhul care începea să tremure; nici Poarta devenită străvezie, pleasna de dogoare ce ne ardea răsuflările.

Numai când Şopârla-Lanskenet şi Capul cu Tiară au păşit peste Prag, când am înălţat arma cea grea, a clipit, nedumerită.

Am zvârlit pavăza către războinicul care a prins-o din zbor, am dus pumnul strâns la piept şi mi-am înclinat fruntea preţ de-o clipă.

Cei doi mă priveau în tăcere, aşteptând.

— Aveţi ceva ce vreau... am început.

Cu poticneli mai întâi, răspicat şi limpede pe urmă, le-am spus totul. Despre ce devenise şi ce-avea să fie lumea oamenilor, lut moale în mâinile unora ca femeia care se holba la noi cu gura căscată, uitând să ţipe. Despre cum va veni rândul lumii lor. Despre minciuni şi micime, suflete preschimbate în fum, minţi înghiţite de Molochul ascuns în servieta-computer pe care le-am împins-o cu piciorul. S-o vadă, să afle, să priceapă. Şi să-i simtă puterea, înrobitoare pentru cei mulţi şi proşti, pentru Gloate.

Ce erau Gilda, sfidarea nesupunerii şi-a fugii ei, ce eram eu, rătăcitorul stingher prin viaţă, alăturaţi cu asemenea primejdie? ...

Nu ştiu cât am vorbit. Însă gâtul, gura mi-erau uscate iască, braţul cu arma îmi amorţise, tremuram de ură şi încordare.

Iar ei se uitau la mine, la ecranul fluorescent, înecat de cifre, sporovăieli imbecile şi imagini gonind ca fulgerul, la femeia care bâiguia în neştire, încercând zadarnic să se scoale de jos.

Într-un târziu, războinicul a sâsâit, predicatorul i-a răspuns cu mormăieli în barbă, o cizmă s-a lăsat peste cutia de plastic şi sticlă, strivind-o. Ochii ca două flăcări negre ai Şopârlei i-au căutat pe ai mei. O clipă, doar una.

Apoi, toate au părut să încetinească, de parcă timpul se scurgea altfel, vâscos şi fierbinte. Războinicul şi-a vârât sabia în teacă, eu am dat drumul securii; dar până să atingă podeaua, spinarea verde, pelerina, tiara, barba şi patru labe cu gheare se învălmăşeau asupra kimonoului şi pletelor de aur calp, printre picioare şi mâini care izbeau nebuneşte văzduhul.

Curând însă, zbuciumul s-a potolit, trupurile s-au ales iarăşi din amalgamul petelor de culoare: Capul cu Tiară păşea spre Poartă târând-o pe femeia înşfăcată de cârlionţii de pe creştet, Şopârla îi urma, arcuindu-şi gâtul prelung şi plesnind podeaua cu coada. Din Prag s-a întors spre mine şi, pe când predicatorul îşi trăgea prada îndărătul peretelui de Neant, a dus la piept ghearele strânse în pumn.

Apoi a trecut Dincolo, securea a izbit dalele de piatră scoţând scântei şi Poarta s-a închis.

Rămăsesem cu ochii la panourile în care pâlpâiau ultimele mocniri din jarul celeilalte lumi. Căutam chipul, trupul Gildei, cu

inima bubuind, gata să-mi rupă coşul pieptului – dar n-o vedeam nicăieri. O altă femeie, străină, se însoţea cu Mirele-Şopârlă în nunta silnică, împotriva firii. Iar maimuţa cu lăută mă aţintea râzând unsuros, ca una ce văzuse şi auzise multe, dar n-avea să destăinuie niciodată nimic...

Am tresărit. Acolo, în planul îndepărtat al panoului cel mare, sub şopronul scheletic – patru stâlpi cu acoperiş de paie nu departe de foija şi cuptorul unei fierării la care trudeau făpturi în rase negre, era o femeie despuiată, cu plete ca nişte cârcei de viţă, jilavi, aurii.

M-am aplecat să văd mai bine şi... Răsuflarea mi-a ţâşnit cu putere, şuierată. Sprijinită într-un genunchi şi-n mâini, cu chipul cabalin strâmbat de plâns, cu buzele sparte, ochii ieşiţi din orbite şi gura sfâşiată de urlet, Sarah Jessica îşi afla menirea în lumea pe care n-o căutase nici în cele mai vinovate, mai murdare vise, lumea ce i se potrivea.

Iar când jivina care-i ridicase piciorul a aşezat potcoava înroşită şi primul piron i s-a adâncit în călcâi dintr-o singură lovitură de ciocan, izul de carne arsă mi-a umplut nările şi zvâcnetul sânilor moi mi s-a întipărit, usturător, pe retine. Apoi, răcnetele. Îngroşate, prelungi, mi-au răsunat în urechi până târziu, când am închis uşile sălii care avea să rămână în veci pustie, lăsând bezna şi liniştea s-o umple.

Am urcat scara încolăcită spre etaj, intrând în dormitor. Am aprins lumina, prefăcându-mă uimit că nu găsesc pe nimeni şi-am început să caut. Dulap după dulap, draperiile trase în lături... Şi, deodată, am încremenit.

Scăldată în şiroaiele pletelor de argint-viu, cu trupul vrâstat de dâre şi pete sângerii, Gilda mă privea cu ochi rătăciţi.

Am luat-o în braţe şi-am întins-o pe pat, netezindu-i şuviţele încâlcite, sărutând buze, pleoape, tâmple sub care pulsa, sfios, viaţa. Făptura de Dincolo îşi ţinuse făgăduiala nerostită. *„Numai de n-ar fi prea târziu... prea... târziu...”,* îmi răsuna necontenit în mintea înceţoşată de spaimă, de durere...

Am tresărit, cu un strigăt curmat înainte să se înalţe. Adormisem, iar acum degete uşoare, calde, îmi atingeau fugar obrazul.

— Sven...

Şi, când ochii de un violet noptatic mi-au zâmbit, am ştiut că blestemul celor două lumi de-afară n-avea să ne mai ajungă vreodată. O altă lume se născuse, cu noi, din noi, numai a noastră.

PĂZITORUL CERULUI

Un râs gros, bufnitura unei uşi, scârţâitul firmei ce atârna într-o singură balama. Pereţii, cenuşii în lumina înserării, răspândeau un iz de mucegai şi peşte, stăruitor ca pulberea pe care o ridicam la fiece pas. Aici, spre Tamisa, străzile nu erau decât cărări menite să despartă şirurile de case lăsate într-o parte, încercând parcă să se rezeme una de alta.

Încă nu se zărea nimeni. Câteva felinare năşteau raze galbene, ceţoase, iar zidurile deschideau ochi de geam afumat spre mormanele de gunoaie, spre ruine, gropi şi cazanele sparte printre care treceam cu capul vârât între umeri, aproape în fugă. Îmi era frică. La fel ca prima oară, la fel ca de fiecare dată. Şi, curând, lumea aceea mohorâtă avea să prindă viaţă.

…Chemări, strigăte, cântece de beţivi. Străzile se umpluseră. Marinari, vânzători de peşte şi de turte încovoiaţi sub povara coşurilor, cerşetori, telali, copii fugărind javre; o bătrână cu şal verde mi-a întins un măr, un flaşnetar m-a îmbiat cu petecul de hârtie tras de papagalul jumulit, o fetiţă mă privea curioasă, peste plăcinta în care îşi vârâse feţişoara murdară.

Lângă un felinar aştepta o femeie cu umerii goi sub valul de cârlionţi soioşi. Am încetinit fără să vreau, buzele ca nişte petale sângerii s-au întredeschis, dar, în clipa aceea, un vaiet şi o tuse au spart bezna undeva, aproape. Am tresărit, văzându-mi de drum – în urma mea, femeia îl potopea cu blesteme pe vagabondul zdrenţăros, prăvălit la poalele zidului. Pretutindeni, printre tarabele cu vechituri, printre butoaiele cu bere scoase de-a dreptul din beciuri, pe maidanele pline de bălării şi fierărie ruginită, perechile intrau şi ieşeau din întunericul complice. Un zumzet de vorbe şi murmure amestecate se ridica spre cerul nopţii, odată cu fumul înţepător al focurilor de mangal, ce lungeau nefiresc umbrele mâinilor întinse deasupra. Nimeni nu se sinchisea de mine; doar uneori, în îmbulzeala de gură-cască holbându-se la vreo maimuţică sau la grătarul cu fripturi mă alegeam cu un ghiont, o sudalmă aruncată la întâmplare.

Când am ajuns la menajerie, mulţimea luase în stăpânire bâlciul şi se tălăzuia de la o tarabă la alta, de la un cort la altul,

într-un tumult de sunete, culori şi mirosuri. Leagănele se avântau spre cer smulgând ţipete de spaimă prefăcută, noduri de oameni se strângeau şi se desfăceau înaintea panoramelor sau a cuştilor pe roate, în care dormitau jivinele circului. Niciunul nu-şi aştepta rândul, niciunul nu se trăgea în lături. Lampioane roşii, albe, albastre se clătinau ca într-un vifor, luminile răsăreau, dispăreau, umbrele creşteau doar ca să piară din nou. Nişte copii şterpeliseră turtă dulce, doi marinari trăgeau în cocoşeii de tablă, un pitic se dădea peste cap, femeile râdeau prelung, aţâţat. Imagini fugare, caleidoscop făcut din cioburi ce se lipeau mereu, obsedant.

Cuşca *ei* zăcea într-o fundătură, printre gunoaie. Ca întotdeauna, nimeni nu era prin preajmă. Am făcut un pas, am întins mâna şi am lăsat-o jos, de-ndată. Nu cutezam… Ghemuită în întuneric, Kara pândea. Nu-i auzeam răsuflarea, nici măcar foşnetul paielor împuţite din care-şi încropise culcuş. Dar ochii îi străluceau ca un jeratic verde, viu, urmărindu-mi fiece mişcare.

Kara… Răpită din munţii îndepărtatei Serbii, vândută unui marinar, trecând din mână în mână şi din lanţ în lanţ, sfârşise aici cu trei ani înainte şi ziarele i-au dăruit faima de o zi. Mă nimerisem printre cei grăbiţi să se minuneze – dar în faţa făpturii chircite sub arsura privirilor, a exclamaţiilor neghioabe, mi s-a făcut ruşine. Fără să vreau, fără să ştiu de ce. Şi, de-atunci, seară de seară îi strecuram printre gratii un ou, o bucată de carne şi îi vorbeam. Iar ea mă lăsa să-i povestesc despre mătuşile care mă crescuseră, despre casa bântuită de molii şi amintiri, despre lumea de marionete mânuite de Păpuşarul Nevăzut, lumea învelişurilor goale şi a vorbelor ce nu spuneau nimic. Aveam optsprezece ani şi voiam să văd Lumea, cea mare şi adevărată, nu să vânez vulpi în Sussex, la moşie ori să învăţ polca de la fetişcanele în dantele, să-mi irosesc viaţa sporovăind prosteşte, un oarecare printre atâţia alţii… Uneori, mă găseau zorii lângă gratiile ce ne despărţeau. Kara mă aţintea cu luare-aminte şi eram gata să cred că pricepuse. În clipele acelea aş fi putut s-o ating – dar plecam furios, şi-n vreme ce grăbeam spre casă aruncând priviri furişe împrejur, tresărind la fiecare chip ivit din ceaţă, ştiam că voi veni iarăşi…

M-a dezmeticit o înjurătură, izbindu-mă înaintea pumnului ce m-a măturat din calea bărbaţilor întrupaţi de nicăieri. Ochi tulburi, răsuflări iuţite, şuierătoare, drugi de fier şi lanţuri – mai mult n-am putut să văd de cei care se-nghesuiau în jurul cuştii. Zăvoarele scrâşneau, uşa a scârţâit, am încercat să-mi fac loc, dar gloata se şi pusese în mişcare. Torţe, felinare, sticle golindu-se în gâtlejuri tot mai însetate, prundişul ce trosnea sub ghetele butucănoase; lângă mine, un munte de om gâfâind astmatic, o femeie rânjindu-şi dinţii înnegriţi, copii cu urechi clăpăuge… Şi noaptea din spate năştea mereu alţii.

Ce căutam acolo, eu, cel crescut în oraşul de o împietrită demnitate, pentru care barăcile bâlciului, maghernițele erau tot atâtea buboaie ruşinoase?

Un marinar a râgâit, apoi a scuipat pe cizma mea. Am auzit vuietul fluviului umflat, văzduhul era mai rece, mergeam printre mormane de lemnărie putrezită – de ce nu plecam, de ce… – şi ceaţa urzită de ape mi se lipea de haine, de obraji, ca o brumă. *„Întoarce-te* îmi strigau gândurile, inima bubuind în piept, dar ei deschiseseră cuşca şi trebuia să văd… Până ce, între butoaie, lăzi şi copastii fărâmate, mulţimea s-a oprit.

De o parte valuri vineţii, de cealaltă semicercul de flăcări, de chipuri. Iar în mijloc, fără scăpare, Kara. Goală, părea înveşmântată în catifea cu dungi întunecate ce porneau de la şira spinării, unindu-se pe pântece, pe piept, pe coapse – un păr scurt îi vrâsta tot trupul în roşu şi negru, preschimbându-se pe creştet într-o coamă deasă, aspră.

Muşcându-mi buzele, m-am strecurat, am împins, am îmbrâncit. Nu mă luau în seamă, căci pe maidanul-arenă păşiseră un hamal cu burdihanul imens şi-un cocoşat cu braţe lungi, ca nişte vrejuri împletite. Pomenindu-se înaintea celei încolţite, grăsanul a început să râdă; însă ochii stârpiturii s-au aprins de o bruscă lăcomie.

Un timp, cei doi s-au mulţumit să-i dea târcoale. Kara nu se clintea. Pleoapele i se coborâseră pe jumătate, ascunzând sclipirile verzi… când, deodată, a ţâşnit. Atât de neaşteptat, că prea puţini au putut desluşi călcâiul înfigându-se în coastele cocoşatului, capul năpustit în bărbia celui ce încă mai râdea. Prin mulţime a trecut un murmur: *Tigroaica.* Aşa o ştiau toţi şi

veneau s-o vadă repezindu-se la gratii, zgâlţâindu-le cu urlete şi hârâituri cumplite, nedomolită de bici, de foame, de ţepuşele ce-i sfârtecau carnea. Şi nu le păsa de turbarea, nici de spaima celei pe care căutau s-o preschimbe-n fiară… Mai apoi, sila, neputinţa de a pricepe ce n-avea înţeles o sleiseră, topindu-i împotrivirea, iar mulţimea a uitat-o. De ce reîncepuseră, acum, jocul de-a supunerea? Şi ce voiau să afle? Kara era născută să vâneze şi nu *lor* avea să le fie pradă…

Gloata fremăta de o bucurie sălbatică, dorinţă şi aşteptare înfrigurată. Femeia-tigru îl pisa cu picioarele pe grăsanul prăvălit la pământ – ochii, boabe purpurii, aproape îi ieşiseră din orbite, la colţurile buzelor avea spumă, un mârâit gros îi urca dinăuntrul pieptului şi dezlănţuirea aceea chemase o tăcere nouă, altfel decât altele, pe malul năpădit de oameni. Bâlciul rămăsese pustiu, tot mai mulţi îngroşau turma îngrozită de Fiară şi un oftat a străbătut văzduhul când stârpitura diformă i-a sărit în spinare, cuprinzându-i gâtul ca într-un cleşte.

O clipă, doar una, nebunia a părut să se curme. Pe urmă Kara a prins să se zbată, căutând să-l apuce, să zgârie – gheare lungi, negre i se iviseră din vârful degetelor-teci –, să muşte. Trupul întreg i se contorsiona, sânii îi împietriseră şi m-am pomenit ţinându-mi răsuflarea: nu văzusem vreodată o femeie goală, cea din cuşcă, zăcând ori învârtindu-se între gratii era *altceva,* aşa crezusem ori mă prefăceam că o cred. Însă aici, pe prundişul lunecos, Kara nu mai era doar Fiara. O simţeau şi ceilalţi, bărbaţi, femei, pe când cocoşatul o arcuia încet, prea încet, iar hamalul se apropia scuipând sânge şi dinţi.

— Kara!

Strigătul mi-a murit, nevolnic; oricum era prea târziu. Mâna femeii s-a abătut asupra chipului pe care încremenise un rânjet tâmp, ghearele au brăzdat, scobind şi ochiul a ţâşnit odată cu răcnetul omului rămas cu orbita goală.

Mulţimea tăcuse iarăşi. Când o să înceteze, cine îi va opri? Poate că totul era doar un coşmar, o răzbunare a nopţii ce-mi trimisese vestitorii ei de spaimă… Nu visam. Cu sângele şiroind din rană, hamalul o târa pe Kara spre o butie spartă. A frânt-o peste doage, şi-a încleştat pumnii într-un baros de carne, de oase şi toate au părut să încetinească – apele curgând tulburi,

braţele ce se înălţau spre cerul îndepărtat. Apoi, lovitura a căzut, nimicitoare: o bufnitură, femeia a urlat şi sânii i s-au lăţit brusc, spre coaste. Încă o ridicare, pumnii au izbit din nou, cocoşatul abia stăpânea zvârcolirile turbate, gloata delira.

Strigăte, îndemnuri, felinare zbuciumându-se cu talazul de oameni. Urlam şi eu, să se sfârşească, oricum, numai să vină uitarea, vinovată, îndurătoare. Însă uriaşul nu vedea, n-auzea nimic. Nu ştia decât că trebuie să lovească, turtind, stâlcind, cu plescăituri hidoase. A cincea oară, a zecea…

„Nu vreau!!” Gândul-ţipăt, implorator, dement, mi se zbătea în craniu ca o pasăre muribundă. Trecuse prea mult de când răbdam, greaţa, spaima trupului nu mai erau şi ale minţii.*„Nu trebuie să-i las,nu sunt decât nişte javre jegoase…“*

Din câteva salturi am fost lângă ei: cizma proptită în chipul schimonosit al cocoşatului, oasele nasului, ale pometţilor explodând, căpăţâna smucită din răsputeri şi sunetul sec, sinistru. Leşul s-a desprins, lunecând spre pământ, grăsanul a izbit încă o dată – ultima, căci i-am secerat picioarele, zdrobindu-i ceafa când încă se mai năruia, greoi.

Cercuri argintii mi se roteau pe dinaintea ochilor, înghiţeam aerul cu noduri, iar mulţimea se frământa, nehotărâtă. Am făcut un pas şi abia atunci le-am văzut teama, supunerea. Niciunul nu cuteza să rupă tăcerea, să mă privească în faţă… După o veşnicie, ghemul de trupuri, de ură s-a desfăcut, începând să se risipească. Am aşteptat până ce malul a rămas pustiu, apoi m-am răsucit spre Kara: cu ochii închişi, răşchirată pe oribilul altar, părea fără viaţă.

În bâlci, printre maghernişe şi corturi, gloata se vânzolea zgomotos – dar uitaseră cu adevărat?…

Mâine ori peste un an se vor întoarce s-o răpună. „Femeia sălbatică din Serbia“ era scris pe cuşcă, şi asta le-ajungea, le îngăduia totul. Acum însă, Kara era a mea! Mi-am scos raglanul şi am săltat-o, vârându-i mâinile în mâneci. Nu se împotrivea, m-a lăsat să-i înfăşor fularul peste cap, să închei veşmântul… O clipă de slăbiciune, de îndoială. Apoi i-am încleştat degetele şi am pornit alături, spre bâlci.

Mergeam repede, printre umbrele ce nu mai erau nimic pentru noi. Străduţă după străduţă, maidan după maidan,

mahalaua mirosurilor grele rămânea tot mai în urmă, mai departe. Londra se deschidea înaintea noastră, străzile deveniseră largi, pietruite, casele de cărămidă roşie se aliniau în şiruri impunătoare. Dar aici străzile erau pustii, rareori câte un poliţist aţintea îndelung gentlemanul în costum elegant şi făptura cu pulpe vărgate ieşindu-i de sub raglanul mototolit. Ne privea şi atât – nu era treaba lui, în lumea aparenţelor respectabile viciul devenea virtute dacă îl îmbrăca un croitor la modă…

O piaţetă rotundă şi, după catedrală, familiara faţadă barocă – extravaganţa unui străbun cartofor – cufundată într-un somn adânc. Am deschis uşa, iar clopotul de aramă a răsunat aidoma unui strigăt Nu-mi păsa; însă mâinile îmi tremurau şi abia când femeia a fost în casă am simţit imensa, neaşteptata uşurare.

Lumină, tropăit de paşi, o exclamaţie, un ţipăt: în capul scării, mătuşile mele, bucătăreasa, menajera, înghesuite una într-alta ca nişte găini înfoiate se holbau la chipul pe care îl dezveleam. Sfeşnicele li se bâţâiau la fel ca bonetele de noapte, dar a fost de ajuns să mă uit într-acolo şi potopul întrebărilor n-a mai apucat să se reverse. Tăcerea de cavou a părut să se umfle, să vuiască într-un vânt de nebunie. Mâine, lumea ce fusese şi a mea o să capete iarăşi glas; în noaptea asta însă, nu m-aş fi dat la o parte nici din faţa Reginei… Liniştit, fără grabă am trecut pe lângă ele, şi în urmă a răsunat lipăitul tălpilor goale pe treptele de marmură, pe mozaicul coridorului.

M-am oprit în bibliotecă. Focul ardea în cele două cămine, draperii de brocart ascundeau ferestrele cu vitralii heraldice şi era cald, prea cald în penumbra ţesută de flăcările crepusculare. Mi-am scos haina, vesta, am turnat Porto, am sorbit pe nerăsuflate. Când m-am întors, era să scap paharul din mână: Kara îşi aruncase veşmântul şi se apleca spre foc arcuindu-şi spinarea asemeni unei pisici moleşite. Mi s-a înţepenit un ghem de spini în gâtlej. Trupul acela răspândea un miros greu, stăruitor, nu cel de sudoare şi scârnă din cuştile menajeriei, ci izul de fiară stârnită. Un pas, încă unul, inima a început să-mi bată mai repede, sângele îmi fierbea în vine. În marea sală-sanctuar, printre statui, tablouri şi miile de cărţi cu scoarţe de

piele ruginie, făptura abia smulsă mocirlei era ciudat de la locul ei. Sau poate că locul ei era lângă mine…

Femeia se lăsase pe o parte, întinzându-se, ghemuindu-se la nesfârşit, foc ce ardea, roşu şi negru, pe podeaua de mahon şlefuită ca oglinda. M-am apropiat cu mişcări de somnambul şi i-am atins tâmpla într-o mângâiere stângace. S-a încordat toată, ghearele i-au ţâşnit din tecile degetelor, buzele i s-au răsfrânt dezvelind dinţii. Un mârâit îi urca dinăuntrul pieptului… dar s-a curmat pe dată. Ochii i s-au mărit, rictusul s-a preschimbat în surâs şi braţele i s-au încolăcit după gâtul meu, trăgându-mă, topindu-mi împotrivirea.

Răsuflarea-i fierbinte, gura care o astupa lacomă pe a mea, lumini violete explodându-mi sub pleoape; apoi m-am pomenit dedesubt şi Kara a prins să unduiască, rotindu-şi apăsat şalele. Curând, gâfâiam amândoi. Vârful de smoală al unui sân mi s-a lipit de buze, o lacrimă i-a brăzdat obrazul, fiorii o scuturau, ceva s-a rupt în mine, am gemut şi atunci i-am auzit şoapta răguşită:

— Pentru totdeauna…

***

Am deschis ochii brusc, clipind în lumina crudă, sângerie. Kara dormea cu capul pe pieptul meu. I-am dat la o parte şuviţele care-i ascundeau chipul, mi-am trecut degetele peste puful moale de pe obraji, am sărutat-o.

Părea atât de neajutorată în somn, atât de cuminte, o mare jucărie de pluş, aşteptându-şi stăpânul… În clipa aceea s-a răsucit fulgerător pe spate şi, printre pleoapele mijite, jarul verde a sclipit, diabolic. Kara veghea.

Ca în prima noapte, după ce ne desprinsesem scăldaţi în sudoare, abia mai suflând, cu trupurile vibrând încă. Ne uitam unul la altul de parcă atunci ne vedeam cu adevărat – şi chiar aşa era. Kara s-a ridicat pe jumătate, sânii i-au tresărit, tari, ascuţiţi, am vrut să-i apuc, dar urletul izbucnit în liniştea nopţii ne-a făcut să ţâşnim în picioare, uitând de toate.

Nu era un urlet: cineva, *ceva,* un glas de tunet ne striga vorbe nedesluşite, poruncitoare, ce ne spulberau minţile în mii de fărâme, chemându-ne – unde? de ce? — şi mi-am tras în grabă

pantalonii, cămaşa, cizmele, în vreme ce sârboaica alerga ca într-o cuşcă, pipăind, lovind pereţii, cărţile, statuile.

Deodată, zidul dintre cămine s-a desfăcut, enormă poartă cu canaturi crenelate. Dinapoia lui au răbufnit lumina şi vântul, vârtejuri după vârtejuri răsucindu-se, trăgând totul în măruntaie clocotinde. Volumele au zburat din rafturi, draperiile, covoarele, până şi fotoliile s-au răsucit, răsturnat, sfârtecat sub muşcăturile coloanelor rotitoare.

Un ţipăt: Kara fusese smulsă de un vârtej şi am mai apucat s-o zăresc dispărând între canaturile de granit care începeau să se închidă. M-am năpustit într-acolo, dar vântul se întorsese împotrivă-mi şi, încovoiat, izbit din toate părţile, scrâşnind, blestemând, căzând şi ridicându-mă iarăşi, am păşit spre asfinţitul ce se îngusta. Când nu mai era decât o dungă, o crăpătură plină de raze vâscoase, m-am strecurat înăuntru odată cu ultima coloană, ca să cad într-un hău la capătul căruia, scuturată de mâini nevăzute, Kara se zbuciuma cumplit…

Aşa ajunsesem aici. În lumea apusului veşnic, fără noapte şi zi, fără soare şi nori, fără nimic firesc în ea. Doar câmpii sterpe şi dealuri de piatră asemeni unor cetăţi părăsite, cu turnuri, bastioane şi portale făurite de vânt. Uneori, un lac, un râu cu ape calde şi amare ne astâmpărau setea. O toropeală ciudată plutea în văzduh, ne îndemna să dormim, să dormim… Dar mersesem, zile sau poate săptămâni la rând, căutând oraşe, oameni, păduri, orice în locul pustiului care năştea numai tăcere.

Kara adormise din nou, ascunzându-şi chipul cu braţele, strângându-şi genunchii spre piept. Mi s-au umezit ochii şi, ridicând privirea spre cer am murmurat:

— Pentru ce?

Atunci, cineva a rostit, limpede, răspicat:

— Pocăinţă şi-nchinare…

Am privit în jur: câmpia goală, câteva roţi de ciulini. Nu era nimeni.

***

Aşteptam cu mâna cufundată în apă, ca peştele să se apropie, să cuteze… Dar se ferea de fiecare dată, iute, lunecos, şi eu, împroşcat de stropi, lungit pe nisipul ca o zgură de aramă,

vâram iarăşi mâna, doar va veni… Kara plecase de mult să pândească păsările fără aripi care alergau printre uriaşele tufe de aloe. Uneori avea noroc; adesea flămânzeam. Şi, rozând oasele rămase de la vânătoarea dinainte, râdeam, iar sârboaica mă privea uimită. Ce să-i spun? Că visasem atâta vreme viaţa adevărată, intensă, care-ţi făcea sângele să clocotească în vine, iar acum…

— Ai ceea ce mi-ai cerut!

Iarăşi Glasul. Mereu mai sarcastic, mai aproape:

— Ai avut lumea ta, soarta pe care ţi-o hărăzisem. La fel şi ea, sălbăticiunea cu care te-mpreuni împotriva firii. Nu le-aţi vrut. Cei asemeni vouă tulbură ce cu trudă am Creat…

— Cine eşti? i-am retezat-o.

Eram sătul să vorbesc cu Nimeni.

— Sunt Totul şi Neantul, Dătătorul-de-Viaţă şi Moartea-celor-O-Mie-de-Sori.

— Unde eşti?

— Pretutindeni şi Nicăieri.

Apoi, linişte.

Şi clipocitul. Răsucindu-mă, am încremenit: în apă, nu departe, o femeie. Mantie neagră, glugă umbrindu-i ochii, mânerul de fildeş al unei săbii ridicându-se peste umărul drept. Dar eu mă uitam la altceva: mantia se desfăcuse şi, dedesubt, trupul cafeniu era încorsetat într-o ciudată armură de oase. Era frumoasă femeia aceea; prea frumoasă. Mi se uscaseră buzele aţintind globii scăpaţi din plasa albă, iar ea se apropia lin, fără să tulbure oglinda de apă. Am întins mâna, am bâiguit:

— Vino…

„Pentru totdeauna… “ şoapta Karei a răsunat numai în mintea mea, dar străina s-a oprit. *„Este doar o jivină… gheare şi colţi… nu se poate… nu sunteţi una, tu şi ea…“.* Glasurile mă înnebuneau, mi se ciocneau în ţeastă, vedeam lumina de pe chipul Karei, îi simţeam inima zbătându-se când se lipea de mine, dogoarea pântecelui catifelat… M-am tras înapoi şi femeia a zâmbit rece, lăsându-şi gluga pe spate. Avea ochii ca nişte rubine întunecate, fără pupile şi – înainte chiar de a-şi ridica sabia lungă, cu o semilună pornind de la mijlocul lamei, aidoma unei coase – am priceput cine este şi că venise să mă ia.

Dar eu nu voiam să mor. Când arma a şuierat prin văzduh m-am rostogolit în ultima clipă şi colţul de oţel s-a înfipt într-un stei. *Ea* a scos un ţipăt mânios, a tras, a smucit, a strigat iarăşi: atunci m-am aruncat asupră-i, prăvălind-o, încălecând trupul care se zvârcolea sălbatic, fără să iau seama la armura ce plesnea, descătuşând carnea, dorinţa de viaţă, de moarte.

Îi încleştasem gâtul cu puterea spaimei şi jerbele de apă stârnite, mâinile răscolind nisipul albiei, şalele ce se frământau sub mine erau doar năluciri, nimic nu rămăsese adevărat decât laţul care strângea, strângea, văzduhul care îngheţase în juru-mi, zbaterea tot mai slabă a celei ce nu cunoscuse înfrângerea…

Târziu, m-am ridicat, am păşit pe mal, am smuls arma şi m-am întors să mai văd o dată leşul care plutea înfăşurat în mantia-linţoliu.

— Foarte bine, pumn de lut! Ai mai câştigat o Clipă – dar Eternitatea e a Mea!

Eram prea istovit ca să-i răspund. Şi-apoi, ce era Glasul dacă nu vestitorul nebuniei mele?!

Dar, când am vrut să urc faleza, Kara era sus, privindu-mă cu ochi rătăciţi. Şi am ştiut că *auzise.*

***

Am pus ţepuşa cu ciozvârte peste foc şi m-am aşezat lângă Kara. Ne oprisem sub un enorm portal, intrare într-unul din dâmburile sculptate de vreme. Înăuntru, labirint de coloane şi pereţi pe care se desluşeau capete, torsuri căznindu-se să iasă din piatră, năzuind spre cupola-fagure. Toate erau atât de îngrijit lucrate, încât… Dar aveau contururi incerte, parcă scurse şi, în lumea Glasului, chiar vântul, apa le-ar fi putut ciopli. Oricum, dacă truda unei mulţimi le dezghiocase din munte, oamenii aceia nu mai erau de mult.

— N-au fost mâini de muritor. Noi le-am ridicat întru slava Celui-ce-Păzeşte-Cerul.

Am sărit în faţa Karei, apucând arma. Nu-l auzisem venind pe bărbatul înalt, cu zale lucitoare, ca nişte solzi. Şi nu ştiam câţi mai erau acolo, afară, gata să…

— Port gânduri de pace. Căci El s-a îndurat de tine. Dar să nu uiţi: tuturor v-a dăruit ceva din El şi sunteţi ai Lui, numai ai Lui.

Supunere şi ascultare – crede-L, nu-L întreba şi te va izbăvi, călăuzindu-te spre ce ţi-a menit.

M-am uitat lung la heruvimul cu păr de aur, cu chip senin, nesimţitor.

— Şi ea? am arătat spre Kara.

— Jivinele n-au căutare dinaintea Lui.

Simplu, fără nicio şovăială. Măcar nu minţea.

— Şi dacă este mai bună decât mine, decât tine?…

Celălalt a dat din umeri. Nu pricepuse.

— El veghează. Nu poate greşi.

— N-am cerut să vin pe lume… Cineva m-a adus… Aşa cum sunt! Şi de-atunci… cei puternici mă hăituiesc… pentru ce vor să vadă în mine… nu pentru ce sunt… Cu ce I-am greşit?

Vorbele femeii, joase, frânte m-au cutremurat. Nu era furie, nu era deznădejde, revoltă în ele – doar o nesfârşită osteneală.

Heruvimul s-a uitat la ea cu un dezgust neprefăcut:

— Tu… îndrăzneşti să mai întrebi? I-ai nesocotit vrerea! Şi dacă fiecare ar face-o, cum ar fi împărăţia Lui?! Scârbavnică făptură, pântec ce cheamă nesăţios sământa, crezi că îţi va fi îngăduit să puieşti alţi cârtitori împotriva Păzitorului? Uiţi că TOTUL este Facerea Lui?

De la un timp mă apropiam încet, ca din întâmplare. N-a fost nevoie decât de o singură lovitură. Când sabia-coasă i-a despicat pieptul, când a răbufnit valul de sânge negru, am rostit doar atât:

— Şi *asta*?

Nimeni nu mi-a răspuns. Heruvimul căzuse, cu chipul umbrit de întâia şi cea din urmă uluire, iar Glasul tăcea.

***

— În genunchi! Plecaţi-vă capetele, ucideţi gândurile! Nimicnicie şi orbire – aşa v-am vrut, aşa să fiţi! înapoi! OPRIŢI-VĂ!!

Glasul se îneca de furie. Urlase de prea multă vreme şi acum, când eram la jumătatea povârnişului, toată stăpânirea de sine I se topise. Căci în vale se înălţa Catedrala. Mai mare decât muntele de care trecusem, cu mii de turle crescând una dintr-alta, cu statui enorme pe cornişe, cu ferestre-firidă, ale căror

vitralii erau tot atâtea cronici mincinoase despre miracole, pilde şi învăţături. Şi cu mulţimea crucifixelor încrustate în ziduri.

Era ceva în crucifixele acelea, ceva care zbârlise părul de pe spinarea Karei şi mă înfricoşa mai mult decât monstruoasa vanitate ce clădise un asemenea Leviatan de piatră şi nebunie. Cu cât ne apropiam, trupurile răstignite se desluşeau mai limpede. Şi nu erau cei care I se crezuseră Fii, emaciaţi de posturi şi smerenie, surâzând în beatitudinea unei sinucideri fără rost Şi nu erau de marmură, fildeş ori abanos. Trăiau, zvârcolindu-se în piroanele ce le străpunseseră mâini, picioare şi râuri de sânge le izvorau din răni, scurgându-se pe zidurile roşii, răspândind lumina pe care Glasul o hărăzise *celorlalţi.*

Mai aproape, mereu mai aproape! Acum îi zăream. Bărbaţi, femei, goi sau în zdrenţe; heruvimi cu ochii arşi pentru că *văzuseră*; elfi şi satiri care nu voiau neţărmurita Lui Iubire; nimfe, ondine, bacante mutilate pentru păcatul frumuseţii; făpturi de care nu auzisem, cu aripi, cu pielea albastră sau verde, cu creste sau cozi… Şi Glasul, făgăduindu-ne că vom atârna curând acolo, printre răzvrătiţii ce nu-I aduseseră prinos voinţa, visurile, simţirile lor.

Apoi, cu un vuiet, porţi-fălci s-au căscat ca să scuipe armate după armate, mărşăluind în ţipătul metalic al trâmbiţelor, ce amuţea, în sfârşit, Glasul. Tauri cu capete de om, grifoni, legiuni de heruvimi cu zale, scuturi şi lănci aurite, femei cu săbii-coase ce aduceau Uitarea, schelete călare pe broaşte, călugări cu bice şi Legi, sfinţi, profeţi, mucenici cu fanatică încrâncenare, dervişi, mullahi, rabini, predicatori, înfrăţiţi într-aceeaşi ură, întru aceeaşi spaimă de robii cei mulţi, cei proşti, cei slabi.

M-am întors spre Kara. Nu căutasem decât un strop de tihnă, de fericire…

— Pentru totdeauna? am rostit.

M-a sărutat lung, mi-a pus mâna pe sânul ei, să-i mai simt o dată inima ce bătea pentru mine, pentru *ceilalţi.*

Şi am pornit, întâi cu paşi măsuraţi, răsuflând adânc, pe urmă tot mai repede, până ce ne-am pomenit alergând. Coama Karei flutura în vânt ca un stindard negru şi roşu, îşi scosese ghearele, eu am ridicat arma cea grea şi, în vreme ce Păzitorul Cerului se răstea la oştile-I fără număr, răstigniţii au început să cânte.

Treptat, vocile s-au contopit într-una, maiestuoasă, vibrantă, strivind Glasul, trâmbiţele, urcând spre bolta sângerie, despicând-o, lăsând să se întrezărească necuprinsul azurului sufocat de lumina Lui.

Dar n-a fost decât o clipă. După care asfinţitul a căzut din nou peste lume, cei de pe cruci au tăcut şi ne-am năpustit asupra primelor rânduri, deschizând brazde largi, umplute pe dată în urma noastră.

<u>Edgar Allan Poe</u>

Unul dintre coloşii literaturii americane, a dus o existenţă chinuită şi tragică, fapt care nu l-a împiedicat să dea lumii zeci de opere devenite celebre: poeme, romane realiste sau fantastice, nuvele şi povestiri horror ori poliţiste – Poe rămânând părintele nedisputat al celor două genuri dar şi proză gotică, romantică, eseuri ce dovedesc o vastă cultură şi un spirit deschis spre marile întrebări privind Omul şi Universul, un raţionalism analitic iluminist, aflat în permanent conflict cu societatea contemporană lui.

Principalele opere:

The Narrative of Arthur Gordon Pym of Nantucket, The Raven, Annabel Lee, Ulalume, Bob-Bon, Ms. Found in a Bottle, Berenice, Hans Phaall, King Pest, Maehel's Chess Player, Ligeia, The Fall of the House of Usher, William Wilson, The Murders in the Rue Morgue, A Descent into the Maelstrom, The City in the Sea, The Masque of the Red Death, The Mystery of Marie Rogét, The Pit and the Pendulum, The Gold Bug, The Black Cat, The Oblong Box, Thou Art the Man, The Purloined Letter, Hog-Frog or the Eight Chained Ourangoutangs, Eldorado, For Annie, To Helen, The Bells, The Tell-Tale Heart, The Balloon-Hoax, The Premature Burial, The System of Dr. Tarr and Prof Fether, The Facts in the Case of Mr. Valdemar, Lenore.

MASCA MORŢII ROŞII

Moartea Roşie pustiise multă vreme ţinutul. O molimă mai hâdă şi mai fără de leac nu se pomenise. Sângele i-a fost Avatarul şi pecetea – roşeaţa şi groaza sângelui. Dădea dureri ascuţite, ameţeli neaşteptate, şi apoi, prin toţi porii, sudori necurmate de sânge, până la pieire. Petele purpurii de pe trupul şi de pe chipul victimelor erau semnul vestitor al ciumei, care le scotea din rândul oamenilor şi le lipsea de ajutorul şi dragostea lor. Începutul, desfăşurarea şi sfârşitul bolii se petreceau toate într-o jumătate de ceas.

Dar prinţul Prospero rămânea fericit, cutezător şi ager. Când o bună parte a norodului de pe domeniile sale a fost secerat, a chemat o mie de prieteni curajoşi, aleşi dintre cavalerii şi doamnele de la curte, însingurându-se cu ei în depărtarea nepătrunsă a uneia din stăreţiile lui întărite. Era o clădire măreaţă şi încăpătoare, o plăsmuire a prinţului însuşi, după gustul său întotdeauna excentric. Un zid înalt şi trainic o ocrotea. Erau porţi de fier în acel zid şi curtenii au adus ciocane grele pentru a înţepeni zăvoarele. Hotărâseră să împiedice intrarea sau fuga pricinuite de deznădejdea dinafară sau de nebunia dinăuntru. Stăreţia fusese înzestrată din belşug cu de toate. Mulţumită acestei prevederi, curtenii puteau acum să înfrunte primejdia de molipsire. Lumea de-afară avea să se descurce. Până una-alta, ar fi fost o nebunie să te gândeşti la ceva rău sau să te plângi… Din grija prinţului, se afla acolo tot ce îl poate desfăta pe om. Erau măscărici, comedianţi, dansatoare, muzicanţi, curtezane, era şi vin. Îmbelşugarea şi sentimentul de siguranţă domneau înăuntru. Iar afară rămăsese *Moartea Roşie.*

Către sfârşitul lunii a cincea sau a şasea a retragerii sale, în vreme ce molima bântuia cu şi mai multă furie în lume, prinţul Prospero şi-a adunat cei o mie de prieteni la un bal mascat de o nemaipomenită măreţie.

O privelişte ameţitoare… Sălile în care se desfăşura balul erau şapte la număr, înşiruite. În multe palate, asemenea şiraguri de încăperi alcătuiesc o lungă perspectivă în linie dreaptă când

uşile sunt date în amândouă părţile de perete, astfel încât ochiul cuprinde nestânjenit spaţiul în întregime. În fortăreaţa ciudată a lui Prospero, lucrurile stăteau cu totul altfel – dar nu surprinzător, dată fiind înclinaţia prinţului către bizar. Încăperile se rânduiau atât de neregulat, încât privirea nu putea îmbrăţişa dintr-o dată decât una singură. La fiece douăzeci-treizeci de paşi, apărea câte o cotitură neaşteptată şi, la fiecare cotitură, câte o privelişte nouă. Pe dreapta şi pe stânga, în mijlocul fiecărui perete, câte o fereastră gotică, îngustă şi înaltă, dădea într-un coridor închis, ce şerpuia de-a lungul şirului de încăperi.

Însă vitraliile se deosebeau între ele, culoarea fiindu-le potrivită cu a zidurilor din care făceau parte. Astfel, sala ce se afla la capătul de la răsărit era tapisată în albastru, deci de un albastru-viu îi erau şi plăcile de sticlă. Într-a doua, toate ornamentele şi tapiseriile erau purpurii: aici vitraliile erau şi ele purpurii. A treia era cu totul verde – la fel şi geamurile. A patra zugrăvită şi luminată portocaliu, a cincea albă, a şasea violetă. A şaptea sală era învăluită în draperii de catifea neagră, ce acopereau pereţii, căzând în falduri grele pe un covor de aceeaşi culoare şi din acelaşi ţesut. Aceasta era singura încăpere în care culoarea vitraliilor nu se potrivea cu a decorului. Geamurile erau stacojii, de nuanţa intensă a sângelui.

Şi în niciuna din cele şapte săli nu era vreun candelabru în belşugul de ornamente din aur atârnate în tavan. Şi nu se afla nicio lumină, fie de lampă, fie de sfeşnic în tot acest labirint de încăperi. Doar în coridorul ce le mărginea, drept în faţa fiecărei ferestre, stătea câte un trepied uriaş, purtătorul unui vas de aramă plin cu jăratic; trecând prin geamurile colorate, razele lui aruncau o lumină pâlpâitoare în sală.

Şi astfel se iscau o mulţime de umbre fantastice, veşnic în mişcare. Dar în camera neagră, efectul ploii de lumină şiroind de la geamurile de culoarea sângelui pe întunecatele draperii dădea chipurilor omeneşti o înfăţişare atât de ciudată, încât prea puţini dintre oaspeţi aveau îndrăzneala să-i treacă pragul.

Tot în această sală, pe peretele dinspre apus, se găsea şi un gigantic orologiu de abanos. Pendula lui se legăna cu o bătaie înăbuşită, monotonă şi grea; şi de câte ori minutarul sfârşea ocolul cadranului şi trebuia să bată ceasul, din plămânii de

bronz ai ornicului se înălţa un dangăt puternic, limpede şi adânc, nemaipomenit de muzical, dar al cărui timbru era atât de ciudat, atât de răsunător, încât la fiecare oră muzicanţii din orchestră se vedeau siliţi să se întrerupă şi să dea ascultare sunetului; tot astfel, dansatorii se opreau fără voie din avântul lor; o tulburare de o clipă cuprindea acea veselă adunare şi, câtă vreme dangătul ornicului răsuna încă, îi vedeai până şi pe cei mai nebunatici că pălesc, şi pe cei mai vârstnici şi mai aşezaţi că-şi trec mâna pe frunte, ca şi cum ar fi fost adânciţi în gânduri sau în visări nedesluşite. Dar de îndată ce ecoul amuţea, un freamăt uşor cuprindea toată adunarea; muzicanţii se uitau unii la alţii, zâmbeau gândindu-se la propria lor slăbiciune şi îşi jurau unul altuia în şoaptă că nu se vor mai tulbura astfel când ornicul va bate iarăşi; însă după trecerea altor şaizeci de minute răsunau din nou bătăile ceasului, şi iar se isca tulburarea, tremurul şi îngândurarea de mai înainte.

Dar în ciuda acestor lucruri, viaţa era veselă şi plină de strălucire. Gusturile prinţului nu-şi găseau asemănare. Avea un ochi sigur în privinţa culorilor şi a veşmintelor, dispreţuind podoabele la modă. Cutezător şi înflăcărat în tot ce plănuia, era subtil şi, în acelaşi timp, aproape sălbatic în libertatea sa neîngrădită. Unii oameni îl puteau socoti nebun. Curtenii simţeau însă că nu era nebun deloc. Dar trebuia negreşit să-l auzi, să-l vezi şi să-l cunoşti de aproape ca să înţelegi asta.

Prinţul alesese decorul şi mobilierul celor şapte săli. Şi, cu gustul său călăuzitor, hotărâse în privinţa măştilor şi a costumelor. Desigur, totul era grotesc, învăpăiat, hazliu şi extravagant, cu personaje fanteziste, în veşminte şi cu zorzoane fistichii.

Erau închipuiri stranii, ca plăsmuirile unei minţi frământate. Era multă frumuseţe şi mult desfrâu, multe ciudăţenii, străbătute de un fior de groază; şi mai erau destule amănunte care îţi puteau face silă. Şi pretutindeni prin cele şapte camere, sumedenie de visuri se perindau. Şi visurile acestea se frământau încoace şi încolo, răsfrângând în ele culoarea încăperilor, bătând tactul năprasnicei orchestre, ca şi cum muzica n-ar fi fost decât ecoul pasului lor. Şi, la răstimpuri, răsuna glasul orologiului din sala de catifea neagră. Şi atunci, o

clipă numai, totul se oprea, totul amuţea, afară de glasul ceasornicului. Şi visele încremeneau pe locul lor, îngheţate.

Dar ultimul ecou al orologiului se stingea repede – nu durase decât o clipă – şi un hohot nestăpânit de râs se răspândea după el, pretutindeni. Muzica se revărsa în valuri iarăşi, şi iarăşi visele se trezeau la viaţă şi se frământau încoace şi încolo, mai vesele ca oricând, răsfrângându-se în geamurile multicolore, prin care, de pe trepieduri, razele pătrundeau şuvoi. Doar în camera neagră, nicio mască nu cuteza să intre; întunericul nopţii se înteţea mereu, şi prin ferestrele de culoarea sângelui o lumină de un roşu aprins plutea în încăpere; şi negrul îndoliatelor draperii înspăimânta privirea, iar cel ce se încumeta să pună piciorul pe cernitul covor era întâmpinat de un dangăt al orologiului de abanos, mai solemn şi mai poruncitor decât cel ajuns la urechea oaspeţilor care se răsfâţau în dezmăţul din celelalte săli.

În ele bătea cu înfrigurare inima vieţii, şi orgia creştea ca un vârtej – până ce, într-un târziu, s-a auzit orologiul sunând miezul nopţii. Atunci muzica a tăcut şi dansatorii s-au oprit din legănarea lor. Şi peste toţi şi toate s-a aşternut, la fel ca mai înainte, o nemişcare înfricoşată. Dar acum clopotul pendulei trebuia să sune de douăsprezece ori; şi poate că din pricina acestui răgaz s-au putut strecura şi altfel de gânduri în minţile celor care, printre toţi aceşti veseli oaspeţi, mai cugetau. Şi poate tot de aceea, înainte ca ultimul ecou al bătăii orologiului să se fi scufundat în tăcere, s-au găsit în mulţime câţiva care au avut timp să-şi dea seama de prezenţa unei măşti ce nu atrăsese atenţia nimănui până în acea clipă. Şi zvonul despre acest oaspete nou răspândindu-se din şoaptă în şoaptă pretutindeni, s-a ridicat din toată adunarea un murmur de uimire şi dezaprobare şi, până la urmă, de oroare.

Numai o arătare cu totul neobişnuită ar fi putut stârni asemenea senzaţie într-o perindare de fantome pierdute în vârtejul dansului şi-al neînfrânării… Dar în cruzimea ei, masca întrecuse parcă închipuirea lui Irod, nesocotind regulile destul de îngăduitoare ale prinţului. Şi chiar în inima celor mai nepăsători sunt strune ce nu pot fi atinse fără a pricinui emoţie. Chiar şi pentru cei mai decăzuţi, cei cărora viaţa sau moartea li se par

deopotrivă o glumă, există lucruri cu care nu se poate glumi; şi toţi cei de faţă au simţit sfidarea fără margini din înfăţişarea străinului.

Era înalt de statură, costeliv şi învăluit din creştet până-n tălpi într-un linţoliu. Masca sa aducea până într-atât cu chipul unui cadavru, că nici cea mai cercetătoare privire n-ar fi descoperit înşelătoria; şi totuşi, oaspeţii aceia nebuni şi veseli ar fi putut, dacă nu să accepte, măcar să treacă cu vederea strania arătare. Însă masca mersese atât de departe cu îndrăzneala, încât luase înfăţişarea *Morţii Roşii*! Veşmântul îi era mânjit cu sânge, iar chipul îi era stropit cu oribile pete purpurii.

Când prinţul Prospero a dat cu ochii de spectrala apariţie – care, cu mişcări încete şi solemne, se plimba încoace şi încolo printre dansatori –, a fost, în prima clipă, scuturat de un fior de groază sau de scârbă. Dar în clipa următoare, fruntea i s-a înroşit de oarbă mânie.

— Cine îndrăzneşte, i-a întrebat el cu glas răguşit pe curtenii din juru-i, cine îndrăzneşte să-şi bată joc de noi cu o blestemăţie ca asta? Puneţi mâna pe el şi demascaţi-l, ca să ştim pe cine o să spânzurăm în zori, pe creneluri!

Prinţul se afla în camera de răsărit sau camera albastră, când a rostit aceste vorbe. Ele au răsunat puternic şi limpede prin cele şapte săli, căci Prospero era un bărbat cutezător, iar muzica tăcuse la un semn al său.

La îndemnul prinţului, ceata de palizi curteni a făcut o mişcare înainte, gata să se repeadă asupra nepoftitului care, cu mersu-i hotărât, se apropia de cel ce le vorbise. Însă în spaima nelămurită pe care cutezanţa straniei măşti o inspirase tuturor oaspeţilor, nu s-a găsit unul să pună mâna pe el; astfel încât, neîmpiedicat de nimeni, a trecut pe lângă prinţ la o depărtare de un braţ. Şi în vreme ce, ca un singur om, mulţimea oaspeţilor se retrăgea din mijlocul încăperilor către pereţi, el şi-a văzut de drum fără oprire, cu acelaşi pas solemn şi măsurat: din camera albastră în cea roşie, din camera roşie în cea verde, din cea verde în aceea portocalie şi din aceasta în cea albă, apoi în cea violetă, fără să se fi făcut vreo încercare de a-i aţine calea.

Numai prinţul Prospero, nebun de mânie şi de ruşinea laşităţii sale de o clipă, s-a năpustit în goană prin cele şase încăperi fără

ca nimeni să-l fi urmat – de groaza morţii care pusese stăpânire pe toţi. Ţinea în mână un pumnal şi, în vijeliosul său avânt, se apropiase la doi paşi de străinul ce se retrăgea mereu, când, acesta din urmă, ajuns la capătul sălii de catifea, s-a întors deodată ca să-şi înfrunte urmăritorul. Un strigăt ascuţit a răsunat în tăcerea nefirească, iar pumnalul a căzut strălucind pe covorul negru pe care, într-o clipă, s-a prăbuşit fără viaţă şi prinţul Prospero.

Atunci, cu năprasnicul curaj al deznădejdii, mulţimea s-a năpustit în sala cea neagră, punând mâna pe nepoftitul a cărui statură înaltă şi ţeapănă încremenise în umbra orologiului de abanos. Dar au rămas muţi de spaimă, dându-şi seama că acel linţoliu şi acea mască de mort pe care le înșfăcaseră nu învăluiau nimic ce putea fi atins.

Şi toată lumea a ştiut că *Moartea Roşie* era acolo, sosită pe drum de noapte, ca un tâlhar. Şi unul după altul s-au prăbuşit veselii oaspeţi, in sălile orgiei lor, aşternute cu o rouă de sânge. Şi fiecare dintre ei a pierit în deznădăjduita înfăţişare a prăbuşirii sale. Şi viaţa orologiului s-a stins o dată cu viaţa ultimului oaspete, iar flăcările trepiedelor şi-au dat şi ele sfârşitul.

Şi bezna, şi ruina, şi *Moartea Roşie* şi-au întins peste tot şi toate nemărginita lor stăpânire.

ARMĂSARUL DE FOC

„Pestis eram vivus – moriens tua mors ers “[1]

Martin Luther

Groaza şi fatalitatea au fost stăpâne pe destinele omeneşti dintotdeauna. Pentru ce să datez, deci, întâmplările care urmează? E de ajuns să vă spun că, în vremurile acelea, dăinuia în ţinuturile Ungariei o puternică, deşi tăinuită, credinţă în metempsihoză. Asupra doctrinei în sine – de este falsă ori adevărată – mă feresc să mă pronunţ. Cred totuşi că o mare parte din neîncrederea noastră (cum ar spune La Bruyère) provine din convingerea că nu putem fi singuri…

Ei, ungurii, se deosebeau mult de maeştrii din Orient şi existau printre superstiţiile lor câteva de-a dreptul absurde. Credeau că sufletul nu sălășluiește decât o singură dată într-un trup; mai apoi, orice animal sau om şi-ar alege drept gazdă, nu-i va putea face să semene decât prea puţin cu prima făptură în care sălăşluise…

Familiile Berlifitzing şi Metzengerstein se duşmăneau de veacuri. Niciodată două case atât de nobile n-au fost înveninate de o ură atât de cruntă. Pricina acestei vrăjmăşii se ascundea, pare-se, într-o veche profeţie: „Un nume glorios va cunoaşte o cumplită prăbuşire atunci când, asemeni unui călăreţ suit pe cal, natura pieritoare a familiei Metzengerstein va învinge nemurirea neamului Berlifitzing”.

Cuvintele în sine ascundeau prea puţine înţelesuri – ori, mai degrabă, niciunul. Însă destule pricini mărunte aveau să ducă la urmări pe care nimeni nu le-ar fi putut bănui… Domeniile celor două familii se învecinau şi, după cum se ştie, vecinii apropiaţi sunt rareori prieteni. Cum cei din familia Berlifitzing – mai puţin bogaţi şi de obârşie mai târzie – puteau privi de pe înaltele creneluri ale castelului lor drept în ferestrele palatului Metzengerstein, măreţia seniorială pe care o vedeau acolo nu

---

[1] *„ Viu, am fost ciumă murind, fi-voi moartea ta" (lat.)*

era deloc menită să le potolească iritarea. Nu este, deci, de mirare că, oricât de lipsită de înţeles, profeţia a izbutit să stârnească discordie între cele două familii sortite să amplifice germenii unei pizme ereditare. Chiar dacă vagă şi ambiguă, profeţia părea să întrevadă triumful final al familiei mai puternice, ceea ce nu putea, fireşte, decât să stârnească resentimentele în rândul celeilalte.

Wilhelm, conte Berlifitzing, era acum un bătrân schilod şi decrepit, singurele lui izbucniri de energie fiind canalizate într-o îndârjită aversiune faţă de rivalii săi, ca şi într-o afecţiune pătimaşă faţă de cai şi de vânătoare – până într-atât că nici vârsta înaintată, nici beteşugurile, nici slăbiciunea minţii nu-l puteau împiedica să caute în fiecare zi aventurile şi primejdiile hăituirii vânatului.

Frederick, baron Metzengerstein, era, dimpotrivă, încă nevârstnic. Tatăl său murise de tânăr, iar maică-sa, doamna Maria, îşi urmase soţul când Frederick abia împlinise optsprezece ani.

Astfel, noul baron a intrat în stăpânirea întinselor proprietăţi ale unui domeniu secular, cum puţini nobili din Ungaria cutezau măcar să viseze. Avea castele nenumărate, dar niciunul nu se asemăna, ca mărime şi splendoare, cu „Palatul Metzengerstein“. Hotarele proprietăţii nu fuseseră niciodată statornicite cu precizie, însă, ca să înconjuri parcul cel mare, trebuia să umbli vreo cincizeci de mile. Nu era greu de presupus ce soartă va avea uriaşa moştenire în mâinile tânărului şi risipitorului baron. Şi, într-adevăr, în numai trei zile, Frederick l-a întrecut până şi pe Irod în dezmăţ, cu mult peste aşteptările celor care-i prevedeau un viitor sumbru. Orgii fără număr, nelegiuiri sfidătoare, cruzimi dincolo de orice închipuire îşi urmau una alteia fără contenire până ce vasalii au priceput cu toţii că nici cea mai umilă supunere din partea lor şi nici vreun scrupul de conştiinţă din partea lui nu îi vor putea scăpa de biciul necruţător al noului Caligula.

În noaptea celei de-a patra zile de când Frederick împărţea pedepse şi favoruri pe domeniul tatălui său, grajdurile castelului Berlifitzing au fost cuprinse de flăcări, iar martorii au adăugat incendiul lungului şir de fărădelegi făptuite de tânărul despot.

În vreme ce întreg ţinutul era frământat de această întâmplare, Frederick stătea, cufundat în gânduri, într-o încăpere vastă şi pustie aflată la catul cel mai de sus al palatului Metzengerstein. Tapiseria veche şi ponosită, atârnând pe pereţii mohorâţi, înfăţişa în imagini încă maiestuoase, făptuirile atâtor iluştri strămoşi. Erau acolo prelaţi, înveşmântaţi în odăjdii bogate, care se împotriveau dorinţelor unui rege efemer sau opuneau supremaţia papală sceptrului rebel al împăratului. Erau şi siluetele masive ale prinţilor Metzengerstein, cu chipuri încruntate şi neguroase, călări pe cai masivi, ce zdrobeau sub copite leşurile duşmanilor căzuţi. Dar mai erau – şi cum ar fi putut să lipsească? — chipurile suave, palide, de îngeri cu trupuri voluptoase, ale unor domniţe din vremuri apuse, plutind parcă pe undele unui dans ireal, în acordurile unor melodii neauzite.

Şi în vreme ce baronul asculta vuietul tot mai puternic al văpăilor care mistuiau grajdurile familiei Berlifitzing – ori poate că plănuia o ispravă nouă, mai îndrăzneaţă – privirea i-a rămas aţintită pe un colţ al tapiseriei, unde apărea imaginea unui cal uriaş, de o culoare nefirească, aparţinând unui strămoş maur al contelui Berlifitzing. Calul se afla în prim-planul reprezentării, în timp ce, în fundal, stăpânul său învins îşi dădea ultima suflare sub pumnalul unui Metzengerstein.

Dându-şi seama ce anume cercetau, fără voie, ochii săi, pe buzele lui Frederick s-a ivit un rânjet răutăcios. O clipă a simţit bucuria crudă a învingătorului; în următoarea, o nelinişte copleşitoare, de neînţeles, i s-a aşternut ca un giulgiu peste gânduri. Cu greu îşi putea împăca senzaţiile nelămurite, de vis, cu certitudinea că era treaz. Şi cu cât privea mai mult, cu atât vraja îl absorbea, cu atât i se părea cu neputinţă să-şi desprindă vreodată privirea de la petecul de tapiserie care-l fascinase. Dar cum vuietul de afară creştea mereu, cu furia unei furtuni, baronul s-a silit să-şi întoarcă ochii către strălucirea crepusculară de la grajdurile în flăcări ale duşmanilor săi.

După o clipă însă – una singură – privirea i-a fost atrasă din nou de tapiseria din perete, ca de un magnet. Dar, spre uimirea şi groaza sa, capul uriaşului armăsar îşi schimbase poziţia. Grumazul animalului – până atunci aplecat, cu durere parcă –

spre trupul fără viaţă al stăpânului, era întins spre baron. Ochii, strălucind de un roşu intens, nefiresc, îl fixau cu o expresie hotărâtă, aproape omenească, iar botul ce se căscase într-un nechezat mut dezvăluia nişte dinţi laţi, ameninţători.

Dezmeticindu-se din împietrirea spaimei, tânărul baron s-a năpustit spre uşă. Înainte să apuce s-o deschidă, un fulger roşu a străbătut camera, adunându-se într-un contur de lumină pe tapiseria care părea să prindă viaţă; şi, uitându-se din prag, baronul a văzut, înfiorat, că imaginea scăldată în strălucirea sângerie era cea a ucigaşului triumfător al maurului Berlifitzing.

Frederick a ieşit din încăpere cu paşi grei, cu inima zvâcnind nebuneşte. A coborât scări, a străbătut săli şi coridoare, părăsind palatul care, brusc, îl sufoca…

Şi, chiar în curtea dinaintea intrării principale, a dat peste trei grăjdari care, cu multă greutate, primejduindu-şi viaţa, abia puteau să înfrâneze zbuciumul unui armăsar gigantic, roşu ca focul.

— Al cui este? Unde l-aţi găsit?

Vocea tânărului baron era răguşită şi nesigură, căci animalul furibund din faţa lui semăna leit cu misteriosul cal din camera cu tapiserii.

— Este al Senioriei Voastre, stăpâne, a răspuns unul dintre grăjdari. Nimeni altul, cel puţin, nu îl cere. L-am prins pe când venea în goană, fumegând şi înspumat, dinspre grajdurile în flăcări ale castelului Berlifitzing. Am crezut întâi că face parte din herghelia de cai străini a bătrânului conte… Dar băieţii de la grajdul său spun că n-au niciun drept asupra lui, ceea ce ni s-a părut ciudat, căci se vede doar că abia a scăpat din flăcări…

— Literele W.v.B. sunt desluşit însemnate cu fierul roşu pe crupă, a intervenit al doilea grăjdar. Am crezut, fireşte, că sunt iniţialele lui Wilhelm von Berlifitzing – însă toţi de la castel susţin sus şi tare că n-au mai văzut calul până acum…

— Foarte ciudat! a încuviinţat baronul, rămânând apoi câteva clipe tăcut. Pare într-adevăr un armăsar fără seamăn – o adevărată minune, deşi, după cum văd, e nărăvaş şi greu de stăpânit; oricum, al meu să fie. Şi toţi vor afla că Frederick von Metzengerstein poate să îmblânzească chiar şi un diavol din grajdurile lui Berlifitzing. Deşi…

Baronul n-a apucat să-şi termine gândul. Un valet ce părea cuprins de o mare tulburare a ieşit din palat, aducându-i o veste stranie: din tapiseria unei anume săli dispăruse o bucată… Restul i-a şoptit la ureche, tremurând.

Frederick l-a ascultat cu luare-aminte, frământat de emoţii contradictorii. Şi-a recăpătat însă repede stăpânirea de sine. Şi, cu o expresie hotărâtă, a poruncit ca încăperea să fie imediat încuiată şi cheia să-i fie dată lui.

După plecarea valetului – în timp ce uriaşul cal se cabra şi sălta cu o furie înzecită pe aleea ce lega palatul de grajdurile Metzengerstein – un vasal a venit cu o nouă veste.

— Aţi auzit că bătrânul Berlifitzing şi-a găsit o moarte cumplită?

— A murit? a repetat Frederick, neîncrezător.

— E adevărul, stăpâne. Iar pentru nobila familie Metzengerstein nu poate fi o veste neplăcută.

Un zâmbet scurt a trecut pe chipul baronului.

— Şi cum a sfârşit?

— Luptându-se să îşi salveze caii favoriţi, şi-a găsit pieirea în flăcări.

— Aşa deci… a murmurat baronul, de parcă ar fi fost pătruns, încetul cu încetul, de o revelaţie tainică şi cutremurătoare.

— Da, nimeni nu a izbutit să-l scape.

— Cumplită soartă, a rostit Frederick cu un glas golit de orice emoţie, apoi i-a întors spatele şi a pornit spre grajduri.

Din noaptea aceea a intervenit o schimbare vădită în purtările tânărului baron Frederick von Metzengerstein. Nu mai era văzut niciodată în afara hotarelor vastului său domeniu şi, în această lume a lui, nu avea niciun prieten, niciun tovarăş – în afară de neobişnuitul cal, roşu ca focul, pe care de atunci îl călărea aproape în fiecare zi.

Un timp, invitaţiile vecinilor săi au continuat să sosească: „Ne va onora baronul cu prezenţa lui?“, „Va binevoi să ia parte la o vânătoare de mistreţi?”.

„Metzengerstein nu vânează”, „Metzengerstein nu va veni”, erau răspunsurile laconice şi trufaşe.

Fireşte, asemenea jigniri repetate erau mai mult decât puteau nobilii săi vecini să rabde. Invitaţiile au devenit mai rare şi mai

puţin cordiale, iar cu timpul, au încetat. Atunci, văduva nefericitului conte von Berlifitzing a fost auzită rostind nişte vorbe ce semănau cu un blestem:„Baronul o să fie acasă când nu va dori să fie acasă, deoarece dispreţuieşte societatea egalilor săi; o să fie călare când nu va dori să fie călare, deoarece preferă tovărăşia unui cal".

Unii socoteau că baronul punea prea mare preţ pe rangul şi importanţa propriei persoane. Iar alţii (printre care medicul familiei) făceau referiri ambigue la o melancolie morbidă şi o boală ereditară...

Într-adevăr, ataşamentul exagerat al baronului faţă de calul atât de straniu dobândit – ce părea să crească şi mai mult la fiecare nouă manifestare a înclinaţiilor demonice ale animalului – a devenit, în ochii tuturor oamenilor de bun simţ, o pasiune nefirească, inexplicabilă şi respingătoare. În miez de zi ori de noapte, bolnav ori sănătos, sub cer senin sau pe furtună, Frederick von Metzengerstein părea ţintuit în şaua uriaşului armăsar, ale cărui porniri neînfricate şi răbufniri de ferocitate se potriveau atât de bine cu firea sa tumultuoasă.

Mai erau, de asemenea, unele evenimente care, adăugate ultimelor întâmplări, puneau într-o lumină supranaturală, terifiantă, făptuirile călăreţului şi însuşirile uluitoare ale calului. Distanţa la care ajungea dintr-un singur salt fusese măsurată cu grijă, dovedindu-se că întrecea presupunerile cele mai îndrăzneţe. Dar, mai ciudat decât toate, baronul nu-i dăduse nume nemaipomenitului cal, deşi toţi ceilalţi din herghelia sa purtau câte unul. Armăsarul de foc avea un grajd aparte, aflat la destulă depărtare de celelalte; cât despre îngrijirea lui, Frederick nu lăsa pe nimeni să se apropie de preţiosul animal, făcând totul cu mâna lui. Şi mai era ceva. Dacă cei trei grăjdari prinseseră calul în timp ce fugea de văpăile incendiului de la Berlifitzing, oprindu-l din goană cu ajutorul unor prăjini cu laţ – niciunul dintre ei nu se putea lăuda că izbutise să-l atingă, fie şi pentru o clipă, cu mâna.

Oricât de inteligent, nobil şi focos, un cal n-ar fi putut trezi totuşi un asemenea interes. Însă armăsarul lui Metzengerstein nu doar că uluia: simpla lui apariţie ajunsese să stârnească în inimile tuturor o spaimă superstiţioasă. Când îi vedeau statura

uriaşă, coama fluturând, ochii de văpaie – până şi cei mai nepăsători se închinau... Şi nu o dată, mulţimea de curioşi adunată în juru-i, a dat înapoi, îngrozită, când armăsarul roşu se sălta în două picioare, gata să strivească tot ce stătea în cale-i, iar nechezatul său sălbatic cutremura zările. Căci nu părea o făptură de pe acest pământ, ci mai degrabă o nălucă, un demon, o creatură purtând pecetea blestemată a tărâmului de dincolo. Oriunde s-ar fi ivit, cal şi călăreţ răspândeau împrejur suflarea îngheţată a fricii şi toţi aceia care le atingeau umbra monstruoasă – oameni ori necuvântătoare – se înfiorau. Erau clipe în care până şi Frederick von Metzengerstein părea să simtă fluturarea unei aripi negre când voia să-şi încalece armăsarul – atunci tânărul pălea, clătinându-se ca sub o lovitură înaintea privirii stranii, pătrunzătoare, aproape omeneşti, a calului.

Printre oamenii baronului nu era niciunul care să se îndoiască de sinceritatea dragostei şi ataşamentului stăpânului lor faţă de făptura într-adevăr fără seamăn; nimeni în afara unui paj mărunţel şi pocit ca o maimuţă, a cărui sluţenie sărea în ochii tuturor – fiind, adesea, subiect de batjocură – şi pe părerea căruia nu se punea niciun preţ. Şi tocmai acest paj, dispreţuit şi ignorat, avea neruşinarea să afirme că tânărul baron nu se urca niciodată în şa fără un tremur imperceptibil, ca o presimţire funestă; şi că, de câte ori se întorcea din obişnuitele-i plimbări – de fiecare dată mai lungi şi mai istovitoare – o expresie de neînţeles, parcă de spaimă şi-n acelaşi timp de triumf, îi crispa trăsăturile.

Apoi, s-a întâmplat.

Într-o noapte de furtună, Metzengerstein s-a trezit brusc din somnu-i greu, ca o amorţire; în scurtă vreme era afară, repezindu-se spre grajduri. A scos armăsarul cel roşu şi a încălecat în grabă, pornind în galop către pădure... Ceea ce la altul ar fi părut o ciudăţenie, la baron era însă o toană obişnuită, aşa că nimeni din palat nu şi-a făcut prea multe griji. Trecuseră câteva ore şi tocmai când slujitorii începeau să se întrebe de ce întârzie mai mult ca altădată, asupra lor s-a abătut marea nenorocire: străvechiul palat Metzengerstein a trosnit şi s-a

cutremurat din temelii, căzând apoi pradă flăcărilor ce au răbufnit pe neaşteptate pe toate uşile şi ferestrele deodată.

Când oamenii s-au dezmeticit, era deja prea târziu: focul cuprinsese întregul palat, iar orice încercare de a mai salva ceva s-a vădit zadarnică. Slujitori ieşiţi de-a valma, tuşind, orbiţi de fum, s-au amestecat cu mulţimea ţăranilor din împrejurimi, atraşi de văpăile purpurii, înalte până la cer, ce mistuiau imensa clădire. Incendiul se vedea de departe, însă toţi cei sosiţi să ajute încremeneau într-o uluială mută, năuciţi de întinderea şi violenţa lui.

Pe neaşteptate, ceva nou şi mult mai înspăimântător le-a redat privitorilor graiul, iar strigătele au răsunat mai puternic decât vuietul furtunii de foc; şi nu era de mirare, căci simţămintele gloatei sunt mai puternic răscolite la vederea chinurilor omeneşti decât de cele mai înfricoşătoare spectacole ale materiei neînsufleţite. Strigătul „Opriţi-l!“ ţâşnit din sute de piepturi se amesteca acum cu rugăciuni care chemau mila cerurilor nepăsătoare.

Pe aleea mărginită de stejari bătrâni, ce lega pădurea de palatul Metzengerstein, venea un cal galopând sălbatic, de neoprit ca însuşi Demonul Furtunii. În şaua nălucii, un călăreţ cu capul descoperit, cu hainele în neorânduială, scăpase frâul şi se încleştase cu amândouă mâinile de coama armăsarului, asemeni unui înecat gata să fie tras în adâncul vâltorii…

Călăreţul era dus, fără putinţă de tăgadă, împotriva voinţei lui – groaza ce îi schimonosea trăsăturile, încordarea trupului, sforţările disperate de a se ţine în şa, erau mărturia unei lupte supraomeneşti; dar niciun sunet nu scăpa de pe buzele sale, muşcate până la sânge, pentru a-şi înăbuşi ţipetele gata să răbufnească.

Şi tropotul copitelor a răsunat asurzitor, apocaliptic, acoperind vuietul flăcărilor, trosnetul grinzilor ce se prăbuşeau. O clipă, încă una – apoi, trecând dintr-un singur salt peste poartă, armăsarul a pornit pe scările aproape incandescente ale palatului, după care a dispărut, împreună cu călăreţul său, în vârtejul de foc.

Afară, furia furtunii s-a potolit dintr-o dată şi s-a lăsat o linişte adâncă, nefirească. O strălucire albă mai învăluia ca un giulgiu

de ceaţă clădirea, ca apoi să se prelingă spre zările de la Apus, răspândind o lumină supranaturală, ca o pleoapă gigantică închizându-se peste trecerea spre un alt tărâm.

Iar deasupra palatului Metzengerstein – devenit o ruină fumegândă – plutea un nor roşiatic, având forma desluşită, gigantică, a unui cal.

Villiers de L'Isle-Adam

Urmaş al unei vechi familii nobiliare franceze, contele-scriitor, prieten cu Mallarme şi simbolist convins, dispreţuia progresul industrial, ştiinţa şi atotputernicia banului în societatea burgheză, visând la o umanitate condusă de idealuri pure, pornită în căutarea absolutului şi a perfecţiunii. A publicat numeroase nuvele şi romane, poeme şi eseuri, încercând să aducă „logică în visare şi ordine în haos", asemeni lui Poe, de care a fost vizibil influenţat.

Principalele opere:

Premières poésies, Isis, Contes cruels, L'Ève future, L'Amour supréme, Tribulat Bonhomet, Histoires insolites, Nouveaux Contes cruels şi postumul Axel.

VÉRA

Dragostea poate învinge Moartea, a spus Solomon şi, într-adevăr, puterea ei este fără margini. Chiar aşa s-a întâmplat în Parisul altui secol, într-o toamnă târzie.

După ce străbătuseră Bois de Boulogne, trăsurile se întorceau, cu felinarele aprinse, spre sumbrul cartier Saint-Germain. Una dintre ele s-a oprit în faţa unui palat monumental, înconjurat de o vastă grădină. Pe arcada porţii era gravat blazonul străvechii familii d'Athol, un scut înfăţişând un câmp azuriu cu o stea de argint în mijloc şi având deviza „Pallida Victrix" sub coroana de conte. Grelele porţi s-au deschis înaintea trăsurii ce a venit până la intrarea principală, unde două şiruri de slujitori, cu făclii în mâini, îşi aşteptau nemişcaţi stăpânul. Din trăsură a coborât un tânăr abia trecut de treizeci de ani, dar ale cărui veşminte de doliu şi chip nefiresc de palid îl făceau să pară mult mai în vârstă. Fără să arunce vreo privire în jur, bărbatul a urcat încet treptele, păşind ca un somnambul.

În palat, a străbătut o încăpere după alta, la fel de desprins de realitate, fără să se oprească decât în camera unde, chiar în dimineaţa aceea, o culcase într-un sicriu căptuşit cu catifea şi valuri de batist presărate cu violete pe doamna voluptăţilor sale, iubirea dintâi şi cea de pe urmă, Véra, fericirea şi disperarea lui.

Sfeşnice şi candelabre nenumărate luminau încăperea ca ziua şi contele a privit fascinat obiectele familiare, de parcă le vedea pentru prima oară. Toate rămăseseră neschimbate – doar contesa lipsea. Moartea ei subită îi părea ireală, un coşmar ce nu voia să treacă în uitare. Putea soarele să nu răsară în zori? Şi totuşi… Sfârşitul iubitei venise pe neaşteptate, ca un trăsnet coborât din cerul senin.

Cu o noapte înainte, Véra se dăruise unor voluptăţi atât de intense, se pierduse în plăceri până într-atât de abisale, încât inima ei zvâcnind nebuneşte cedase, iar buzele i se umeziseră de purpura morţii. A mai avut vreme doar pentru un ultim şi fierbinte sărut, apoi şi-a contopit suflarea ce se stingea cu a soţului şi complicelui ei întru desfătări interzise. După care

lungile-i gene coborâseră ca nişte văluri de negură peste luminile stinse ale ochilor.

Asta fusese în zorii acelei zile cumplite, ce încă nu se sfârşise.

Spre prânz, după sumbra ceremonie din cavoul familiei, contele d'Athol le ceruse celor veniţi la cimitir, familie şi prieteni, să îl lase singur. Apoi, închizându-se cu moarta între pereţii de marmură neagră, zăcuse multă vreme cu fruntea în palme, încercând să înţeleagă care dintre zeii geloşi pe fericirea oamenilor îl urgisise. Nemişcat înaintea sicriului, se uita la flăcările lumânărilor ce încununau creştetul soţiei sale cu un nimb strălucitor. Pentru toţi ceilalţi, Véra ispăşise păcatul de neiertat de a fi iubit prea mult, prea neînfrânat. Pentru el fusese o sacră preoteasă a dragostei, fără limitări sau oprelişti, răpusă mişeleşte de un Destin neiertător.

Contele a rămas acolo ore în şir, nemişcat ca o stană de piatră, pradă durerii şi disperării – căutând zadarnic să reînnoade firele care îl legaseră cândva de viaţă.

În amurg, se scuturase de letargie. Ieşind din cavoul inundat deja de umbrele nopţii apărute – o noapte care, pentru el, n-avea să se sfârşească odată cu zorii – încuiase uşa masivă cu o cheie de argint şi se pregătea să se întoarcă printre cei vii, când un gând l-a făcut să şovăie. Hotărându-se brusc, a smuls cheia din broască şi a aruncat-o pe fereastra-ogivă, înapoi, în peştera de marmură. A auzit metalul răsunând pe lespezi ca un hohot de plâns şi-n clipa aceea a ştiut că nu va mai intra acolo niciodată – nu câtă vreme va avea suflare în piept.

S-a întors deci acasă, în palatul parcă străin, în pustiul care, până ieri, fusese dormitorul lor. Lumânările vegheau tremurător portretul femeii ce-i devenise soţie, prietenă, amantă. În camera aceea fiecare lucru îi amintea de ea: rochia aruncată pe un fotoliu, evantaiul pe jumătate închis, şalul de mătase. Pe marele pat cu baldachin, între coloanele de abanos, toate rămăseseră neatinse: perna avea o adâncitură acolo unde se odihnise capul Verei, cearşafurile îi păstrau mireasma trupului. Dar căldura, viaţa pieriseră. Şi, într-un colţ, o pată roşie întina albul de zăpadă al aşternutului – batista cu lacrimile de sânge scurse de pe buzele ei, pe când mai încerca încă să o trezească la viaţă…

Şi iarăşi privirea contelui a rătăcit prin camera plină de amintiri dureroase: pianul lăsat deschis, pe clapele căruia stăruia o melodie pe veci neterminată; florile ce începeau să se veştejească în vechile vaze de Saxa; pendula înţepenită la secunda când inima Verei încetase să mai bată.

Aşadar, Véra plecase, lăsându-l singur… Iar el? Cum să-şi continue viaţa? Era imposibil, absurd! Nu mai avea nimic – decât, poate, amintirile. Trecuseră şase luni de când Véra era soţia lui. Şase luni şi nouăsprezece zile din clipa în care o cunoscuse… S-a întâmplat într-o noapte de mai, la unul din balurile ce adunau crema nobilimii pariziene, aleasă după bogăţie, rang şi vechimea blazonului. Se aflau acolo sute de femei frumoase, elegante, strălucitoare, însă între atâtea regine pământeşti, Véra era singura zeiţă. Cobora scara, când îşi plecase privirea asupra celor din sală şi ochii li se întâlniseră pentru întâia oară. Atât a fost de-ajuns, căci au ştiut amândoi – cu o certitudine neclintită, ce sfida orice raţiune – că şi-au găsit sufletul-pereche.

Conversaţia fadă, cuvintele cu două înţelesuri, insinuările – niciun act din comedia impusă de stupidele convenţii sociale nu s-a jucat între ei. S-au oprit unul în faţa celuilalt şi – îndrăzneală nemăsurată! — fără ca nimeni să îi prezinte, şi-au unit mâinile, într-un legământ tacit de înţelegere şi complicitate. Apoi au pornit, în trăsura lui – şi palatul d’Athol le-a ocrotit nuntirea sălbatică, neostoită, sfidând oameni şi zei deopotrivă… De-atunci, între conte şi Véra n-a fost nevoie vreodată de explicaţii. Surâsurile, jumătăţile de frază erau de-ajuns. Nu s-au rostit promisiuni, jurăminte. N-au fost decât certitudini. Şi o înţelegere perfectă, ca între două jumătăţi ale aceleiaşi fiinţe, în sfârşit întregită după ani de căutări, dezamăgiri şi singurătate.

Căci erau deopotrivă pasionaţi, senzuali şi sinceri, gata să soarbă până la fund cupa dulce-amară a iubirii. Tânărul nu mai întâlnise o asemenea femeie, atât de străină de orice cochetărie şi totuşi lipsită de inhibiţii, atât de pură şi-n acelaşi timp neînfrânată, dăruindu-se cu uitare de sine şi cerând în schimb o dragoste fără măsură, a trupului şi-a minţii.

Cu Véra, toate erau altfel; ea însăşi se vădea mereu alta, având o mie de chipuri, o mie de trupuri. Uneori era sfioasă ca o

fecioară, alteori de o senzualitate dezlănţuită, ştiind să stârnească patima bărbatului cu iscusinţa unei bacante. Atunci, chiar şi cea mai uşoară atingere a ei ardea, mistuia, senzaţiile se prelungeau nefiresc, cu o intensitate aproape dureroasă. Şi, posedând-o cu patimă, tânărul se lăsa la rându-i posedat de o pasiune devoratoare, care-l făcea să-şi piardă identitatea, să îşi uite nu doar trecutul, ci şi numele. Nu mai spunea „eu“, ci „noi“, ca şi cum amândoi ar fi fost o singură fiinţă. Şi-ar fi vândut sufletul, nemurirea pentru o noapte cu ea. Şi au fost şase luni de vis, de beţie a simţurilor, în care s-au izolat de ceilalţi, trăind între zidurile străvechiului palat, unde nimeni n-ar fi cutezat să-i judece. Doar din ramele tablourilor înnegrite de vreme, strămoşii contelui le priveau fericirea cu chipuri grave, aspre, cu ochi lucind ciudat pe sub sprâncenele încruntate.

Însă îndrăgostiţilor nu le păsa – nici de cei morţi, nici de cei vii, căci niciun oaspete nu le trecea vreodată pragul. În umbra zidurilor seculare, contele şi soţia lui au săvârşit neîngăduite voluptăţi, descoperind mereu alte căi spre absolutul senzaţiilor, spulberând graniţa între trup şi spirit, contopindu-se într-o armonioasă şi totală uniune, din care se smulgeau cu greu, ca un trup ce se rupe în două. S-au iubit în toate felurile pe care mintea omenească le-ar putea imagina, pe care trupurile izbuteau să le împlinească. Dacă Véra era glas, contele îi devenea ecou; dacă bărbatul ardea ca o flacără, femeia fusese jarul care îl iscase… Nebunie? Delir al simţurilor dezlănţuite? Dragostea lor devenise un ocean de voluptate, iar ei se afundau tot mai mult spre adâncurile a căror beznă nu reuşea să-i înspăimânte…

Acum, însă, venise trezirea. Senzaţia insuportabilă, de înec, de prăbuşire în neant, urmată de durerea scurtă în piept – era aerul, viaţa care umplea din nou plămânii. Tânărul se întorsese la suprafaţă; Véra, nu.

Scuturându-se de amintiri, d’Athol s-a apropiat de fereastră. Afară era o noapte întunecată, fără lună. Pe cerul acoperit de nori groşi licărea doar o stea, stingheră, însingurată.

— Véra…

Fusese numai o şoaptă, la care nu aştepta răspuns. Dar l-a primit. Căci vântul s-a iscat deodată, făcând să foşnească

frunzişul copacilor din grădină, sfâşiind norii. Şi acolo, în înaltul cerului, s-a aprins încă o stea, geamănă cu prima. Străluceau împreună, doar ele, insulă în mijlocul norilor ce se îmbulziseră iarăşi împrejur, să le acopere, să le înghită, să le cufunde în neguri. Însă dubla strălucire îi ţinea departe, sfidând noaptea, veşnicia, Destinul.

Contele privea fascinat, când, brusc, a înţeles. Colţurile gurii i-au zvâcnit, lărgindu-i chipul ca pe o mască prea strâmtă şi un hohot de râs tunător a umplut încăperea, palatul, lumea întreagă.

Ce prost fusese! Ea nu putea să-l părăsească, nu avea cum să moară!!

Când s-a potolit, cu răsuflarea tăiată, contele avea în ochi o strălucire stranie. Încă mai zâmbea şi a întins mâna, trăgând de şnurul clopotului.

Îndată s-a ivit un bătrân majordom, îmbrăcat în negru. S-a oprit în uşă, cu capul plecat, aşteptând poruncile stăpânului său, dar ceva din glasul acestuia l-a făcut să tresară şi să ridice privirea.

— Raymond, în seara asta, contesa şi cu mine vom cina ca de obicei, la ora zece. Îngrijeşte-te ca focul din cămin să fie făcut din timp, iar candelabrele toate aprinse… Cum bine ştii, soţiei mele nu-i plac nici frigul, nici întunericul.

Bătrânul încremenise locului, tot mai înfricoşat, neştiind nici ce să spună, nici ce să facă. Dar contele nu terminase:

— De mâine vreau să concediezi toţi servitorii. Plăteşte-i pe un an întreg şi spune-le să plece degrabă. Zăvorăşte în urma lor porţile şi veghează ca niciun oaspete nepoftit să nu ne tulbure tihna. Tu vei fi singurul care vei primi poruncile mele şi ale doamnei contese. Şi-acum du-te, credinciosul meu Raymond…

Majordomul s-a supus, înghiţindu-şi vorbele, neputinţa. Slujise o viaţă în familia d'Athol şi ţinea la conte ca la propriul său copil. Îi ştia iubirea nemăsurată pentru contesă, singura femeie care-l făcuse vreodată fericit. Durerea pierderii suferite fusese de neîndurat pentru stăpânul lui. Dar poate că sminteala aceea va trece cu vremea… Deşi nu era doctor de suflete, Raymond a înţeles, cu inima dacă nu cu mintea, că adevărul l-ar putea ucide pe conte. O trezire prea bruscă la realitate, un şoc care

să-i risipească iluzia, îi puteau fi fatale. Era mai bine să lase timpul să vindece rănile nevăzute… Şi să păstreze secretul nebuniei ultimului din neamul d'Athol faţă de lumea din afară.

Bătrânul s-a înclinat adânc şi a ieşit.

Într-o săptămână, în afara lui Raymond şi a unei bucătărese surde şi săracă cu duhul, doar paşii contelui mai stârneau ecouri între străvechile ziduri. Însă umbra stăpânului nu venea niciodată singură; lângă ea se ivea, neîntârziat, o alta – cea a nebuniei. Tânărul era încredinţat că soţia lui trăia, mânca, vorbea, fiindu-i alături clipă de clipă. Iar Raymond se silea să joace comedia aceea sinistră.

În primele zile, viaţa i-a fost un adevărat calvar: să aducă flori unei fantasme, să-i pregătească baia, să o servească la masă prefăcându-se la răstimpuri că umple un pocal sau o farfurie ce rămâneau mereu neatinse… Câteodată se temea că îşi va pierde el însuşi minţile. Dar, după trei săptămâni a început să se obişnuiască, după alte două nefirescul a devenit rutină.

Jocul macabru se derula singur, cu actori ce uitaseră că joacă un rol şi, într-o dimineaţă, Raymond s-a pomenit ciocănind în uşa dormitorului şi aşteptând un răspuns. De la cine? Contele – şi-a amintit – coborâse mai devreme în bibliotecă, iar în cameră nu era nimeni. Nu avea ce căuta acolo, nici de ce să zăbovească… Şi-o repeta a patra oară, când a auzit înăuntru lipăitul unor picioare desculţe pe podea… şi s-a depărtat, aproape în fugă.

A coborât scara cu paşi împleticiţi, sprijinindu-se de balustradă. Fusese o iluzie, ce altceva?! Şi-a spus-o iar şi iar, până ce a ajuns să o creadă, până când bătăile inimii i s-au mai domolit.

A fost doar prima din şirul de întâmplări stranii pe care Raymond s-a încăpăţânat o vreme să le numească „năluciri". Întâi un glas de femeie, suav şi melodios, glasul *ei,* ce venea într-o după-amiază din salon. Când a deschis uşa, cu mâini tremurătoare, cu groaza izbindu-i tâmplele pe dinăuntru, bătrânul l-a văzut pe conte aşezat într-unul din fotolii. Pe masă se aflau două ceşti, goale. Auzind paşii slujitorului, d'Athol i-a vorbit fără să se întoarcă, uitându-se la fotoliul din faţa lui, unde nu era nimeni.

— Contesa ar dori un ceai fierbinte. Fii bun şi împlineşte-i voia, Raymond.

Pentru conte, totul era firesc. Petrecea lungi ceasuri în grădină, pe o bancă, citind cu voce tare poemele care-i plăceau soţiei lui; seara, înaintea focului, îi povestea văzduhului întâmplări din trecut, menite să amuze. Iar nopţile… Râsete, şoapte, suspine se auzeau uneori din dormitorul de la etaj, făcându-l pe Raymond să evite uşa de stejar dincolo de care stăpânul său îşi trăia nebunia.

***

Au trecut zile, săptămâni, luni. Curând avea să se împlinească un an de când contesa d'Athol murise pentru restul lumii. De când în locul ei, între zidurile palatului prindea tot mai mult formă, consistenţă şi glas, *Iluzia.*

Se insinua acum pretutindeni: un acord neaşteptat făcea să vibreze coardele pianului, iar clapele se mişcau ca atinse de degete nevăzute; foşnete de rochii, de voaluri răsunau noapte şi zi pe scări, pe coridoare; uşi se deschideau ori se închideau singure, iar un parfum vag de orhidee stăruia în toate încăperile palatului.

Şi a venit ziua sumbrei aniversări: un an de când Véra murise, de când *Iluzia* ducea între zidurile palatului o viaţă de neînţeles pentru oameni şi împotriva firii.

În seara aceea contele a găsit-o în pat, aşteptându-l, mai vie şi mai nerăbdătoare ca oricând. Trupul gol i se arcuia, – strună vibrând de dorinţă – , braţele i se întinseseră într-o tandră şi irezistibilă chemare, sânii, pântecele îi unduiau înnebunitor.

— Roger…

Şoapta-poruncă l-a făcut pe tânăr să se cutremure de o pornire atât de intensă încât a simţit-o ca pe o durere… Şi-a smuls hainele, le-a sfâşiat, cu sângele clocotindu-i în vine, apoi s-a aruncat deasupra femeii ce strălucea ca o statuie de marmură.

Şi s-au iubit: ca-ntotdeauna, ca niciodată în viaţă. Buzele, răsuflările, trupurile li se contopeau, devenind una – o făptură despărţită la începutul timpului şi-al lumilor în bărbat şi femeie, care de-atunci îşi căuta reîntregirea. Roger şi Véra se găsiseră unul pe altul şi el a posedat-o cu încrâncenare, până ce a căzut

fără vlagă, asudat ca după o goană istovitoare. Zăcea pe spate, cu obrazul lipit de al ei, cu răsuflarea tăiată, în vreme ce femeia îi strivea pieptul cu sâni tari, picurându-i pe buze şoapte şi sărutări.

— Te iubesc… Acum şi-n veşnicie…

Roger era gata să răspundă cu un jurământ înflăcărat; ar fi fost prea puţin însă, prea lipsit de însemnătate.

Voia să îi facă un dar care să le amintească mereu de noaptea aceea unică, noaptea *lor.* Brusc, a ştiut: colierul siberian pe care îl cumpărase cu un an în urmă, cu gând să i-l dăruiască în cealaltă noapte… când soarta le-a fost potrivnică.

Sipetul cu încrustaţii de aur şi granate era plin: brăţări, inele, cercei, diamante, perle şi rubine, toate infinit mai preţioase fiindcă *ea* le atinsese… Şi, în sfârşit, colierul, ofranda din platină şi opal, iar lângă el… Un petec de pânză având moliciunea mătăsii. Ce putea fi? Nedumerit, contele s-a uitat la batista pe care o ţinea în mână, la petele roşiatice, parcă de rugină – însă nu păreau uscate, ci umede, ca şi cum… Deodată, a încremenit: era sânge!

Şi-atunci, toate s-au petrecut în aceeaşi clipă: flăcările lumânărilor au prins să se zbuciume în văzduh, biciuite parcă de duhuri nevăzute, pendula spartă a bătut din nou ora fatidică, iar dormitorul s-a umplut de izul de putreziciune al florilor ofilite în vaze.

Roger s-a răsucit spre pat, privind-o cu ochi rătăciţi pe femeia care, sprijinită într-un cot, îl aţintea la rându-i.

— Dar tu… eşti moartă!!

Fără să se tulbure, Véra i-a zâmbit cu infinită tristeţe şi oboseală:

— Sunt numai ceea ce vrei tu să fiu…

Şi-a coborât lungile gene negre peste ochii a căror strălucire pălise, aşa cum chipul, trupul întreg îşi pierdeau consistenţa, materialitatea. Pielea de alabastru îi devenea tot mai translucidă, până ce s-a topit cu totul în lumina cenuşie a dimineţii, ca amintirea unui vis.

Sfâşiat între groază şi dorinţa care-l ardea cu neîndurare, bărbatul a strigat:

— Nu pleca! Te rog…

Şi Véra s-a întrupat din nou – însă nu mai era aceeaşi. Trupul i se prăbuşise spre înlăuntru, pielea-i era neagră-verzuie, buzele se retrăseseră de pe dinţi, pletele crescuseră nemăsurat, unghiile-i erau lungi, încovoiate, ca nişte gheare. Şi mirosea: a moarte, a criptă, a mucegai.

Dar Roger a privit-o fără spaimă, fără şovăire.

— Orice eşti acum, vreau să fiu cu tine…

Atunci a răsunat un clinchet şi ceva s-a rostogolit la picioarele lui. S-a aplecat, ridicând de pe podea un obiect mic, metalic şi, înainte de a-l privi, a ştiut ce era: o cheie de argint.

***

…Dispariţia subită a contelui d'Athol a stârnit rumoare în nobilimea pariziană, rămânând luni la rând un subiect preferat în saloane şi ziare. Nimeni n-a putut să lămurească misterul. Plecase într-o călătorie peste hotare fără să anunţe pe nimeni? Fusese victima unui jaf sau a unei răzbunări? Dar atunci, unde era cadavrul?

Cei doi servitori ai casei au fost eliberaţi curând: bucătăreasa nu ştia nimic, iar majordomul a rămas neclintit pe întreg parcursul anchetei – în dimineaţa aceea intrase în dormitorul stăpânului său, care nu mai era acolo. Nu găsise urme de luptă şi nu lipsea nimic altceva decât hainele negre, purtate de conte cu un an înainte, la înmormântarea soţiei sale. Aparent, Roger d'Athol plecase singur, în miez de noapte.

Poliţiştii l-au lăsat în pace pe Raymond: ca şi ziarele, vecinii, curioşii. Pe toţi îi dezamăgise tăcerea-i încăpăţânată.

Dar adevărul era atât de simplu… Stăpânii lui ajunseseră, în sfârşit, împreună. Şi bătrânul veghea ca nimeni să nu-i tulbure, aşa cum, în dimineaţa *aceea,* înainte de a chema poliţia, avusese grijă să potrivească la loc tulpinile de iederă crescute pe uşa cavoului.

Horia Aramă

Scriitor, traducător şi editor român, autor a numeroase volume de proză fantastică, main-stream, science-fiction şi al unei remarcabile trilogii despre utopie, unică în genul ei. Membru a şapte asociaţii profesionale prestigioase: Associazione Internazzionale per gli Studii Sulle Utopie – Roma, The Society of Utopian Studies – Arlington, Utopian Studies Society – Bristol, Centro Interdepartimentale di Ricerca sull'Utopia – Bologna, H.G. Wells Society – Londra, William Morris Society – Londra, Uniunea Scriitorilor din România. Tradus în Germania, Belgia, Canada, Polonia, Cehia, Bulgaria şi – cu volumul *Verde Aixa* – chiar în Japonia. A publicat sute de eseuri, articole, povestiri, în zeci de reviste şi antologii din şapte ţări.

Principalele opere:

Moartea păsării-săgeată, Cosmonautul cel trist, Ţărmul interzis, Dumnezeu umbla desculţ, Pălăria de pai, Jocuri de apă, Verde Aixa, Cetatea soarelui, Dincolo de paradis, Colecţionarul de insule, Insulele fericite, O insulă în spaţiu, Planeta celor doi sori, Fiul risipitor nu se mai întoarce, Noaptea în care a murit Luna.

VISUL

„Prima oară te-am zărit printre cizmele uriaşe de piele care tropăiau sub masa de stejar cioplit cu barda. Războinicii urlau după băutură, zvârleau din picioare, ca nişte armăsari, mă izbeau în coaste, gata să mă strivească. Nimeni, cu atât mai puţin tata, nu băgase de seamă cum, după ce am golit a doua măsură, am alunecat de pe scaunul croit pentru doi ca mine pe răcoarea pardoselii grosolane de piatră. În faţa căminului se ghemuia o formă slinoasă. Erai tu. După o vreme am înţeles că îngrijeşti focul. Am vrut să-ţi spun că îţi pierzi vremea, dar în zgomotul petrecerii de seară tot nu m-ai fi auzit. Chiar atunci te-ai răsucit un moment şi ţi-am zărit chipul. Erai mai mică decât mine cu vreun an sau doi, n-aveai mai mult de treisprezece, iar chipul tău, deşi pătat de funingine şi de noroi, strălucea ca un ban de argint. Ai privit pe sub sprâncene căpeteniile care zbierau. Pe faţa ta nu se putea citi nimic, însă eu m-am înfiorat. Cheful mi s-a părut că se depărtează ca dus de vânt şi o linişte mare a pogorât în mine. Cizmele celorlalţi urmau să mă ameninţe în fiecare clipă, dar nu le mai auzeam tropotul, nu le mai simţeam loviturile. Apoi am căzut, secerat, în somn.

A doua zi femeile m-au tras de sub masă, dintre resturile scârboase, râzând nebune. M-am înfuriat şi am dat iama în ele, speriindu-le ca pe găini, apoi m-am dus într-un pod cu fân, unde am adormit iarăşi.

Abia a treia zi mi-am amintit să te caut. Am cotrobăit pretutindeni, dar nu te-am găsit. Către seară aprindeai focurile pe la bucătării. Te-am privit pe furiş. Suflai cu putere în tăciuni, iar spuza venea înapoi, acoperindu-te. Am ieşit fără zăbavă, să scap de ochii şi de gura femeilor şi să nu aduc batjocura lor asupră-ţi.

Te-aş fi urmărit mai cu inimă, dar erau rare zilele pe care nu le petreceam în şa, căci tata voia să facă din mine un războinic. Linguşitori, cei mai buni mânuitori de arme se ţineau de capul meu să mă înveţe meşteşugurile lor. Mă făceau să asud ca şi calul galopând sub mine, gata să crape, ori mă încolţeau cu pumnalele, înflăcărându-se uneori până la pierderea minţii, încât

era nevoie să răcnesc la ei amintindu-le că-l au în faţă pe fiul căpeteniei lor, şi nu duşmanul, sau să-i dobor ca să-i trezesc. Întinşi pe bolovanii care le rupeau coastele, cu părul năclăit în ochi, rânjeau soarelui, fericiţi de întâmplare, după care o luau de la capăt. Spre asfinţit reveneam, după întăriturile noastre de pari ascuţiţi, străbătând în goana cailor satul amărât care se aciuise la porţi. Chiuiam şi urlam trecând ca nălucile printre casele cu acoperişuri căzute, de stuf puturos. Din umbra lor ne urmăreau ochi răi, plini de invidie şi scârbă, pieriţi de frică, inşi gata să se repeadă, să muşte, să rupă. Descălecând, lăsam caii pe mâna rândaşilor şi ne năpusteam asupra cinei, hulpavi şi însetaţi, plini de glod şi beţi de jocurile vitejiei.

Între-acestea ne-am întâlnit de mai multe ori. Treceai prin faţa mea în cămeşoiul de in aspru. Nu-mi descleştam fălcile, dar în gând îţi făgăduiam comorile pământului. Nu mă auzeai. Niciodată nu ţi-ai ridicat privirea spre cel care te chema. Celelalte femei îmi făcuseră nu o dată cu ochiul şi-mi vorbiseră cu două înţelesuri, dându-şi coate şi râzând în pumni. Puţine ar fi dat înapoi dacă le-aş fi făcut semn. Tu piereai după un colţ, te mistuiai undeva, surdă şi oarbă.

Duminica era zi de mâncare şi băutură. După ce tata îi silea pe oamenii săi la sfânta slujbă ţinută de un preot cu ochi sperioşi, întrerupt mereu de neobrăzările celor de faţă, care-l făceau pe tata să se încrunte ori chiar să lovească, petrecerea ţinea până seara şi nimeni nu se mai lega de mine.

Te urmăream. O dată stins focul în vatră, făcută rânduială la bucătării şi toată lumea risipită la odihna după-amiezii, te strecurai prin umbra zidurilor, pe sub streşini şi pervazuri. Cu părul de culoarea prafului, cu obrajii mânjiţi de funingine, o porneai spre iazul pustiu. Ştiai oare că pe urmele tale se află cineva care nu te slăbeşte din ochi? Desigur că nu. Iar umilinţa ta mă ţinea departe. Nu voiam să te sperii. După o grijulie rotire a privirilor, menită să te încredinţeze de singurătate, lepădai cămeşoiul, intrând în apa întunecată. După întâia scufundare păreai alta. Lipit de creştet şi curgând pe laturile feţei, părul tău era străin. Îmbăiată, ieşeai din cercurile apei străvezie ca un curcubeu. Te soreai aşteptând să ţi se zvânte în iarbă cămeşoiul, spălat la rândul său. Ce n-aş fi dat să pot, ca oricare

dintre războinicii noştri, să dau năvală spre fata neajutorată ce sărea la fiecare zgomot, ghemuindu-se, întorcându-se ca o ciută, smulgând ţesătura de in umedă şi curată, acoperindu-se cu gesturi sălbatice, iuţi. Nu îndrăzneam, de teama ţipetelor ca nişte şişuri, pe care le prevedeam, a zbaterii, a unghiilor, a muşcăturilor. Doream să te mângâi blândă, aurie, să te simt cum tresari sub degetele mele, dar nu aveam chef să te urmăresc printre copaci zgâriindu-mi picioarele de lăstari şi gâfâind. Părăseam orice gând ca să te văd umbrind soarele în apus, pe când îţi trăgeai cămeşoiul şi porneai agale spre casă, unde te aşteptau focurile de seară.

Într-una dintre duminici eram cocoţat într-o salcie primejdios aplecată peste faţa verzuie a iazului în care tu, neştiutoare, te scăldai, înotând uneori câteva clipe, şi atunci păreai un peşte alb, sprinten, având o lumină proprie, odihnitoare, o lumină umbroasă. Deodată, undeva, în dreapta, am simţit o mişcare. M-am răsucit să văd. Nimeni. Când am zărit forma prelungă repezindu-se către tine pe sub apă, am ţipat răguşit, ca o pasăre de iarnă. Aveai capul sub o palmă de apă, nu m-ai auzit. În clipa următoare era lângă tine, te înlănţuia în braţe vânjoase, ieşeaţi amândoi la lumină, tu îngheţată de spaimă, orbită de soare, el respirând greu, după lungul mers pe sub oglinda tulbure, negricios, voinic, uriaş, râzând şi înecându-se cu aerul pe care-l înghiţea lacom. Era tăietorul de lemne, înneguratul care dispărea câte o săptămână în pădure, de unde venea uneori, la asfinţit, în fruntea a două căruţe încărcate cu jumătăţi de copac, trase de vite de care îngrijea singur. Cu căciula veşnic pe ochi şi părul încâlcit şi pâclos ascunzându-i fruntea, nu-l văzuse nimeni râzând, nici jucând la sărbători. Când venea, se ţinea de-o parte cioplind în lemn o jucărie, întotdeauna făcută bucăţi înainte să se desăvârşească. Aşa cum nu-i ştiam ochii, nu-i auzisem glasul. Primea porunca şi pleca, niciodată închinându-se, necum zicând o vorbă de înţelegere.

Iar acum te găseai în braţele lui, lipită de el fără voie în apa care vă lăsa numai capetele afară, două capete ude pe o tipsie legănătoare. Te strângea în braţe râzând, iar eu mă holbam tremurând în vârful sălciei. Când i-ai scăpat, lunecoasă, din braţe, te-ai îndreptat spre mal, ai ieşit la soare fără un cuvânt.

Ai tras cămeşoiul din iarbă şi ai dispărut în tufişuri, pe când el înota fericit spre malul celălalt.

De atunci apărea mai des pe la bucătării. Tu n-aveai ochi să-l vezi, dar el te sorbea din priviri. Ai început să te speli pe obraji de câteva ori pe zi, să nu te vadă mânjită de funingine, până te-au luat în râs celelalte femei şi fete. Din duminica aceea ai început să mergi la scaldă o dată cu ele, măcar că sporovăiala grosolană, joaca şi glumele lor îţi erau nesuferite. La întoarcere tânărul vă ieşea în cale, aţintindu-te cu ochi ucigaşi, dar tu nu vedeai nimic, mergeai orbeşte în urma cârdului de femei, împiedicându-te când şi când în poale, revenindu-ţi sprintenă, sperioasă.

Într-o seară v-am găsit şoptind într-un colţ întunecos de hambar. Intrasem cu nu ştiu ce treabă şi purtam o lumină. Să fi vrut şi nu puteam da înapoi. Tu ai început să tremuri şi m-ai privit, întâia oară, adânc şi fără nădejde. Apoi ai fugit. Pădurarul s-a închinat şi s-a dus după tine. Singur în hambar, am uitat ce voisem. Nu mai vedeam decât umerii tăi, faţa ta curată, frumoasă, de copil. Înţeleseseşi. De acum înainte eram duşmani. Iar celălalt, celălalt... Am ieşit din hambar. Voiam să ştiu unde este, ce face. L-am zărit luând calea pădurii, cu securea grea pe umăr. Te-am căutat pretutindeni, dar parcă intraseşi în pământul negru. Turbat de furie, m-am trântit pe culcuşul meu, zvârcolindu-mă toată noaptea.

Nici a doua şi a treia zi nu ţi-am putut da de urmă. O săptămână am băgat spaima în tovarăşii mei de arme, care mai mult aveau grijă să se apere când năvăleam asupra lor, fără a îndrăzni să-mi ţină piept, necum să mă laude ori să spună o vorbă de duh.

În ultima seară dinaintea duminicii te-am zărit. Îţi făcuseși culcuş în ocolul vitelor, unde nu-mi trecuse prin minte să te caut. Am venit spre tine, fără un cuvânt, aşa cum mă aflam, încins în piele tăbăcită prost, cu părul plin de glod, puţind a năduşeală şi a cal. Dar nu de asta ţi-era teamă, ci pentru că aveam ochii aprinşi. Aş fi vrut să mă apropii fără să te sperii, bun ca în după-amiezile iazului, dar nu mai eram stăpân pe mine. Zărindu-mă, ai înţeles că nu aveai scăpare. Te-ai dat îndărăt până la marginea ocolului, unde era un perete de bârne.

Înaintam zărindu-te numai pe tine, călcând greoi printre animalele nepăsătoare. Şi am ajuns. Mă aşteptai, în mână cu un cuţit mare de bucătărie. Nici măcar nu am râs. M-am prăbuşit spre tine. Ai scăpat ca o nălucă. Te-ai furişat printre coarnele care se întorceau tacticos, te-ai strecurat printre ugere, printre picioarele vitelor. Am făcut la fel. Niciunul nu scotea un cuvânt. Nu te slăbeam. Mi-ai trântit în nas o uşă scundă, croită din pari cât braţul. Nu aveam chef să văd curtea plină de namile făcând haz la picioarele scării. Podul nu avea o altă ieşire. M-am pus jos, pe scândura de la intrare, hotărând să-mi petrec noaptea acolo. Dinăuntru nu se auzea nicio mişcare. Am râs cerului care se întuneca din ce în ce şi m-am întins. Erai în mâinile mele.

Trezindu-mă a doua zi, m-am făcut alb de furie văzând uşa deschisă. Păşiseşi peste mine în vreme ce dormeam şi acum erai liberă. Am sărit jos de pe buza podului şi am pornit să cutreier acareturile, stârnind mirare pe unde treceam. Nu erai nicăieri.

Atunci am înţeles: fugiseşi la el.

Am luat-o către pădure. Soarele abia se ridica, suliţându-mă uneori printre copaci. Pe măsură ce mă afundam în codru, lumina se împuţina. Am umblat îndelung. Nu ştiam prea bine unde-şi are sălaşul bărbatul pe care-l căutam.

Se apropiase de prânz când, obosit peste poate, cu obrajii zgâriaţi de crengi, am zărit un bordei fără uşă, sprijinit între doi stejari din alt veac. Am ocolit pisiceşte, m-am apropiat în vârful picioarelor, tiptil, până am atins peretele din spate al colibei. Am respirat lung, adânc, fără zgomot şi, liniştindu-mi bătaia inimii, am ascultat. Mi-au îngheţat palmele. Auzeam glasul tău. Înecată în lacrimi, istoriseai chinul de peste noapte, cu desluşiri despre tot ce simţisem şi făcusem în ultima vreme, crezând că sunt singurul care ştie. Îi cereai ocrotire, i te încredinţai lui, i te dădeai, fiindcă pe el îl iubeai, cerându-i să te apere de mine.

Am închis ochii orbit de amintirea crudă, de îmbrăţişarea voastră din apa iazului. Am simţit atunci ca niciodată palma umilinţei. De mine, seniorul, fiul seniorului, fugeai să cauţi scăpare în braţele lui? Am scos din teacă pumnalul de vânătoare şi am năvălit în bordei. Stăteaţi pe o blană de urs, tu ghemuită la pieptul lui, el mângâindu-ţi părul, ştergându-ţi lacrimile.

Mugind, m-am repezit şi l-am lovit pe bărbat. N-aveam voie să şovăi, să pun întrebări, să ascult răspunsuri, să judec, să iert. Fierul a rămas înfipt.

N-am stat să-l smulg. Te-am prins de părul care îţi înconjura chipul şi te-am tras afară din colibă. Fără un cuvânt, fără o privire, te-am târât după mine. Ai tăcut, la rândul tău, încăpăţânată. Când ai căzut, ai avut grijă să te ridici într-o clipă, spre a nu fi nevoită să ceri îndurare, spre a nu mă vedea că-mi schimb gândul de răzbunare cu vechea mea foame de tine. Aşa te-am tras pe drumul parcă fără capăt din fundul pădurii până acasă. Te-ai prăbuşit de nenumărate ori, lăstarii ţi-au biciuit picioarele, iar crengile prea joase ţi-au însângerat obrajii.

În cele din urmă am ieşit din pădure. Nu mai aveam nicio mie de paşi până la meterez. Treceam printre colibele celor care îşi căutaseră apărare la poarta noastră. Bărbaţi mohorâţi apăreau în praguri, curând înlăturaţi de femeile lor. Câteva s-au luat după noi, socotind cu glas înalt care trebuie să fie pricina. Zgomotul a făcut să ne iasă în întâmpinare câţiva găligani de la curte. Lângă ei, femeile casei.

Cine va fi aruncat prima piatră? N-am băgat de seamă decât atunci când m-au atins pe mine. Ţi-am dat drumul şi m-am întors către ei. Nu mai aveam putere să-i opresc.

Tu însă parcă renăscuseşi. Te-ai repezit ca o fiară, urlând şi sfâșiind şi a fost cât pe-aci să spargi zidul de oameni care ne înconjura. Femeile îţi trimiteau, odată cu pietrele, cuvinte care-mi izbeau urechile. Am ţâşnit spre tine, să te apăr, să te smulg lor, dar namilele tatei m-au luat pe sus. Nu s-au depărtat prea mult cu mine, dornici să nu piardă neaşteptata petrecere, urmărind-o cu ochi pofticioşi.

Tu dădeai necontenit ocol cercului, răcnind, încercând să-i sperii. Ţi-am întâlnit privirea. Nu era ură în ea, ci numai dorinţa de a fugi, de a scăpa, de a te înălţa la cer, de a intra în pământ, de a pieri din cercul de foc. Dar o asemenea dorinţă cum n-am mai întâlnit vreodată, una fără margini, în stare să înfrunte nefiinţa! Am înţeles că un asemenea dor de viaţă nu poate fi stăvilit şi am răsuflat mai liber. Iar când oamenii te-au încolţit îngropându-te sub pietrele lor şi călcându-ţi în picioare mormântul, am ştiut că acolo unde eşti moartea nu te poate

ajunge! Nu m-am mirat atunci când, la porunca tatălui meu, adus de zarvă, oamenii au înlăturat movila de pietre în care fierbea încă ura lor fără temei şi nu te-au găsit. Au rămas cu toţii încremeniţi, cu spaima în suflet. După o clipă o luau la fugă, zăvorându-se în cocioabele lor, unde aveau să urle până a doua zi.

O săptămână mai târziu m-am rătăcit prin pădure, la vânătoare. Când am crezut că mi s-a pierdut urma, am pornit să colind în căutarea ta. Au trecut ani lungi fără să te găsesc. Un cal după altul s-au prăbuşit sub mine, dar eu nu am obosit, nu mi-am luat gândul. Am străbătut astfel o lume după alta, un timp după altul, grijuliu să te aflu, dar şi să nu mă las găsit la rândul meu de cei trimişi să mă caute. Uneori mi se părea că aud, noaptea, galopul războinicilor de altădată care scotoceau lumea la porunca tatii. Pe urmă zgomotele se stingeau, ameninţarea pierea, iar eu puteam să-mi urmez îndemnul inimii.

Şi iată răsplata răsplăţilor, sunt lângă tine!

Fata mea, sărmana mea iubită, atât de aurie în soarele amurgului, ascultă-mă, ascultă ce am venit să-ţi spun, mă asculţi?

Asculţi, dar nu vorbele mele, altceva, un vuiet care ne ajunge din urmă, un vuiet care acoperă totul, sunt ei, fata mea, nu-i asculta, trezeşte-te, fugi!“

***

Kira se trezi din somn cu un ţipăt. Zvârli la o parte cuvertura uşoară, apoi rămase crispată, gata să sară din pat Ascultă noaptea. Tăcere. Cu un deget nesigur, apăsă un buton. Lampa cu abajur inundă camera într-o lumină de miere. Inima fetei bătea să se spargă. Kira îşi strânse tremurând genunchii la gură, se cocoţă în capul patului şi încercă să-şi amintească visul care-o umpluse de spaimă. Nu izbuti. Aprinse o ţigară, o fumă pe jumătate şi se simţi mai liniştită. Stinse ţigara, făcu întuneric şi aşteptă somnul. Într-un târziu adormi.

Către dimineaţă, un tânăr purtând un trenci de culoare deschisă şi ducând o valiză vârî cheia în broască, o răsuci şi pătrunse în garsonieră. Mirosea a tren, a gară, a depărtare. Se apropie pe întuneric de pat, în mâna dreaptă cu un obiect invizibil.

— Iubito, zise, atingând cuvertura, uite ce ţi-am adus.

Cum fata nu răspundea, aprinse lampa. Desfigurată de lovituri, moartă, Kira era de nerecunoscut.

PLIMBARE ÎN DOI

George – 15 ani, costum nou, pantofi asortaţi – hoinărea de-a lungul bulevardului, ridicând câteodată câte un picior mai sus decât era necesar numai ca să-şi admire bombeurile intacte. Din minut în minut scotea mâinile din buzunare ca să-şi degajeze gâtul prea strâns de guler şi cravată, împărţit între ispita de a se descheia şi orgoliul de a rezista. Mergea de-a lungul magazinelor privind spre vitrinele atrăgătoare, dar mai ales întorcând ochii după tinerele care treceau cocoţate pe tălpile duble ale pantofilor ultraşic, arborând plete de madonă şi un dispreţ aristocratic.

Mai degrabă scund, George îşi făcea probleme. În seara aceasta era cu deosebire încurcat. Până de curând, fusese convins că repetatele sale înfrângeri în viaţa de societate se datorează stilului „golan“, deşi, sub ochii lui, mii de băieţi care-l adoptaseră se descurcau fără greş. George ajunsese la concluzia că este lipsit de înzestrare pentru genul cu pricina şi-i bombardase pe ai săi până obţinuse mijloacele necesare abordării noului stil, pe care-l inaugura acum: stilul „domn“. Nu intuia prea limpede care sunt elementele lui, dar punând cap la cap cele văzute la cinema şi televiziune socotise că nu se poate lipsi de un costum de comandă, o pereche de pantofi de croială clasică, pălărie şi cravată. Seara de vară toridă era puţin propice acestei vestimentaţii, însă George manifesta prea rar slăbiciunea de a urma sfatul familiei.

Acum bătea trotuarul fără grabă, conştient că e singurul în complet, şi încă de culoare închisă, dar lucrul acesta nu făcea decât să confirme contrastul substanţial dintre el şi restul lumii. În fiecare moment îl depăşeau, îi veneau înainte, îi dădeau ghionţi tot felul de tipi în pantaloni coloraţi, albaştri sau bordo, asortaţi cu jachete fistichii, ori tătici cu bluze purtate peste pantalonii degradaţi ai unor costume răposate. Femeile, în schimb, erau o nebunie. În afară de pipiţele care se îmbrăcau ca băieţii, erau o mulţime de rochii scurte-scurte şi largi, numai bune să le învârtească el pe un parchet de dans. Curcubeul era sărac pe lângă nebunia de culori care înnobila fluviul străzii.

Picioarele lungi, braţele goale, decolteurile adânci, ochii umbriţi, părul în vânt nu făceau decât să se pună în valoare unele pe altele. Luminile serii se aprinseră, dând ultimul retuş feeriei.

George colinda fermecat, ameţit, cu pupilele strălucitoare, tentat în fiecare clipă de o apariţie, pierzând-o din ochi pentru alta, pasat ca o minge de la o frumuseţe la cealaltă, fără să obosească, nesătul, fericit. Însă era singurul care, în seara aceea mereu mai întunecată, nu se grăbea, nu alerga spre o ţintă, spre o întâlnire, şi asta îl cam indispunea, îl făcea să se simtă inferior, neglijabil.

Când, la celălalt capăt al trotuarului, a apărut *ea,* ceea ce l-a şocat a fost nu atât puritatea profilului, talia subţire şi linia umerilor, cât aerul că nu ştie ce ar putea face cu timpul său. Mânat de instinct, fără să mai cântărească lucrurile, George fugi după ea. O ajunse cât ai clipi.

— Vă plimbaţi, Miss? lansă el cu un glas pe care şi l-ar fi vrut mai puţin sugrumat.

— Câţiva paşi, răspunse fata întorcând spre George ochi fără secrete.

— Şi eu, declară băiatul încântat. Vă supăraţi dacă vă însoţesc de-a lungul bulevardului?

— O, nu, de ce? surâse uşor. Uneori e mai plăcut în doi.

— Nu-i aşa?

Fără altă introducere, George îi luă braţul şi-l petrecu pe după al său. Fata nu-şi retrase mâna. Purta o mănuşă de dantelă subţire.

„Formidabil – se felicită George. Şi nu trece nimeni să mă vadă!“

— Vă place să mergeţi pe jos? întrebă.

— Desigur. E cu totul altceva decât cu maşina.

— Dacă vreţi dau o fugă până acasă, e foarte aproape, după colţ, şi mă întorc cu a noastră.

— Nu, de ce? Aşa e foarte bine.

„Teribilă – constată băiatul şi-şi continuă examenul. Se îmbracă ieftin, dar cu un gust nemaipomenit. Roz cu argintiu – fantastic! Şi ce genunchi, şi ce gât subţire, şi ce urechi! Părul, deşi e lăsat liber, nu o ia razna, ca la atâtea fete…

— Traversăm? o chestionă. La „Lebăda Albă“ sunt lucruri colosale.
— Şi dumitale îţi plac vitrinele? se miră fata.
— O, sigur. Băieţii mă iau peste picior, dar eu cred că vitrinele sunt un domeniu al artei, ca muzica sau poezia!
— Cine ştie dacă nu ai dreptate, murmură tânăra.
Traversând la braţ, îşi făcură loc în faţa vitrinelor cât un apartament ale marelui magazin şi începură spontan jocul alegerii celor mai frumoase lucruri. El se înflăcărase ca niciodată, însă trebuia să-i dea veşnic dreptate fetei, al cărei ochi ager descoperea comori în cele mai puţin promiţătoare unghere. George nici nu-şi dădu seama când îşi descheie gulerul, lărgindu-şi nodul cravatei. Se simţea la largul său, se amuza de minune, şi toate acestea pe neaşteptate, ba chiar pe gratis!
— Hai să-ţi cumpăr ceva, o apucă familiar de braţul gol. Orice în limita unei hârtii de o sută.
— Nici nu mă gândesc, protestă fata. N-am nevoie de nimic. Ne plimbăm şi atât. Sau faci şi tu parte dintre aceia care nu pot privi o vitrină fără să vrea tot ce e acolo?
— Aiurea, o puse la punct George. Pentru mine vitrinele sunt artă pură. După cum vezi, nu mă îmbrac după ele.
— Se observă, îi făcu pe plac însoţitoarea sa. Haine de comandă, culori închise, pantofi la culoare. Altă viaţă.
— Parcă tu nu eşti căzută dintr-un jurnal de mode? Habar n-am să spun ceea ce simt, dar cred că eşti cea mai elegantă fată de pe bulevard.
— Eşti foarte drăguţ. Să ştii însă că nimic nu e prea scump. Uite, rochia costă numai şaizeci şi patru. Îţi vine să crezi? Pune mâna, să vezi ce ţesătură fină.
El atinse uşor volanul care înconjura decolteul, având impresia că simte radiaţia pielii.
— Grozav, zise, deşi nu era sigur că băgase de seamă cum e materialul.
— Poşeta nu costă nici atât. Şi uite ce model. Cataramă ultimul strigăt şi oglinjoară ovală. Tot ce am pe mine abia dacă face o sută cinzeci.

— Splendid, conchise băiatul. Adevărul e însă că nu contează numai lucrurile, ci şi persoana care le poartă. Una e să le tragi pe o băbătie cu negi şi mustaţă, alta când le pui tu.

— O, îţi mulţumesc că nu mă vezi cu negi şi mustaţă! râse ea ca un sobor de clopoţei.

— Nu, nu, oricât ţi-ai da osteneala, n-ai nicio şansă, îşi exploată George succesul. Nu insista, e inutil!

Peste o clipă, când râsul fetei se potoli prefăcându-se în gângurit de porumbel, tânărul adăugă:

— Cred că nicio fată de vârsta noastră nu este ca tine. Şi aşa, în totul, şi ca inteligenţă.

— Eşti cam pripit, domnule…

— George! sări, pocnindu-se peste frunte. Ce măgar! Nici nu mi-a dat prin cap să mă recomand.

— Nu face nimic. Pe mine mă cheamă Lucia.

— Spuneai că sunt pripit…

— Sigur că eşti, dacă faci judecăţi de valoare înainte să fi cunoscut ca lumea pe cineva.

Traversară din nou, nimerind în faţa unei nesfârşite vitrine cu bijuterii.

— Ce frumoase sunt! şopti fata. Ce modele ingenioase! Eu n-am purtat niciodată o bijuterie adevărată. Trebuie să fie grozav.

— Uite, cerceii ăștia lungi s-ar potrivi de minune la gâtul tău.

— Crezi? îşi coborî fata privirile, pudic.

— Fără îndoială. Aş vrea să te pot convinge.

— Ce tot spui? Cine crezi că ar primi de la tine un asemenea cadou?

— Cum adică? Ştiu o grămadă de fete care ar fi fericite să le ofer ceva.

— Dar unde-s astă seară?! Hai, George, să nu ne certăm. Uite ce repede a trecut vremea. S-a şi făcut zece.

— Nu-i nimic. Trebuie cumva să te întorci la oră fixă?

— Cel mai târziu la douăsprezece.

— Iuhu! chiui băiatul. Până atunci facem ocolul lumii!!

Străbătură întreg centrul, oprindu-se la zeci de vitrine, disputându-şi cele mai felurite obiecte, făcându-și cadourile cele mai fermecătoare. Magazinele se închiseseră demult, lumea se împuţinase pe străzi, maşinile se răreau şi ele. Curând păşeau

singuri pe asfaltul spălat, în care se oglindeau patrulaterele orbitoare pline cu tot ce-şi poate dori omul. Aleseră un apartament mobilat ultramodern, îi asortară covoare moi, lămpi şi perdele. Umplură un dulap cu rochii pentru ea, un altul cu costume pentru el. Un sertar primi bijuteriile doamnei, un raft romanele poliţiste ale domnului. Problema batistelor le luă o mulţime de timp. Se întoarseră din drum pentru că uitaseră halatele de baie, papucii şi pasta de dinţi. O pereche de valize fu cât pe ce să nască un conflict ireconciliabil. Norocul a fost că, deşi înfierbântat peste măsură, George îşi aminti că e mai cavalereşte să cedeze. Un cort verde închis şi o pereche de saltele înflorate nu puteau fi considerate de lux. Şovăiră puţin în faţa bărcii gonflabile, însă nu putură să reziste. Lovitura de teatru a constituit-o puşca de vânătoare cu două ţevi, pe care Lucia i-a dăruit-o de ziua lui. George nici n-a vrut să audă, era prea de tot, dar ea decretă că orice bărbat ar trebui să fie deprins cu armele. Când, în plus, mărturisi că adoră vânatul, George primi recunoscător şi, de bucurie, o sărută.

Asta a cam stricat jocul, nu pentru că fata s-ar fi formalizat, înţelesese foarte bine cum de se ajunsese aici, ea înţelegea totul, dar nimic nu mai era ca înainte, când colindau fără mofturi, fără griji, fără gânduri, privind incendiul nocturn al vitrinelor.

Curând avea să fie douăsprezece. George nu mai putea să dreagă lucrurile, era stânjenit şi furios, o furie diluată, pe sine însuşi.

— Să mergem spre „Hermes“, ceru fata.

Se îndreptară într-acolo. Se ţineau de mână, ca doi şcolari. Totul era pierdut.

— Am ajuns, rosti Lucia.

George privi în jur. Magazinele formau două şiruri neîntrerupte de-a lungul celor două laturi ale străzii. Vitrine frumoase, nu atât de grozave ca în centru, destul de reuşite însă.

— Aici stai? întrebă George.

— Da, plecă fata capul.

— O să ne mai vedem?

— Poate, răspunse ea. Într-o seară, când o să avem chef de plimbare, ca astăzi.

— Noapte bună, spuse George şi aşteptă ca fata să intre în casă.

— Noapte bună.

Şi Lucia, privindu-l în ochi, adăugă:

— Să ştii că nu-mi place să fiu căutată. Dacă o să fie cazul, ne vom întâlni, îţi promit.

— Da, sigur, bolborosi încurcat George. La revedere. Şi o luă la întâmplare în josul străzii pustii.

Se întoarse şi-i făcu semn cu mâna. Lucia îi răspunse. George mai străbătu câţiva metri şi nimeri într-o zonă întunecoasă. Fără premeditare, se repezi într-un gang, se ascunse în golul răcoros şi privi înapoi. Lucia era tot în mijlocul străzii. Îl căuta. Nemaizărindu-l, se îndreptă spre una din vitrine. Sub ochii lui George, rama grea de metal glisă fără zgomot şi vitrina se deschise. Un manechin în costum sport albastru întinse o mână Luciei, care urcă în vitrină. Câteva secunde mai târziu, rama lunecase la loc şi nimic nu lăsa să se vadă vreo schimbare.

Tiptil, George îşi părăsi ascunzătoarea şi, înaintând pas cu pas, ştergând cu spatele vitrinele peste drum, se apropie de „Hermes“. Ajuns în faţa magazinului, privi fără să-şi poată crede ochilor. În centrul vitrinei, chip de serie şi picioare de plastic, Lucia surâdea tuturor şi nimănui.